

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08

johanna.laine@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att lägga ärenden för kännedom till handlingarna.

Beslutsunderlag

Övrigt

Reviderad info om revisionsberättelsen SKN, kommunrevisionen

Reviderad info om revisionsberättelsen ARN, kommunrevisionen

Protokollsutdrag KF Övik – Godkännande av reviderat ägardirektiv HK
destinationsutveckling AB

Protokollsutdrag KF Övik – Godkännande av reviderad bolagsordning HK
destinationsutveckling AB

Protokoll Din Tur 2025-03-14

Länsmuseet Västernorrland

Föredragningslista 2025-02-21

Protokoll 2025-02-21

Bilaga 1 protokoll styrelsemöte 2024-12-18

Bilaga 2 protokoll AU 2025-02-14

Bilaga 3 Verksamhetsberättelse och årsredovisning

Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Protokoll 58 styrelsemöte 2024-02-07

Protokoll 59 styrelsemöte 2024-05-08

Protokoll årsstämma 2024-05-29

Protokoll 60 konstituerande 2024-05-29

Protokoll 61 styrelsemöte 2024-09-11

Protokoll 62 styrelsemöte 2024-10-16

Protokoll 63 styrelsemöte 2024-12-06

Dokumentation HK Dest strategidag
Utkast verksamhetsberättelse
Verksamhetsplan 2024

Skeppet 5 & 6

Styrelsemötesprotokoll 2025-01-10
Styrelsemötesprotokoll 2025-02-13

Technichus

Styrelsemötesprotokoll 2024-12-10
Styrelsemötesprotokoll 2025-02-21

Härnösandshus och Kommunfastigheter

Styrelsemötesprotokoll nr 1 Hsandshus 2025-02-25
Styrelsemötesprotokoll nr 1 Hsands kommunfastigheter 2025-02-25

Hemab

Styrelsemötesprotokoll 2 Heab 2025-03-04
Styrelsemötesprotokoll 2 Hemab 2025-03-04
Styrelsemötesprotokoll 2 Hefab 2025-03-04

Verksamhetsberättelser 2024

Kommunarkivet
Samhällsnämnden
Skolnämnden
Överförmyndarnämnden

Verksamhetsplaner 2025

Arbetslivsnämnden
Samhällsnämnden
Skolnämnden
Socialnämnden
Överförmyndarnämnden

Samhällsnämnden – Kontroll- och verksamhetsplan för livsmedelsområdet 2025

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2025-02-27 § 29
Behovsinventering
Kontrollplan

Tjänsteskrivelse
Uppföljning och utvärdering av livsmedelskontrollen 2024
Verksamhetsplan 2025

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Härnösands kommuns revisorer

Till

Skolnämnden

För kännedom

Kommunfullmäktiges presidium

Kommunstyrelsen

2025-02-25

Ej ansvarsfrihet (12 kap 13 § KL) gällande bristande ekonomistyrning

Enligt tidigare översänd skrivelse daterad 2025-01-10 informerade revisorerna om övervägande att rikta anmärkning mot nämnden i revisionsberättelse för år 2024.

Det har därefter framkommit att skolnämnden redovisar ett betydligt större underskott, - 39,1 mnkr, än prognosticerat – 34,9 mnkr. Underskottet överstiger därmed även det underskott som kommunfullmäktige godkänt. Vi överväger därför att avstyrka att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för skolnämnden för brister i styrning och intern kontroll av ekonomin.

Nämndens underskott bidrar till att kommunen sammanlagt redovisar ett betydande underskott. Vi utesluter inte att det kan medföra ekonomisk skada för Härnösands kommun.

Om ni har frågor kontakta ordförande Anders Gäfvert (070 – 693 11 81 eller anders.gafvert@harnosand.se).

För Härnösands kommuns revisorer, digitala signaturer

Anders Gäfvert
Ordförande

Lillemor Andersson
Vice ordförande

Samuel Möller
2:e vice ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANDERS GÄFVERT

Ordförande

Serienummer: d5f354f7f854a5[...]cbb97c417873f

IP: 217.213.xxx.xxx

2025-02-27 10:30:19 UTC

SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859

IP: 178.174.xxx.xxx

2025-03-01 20:20:18 UTC

LILLEMOR ANDERSSON

1:e vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78

IP: 95.203.xxx.xxx

2025-03-04 10:55:18 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Härnösands kommuns revisorer

Till

Arbetslivsnämnden

För kännedom

Kommunfullmäktiges presidium

Kommunstyrelsen

2025-02-25

Ej ansvarsfrihet (12 kap 13 § KL) gällande bristande ekonomistyrning

Enligt tidigare översänd skrivelse daterad 2025-01-10 informerade revisorerna om övervägande att rikta anmärkning mot nämnden i revisionsberättelse för år 2024.

Det har därefter framkommit att arbetslivsnämnden redovisar ett betydligt större underskott, - 11,7 mnkr, än prognosticerat – 3,8 mnkr. Underskottet överstiger därmed även det underskott som kommunfullmäktige godkänt. Vi överväger därför att avstyrka att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för arbetslivsnämnden för brister i styrning och intern kontroll av ekonomin.

Nämndens underskott bidrar till att kommunen sammanlagt redovisar ett betydande underskott. Vi utesluter inte att det kan medföra ekonomisk skada för Härnösands kommun.

Om ni har frågor kontakta ordförande Anders Gäfvert (070 – 693 11 81 eller anders.gafvert@harnosand.se).

För Härnösands kommuns revisorer, digitala signaturer

Anders Gäfvert
Ordförande

Lillemor Andersson
Vice ordförande

Samuel Möller
2:e vice ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANDERS GÄFVERT

Ordförande

Serienummer: d5f354f7f854a5[...]cbb97c417873f

IP: 217.213.xxx.xxx

2025-02-27 10:31:45 UTC

SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859

IP: 178.174.xxx.xxx

2025-03-01 20:19:01 UTC

LILLEMOR ANDERSSON

1:e vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78

IP: 95.203.xxx.xxx

2025-03-04 10:56:08 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Kommunfullmäktige

2025-02-24

1 (3)

§ 10 Godkännande av reviderat ägardirektiv, Höga Kusten Destinationsutveckling AB (Kst/2024:1001)

Ärendebeskrivning

Lekmannarevisionen för bolaget konstaterade 2023 att det behövs en tätare dialog mellan ägarna och bolaget. Ägardialogen behövde dessutom struktureras på ett mera formellt sätt och det gällande ägardirektivet var från 2018.

Höga Kusten Destinationsutveckling AB (HK Dest) beslutade därför hösten 2023 att en översyn av styrande dokument behövde göras. Styrelsens presidium arbetade tillsammans med VD fram ett förslag och under våren 2024 genomfördes lokala ägardialoger med alla fyra kommuner. Efter sommaren gavs VD uppdraget att färdigställa slutligt förslag till nytt ägardirektiv.

Huvudsakliga förändringar

Huvudsyftet med föreslagna förändringar av ägardirektivet är att förtydliga bolagets ansvar gentemot ägarna och därigenom möjliggöra en tydligare och bättre förutsättning för ägarna att granska och fatta beslut om verksamheten, samt för styrelsen att utöva det inflytande som ankommer på dem.

- Punkt ett, inledningen, har ett tillägg med förtydligande om bolagets ansvar för utveckling av besöksnäringen och den geografiska platsen Höga Kusten som besöksmål, evenemangs- och mötesplats.
- Helt ny punkt två, basfinansiering, med förklaring av ägarbild, hur verksamheten finansieras och om bolagets motprestation.
- I punkt tre, motiv för ägande av bolaget, är en ny ordalydelse införd som stycke 1.
- Helt ny punkt fem om ledning och styrning.
- Punkt sex, verksamhetsändamål, har en ny och kompletterad ordalydelse om verksamhet på affärsmässig grund med iakttagande av kommunalrättsliga principer. Hänvisning till utgångspunkt i fastställd strategi med ett behov av lyhördhet för ägarkommunernas skiftande besöksmål och reseanledningar på ett sådant sätt att verksamheten inriktas mot fler och bredare målgrupper för besöksanledningar året runt. Förtydligande av bolagets ansvar för regelbunden dialog med ägarkommunerna i såväl operativa som strategiska frågor.

Beslutet skickas till: Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Kommunfullmäktige

2025-02-24

2 (3)

§ 10 (forts.)

- Helt ny punkt elva om organisation och ekonomi. Här framkommer som helt nytt bolagets möjligheter att – utöver basverksamheten – mot särskild ersättning åta sig nya uppdrag åt ägarkommunerna och/eller samverkande organisationer. Vidare att kommunerna inte kan ålägga bolaget att ta på sig särskilt ansvar eller specifika uppgifter utöver basverksamheten utan att ägarna samtidigt tillskjuter medel för det nya/tillkommande ansvarsområdet.
- Punkt sexton om revidering av ägardirektiv samt om hur beloppen för basfinansieringen beslutas är ny.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Turistnäringen är växande och med det en viktig näringsgren som innebär arbete och skatteintäkter. Bolagets verksamhet och ansvar för vårt gemensamma varumärke, Höga Kusten, bidrar till det men även till attraktivitet för området och stolthet hos invånarna. Förtydligandet av samarbetsformerna mellan bolaget och ägarkommunerna underlättar för tjänstepersoner och förtroendevalda och påverkar därmed såväl effektivitet som arbetsmiljö positivt.

Prövning av barnets bästa

Via besöksnäringen får många unga en möjlighet till ett första arbete. En växande besöksnäring och därtill fler nya företag ger Örnsköldsvik en bredare arbetsmarknad och därmed fler arbetstillfällen. Om satsningen på att utveckla besöksnäringen lyckas innebär det att fler unga kan få en meningsfull sysselsättning vilket är positivt för barn och unga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen § 10/2025, daterat 7 januari 2025
- Kommunstyrelsens tillväxt- och planutskott § 65/2024, daterat 10 december 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 14 november 2024
- Förslag till ägarkommunerna, reviderat ägardirektiv för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterat 23 oktober 2024
- Ägardirektiv för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterat 2018

Kommunfullmäktige

2025-02-24

3 (3)

§ 10 (forts.)**Kommunstyrelsens förslag**

Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderat ägardirektiv för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterat 23 oktober 2024.

Beslutet gäller under förutsättning att Sollefteå kommun, Härnösands kommun och Kramfors kommun fattar likalydande beslut.

Kommunfullmäktiges behandling

Anna-Britta Åkerlind (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordförande finner att det endast finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderat ägardirektiv för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterat 23 oktober 2024.

Beslutet gäller under förutsättning att Sollefteå kommun, Härnösands kommun och Kramfors kommun fattar likalydande beslut.

Kommunfullmäktige

2025-02-24

1 (2)

§ 11 Godkännande av reviderad bolagsordning, Höga Kusten Destinationsutveckling AB (Kst/2024:1002)

Ärendebeskrivning

Lekmannarevisionen för bolaget konstaterade 2023 att gällande bolagsordning behövde uppdateras med hänvisning till ny kommunallag. Höga Kusten Destinationsutveckling AB (HK Dest) beslutade därför hösten 2023 att en översyn av styrande dokument behövde göras. Styrelsens presidium arbetade tillsammans med VD fram ett förslag till reviderad bolagsordning och under våren 2024 genomfördes lokala ägardialoger med alla fyra kommuner. Efter sommaren gavs VD uppdraget att färdigställa slutligt förslag till reviderad bolagsordning.

Huvudsakliga förändringar

- Mellan bolagsordning 2015 och liggande förslag är skillnaden att det nu hänvisas till gällande kommunallag (§ 4, Verksamhetsändamål).
- I § 9, Styrelsen, har förtydliganden gjorts rörande styrelsens sammansättning och hur ledamöter utses.
- I § 10, Revision, har tydliggjorts hur revisorer utses och deras mandatperioder.
- I §11, Lekmannarevisorer, finns förtydliganden om deras mandatperioder samt tillägg om möjligheten att utse ersättare.
- Som konsekvens av övriga ändringar har § 13, Ärenden på ordinarie bolagsstämma, justerats.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Turistnäringen är växande och med det en viktig näringsgren som innebär arbete och skatteintäkter. Bolagets verksamhet och ansvar för vårt gemensamma varumärke, Höga Kusten, bidrar till det men även till attraktivitet för området och stolthet hos invånarna. Förslaget har ingen direkt påverkan på vare sig ekonomi eller effektivitet för Örnsköldsviks kommun men aktuella styrdokument är viktigt och särskilt för verksamheter där flera olika organisationer samverkar.

Beslutet skickas till: Höga Kusten Destinationsutveckling AB
--

Kommunfullmäktige

2025-02-24

2 (2)

§ 11 (forts.)**Prövning av barnets bästa**

Via besöksnäringen får många unga en möjlighet till ett första arbete. En växande besöksnäring och därtill fler nya företag ger Örnsköldsvik en bredare arbetsmarknad och därmed fler arbetstillfällen. Om satsningen på att utveckla besöksnäringen lyckas innebär det att fler unga kan få en meningsfull sysselsättning vilket är positivt för barn och unga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen § 11/2025, daterat 7 januari 2025
- Kommunstyrelsens tillväxt- och planutskottet § 66/2024, daterat 10 december 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 14 november 2024
- Förslag till ägarkommunerna, reviderad bolagsordning för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterat 23 oktober 2024
- Bolagsordning för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, antagen 15 april 2015

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderad bolagsordning för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterad 23 oktober 2024.

Beslutet gäller under förutsättning att Sollefteå kommun, Härnösands kommun och Kramfors kommun fattar likalydande beslut.

Kommunfullmäktiges behandling

Anna-Britta Åkerlind (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordförande finner att det endast finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderad bolagsordning för Höga Kusten Destinationsutveckling AB, daterad 23 oktober 2024.

Beslutet gäller under förutsättning att Sollefteå kommun, Härnösands kommun och Kramfors kommun fattar likalydande beslut.

Beslutet skickas till: Höga Kusten Destinationsutveckling AB
--

PROTOKOLL

Datum
2025-03-14

Diariernr
25/00100-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirectionens sammanträde 2025-03-14

Tid: 08.15 – 08.42
Datum: 2025-03-14
Plats: Teamsmöte

Närvarande ledamöter:
Se Tjänstgöringslistan

Närvarande tjänstemän:
Thomas Olsson
Camilla Norberg
Stefan Välijeesiö
Helén Lundahl

Övriga närvarande:

Justerare:
Johan Andersson (C)

Tid för justering: 2025-03-14
Justering av protokollet sker med BankID

Underskrifter
Se sista sidan

ANSLAG/BEVIS

Justering av förbundsdirectionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se.

Sammanträdesdatum	Anslaget uppsatt den	Anslaget nedtas den
2025-03-14	2025-03-14	2025-04-06

Förvaringsplats för protokollet
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

Camilla Norberg, Stabsadministratör

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

Medlem Namn	När- varo	Tjg. Ers	Reservation §						Omröstning		Anteckning Justerare Tjänstgör T.o.m. Tjänstgör Fr.o.m.
									Ja	Nej	
Region Västernorrland											
Ordinarie											
Glenn Nordlund (S)	X									Ordförande	
Henrik Sendelbach (KD)	X									Vice Ordförande	
Region Västernorrland											
Ersättare											
Kristina Eriksson (C)											
Per Gybo (SjVP)											
Örnsköldsvik											
Ordinarie											
Andreas Jansson (C)	X										
Örnsköldsvik											
Ersättare											
Carolina Sondell (S)											
Kramfors											
Ordinarie											
Malin Svanholm (S)											
Kramfors											
Ersättare											
Jon Björkman (V)	X	X									
Härnösand											
Ordinarie											
Knapp Britta Thyr (MP)	X										
Härnösand											
Ersättare											
Per-Eric Norberg (C)											
Sundsvall											
Ordinarie											
Hans Forsberg (C)											
Sundsvall											
Ersättare											
Sven Bredberg (M)	X	X									
Timrå											
Ordinarie											
Stefan Dalin (S)											
Timrå											
Ersättare											
Tony Andersson (M)											
Ånge											
Ordinarie											
Eva Mörk Månsson (S)	X										
Ånge											
Ersättare											
Daniel Bergström (SD)											
Sollefteå											
Ordinarie											
Johan Andersson (C)	X									Justerare	
Sollefteå											
Ersättare											
John Åberg (S)											

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL**Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2025-03-14**

Innehåll

§ 1. Sammanträdet öppnande.....	4
§ 2. Upprop	4
§ 3. Val av justerare för sammanträdet	4
§ 4. Beslut om genomförande av upphandling Busstrafik 2027 inkluderande.....	5
skolskjuts med buss och mindre fordon för fyra kommuner	5
§ 5. Sammanträdet avslutas	7

PROTOKOLL

Bilagor

§ 1. Sammanträdets öppnande

§ 2. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 3. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Johan Andersson (C) till justerare för sammanträdet.

PROTOKOLL

§ 4. Beslut om genomförande av upphandling Busstrafik 2027 inkluderande skolskjuts med buss och mindre fordon för fyra kommuner

Förbundsdirektionen beslutar

att uppdra åt Förbundsdirektören att genomföra upphandling och ingå avtal om allmän kollektivtrafik med buss inom Västernorrlands län för tiden dec 2027 – juni 2037,

att uppdra åt Förbundsdirektören att genomföra upphandling av skolskjuts med buss och mindre fordon för kommunerna Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik,

att uppdra till Förbundsdirektören att genomföra upphandling av trafik på sträckorna Hammarstrand – Sundsvall (linje 30) och Hoting- Sollefteå (linje 39) i enlighet med region Jämtland Härjedalens kollektivtrafiknämnds beslut i protokoll §44 2024-09-18,

att uppdra åt Förbundsdirektören att bereda beslut om allmän trafikplikt omfattande allmän kollektivtrafik i Västernorrland, inkluderande sträckor på linje 30 och 39 som sträcker sig inom region Jämtland Härjedalen.

Ärendet

Ärenden handlar om att besluta om att gå ut i upphandling för nya trafikavtal för busstrafiken i Västernorrland. Samt att upphandla skolskjuts med buss och mindre fordon för kommunerna Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik.

Bakgrund

Upphandlingsförberedelserna inleddes formellt genom förbundsdirektionens inriktningsbeslut 2024-05-24. Inför beslutet hade ett antal förberedande utredningar tagits fram av kommunalförbundet och det numera antagna trafikförsörjningsprogrammet var under slutförande.

Medlemskommunerna hade även tillfrågats om intresse av att samordna sin skolskjutsupphandling med buss och mindre fordon med Kommunalförbundets upphandling. Kommunerna Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik anmälde intresse för detta. Något som senare bekräftades med undertecknade fullmakter.

Ärendets tidigare handläggning

§ 57 24-05-24 Inriktningsbeslut inför upphandling busstrafik 2027
§ 112 24-09-27 Busstrafik 20207 - avtalsområden
§ 113 24-09-27 Biogas Härnösand
§ 114 24-09-27 Drivmedel i upphandlingen av Busstrafik 2027

Upphandlingens omfattning

Nuvarande avtalsperiod för den aktuella trafiken inleddes år 2014. Den allmänna busstrafiken som upphandlas har en årlig produktion av cirka 12,8 miljoner tidtabellkilometer. Trafiken bedrivs idag av Mittbuss AB och Nobina Sverige AB.

Skolskjutstrafiken för berörda kommuner omfattar ca 1 000 000 kilometer med elev i

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

buss och ersättningen för berörda skolskjutsavtal uppgick till ca 88 miljoner SEK inklusive index 2023/2024. Skolskjutstrafikens avtal kommer att tecknas direkt med berörd kommun.

Samtliga nuvarande avtal löper ut vid tidtabellskiftet i december 2027.

Upphandlingsform

Upphandlingen genomförs som förhandlat förfarande med föregående annonsering enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF).

Upphandlingen genomförs i två steg:

- En ansökningsfas där intresserade Trafikföretag ansöker om att få lämna anbud och visar att de är kvalificerade.
- En anbudsfas där kvalificerade företag inbjuds att lämna anbud.

Efter anbudsöppnande kan trafikföretag bjudas in till förhandling innan tilldelningsbeslut fattas. Kombinationsanbud kommer att tillåtas och utvärderingen baseras på mest fördelaktiga pris.

Tidplan

Aktivitet	Datum
Inbjudan till anbudsansökan	2025-01-24
Sista dag för frågor inför anbudsansökan	2025-02-12
Sista dag för ansökan om att få delta	2025-02-24
Anbudsinbjudan publiceras i e-avrop	2025-03-31
Sista dag för anbud	2025-09-01
Underrättelse om beslut	Dec 2025
Trafikstart	Dec 2027

Genomförda samråd under förberedelsefasen

Under förberedelsefasen genomfördes en särskild information om upphandling (Siu) via teams den 30 maj 2024. Nia trafikföretag var anmälda. Efter denna gavs möjlighet för Trafikföretagen att i enskilda möten fördjupa frågeställningarna från Siu. Den 28 augusti genomfördes Siu med funktionsrättsorganisationerna. Därutöver har upphandlingsrelaterade frågor lyfts för dialog med medlemmarna på samrådsmöten.

Förbundsdirektionen har under processen, via ett antal workshops, beretts möjlighet att diskutera olika upphandlingsfrågor.

Trafikpliktsbeslut

Enligt kollektivtrafiklagen (2010:1065) 3 kap, ska ett avtal om allmän trafik som ingår av en regional kollektivtrafikmyndighet grundas på ett beslut om allmän trafikplikt. Kommunalförbundet behöver därför besluta om trafikplikt för den trafik som upphandlas. Region Jämtland Härjedalen har överlåtit rätten att upphandla och besluta om trafikplikt för de turer på linje 30 och 39 som finansieras av dem och som passerar länsgränsen. Trafikpliktsbeslutet behöver därför även omfatta dessa sträckor.

Myndighetens bedömning

Beslutsprocessen för upphandlingen bygger på att det efter inriktningsbeslutet fattas ett genomförandebeslut som innebär ett uppdrag att genomföra upphandling och ingå

PROTOKOLL

avtal med trafikföretag om utförande av den allmänna kollektivtrafiken med buss i länet, samt för vissa turer över länsgränsen till Jämtland. En viktig förutsättning för att Trafikföretagen ska lyckas erbjuda en bra trafikstart för resenären är att förberedelse tiden blir tillräckligt lång. Denna tid ska även användas för personalrekrytering, fordonsanskaffning, och investeringar i såväl privat- som offentligt ägda, verkstäder och garage.

Under förutsättning att tilldelningsbesluten vinner laga kraft som planerat, ger nuvarande tidplan två år till förberedelser. Upphandlingsförfarandet bör därför genomföras enligt i tjänsteskrivelsen angiven tidplan vilket förutsätter förbundsdirektionens godkännande den 14 mars 2025.

Styrdokument och juridik

Viktigt styrdokument för upphandlingen är Trafikförsörjningsprogrammet med dess bilagor. Avsikten är att programmets målsättningar successivt ska tillgodoses under den nya avtalsperioden. I övrigt följer upphandlingen gällande lagstiftning.

Ekonomi och finansiering

För att kunna bedöma kostnadsbilden baseras upphandlingen på nuvarande trafik. Avtalen kommer att innehålla frivolymer med möjlighet att justera utbudsnivåer och genomföra förändringar i enlighet med trafikförsörjningsprogrammets mål och ambitioner. Tillkomsten av nya depåer kommer att öka avtalskostnaderna för depåer och lokaler.

Föredragande:

Helén Lundahl, processledare.

Expedieras till:

Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2025-03-05 Beslut om genomförande av upphandling av Busstrafik 2027 inkluderande skolskjuts med buss och mindre fordon för fyra kommuner.

§ 5. Sammanträdet avslutas

Camilla Norberg

Camilla Norberg

Date: 2025-03-14 10:17 CET

Signed with Swedish BankID

Role: Administratör

Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

Glenn Nordlund

Glenn Nordlund

Date: 2025-03-14 10:20 CET

Signed with Swedish BankID

Signed via account: glenn.nordlund@rvn.se

Johan Andersson

Johan Andersson

Date: 2025-03-14 12:51 CET

Signed with Swedish BankID

Role: Kommunalråd

Signed via account: johan.andersson@solleftea.se

FÖREDRAGNINGSLISTA

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrlands styrelsesammanträde 2025-02-21, kl. 9.00–12.00.

Sammanträdesplats: Västernorrlands museum, Härnösand.

§	Tid	Ärende
1	09.00	Mötets öppnande
2	09.05	Upprop
3	09.10	Val av protokolljusterare
4	09.12	Fastställande av föredragningslista
5	09.15	Protokoll från föregående styrelsemöte och arbetsutskott
6	09.20	Verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2024
7	09.40	Nuläge i verksamheten: pågående projekt och insatser
8	10.00	Stiftelsebildarnas utredning av Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland
9	10.10	Ledamot i stiftelsen Nämforsen
10	10.20	Information från Länsmuseernas samarbetsråd
11	10.30	Information från Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund samt Hembygdsrådet
12	10.40	Styrelsemöten hösten 2025
13	10.50	Övriga frågor
14		Avslutning

SAMMANTRÄDESPLATS

Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER

Carl L Thunberg
Monica Fahlén
Thomas Näsholm
Lotta Borg
Erik Thorsell
Mattias Sjölander
Christian Wasell

ERSÄTTARE

Marie Sjöbom Olsson
Siv Attefjord
Anne-Cathrine Genberg

FRÅNVARANDE

Anne-Li Sjölund
Thomas Pålsson

HEMBYGDSFÖRBUNDENS REPRESENTANTER

Mats Fhanér
Thommy Edlund

FACKLIGA FÖRETRÄDARE

Fredrik Gustavsson, DIK-förbundet

I TJÄNSTEN

Jenny Samuelsson	museichef, föredragande
Ann Kristofersson	controller, föredragande
Bengt Wittgren	protokollförare

Ordföranden Carl Thunberg hälsar de närvarande välkomna till mötet.

§ 1 Mötets öppnande

Ordföranden öppnar mötet

§ 2 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 3 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Thomas Näsholm att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 4 Fastställande av föredragningslista

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 5 Protokoll från föregående styrelsemöte och arbetsutskott

Protokoll från styrelsemöten den 18/12 och arbetsutskott den 14/2 föreligger, bilaga 1 och 2.

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 6 Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024

Förslag till verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2024 föreligger, bilaga 3.

Styrelsen beslutar

att fastställa verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2024 enligt bilaga.

§ 7 Nuläge i verksamheten: pågående projekt och insatser

Presenterades pågående projekt och insatser.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 8 Stiftelsebildarnas utredning av Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Ordförande och museichef informerar om att utredare anlitats.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 9 Ledamot i Stiftelsen Nämforsen

Museichefen informerar om att ny ersättare efter Kajsa Hartig, ska utses att representera Västernorrlands museum i stiftelsen Nämforsen. Förslaget är Cajsa Lindegren, chef för avdelningen kulturmiljö, hantverk och friluftsmuseum.

Styrelsen beslutar

att utse Cajsa Lindegren att föreslås som ersättare i stiftelsen Nämforsen.

§ 10 Information från Läns museernas samarbetsråd

Monica Fahlén informerar om att Läns museernas samarbetsråd planerar att genomföra årsmöte digitalt i april. Landstingsrådet Sara Nylund har om betts och accepterat att vara mötesordförande för LMSRs årsmöte.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 11 Information från Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund samt från Hembygdsrådet

Västernorrlands museum ska hålla kurser för föreningarna. Sköns hembygdsförening kommer bli ny förening i Medelpads hembygdsförbund. Under 2024 har Medelpads föreningar genomfört 220 evenemang med 207 000 besökare. Ångermanland: 87 aktiviteter för barn och unga, 470 evenemang med 62 000 besökare. Den 8 mars blir det vårkonferens för hela länet på Västernorrlands museum; då kommer organisationen at diskuteras. Den kommande hembygdsboken är också ett gemensamt projekt. Ånges kultursamordnare har frågat barn om vad de vill göra inom hembygd och de vill gärna hålla på med slöjd och med film så hemslöjdskonsulenterna är nu involverade i det fortsatta arbetet.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 12 Styrelsemöten hösten 2025

Arbetsutskottet föreslår:
Styrelsemöten den 19/9 och 17/12 kl. 09.00-12.00
Arbetsutskott den 12/9 och 9/12 kl. 09.00-11.00

Styrelsen beslutar

att fastställa mötesdatum enligt förslaget.

§ 13 Övriga frågor

§ 14 Avslutning

Mötet av slutades och ordföranden tacka de närvarande.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2025-02-21

Carl L Thunberg
mötesordförande

2025-02-21

Thomas Näsholm
justeringsperson

SAMMANTRÄDESPÅS

Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER

Carl L Thunberg
Monica Fahlén
Thomas Näsholm
Lotta Borg
Christian Wasell

TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE

Marie Sjöbom Olsson
Anne-Cathrine Genberg

FRÅNVARANDE

Erik Thorsell
Mattias Sjölander
Thomas Pålsson
Anne-Li Sjölund
Siv Attefjord

HEMBYGDSPÖRBUNDENS REPRESENTANTER

Mats Fhanér

FACKLIGA FÖRETRÄDARE

Lina Rosenqvist, DIK

I TJÄNSTEN

Jenny Samuelsson	museichef, föredragande
Ann Kristofersson	controller, föredragande
Kristina Lockner	föredragande § 60
Malin Samuelsson	HR-ansvarig, närvarande under § 60
Bengt Wittgren	protokollförare

Jenny Samuelsson och Carl Thunberg hälsar de närvarande välkomna till Västernorrlands museum.

§ 55 Mötets öppnande

Ordföranden öppnar mötet

§ 56 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 57 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Lotta Borg att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 58 Fastställande av föredragningslista

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 59 Protokoll från föregående styrelsemöte och arbetsutskott

Protokoll från styrelsemöte den 20/9 och arbetsutskott den 11/12 föreligger (bilaga 15, 16).

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 60 Presentation av medarbetarenkät

I september månad har en medarbetarenkät genomförts för att mäta och analysera arbetsmiljön. Kristina Lockner från Mittkompetens presenterar resultaten för styrelsen. Resultatet är gott och den stabilitet och goda arbetsmiljö som skapats under de senare åren visas tydligt i både siffror och kommentarer.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen.

§ 61 Nuläge i verksamheten: pågående projekt, insatser och aktuella frågor

Museichefen presenterar nuläget i verksamheten, om pågående projekt och insatser och aktuella frågor. Bland annat har flytten från magasinet i Sollefteå kunnat slutföras.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen.

§ 62 Information om stiftelsebildarnas översyn av Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Underlag från Regionala utvecklingsnämndens beslut om att genomföra utredning och vad den ska syfta till, bifogas (bilaga 17).

Styrelsen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 63 Budget och verksamhetsplan för 2025

Föreligger förslag till verksamhetsplan och budget för 2025 (bilaga 18).

Styrelsen beslutar

**att fastställa verksamhetsplan för 2025,
att fastställa budget för 2025.**

§ 64 Information från Läns museernas samarbetsråd

Monica Fahlén presenterar planerna inför *Folk & kultur* i Eskilstuna. Samråd har hållits med scenkonstområdet för att förbereda Folk & kultur och annat samarbete. Läns museernas samarbetsråds höstmöte i oktober 2025 planeras till Härnösand.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen.

§ 65 Information från Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund samt från Hembygdsrådet

Mats Phanér presenterar Hembygdsportalen, en gemensam digital plattform för Sveriges samtliga föreningar, är en viktig insats just nu. En levande hembygd öppen för alla, är ett kit för föreningarna. Medelpads hembygdsförbunds kalender överräcktes till museichefen.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen.

§ 66 Presentation av bokprojektet om basutställningarna

Mona Nilsson, antikvarie och etnolog, presenterar bokprojektet.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen.

§ 67 Övriga frågor

§ 68 Avslutning

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2024-12-18

Carl L Thunberg
mötesordförande

2024-12-18

Lotta Borg
justeringsperson

Närvarande:

Carl L. Thunberg

Monica Fahlén

Lotta Borg

Jenny Samuelsson

Ann Kristofersson, föredragande

Bengt Wittgren, protokollförare

Ordförande Carl Thunberg inleder mötet och hälsar deltagarna välkomna.

§ 1 Dagordning

Dagordning omfattar rapporter samt beredning av föredragningslista och förslagsprotokoll inför styrelsemöte den 21/2.

Förslag att utse Lotta Borg att justera protokollet.

Arbetsutskottet beslutar

att godkänna dagordningen

samt

att utse Lotta Borg att justera protokollet.

§ 2 Förslagsprotokoll för kommande styrelsemöte

Genomgicks och kompletterades utkast till kallelse och förslagsprotokoll med bilagor, för styrelsemöte den 21/2.

Arbetsutskottet beslutar

att godkänna kallelse och förslagsprotokoll med bilagor för distribution till ledamöterna.

§ 3 Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns att tillföra.

LB

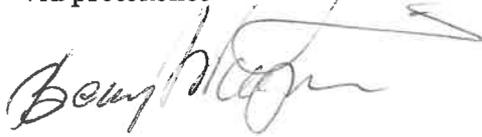
2025-02-14

2 (2)

§ 4 Avslutning

Ordförande förklarar mötet avslutat.

Vid protokollet

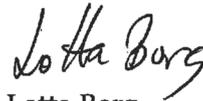
Bengt Wittgren

Justeras 2025-02-14

Carl Thunberg

Justeras 2025-02-14

Lotta Borg

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
OCH
ÅRSREDOVISNING
2024**

för

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland
Organisationsnummer 888000-3143

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse.....	1
Inledning.....	1
Museets grund vilar på dess samlingar och kunskapsuppbyggnad	2
Flytt av textila samlingarna, klimat och byte av brandskydd	3
Förvärv och digital insamling – för att stärka bevarandet	3
Samlingsdatabasen – en nyckel till värdefulla och tillgängliga samlingar	4
Fysisk hantering av föremål – konservering med mera.....	5
Tillgängliga samlingar.....	6
Kulturarv för alla – att nå ut och skapa delaktighet i länets historia och utveckling.....	6
Den tredje basutställningen - Nycklar till vår tid.....	7
Kunskapsförmedling under året – utställningar och program.....	9
Publika aktiviteter i länet och digitalt	10
Kulturarvet för och med barn och unga	10
Skolpedagogisk verksamhet	11
Kulturarv på fritiden Barn och Unga på Fritiden.....	13
Livskraft – Kultur för Äldre	13
Sommarlovsverksamhet på Murberget friluftsmuseum.....	13
Den hemslöjdsfrämjande verksamheten i Västernorrland – för slöjden, handen och hjärnan	14
Uppdraget att tillgängliggöra bild och form.....	15
Samtidskonstutställningar under året.....	15
Triennalen 2025 – samverkan och skapande	16
Kulturmiljö för samhällsutveckling och hållbarhet.....	16
Kulturmiljörådgivning i länet.....	17
Kulturmiljökonferensen.....	17
Murberget friluftsmuseum – en kulturmiljö med fokus på hållbarhet	18
Hellströmska huset – årets stora insats på friluftsmuseet	19
Museets kulturhistoriska platser i länet	20
Arkeologi – bevarande, kunskapsuppbyggnad och tillgängliggörande.....	22
Västernorrlands kulturarv i samverkan – det värdefulla i att utveckla kulturarvet tillsammans	24
Kurser och utbildningar i samverkan.....	24
Evenemang och publika aktiviteter i samverkan	25
Kulturarvets betydelse för regional utveckling	27
Smart kulturarvsturism i Höga kusten	27
Värden längs vägen	28
Västernorrlands museum – nod för kulturarvsturism och kulturella och kreativa näringar.....	28
Bothnia Business Heritage	29

Ett välfungerande och välmående länsmuseum	30
Ekonomisk analys	30
Utblick framåt	34
Uppföljning internkontrollplan	35
Årsredovisning	37
Förvaltningsberättelse	39
Resultaträkning	40
Balansräkning	41
Noter	43
Underskrifter	45

Bilaga 1 Uppföljning Verksamhetsplan

Bilaga 2 Statistik

Bilaga 3 Projektlista

Verksamhetsberättelse

Inledning

Länsmuseets uppdrag är brett och består av många delar som i grunden styrs av stiftelsens urkund och stadgar – här ser vi kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling av samlingar, kulturmiljö och immateriellt kulturarv. Likaså utställningar, program och pedagogisk verksamhet samt byggnadsvård och arkeologi. Museets besöksmål är både den moderna museibygnaden och Murberget friluftsmuseum, och i mindre skala är även Ulvö Kapell, Gammelgården i Myckelgensjö och fornborgen Styresholm tillgängliga miljöer. Utöver det rent museala uppdraget så driver stiftelsen konferensverksamhet och butik och har ett nära samarbete med Härnösands kommun avseende att driva kaféverksamhet på museet. Verksamheten genomför samverkan med föreningar, företag och organisationer av olika slag, något som verkligen stärker kulturarvsförmedlingen i Västernorrland.

Västernorrlands museum är med sitt fokus på utveckling och bevarande av länets kulturarv en viktig resurs för hållbar samhällsutveckling. Det uppdraget tar sig många former – det kan handla om att uppmärksamma demokratiska grundvärderingar eller hur förståelsen av länets historia, plats och identitet är en del av vårt gemensamma samhällsbygge. Men det kan också vara något så konkret som att uppmärksamma traditionella, hållbara hantverksmetoder och slöjd eller visa på hållbara material när en byggnad restaureras.

Att utveckla kulturarvet som en resurs för hållbar utveckling är dessutom något som är centralt för hela stiftelsens verksamhet – i allt från kunskapsuppbyggnad, samlingsförvaltning och kulturmiljövård till kunskapsförmedling inom kulturarv och konst och till affärsverksamheterna och utvecklingsprojekten inom vårt uppdrag. Det har vi tagit fasta på i årets verksamhet.

2024 har varit ett händelserikt år i verksamheten. Året har nämligen bestått av både ett färdigställande av museets stora basutställningsprojekt, mängder av fina programpunkter och samarbeten – och stora insatser på friluftsmuseum och i magasin.

Att den publika verksamheten varit lyckad ser vi inte minst på de digitala och fysiska besöksrekord som uppnåtts, med en ökning om knappt 11% av de fysiska besöken - och flera hundra procents ökning av de digitala. Det är ett kvitto på att vårt publika uppdrag är uppskattat.

Sedan flera år är museet i en period av omfattande utveckling som både syftar till att stärka de förutsättningar som verksamheten vilar på och samtidigt till att leverera i det kunskapsförmedlande och publika uppdraget, och därför är ju besöksrekordet ännu roligare att ta del av.

Årsmålen har nåtts till 90%, i genomsnitt. Det måste ses som ett bra resultat, där vissa verksamhetsområden inte gått i mål helt på grund av att omständigheter förändrats – till exempel har utmaningar i ventilation och klimat krävt mycket mer personalresurser än planerat.

En hel del av den verksamhet som skett under året kommer ni att få läsa i årets verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen är uppbyggd i kapitel utifrån målområden i stiftelsens uppdragsdirektiv och den regionala kulturplanen. Vi har valt att belysa vissa insatser och verksamheter mer, för att kunna fördjupa beskrivningen av insatsernas effekter och ge mer plats åt årets mest unika insatser. En mer helhetlig bild av vilka utvecklingsinsatser och löpande verksamhet som genomförts finns i bilaga 1 som innehåller uppföljningen av verksamhetsplanen, bilaga 2 som innehåller statistik och bilaga 3 som innehåller årets aktiva projekt.

Museets grund vilar på dess samlingar och kunskapsuppbyggnad

Ett museums samlingar och annan bevarad kunskap ligger till grund för mycket av den kunskapsuppbyggnad och förmedling som ett museum står för. För ett kulturhistoriskt museum som Västernorrlands museum är det de föremål, fotografier, byggnader, miljöer, det arkivmaterial och det immateriella kulturarv som bevarats som står i centrum. Kunskapsuppbyggnaden och samlingarna kan berätta om hur människor levde förr genom vardagsliv och högtider, hur hantverkskonsten såg ut, hur man klädde sig eller vilka folkliga berättelser som berättades. Mycket viktigt är att fortsätta dokumentera och samla in dagens skeenden. Kunskapsuppbyggnaden är också den historieskrivning och de större samhällskeendena som på olika sätt påverkat Västernorrland, eller till och med skett och sker i länet.

Museilagen ställer krav på aktiv samlingsförvaltning och i stiftelsens stadgar beskrivs stiftelsens ändamål som följer: ”Stiftelsens ändamål skall vara att förvalta stiftelsens samlingar, byggnader och markområden och att hålla dem tillgängliga för allmänheten.” I aktuella mål beskrivs vikten av aktiv samlingsförvaltning ur ett större samhälleligt och demokratiskt perspektiv.

Året som gått har präglats av omfattande insatser framför allt i våra nuvarande stora, logistiska projekt. Brandskyddet har förbättrats i museibygnaden och de textila samlingarna har flyttats från Sollefteå och vi ser en pågående optimering av magasinerna för samlingarnas bästa. Även digitala förbättringsinsatser har pågått – genom systematiska insatser har vi säkrat och dokumenterat föremål, samtidigt som vi har fortsatt arbetet med att tillgängliggöra våra samlingar för en bredare publik.

Insatserna i stort har förbättrat möjligheterna för kunskapsuppbyggnad och förmedling, även om just förvaring och logistik är mer av en förutsättning för det. Nedan följer exempel på en del av insatserna under året.

Flytt av textila samlingarna, klimat och byte av brandskydd

En logistisk utmaning har varit flytten av cirka 8000 textila föremål från textila magasin i Sollefteå till museet i Härnösand. Arbete pågår med ombyggnad av magasinslokalerna innan föremålen får sin långsiktiga förvaring, vilket har medfört temporär lagring av de textila föremålen under tiden. Återbruk av hyllsystem från Sollefteå har varit en viktig del av uppbyggnaden av ny förvaring i museet. Hanteringen av föremålen har gett oss en ökad kunskap om samlingarna och bidragit till att vi kan strukturera om objekten för god långsiktig förvaring.

En del av museets pågående arbete med förnyat brandskydd i föremålsmagasinen har inneburit att två av våra magasin nu har fått en släckanläggning med syrefattig gas – det mest skonsamma släckningsmedlet. Denna åtgärd har lett till omplacering av vissa föremål för att anpassa dem till det nya brandskyddssystemet. Förberedelser pågår för fortsatt omflyttning 2025 då fler magasin ska få förnyat brandskydd. Insatserna avseende brandskyddet är möjliga tack vare finansiering från Boverket.

Under året har vi också arbetat intensivt med att förbättra klimathanteringen i våra lokaler, och vi har nu över 20 klimatgivare för att mäta temperatur och luftfuktighet. Trots dessa åtgärder har vi fortfarande stora utmaningar med att hålla ett jämnt klimat, vilket är särskilt kritiskt för föremålens långsiktiga bevarande. För att möta dessa utmaningar har vi påbörjat en genomgång av vårt klimatsystem och för dialog med hyresvärderna för att åtgärda problemen kort- och långsiktigt. Arbetet är omfattande och kräver mycket resurser av museiverksamheten.

Samtidigt som detta pågår har vi genomfört en plan för att omstrukturera våra magasinslokaler för att bättre kunna förvara och visa våra samlingar på ett mer tillgängligt och hållbart sätt. Två nya rum har ritats upp för att skapa bättre förvaringsmöjligheter, och vi förbereder också för fortsatt förvärv av föremål.

Förvärv och digital insamling – för att stärka bevarandet

Intresset för att skänka föremål till museets samlingar har varit stort under året. I samband med arbetet med basutställningen *Nycklar till vår tid* genomförde vi en aktiv insamling och efterlyste föremål med koppling till 1900- och 2000-talet. Flera föremål har tillkommit, däribland:

- Spiktavlor
- Oljemålningar av konstnären Gunnar Wiberg
- Radio från Högbondens fyr
- Barnvagg från 1700-/1800-tal
- Samiska föremål och fotografier från Graninge
- En dräkt med tillhörande sjal från Ullånger, 1700-tal
- Väst från BB-ockupationen i Sollefteå

- Fickalmanackor från butiker i länet (1900–1970)

Dessa förvärv kompletterar samlingarna och fyller de luckor som funnits, särskilt vad gäller 1900- och 2000-talet, och ger oss möjlighet att berätta fler berättelser om länets historia.

Birgittamuseet i Härnösand, som grundades 1993 av Birgitta Lundquist och Härnösands medicinhistoriska förening, har varit en viktig källa till kunskap om den medicinhistoriska delen av länets historia. Efter beslut av Region Västernorrland om att avveckla Birgittamuseet 2024, fick Västernorrlands museum i uppdrag att inventera den del av samlingen som inte var dokumenterad. Detta arbete genomfördes under augusti och september 2024, där vi i dialog med museets konservatorer har förvärvat flera föremål till läns museets samlingar. Bland de nya föremålen finns bland annat en stor samling snidade figurer av Harald "Gådeåhultaren" Boström, föremål från Norrlands Vanförestalt och Gådeå sjukhus i Härnösand, tuberkuloshistoria från regionen, dräkter från sjukvårdspersonal och flertalet fotografier. Dessa föremål blir en viktig del av Västernorrlands museums samlingar.

I samlingsverksamheten ingår att ständigt utveckla museets samlingar. I nuläget finns inte resurser för annat än att i ytterst begränsad omfattning ta emot fysiska föremål, men utöver det arbetar museet en hel del med insamling, bevarande och tillgängliggörande av digitalt fött kulturarv. Detta är relevant eftersom den kulturhistoria som produceras under 2000-talet är digital, såväl text som bild och film, vilket kräver nya metoder och rutiner för insamling och samlingsförvaltning och gemensamma diskussioner i museisektorn kring etik och hantering av personuppgifter i digitalt format.

Arbetet med att utveckla metoder har pågått under året för att insamla den del av vårt samtida kulturarv som är digitalt, som till exempel fotografier som vi tar med våra mobiltelefoner. Museet medverkar i ett externfinansierat nordiskt samarbete Connect to Collect för att bygga erfarenheter och utveckla digitala infrastrukturer för insamling. Under året installerades ett digitalt gränssnitt till www.mittvasternorrland.se i museets basutställning Nycklar till vår tid, för att uppmana besökare att bidra med samtidsbilder till museets samlingar.

Samlingsdatabasen – en nyckel till värdefulla och tillgängliga samlingar

Ett kontinuerligt och systematiskt arbete med informationshantering i samlingsdatabasen Primus (med gränssnittet Digitalt museum) har genomförts under året. Fokus har legat på att städa, registrera och uppdatera innehållet i databasen för att säkerställa att vi har korrekt information om museets föremål, och samtidigt skapa mervärde för forskare och allmänhet som vill veta mer om länets historia. Många föremål som samlats in under tidigare decennier har tidigare saknat viktig dokumentation, vilket kräver efterforskning. Detta påminner oss om vikten av att samla in så mycket kunskap och historik som möjligt om föremålen redan vid förvärv, och är något som måste säkras för fortsättningen.

Under året har stora delar av fotosamlingarna digitaliserats. Exempelvis har 550 glasplåtsnegativ från Textilarkivet digitaliserats, samt cirka 800 fotografier från flottningsdokumentationen 1982 av Ylva Roslund-Forenius. Vi har även digitaliserat 2 300 fotografier från byggnadsinventeringar i

Härnösand från 1979–1983. Dessa insatser gör att fler och fler av våra bilder blir tillgängliga både för forskning och för allmänheten.

Digitalisering och publicering av informationen i samlingsdatabasen sker sedan på www.digitalmuseum.se, webbplatsen där allmänheten kan söka i museets samlingar. Även denna är en prioriterad del av arbetet med samlingsförvaltning. Detta långsiktiga publiceringsarbete syftar till att göra föremåls- och fotosamlingarna tillgängliga online. Under året har vi publicerat flera nya samlingar, däribland Einar Östmans fotosamling, delar av naturaliesamlingen, samt föremål från basutställningen *Nycklar till vår tid*.

Såväl dokumentation i samlingsdatabas som digitalisering av fysiska samlingar och tillgängliggörande av samlingar på digitalmuseum.se är grundläggande och avgörande processer för att skapa en långsiktig och hållbar samlingsförvaltning med stor tillgänglighet, och under 2024 har vi tagit viktiga steg i rätt riktning för att skapa mer värde i länets dokumenterade kulturarv.

Fysisk hantering av föremål – konservering med mera

När museet producerar egna utställningar bestående av föremål från samlingarna, så ingår mycket hantering. Inför öppningen av basutställningen *Nycklar till vår tid* i maj 2024, hanterades över 300 föremål som ingick i utställningen. Förberedelserna inför utställningen var omfattande, och varje föremål genomgick en noggrann process: rengöring, mätning, fotografering och komplettering av information i samlingsdatabasen Primus. Vissa föremål krävde mer ingående åtgärder, som reparationer eller justeringar, innan de kunde placeras ut i montrarna. Samarbetet internt och med externa experter, som Naturhistoriska Riksmuseet för att fastställa bäst möjliga metoder för konservering, har varit avgörande för utställningens genomförande.

Museet har under året haft flera tillfälliga utställningar, och varje föremål som visas i dessa har noggrant dokumenterats vid ankomst och avgång. Samlingspersonalen har ansvarat för att säkerställa att föremålen inte skadats under transport, samt att deras tillstånd dokumenterats i Primus. För utställningen *Atti Johansson – Mekanisk/Organisk* packades och fraktades föremålen till Boden, medan föremål från andra utställningar som *LIN.LIN.LIN* och *Älskade korg* även bistod med egna samlingar som rengjordes och fotograferades för uppdatering i Primus och publicering på www.digitalmuseum.se.

Ett annat exempel på viktig hantering av samlingarna är skadedjurshanteringen. Som en del av museets löpande underhåll av samlingarna genomförs regelbundna skadedjurskontroller. Detta ingår i vårt arbete med *Integrated Pest Management (IPM)* – en samordnad skadedjurskontroll där samlingspersonalen varje månad sätter ut klisterfällor i magasin och utställningslokaler. Genom att registrera fällornas innehåll kan vi identifiera trender och påverkande faktorer som klimat och externa besökare, vilket gör att vi kan vidta åtgärder för att förhindra skador på samlingarna.

Den fysiska hanteringen av föremål i museisamlingar, om det så är skadedjurskontroller eller konservering, är en viktig del av den aktiva samlingsförvaltningen och säkrar långsiktigt bevarande och tillgängliggörande.

Tillgängliga samlingar

Ett exempel på när samlingarnas tillgänglighet är viktig är när museet får besök av forskare, studenter och kulturutövare – något som sker regelbundet. Under året har speciellt den samiska samlingen varit av stort intresse, där bland annat ackjor, lomskinnsväskor och koltar har undersökts. Genom besök och interaktion med samlingen har forskare fått möjlighet att analysera och dokumentera föremål, vilket bidrar till en utökad kunskap om vår samiska historia. Exempelvis genomfördes vedartsanalyser på ackjorna, vilket kommer att ge oss ytterligare insikter om föremålets historia och tillverkning. Med detta avsnitt blir det en fin övergång till nästa del av verksamhetsberättelsen – den om kunskapsförmedling och publik verksamhet som en central del av uppdraget.

Kulturarv för alla – att nå ut och skapa delaktighet i länets historia och utveckling

Västernorrlands museum är ett regionalt nav för kunskap och upplevelser om kulturarvet. I museets publika arbete - i utställningar, program och annan kunskapsförmedlande verksamhet - genomförs en viktig del av museets uppdrag. Här är ett av målen att göra kulturarvet tillgängligt för alla.

Under sommaren 2024 besöktes museibygnaden av rekordmånga besökare, och antalet besökare under helåret är fler än 2023, totalt ca 16 000 fler än året innan. Murberget friluftsmuseum har på helåret var välbesökt, ungefär 8 000 fler än 2023. Det är tydligt att museets miljöer lockar besökare med sitt intressanta utbud.

Intresset för museets digitala utbud fortsätter också att öka, detta år med flera hundra procents ökning i antalet nådda konton och visningar. Detta är mycket glädjande och visar att vår kommunikation och kunskapsförmedling är attraktiv för användarna. Antalet besök på webben har ökat med 11% och antalet visningar på Facebook och Instagram har ökat med mer än 200 respektive 300%. Intresset för vårt innehåll på Youtube har också ökat, med fler följare, även om färre inlägg genomförts under 2024 jämfört med 2023. Materialet som finns på Youtube sedan tidigare är aktuellt, och lockar fler följare. Se bilaga 2.

I det här kapitlet fokuserar vi på några för året större insatser. En insats är förstås slutproduktionen av basutställningar, som är den största utställningsproduktionen i museet sedan museibygnaden invigdes 1994. Utöver det har förstås mängder av publika insatser genomförts, och vissa berättar vi om, för övriga se till exempel uppföljningen av verksamhetsplanen och statistiken från året, bilaga 1 och 2.

Under 2024 har museet fortsatt att erbjuda en mångsidig och engagerande plattform för kunskapsförmedling, både inom museibygnaden och ute i länet. Genom föreläsningar, konserter, digitala program och samarbeten med lokala aktörer har vi arbetat för att göra museets samlingar och den regionala historien tillgängliga för alla, oavsett var de befinner sig. Här lyfts både stora och små berättelser, samtidigt som vi har fortsatt att utforska nya sätt att interagera med och levandegöra vårt kulturarv.

Den tredje basutställningen - Nycklar till vår tid

Under de första månaderna av 2024, liksom året innan, har stort fokus legat på slutförandet av den tredje och sista delen av museets basutställningar, den del som handlar om perioden 1700-tal till 2020-tal.

Västernorrlands museum har de senaste åren bedrivit ett omfattande arbete med att bygga nya kulturhistoriska basutställningar som skildrar länets historia från istiden fram till idag. Den senaste utställningen, som öppnade i maj 2024, gör därmed tidslinjen komplett.

Basutställningarna utgör en central del av museets kunskapsförmedlande arbete, och museets strävan att lyfta kulturarvets roll i det hållbara samhället. Förmedlingen utgår ifrån mänskliga rättigheter och individers behov, de främjar ny kunskap och kunskapsutbyte och ger en mångfald av perspektiv på länets historia.

Produktionen är en lång process. De sista månaderna innan utställningens öppnande präglades av ett intensivt arbete med det konkreta bygget och installationerna i lokalen. Detta i kombination med att konservator och antikvarier har tagit hand om tidigare visade föremål ur samlingarna som nu ska få ta plats i montrarna så att fler människor kan se och lära av dem. Utöver det har mängder av digitalt material producerats, som går att ta del av både i utställningen och hemifrån.

I maj 2024 invigdes så *Nycklar till vår tid*, den tredje och sista delen av museets nya basutställningar. Projektet påbörjades 2021, och efter ett intensivt arbete har vi nu en ny presentation av Västernorrlands historia. De tidigare utställningarna, som invigdes 1994, har stått i nästan trettio år och varit en viktig del av museets identitet. Sedan dess har mycket förändrats, såväl förståelsen av länets historia som förväntningarna på vad en utställning ska kunna erbjuda publiken.

Med *Nycklar till vår tid* så har människors berättelser lyfts fram, både de stora och de mer personliga. Tillgängligheten har varit viktig, genom förbättrad belysning och god läsbarhet. Föregående utställningar saknade förklarande texter om både innehåll och föremål, något som besökarna påpekat under åren. Det har därför lagts stor vikt vid att skapa fördjupande texter, filmer och taktila inslag för att ge besökarna en mer nyanserad, kunskapsintensiv och interaktiv upplevelse.

För att skapa en utställning som verkligen speglar allmänhetens intresse och engagemang, gick museet ut med en enkät där vi frågade vad länets invånare ville se i den nya basutställningen. Responsen var stor och vi fick många värdefulla förslag, vilket tydligt visar på en vilja att vara med och påverka innehållet.

Fokus i basutställningen ligger på berättelser – både de stora historiska händelserna och de mindre kända personberättelserna. Museets samlingar har varit avgörande för urvalet av material, men där föremål saknats har vi kompletterat med artiklar, filmer och andra berättande inslag. Ett exempel på detta är romsk historia och kultur, där vi under arbetets gång förvärvat föremål med romsk anknytning för att kunna lyfta den delen av vår historia. En modell av ett romskt tivoli är ett konkret resultat av den processen och ett sätt att göra romsk kultur mer synlig.

Museet har även samlat in föremål från sent 1900-tal och 2000-tal, som ett sätt att belysa samtidens historia. Ett exempel är en väst som bars av ockupanter när förlossningsavdelningen på Sollefteå sjukhus stängde 2017 – ett föremål med stark anknytning till länets samtidshistoria. Som en del av den nya basutställningen har vi också inkluderat interaktiva element som ljud, dofter och taktila inslag. Ett exempel är små husmodeller som representerar olika hustyper genom tiderna. Dessa modeller är skapade för att kunna upplevas med händerna, vilket ger en mer fysisk och taktil upplevelse av historien.

Längs en av rummets väggar visas föremål som delats in i teman som vatten, jord, skog och Saepmie. Föremålen, som främst kommer från 1800–1900-talet, placeras i relation till ett förändrat synsätt på landskap, miljöer och naturresurser. För att koppla samman temat finns en "trollofon", där barn kan ringa till olika folktroväsens telefonsvarare och höra historier om väsen som råder över olika miljöer. Dessa interaktiva inslag gör att besökarna kan få en mer personlig och engagerande upplevelse av utställningen.

I utställningen möts besökare också av korta livsberättelser invävd i skylttexter, artiklar och digitala skärmar. Dessa berättelser ger en djupare inblick i människors liv och erfarenheter genom tiderna. Fyra animerade filmer har skapats där besökare kan följa livsberättelser om personer som Erik Arbin, samiska pigan Anna, Snickar-Dea och Kai Gullmar. Filmerna ger en lekfull och tillgänglig ingång till historien särskilt för yngre besökare.

Nycklar till vår tid är en levande utställning som kommer att fortsätta utvecklas och förändras. Här ska vi kontinuerligt kunna väva in nya samhällsförändringar, berättelser och händelser som sker i vår samtid. I utställningen visas också nyförvärvade föremål, vilket gör att innehållet kan uppdateras och förändras över tid. En annan viktig del i utställningen är att besökare på plats, eller i efterhand hemifrån, kan lämna sina egna minnen och bilder som sparas i museets samlingar för framtida generationer, och därmed bidra till att skriva länets historia.

Vi har haft en rad spännande och varierade utställningar i museibygnaden under året:

Det tysta arvet – bildspel producerat av Forum för levande historia (16 januari – 18 februari)

Lin.Lin.Lin. (16 december 2023 – 24 mars 2024)

Atti Johansson – Mekanisk/Organisk (15 juni – 1 september)

Älskade korg – flätat, bundet, vridet (15 september – 1 december)

Bengt Lindström ur samlingarna (28 oktober – pågående)

Accessoarer från samlingarna (13 december-19 januari)

Utställningar har även genomförts på andra platser i länet:

Linda Maria Thompson – Rekonstruktioner/Reconstructions på Apotekshuset i Sollefteå (5 oktober 2024 – 4 januari 2025)

Fotografier av Viktor Lundgren på Naturum Ånge (29 november 2024 – 30 mars 2025)

Kunskapsförmedling under året – utställningar och program

Under året har flera intressanta föreläsningar genomförts i museibygnaden, med en tydlig koppling till museets kunskapsförmedlande verksamhet. Bland de mest populära föreläsningarna var Peter Sjölund's föredrag om hur DNA används för att fånga både släktingar och mördare. Föredraget lockade en fullsatt hörsal, där besökarna fick följa med på en fascinerande resa in i världens mest avancerade släktforskning och brottsutredningar.

Andra uppskattade och välbesökta föreläsningar var LarsOlof Lööfs om Ostindiska kompaniet och västernorrälänningars resor på världshaven, Mats Vänehems presentation om hur historia kan visualiseras genom illustrationer samt Tora Walls föreläsning om folktrons väsen. Dessa föreläsningar gav besökarna djupare insikter i ämnen som spänner från 1700-talets handelsvägar till dagens förståelse av folketro och lokalhistoria.

En annan höjdpunkt i museets program var en konsert och musikworkshop i samarbete med violinisten Rebecka Karlsson. Workshopen, som kretsade kring museets unika samling av 1700-talets musiknoter, blev ett fantastiskt tillfälle att på ett levande sätt förmedla vår musikaliska historia. Deltagarna fick möjlighet att själva uppleva och utforska historiska musikstycken från en svunnen tid, och på så sätt förstå mer om länets kulturella arv.

För att belysa de nationella minoriteterna genomfördes också en rad aktiviteter med romskt och samiskt tema. Vi visade filmer och ordnade romska aktiviteter för barn, där deltagarna fick lära sig om romsk kultur och historia på ett interaktivt sätt. Dessa aktiviteter skapade en inkluderande och lärorik miljö för alla åldrar och gav en viktig inblick i minoritetskulturers historia och nutid.

I samband med museibygnadens 30-årsjubileum genomfördes ett jubileumsprogram som reflekterade över museets utveckling och betydelse för länets kulturarv. En av de mest minnesvärda aktiviteterna var samtalet med arkitekt Tina Wiik och konstnär Lars Kleen, där de delade sina perspektiv på museibygnadens utformning och konstnärliga vision.

2024 har också varit ett år fyllt av spännande och engagerande utställningar som speglar länets historia, kultur och samtid. Med utställningarna som bas har vi bjudit in till samtal om vår gemensamma historia, nya perspektiv och aktuella ämnen som berör både vår tid och vårt arv. Här ser vi bland annat *Älskade korg – flätat, bundet, vridet*, *Atti Johansson – Mekanisk/Organisk* och *Nycklar till vår tid* (läs mer om slöjdutställningarna under slöjdkapitlet nedan). För varje utställning anordnades intressanta invigningsprogram, som kompletterades med föreläsningar och kulturella evenemang. En dragspelskväll, som kopplade till *Nycklar till vår tid*, satte fokus på Ådalens dragspelskultur och innehöll musik och berättelser om denna unika del av länets kultur. Ett författarsamtal med Ulrika Rolfsdotter blev också ett uppskattat inslag i detta sammanhang.

Under året har vi även haft ett stort fokus på visningar med museets antikvarier, konservatorer och arkeologer, som erbjuder besökarna fördjupad kunskap om museets samlingar och historia.

Under visningarna har besökare fått möjlighet att ta del av tematiska presentationer om bland annat musikinstrument, konservering och länets arkeologi. Personal från museet har även delat med sig av sina kunskaper om arkeobotanik, hur gamla föremål bevaras, och hur man söker i arkiv. Besökare har också fått ta del av visningar om äldre hus, fäbodliv och arkeologi, vilket har gett dem en bredare förståelse för de historiska och kulturella sammanhangen.

Museet har fortsatt samarbetet med Härnösands folkhögskola under året, där bland annat dansföreställningar från Dansateljén blev en viktig del av museets program. Filmstudio Murberget har också fortsatt med filmvisningar, där temat *verklighetsflykt* och *road movies* har tagit upp viktiga och aktuella samhällsfrågor.

Musiklinjen Kapellsberg har ordnat en rad konserter, bland annat en arkivkonsert, vandringskonsert och julkonsert, samt en sportlovsopera och folkmusikkonsert i museets lokaler. Dessa aktiviteter har varit viktiga för att skapa en levande och mångsidig kulturupplevelse för alla besökare.

Publika aktiviteter i länet och digitalt

För att kunna nå hela länets befolkning med vår kunskapsförmedling har vi också genomfört en rad aktiviteter ute i länet. En del av dessa aktiviteter har varit en del av *Kulturarvsresan*, där vi bland annat höll en berättarkväll i Sollefteå om myter och sägner. I Lockstakåtan utanför Örnsköldsvik genomfördes en träff om samernas medeltidshistoria i Ångermanland, och i Prästmon utanför Kramfors hölls ett evenemang med tema häxprocesser och maktcentra längs Ångermanälven.

Under året har Sundsvalls firat sina 400 år vilket museet har uppmärksammat genom att erbjuda flertalet visningar och föredrag för såväl vuxna som unga. Länsmuseum bidrog med flera aktiviteter, bland annat en kulturhistorisk vandring i Maland och två föredrag på Kulturmagasinet om arkeologi och museets föremålssamling. Museet bidrog också med manus och berättare till fyra filmer om stadens historia samt stadsvandringar under jubileumsveckan för skolelever, det hölls också flertalet visningar för allmänheten.

För att öka tillgängligheten och nå en större publik har vi också fortsatt att utveckla digitala program, de är en viktig del av vårt länsuppdrag. Under hösten genomförde vi en serie digitala lunchföreläsningar med externa och interna föreläsare, som behandlade olika teman inom kulturmiljö och arkeologi. Dessa föreläsningar gjorde det möjligt för människor från hela regionen att ta del av museets kunskapsförmedling på ett enkelt och tillgängligt sätt.

Kulturarvet för och med barn och unga

Enligt grunduppdraget ska museiverksamheten bedriva pedagogisk verksamhet i länets alla kommuner. Museet ska ha ett brett och omfattande, utvecklande och föränderligt utbud för barn och unga i länet - något som är prioriterat och viktigt för utvecklingen av förståelse av den lokala historien och förståelsen av plats och identitet. Västernorrlands museum bedriver en bred

verksamhet för att engagera allt från små barn till unga vuxna. Här handlar det både om pedagogisk verksamhet för skolan, och för barn och unga på lov och fritid.

Under året har museiverksamheten erbjudit totalt 365 publika aktiviteter som riktat sig till åldersgruppen 0–18 år.¹ Totalt 5634 deltagare i samma åldersgrupp har varit med i olika aktiviteter under året. Den pedagogiska verksamheten har tagit emot 81 bokade skolbesök med totalt 1117 deltagare, mer än en dubbling jämfört med året innan. Utöver det har förstås många av besökarna på museet varit barn och unga, något som följs upp för statistikens skull med stickprovskontroller. Här är ungefärlig andel av besökarna på museet 24% i åldrarna 0–12 år och 9% i åldrarna 12–18. Se bilaga 2 för mer statistik.

Skolpedagogisk verksamhet

Museets skolpedagogiska verksamhet har varit aktiv och välbesökt. Under året har vi tagit emot många skolklasser på museet för guidade visningar och workshops. Samtidigt har vi också besökt skolor och genomfört pedagogiska aktiviteter på plats. Denna flexibilitet har gjort det möjligt att nå fler elever, även på andra orter i länet.

Digitala visningar har blivit ett viktigt komplement till fysiska besök. Genom live-sändningar från utställningarna *Forntidsresan* och *Stora Makter* kunde vi ta med oss länets kulturhistoria till klassrum långt från Härnösand. Genom interaktiva samtal kunde eleverna ställa frågor och delta aktivt, vilket skapade engagerande möten trots geografiska avstånd. De digitala visningarna är något vi ska fortsätta utveckla.

Ett av årets större projekt var arbetet med att utveckla pedagogiska inslag till utställningen *Nycklar till vår tid*, där interaktivitet och utforskande var centrala delar. Vi skapade bland annat upptäckarkort, där eleverna genom frågor och reflektioner kunde fördjupa sitt besök i utställningen. *Trollofonen*, en fantasifull installation där barn kan ringa till olika folktroväsens telefonsvarare, är en favorit bland de yngre besökarna. Här kan barnen lyssna på spännande berättelser från väsen som Näcken och Skogsrået, något som gör utställningen levande och lekfull. Under hösten arbetade vi med att ta fram en lärarhandledning till utställningen. En referensgrupp med gymnasielärare från Härnösand deltog aktivt genom att läsa och diskutera läromedel, föreslå relevanta teman och ge feedback. Detta samarbete säkerställde att lärarhandledningen blev ett inspirerande och användbart verktyg för skolorna.

Ett särskilt samarbete med Hagaskolan och Sundsvalls museum resulterade i en mediaguide om Sundsvall, relaterat till stadens 400-årsjubileum. Eleverna identifierade viktiga platser i staden, samlade material och producerade texter, filmer och bilder. Museerna fungerade som mentorer och projektledare. Arbetet ledde också till att Sundsvalls museum nu har fått kunskap om mediaguidemetodiken och kan utveckla fler guider som blir tillgängliga för allmänheten i appen KulturPunkt.

Museets pedagogiska verksamhet samverkade även med hemslöjdskonsulenternas Skapande skola-program för Härnösands kommun. Insatsen fokuserade på utställningen *Älskade korg!* och kombinerade slöjdtradition med historiska berättelser. Alla elever i årskurs sex fick delta i både en

---

¹ Här innefattas ej den hemslöjdsfrämjande verksamhetens aktiviteter.

korgworkshop och ett uppdragsspel på friluftsmuseet. Under workshopen fick eleverna lära sig grundläggande tekniker i korgflätning och skapa sina egna små korgar. På friluftsmuseet genomfördes ett klurigt uppdrag där eleverna arbetade i lag för att lösa olika historiska mysterier kopplade till länets kulturarv. Genom att röra sig mellan museets byggnader fick eleverna uppleva 200 år av länets historia på ett lekfullt och lärorikt sätt.

Under året drevs det kulturrådsfinansierade projektet Framtidens kulturarvspedagogik, där Västernorrlands museum tillsammans med Värmlands museum, Gävle museum, Jamtli och Skellefteå museum har utforskat hur museer och skolor kan samarbeta bättre. I oktober hölls mötesdagar på Dalarnas museum i Falun, där deltagarna diskuterade nya metoder och arbetade med att utveckla en gemensam handbok för kulturarvspedagogik. Clara Ceder, museipedagog och utställningsassistent, beskriver projektet som "en länsöverskridande kulturarvspedagogisk möjlighet till vidare utveckling och nätverkande för oss pedagoger." Projektet har därmed haft en viktig funktion, då det på många sätt saknas möjligheter till kulturarvspedagogisk utveckling i andra sammanhang.

Projektet, som finansieras av Kulturrådet samt Region Västernorrland, är ett samarbete där sju museer deltar: förutom Västernorrlands museum även Värmlands museum, Gävle museum, Jamtli, Dalarnas museum, Skellefteå museum, Norrbottens museum och Åjtte. Syftet är att främja erfarenhetsutbyte, kunskapsuppbyggnad och utveckling av kulturarvspedagogisk verksamhet vid sju regionala museer i norra Sverige, samt Åjtte. Målet är att utveckla samverkansformer och metoder för kulturarvspedagogik, med särskilt fokus på lokala och regionala perspektiv samt målgruppen barn och unga. Projektet avser belysa och möta den utmaning ur tillgänglighetsperspektiv som pedagogiska verksamhet vid regionala museer har.

Under det tredje och sista året av projektet har fokus varit att slutföra de fallstudier som respektive museum genomfört. Det har även genomförts mötesdagar på plats vid Dalarnas museum, och därutöver har projektdeltagarna dessutom mötts i webinarier och digitala möten. Särskild vikt vid dessa möten har varit att diskutera och utforma det ekosystem för samverkan mellan skola – museum – andra kulturarvsaktörer, som projektet avser utmynna i. Sandra Marklund, museipedagog vid Skellefteå museum, lyfter fram vikten av dessa träffar: "Otroligt bra innehåll som gett inspiration ur många olika vinklar samt att både de digitala och fysiska träffarna under en längre period gett fina kollegor att bolla med ute bland de olika museerna."

Projektet har utmynnat i ett antal nyckelbegrepp som utkristalliserar metoder och förhållningssätt för framtidens kulturarvspedagogik. Dessa samt delstudierna kommer presenteras i en handbok som projektdeltagarna tillsammans skriver under ledning från Västernorrlands museum. Projektresultat kommer även presenteras och spridas vid NCK:s vårkonferens i mars 2025.

Kulturarv på fritiden Barn och Unga på Fritiden

Under året har museets verksamhet för barn och unga på fritiden varit mycket uppskattad. Det har erbjudits en stor variation av aktiviteter under helger och lov, och dessa har lockat många besökare. I allt högre grad integreras ett målgruppstänk i fler och fler av museets aktiviteter, och under året har vi särskilt satsat på aktiviteter för barn och familj.

En av de mest populära aktiviteterna har varit speldagarna, där besökarna fått prova på olika historiska och samtida spel. Schack, VR, Fia med eller utan knuff, The Sims och bilspel har varit en del av en levande kulturarvupplevelse som engagerat både barn och vuxna.

Andra uppskattade aktiviteter har varit att göra utemat, där deltagarna fick laga mat över öppen eld, samt kreativa verkstäder där barnen skapade allt från vinterstäder till blomsterängar. Museet har också erbjudit familjevisningar av våra basutställningar, där barn i olika åldrar fått möjlighet att utforska museet tillsammans med pedagoger. För de allra yngsta har vi haft aktiviteter i lekutställningen *Småfolk i fokus*, där de små har fått upptäcka och utforska på sitt eget sätt.

Livskraft – Kultur för Äldre

Den största delen av den pedagogiska verksamheten på Västernorrlands museum ägnas åt barn och unga. Under året har vi dock även deltagit i det kulturhistoriska regionala projektet Livskraft – Kultur för äldre, där vi genomförde programmet *Swing it magistern!*, med tema folkparker, dans och musik från länets historia. Programmet riktades till tre äldreboenden, två i Sundsvalls kommun och ett i Sollefteå kommun.

Under besöken visade vi fotografier från länets folkparker och dukade upp ett bord med tidsenliga kläder, slipsar, smycken och skor. Med hjälp av gamla danslåtar och musik från svunna tider bjöd vi in till dans och sångstunder. Äldreboendenas boende sjöng med i kända melodier. Många dansade i sina rullstolar eller gungade i takt med musiken och minnen väcktes till liv genom musik och föremål. Personalens entusiasm och engagemang gjorde programmet extra lyckat. Projektet fortsätter under våren 2025 med nya teman och utökade programinslag.

Sommarlovsverksamhet på Murberget friluftsmuseum

Under sommarlovet hade Murberget friluftsmuseum öppet alla dagar, och det fanns gott om lovverksamhet för besökande barn och unga.

En utvecklingsinsats för detta år var att bemanna skolan flera dagar i veckan med aktiviteten *Skolan förr*. Här ville vi förmedla en helhetsbild av hur lärarinnan/läraren bodde i skolan. I år fick barnen, förutom gammaldags lektioner, också hjälpa fröken med rensning och skörd i skolträdgården samt hämta ägg från friluftsmuseets sommarhöns, vilket var mycket uppskattat. Aktiviteten ger barnen praktiska kunskaper och färdigheter som de kan utveckla hemma – till exempel att odla grönsaker.

Många barn uppskattade också att få prova på att väva trasmatta i Ångermanlandsgården, en aktivitet som Härnösands vävstugeförening höll i. Andra programpunkter som passade barn och

familj var kägelspel, växtvandringar och de dagliga djurmatningarna. Djurmatningarna har blivit något av en publiksuccé och drog i år en mycket stor publik, särskilt yngre besökare. Här kunde man besöka och mata kaninerna, hönsen och de sällskapliga fåren.

Den hemslöjdsfrämjande verksamheten i Västernorrland – för slöjden, handen och hjärnan

Museet har ett uppdrag att aktivt arbeta med främjande av hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i hela länet. Ännu ett aktivt år visar på slöjdens betydelse för en hållbar samhällsutveckling, och på ett fortsatt stort intresse för hemslöjd. Verksamheten når hela tiden nya målgrupper och utforskar nya vägar att nå ut med slöjdande till hela länet. Nedan följer ett urval av de insatser som genomförts under året. (Se även bilaga 1 för uppföljd verksamhetsplan och bilaga 2 för statistik.)

Utställningen LIN.LIN.LIN visades i stora utställningshallen på Västernorrlands museum fram till i slutet av mars. LIN.LIN.LIN samlade tre utställningar om linet, *100 år av lin*, *Lin för livet* och *Lin On Me. 100 år av lin lyfte vår unika linhistoria* i Västernorrland som inte minst är kvinnornas historia. *Lin för livet* visade traditionellt linhantverk avsett att användas mitt i livet i en modern vardag. *Lin On Me* visade linets användningsområden i ett bredare perspektiv, industriella innovationer mm. Skolklasser från länet guidades i utställningen och fick själva prova att slöjda i lin. Besökets syfte var bland annat att skapa delaktighet och anknytning till länet som vårt kulturarv. Lin är också ett av framtidens hållbara och förnyelsebara material, med många goda egenskaper. Lin är en nyttoväxt med egenskaper som kan tas tillvara på flera olika sätt. Som textil, kompositmaterial, golv, färg, impregnering, rengöringsmedel, mat mm. Utställningarna visar på hur traditionell kunskap kan bli del av framtidens lösningar.

Vandringsutställningen *Älskade korg* och den egenproducerade utställningen *Korgar ur Västernorrlands museums och Örnsköldsviks museums samlingar* visades under hösten 2024. *Älskade korg* presenterar nutida korgmakeri i Sverige samt visar på den bredd av olika korgtekniker och korgmaterial vårt avlånga land besitter. Den lokala utställningen lade fokus på norra Sveriges korgtraditioner och producerades i samarbete med Örnsköldsviks museum och konsthall. Specifikt lyftes den samiska rotslöjdens suveränitet både i funktionalitet och i skönhet fram. I samband med utställningen gjordes en stor pedagogisk insats för barn och unga inom Skapande skola där både hemslöjdskonsulenterna och museets pedagoger samverkade. Alla klasser i årskurs 6, ca 300 elever, i Härnösands kommun har inom Skapande Skola besökt utställningarna och slöjdat en egen korg tillsammans med en professionell slöjdare. Workshoparna har varit en del av Kulturtrappan i Härnösands kommun.

I ett samarbete med Föreningsarkivet, Betlehemskyrkan och Kvinnojouren i Sundsvall har broderiträffar för hälsa genomförts under vår och höst. Sundsvalls arkitektur har fungerat som inspiration för broderierna. Deltagarna bar på omfattande problematik men har uttryckt att de känt vila i skapandet och att värdet har varit påtagligt.

I samarbete med Gåltjärns missionsförsamling samt studieförbundet Bilda har en öppen slöjdverkstad för täljning startats i Kovland som en del i att erbjuda slöjdaktiviteter på olika platser i länet. Den öppna slöjdverkstaden i Fränsta har fortsatt på sitt tredje år, i samarbete med

Torps församling. Här har Hanna Holm varit ledare. Hon säger: "Jag kommer att mottaga Region Västernorrlands ungdomskulturstipendium i november 2024, det tilldelas mig för mitt slöjdande och att jag ordnar med slöjdträffar i Fränsta. Det känns superkul och är helt tack vare mitt fina samarbete med Hemslöjdskonsulenterna och Torps församling!"

Även på Västernorrlands museum erbjuds textila slöjdverkstäder i samarbete med Hemslöjdsföreningen i Härnösand samt öppna täljkvällar varje månad under terminerna.

Uppdraget att tillgängliggöra bild och form

Bild- och formuppdraget, som museet haft sedan 2022, är en styrka för Västernorrlands museum och dess besökare, då det mycket väl kompletterar stiftelsens uppdrag med att tillgängliggöra kulturarvet.

Museets uppdrag inom bild och form innebär att främja intresset för, kunskapen om samt tillgången till bild- och formkonst i länet genom att verka som publik plattform för samtidskonst.

Det vi arbetar med är utställningar, pedagogisk verksamhet och annan publik förmedling nätverksbyggande och kompetensutveckling inom publik förmedling.

Genom att bjuda in både lokala och internationella konstnärer har vi skapat ett spännande och dynamiskt utbud, samtidigt som vi stärkt regionens konstliv och utvecklat nya metoder för kunskapsdelning och publika möten. 2024 har varit ett händelserikt år för verksamheten, även om vår projektledare och curator slutade under året.

Samtidskonstutställningar under året

Under sommaren presenterade vi konstnären Atti Johanssons (1917–2003) konstnärskap i utställningen Atti Johansson – Mekanisk/Organisk (15 juni – 1 september 2024). Utställningen hade fokus på samspelet mellan natur och teknik, så som det kommer till uttryck i hennes konst. Utställningen blev mycket uppskattad och kommer att visas på Havremagasinet i Boden under 2025.

Atti Johansson, som levde större delen av sitt liv i Sollefteå, var en pionjär inom miljömedveten konst. Hennes serie *Mekanisk/Organisk*, skapad under 1960-talet, undersökte teknikens framväxt och dess påverkan på människan och naturen. Ett av hennes mest kända verk, *Vårt medvetande ligger långt efter teknikens framsteg*, är en tio meter lång väggutsmyckning skapad för Gudlav Bilderskolan i Sollefteå. Efter nästan 50 år i skolmiljö har verket nu restaurerats av museets konservatorer för att kunna bevaras för framtiden.

Den senaste större utställningen med Johanssons verk ägde rum på Sundsvalls museum 2005, vilket gjorde det särskilt glädjande att få visa hennes konst igen. För att möjliggöra utställningen lånades verk från privata samlingar, Sundsvalls museum, regionens konstsamling och Sollefteå kommun.

I samarbete med Apotekshuset i Sollefteå visade vi Linda Maria Thompsons utställning *Rekonstruktioner/Reconstructions* (5 oktober 2024 – 4 januari 2025), i Apotekshuset.

Utställningen är en undersökning av platsens betydelse och den dokumentära bildens kraft och är en del av Thompsons pågående forskningsprojekt *Revision and the River*, som fokuserar på Nämforsen vid Ångermanälven. Genom refotografi – att fotografera samma plats vid olika tidpunkter – fångar hon platsens förändring från industriell exploatering till nutid. Hennes arbete ger insikter i hur människan format och påverkat landskapet genom historien, samtidigt som hon lyfter frågor om minne, representation och hållbarhet.

En liten utställning i form av två träreliefer *Flottningspojarna* (maj – december 2024) skapade av konstnären Ulla-Carin Winter visades under året. Verken skildrar flottningens historia och valdes ut för sin tematiska koppling till museets nya basutställning. Winters konst belyser det hårda arbetslivet vid älvarna och de människor som formade regionens industriella historia.

Triennalen 2025 – samverkan och skapande

Triennalen 2025 är ett samarbete mellan läns museet, Region Västernorrland och Konstfrämjandet Västernorrland. Tillsammans har projektets konstnärliga ramverk definierats och säkerställt att projektet kan fullföljas enligt tidplan och budget. Vid 2024 års slut hade 31 konstnärer valts ut för att delta i utställningar på tio olika platser i regionen.

Urvalsprocessen skedde genom två öppna utlysningar:

Nya Konstverk för Triennalen 2025: Konstnärer valdes ut i utlysningen för att skapa nya verk med produktionsstöd från regionen. Fokus låg på plats-specifika projekt och gränsöverskridande uttryck.

Publikationen *Min magiska plats* som är ett delprojekt där konstnärer och skribenter undersökte platsens magi. Projektet finansierades av Kulturrådet, Konstfrämjandet, Västernorrlands museum och Region Västernorrland.

För att bredda perspektiven bjöds även nationella och internationella konstnärer in, relevanta för triennialens tema. Detta resulterade i 14 helt nya eller platsanpassade verk som kommer att visas i utställningarna.

Nu ser vi fram emot Triennalen under det kommande året!

Kulturmiljö för samhällsutveckling och hållbarhet

Västernorrlands museum har ett uppdrag att bedriva kulturmiljöverksamhet i hela länet, som en del i arbetet att göra kulturarvet tillgängligt för alla och att det ska upplevas som en gemensam kunskapskälla. Uppdraget innebär också att göra andra samhällssektorer uppmärksamma på kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse och dessutom att uppmärksamma länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv.

Att arbeta både strategiskt och operativt för att säkerställa långsiktig tillgång på antikvarisk kompetens bland kommunerna i länet och öka kunskap kring hur våra kulturmiljöer är en resurs vid samhällsutveckling, är en viktig del av uppdraget. Att sprida kunskap kring vårt gemensamma arv görs av olika anledningar – dels för att uppmärksamma kulturarvets kraft för upplevelseturism

men också för att uppmärksamma hur kunskap kring traditionella material och metoder kan bli en del av länets hållbarhetsarbete.

Kulturmiljörådgivning i länet

Under de senaste fem åren har allt fler av länets kommuner kontaktat museet för rådgivning i bygglovsprocesser. Allmän rådgivning, digitala föredrag och platsbesök, remisshantering, kulturmiljöworkshop och den årliga kulturmiljökonferensen är alla aktiviteter som ingår i en medveten metodutveckling för att skapa förtroende i länet där kontinuitet och regional kännedom är nyckelord för det långsiktiga arbetet. Under året har i huvudsak Härnösand, Ånge och Sollefteå efterfrågat museet som remissinstans för sina kulturmiljöprogram, stadsplaner eller annat. Utbildningsinsatser och rådgivning har erbjudits Timrå, Örnsköldsvik och Ånge.

Västernorrlands museums arbete med att nå ut i kommunerna och delta i kommunala samhällsfrågor har uppmärksammats även utanför länets gränser. Bland annat har kulturmiljöutvecklare och antikvarie genomfört en föreläsning på Föreningen Sveriges Stadsbyggares årliga konferens samt Riksantikvarieämbetets seminarium för att uppmärksamma museernas samhällsplaneringsarbete.

Verksamheten har också haft flera intressanta samarbeten och uppdrag kopplat till större samhällsförändringar. Ett av dem är ett uppdrag för Torsboda Industrial Park avseende att dokumentera industriområdets kulturvärden samt intervjua människor i dess närhet om hur de upplever förändringen. Arbetet sträcker sig vidare över 2025. I samband med detta har museet också gjort en kulturmiljöinventering inför en fördjupad översiktsplan i Söråker. Inventeringen syftar till att ge kunskapsunderlag för kulturhänsyn inför planering av området och genomfördes på uppdrag av Timrå kommun. I anslutning till uppdraget bjöd museet in till en medborgaträff för att inkludera boende i närområdet. Arrangemanget skedde i samverkan med Söråkers Folkets Hus. Arrangemanget var välbesökt och kommer också fortsätta under 2025.

Kulturmiljökonferensen

Efter fem år av den årliga kulturmiljökonferens som museet arrangerar tillsammans med Region Västernorrland och Länsstyrelsen i Västernorrland börjar effekterna bli synliga. Konferensen arrangeras alltid i samverkan med en av länets kommuner som då fungerar som värdkommun. Värdkommunkonceptet ger kommunen ökad delaktighet, inflytande och inte minst ansvar för hur deras kulturmiljöer beaktas i planeringen. Kontinuerliga möten skapar också kontinuitet i frågan. Denna gång var även politiken engagerade i planeringsarbetet vilket var nytt för i år. Konferensen ökar kunskapen och skapar mer mod att argumentera i frågan om vad som *kan* men också *bör* göras menar Signe Weiss, kommunpolitiker i Sundsvall.

Årets konferens hade temat "När nytt möter gammalt" och satte fokus på nyetableringar i kulturhistoriskt värdefulla områden, återbruk av kulturmiljöer och energieffektivisering i äldre flerbostadshus och ägde rum i Sundsvall med anledning av stadens jubileumsfirande. Med var bland andra Jenny Nordmark från *Nordmark arkitekter* föreläste om hur de fått uppdrag att titta

på hur det gamla sågverkssamhället i Örviken kan återaktiveras som "nytt" bostadsområde i samband med grön omställning i Norrland. Ett gott exempel som visar hur kulturmiljön bidrar till ett långsiktigt samhällsbygge genom återbruk och tillvaratagande av miljöer med stark koppling till platsens identitet och historiska värden.

Med var också Ulla Jansson, lektor vid Lunds universitet som genom sin forskning visade hur tjänar på att med varsam renovering både kan bidra till att bevara äldre kulturvärden såsom fönster, fasad och kulturvärden samtidigt som vi får optimal energieffektivisering, god ekonomi och minska klimatavtryck. Robert Danielsson, initiativtagare till Ödehusgruppen var den föreläsare som gav upphov till störst medial uppmärksamhet och blev också intervjuad av Radio Västernorrland.

Effekterna visar sig i deltagarnas engagemang. Hur samtalet kring kulturmiljö ökar mellan kollegorna och temat blir mer synligt. "Vi pratar mer kulturmiljö/ förvanskningförbud och varsamhetskrav i ärendena idag än det tidigare gjorts under min tid i Härnösand" säger Sara Sjöberg som är anställd av Härnösands kommun. Hon fortsätter:

"Jag tror att konferensen gynnar hela Härnösand som kommun samt medborgare när vi handläggare får mer kunskap i dessa frågor. Att använda den redan bebyggda miljön på rätt sätt, att vara varsam med kulturvärdena samtidigt som byggnaderna kan användas på nytt sätt är många gånger en utmaning. Konferensen stärker kommunens kunnande och bidrar därför till ett bättre kulturmiljöarbete hos kommunerna."

Murberget friluftsmuseum – en kulturmiljö med fokus på hållbarhet

Västernorrlands museum är med sitt fokus på utveckling och bevarande av länets kulturarv en viktig resurs för hållbar samhällsutveckling. En del av det uppdraget är att värna Murberget friluftsmuseum och våra andra kulturhistoriska miljöer genom att fortsätta använda traditionella, hållbara hantverksmetoder och slöjd eller visa på hållbara material och metoder när en byggnad restaureras.

Murberget friluftsmuseum förmedlar kulturarvet, precis som stiftelsens andra arenor, förmedlingsformer och besöksmål. Det unika med just ett friluftsmuseum är att det är ett besöksmål med traditionella miljöer, som har samlats till en plats för att pedagogiskt visa på kunskap om platsens och samhällets historia. I en nutida kontext kan ett friluftsmuseum också vara en arena för hållbarhet och kulturmiljövård.

Museet jobbar också vidare med att få till blommande ängsmarker och en större variation av träd och buskar. I år köptes i princip inga plantor in utan i stället drog arenaverksamheten upp plantor från frö både till Härnösands Trädgårdsodlareförening, museets egna planteringar och den nystartade utbildningen Stadsnära odling. Ett mer hållbart förfarande än att köpa färdiga plantor, eftersom köpta plantor ofta har ett relativt stort klimatavtryck. I så hög utsträckning som möjligt användes ekologiska fröer, endast i de få fall där det inte gick att hitta så köptes fröer som inte var ekologiskt framställda in.

Extra roligt var att ett samarbete, i liten skala, påbörjades med föreningen *Sesam* som jobbar med bevarande av kulturarvsväxter och lokalsorter. Och det sattes några, för Västernorrland, lokala sorter: kålroten *Viksjö*, kålroten *Ljustorp* och Blåärten *Grötom* (från Nora socken) på området.

Hellströmska huset – årets stora insats på friluftsmuseet

Med medel från boverket genomfördes restaureringen och omvandlingen av Hellströmska husets bottenvåning! Syftet har varit att omvandla byggnadens bottenvåning från förrådsutrymme till publika lokaler, men också till för friluftsmuseet välfungerande ytor med tydligt uttalade funktioner.

Här installerades ett återbrukat kök i ett utrymme som tidigare fungerat som tvättstuga och därför hade vissa förutsättningar för detta som indraget vatten och avlopp, även om det krävdes viss uppdatering. Ett mindre snickeri för traditionella verktyg där egna och externa hantverkare kan genomföra mindre snickeri- och måleriarbeten eller fönsterrestaurering inreddes i ett tidigare omklädningsrum. En enkel tvättstuga där friluftsmuseets museets textilier kan tvättas och strykas skapades också.

De mer renodlade publika ytorna består av en fast installation av en frisörsalong med inventarier från 1950–1970-talet som under sommaren är öppen för publik och en butiklokal som museet hoppas kunna hyra ut framöver.

Frisörsalongen färdigställdes i tätt samarbete med Ulrika Cedervall, barnbarn till den legendariska Härnösandsfrisörskan Dagny Cedervall, som en gång skänkte frisörsalongsföremålen till museet när hon lade ned sin verksamhet. Ulrika medverkade på invigning av de nyrenoverade lokalerna och berättade om historien bakom frisörsalongen. Och hon har även haft egna visningar för olika grupper.

Butikslokalen som egentligen endast fick en ytskiktsrestaurering är det enda rummet på bottenvåningen som inte ändrades utan enbart restaurerades. Till butikslokalen kan kopplas ett intilliggande utrymme som är formgivet och utfört av Träakademien. Ett mycket inspirerande rum med exempel på hur traditionella tekniker och material med fördel används i äldre byggnader.

Hållbarhet har varit alla avseenden vägledande i renoveringsarbetet med giftfria material och återbruk så långt det varit möjligt. Slutresultatet visades i samband med nationaldagsfirandet på området vilket var väldigt uppskattat.

Några andra insatser i hållbarhetens tecken har varit den fortsatta skrapningen och målningen av Wulkanska huset som nu är nymålat med tre lager av linoljefärg. Arbetet utfördes med hjälp av Härnösands kommuns arenaverksamhet och egna hantverkare medan en större timmerlagning utfördes med hjälp av extern timmerman.

Under de stora regnen som varit så har många tak på friluftsmuseet inte klarat av att hålla tätt. Flera tak har vi valt att lägga begagnad plåt på för att skydda byggnaden, det gäller hela kyrkvallen som genomgående har mycket dåliga tak, det är också ett traditionellt sett vanligt förfarande. På torpet är det just nu ett sådant arbete som pågår. För att få tätt i nock var vedtaget tvunget att tas bort. Taket var som så många av taken på området behandlat med det mycket giftiga ämnet

kreosot, vilket betyder att det var tvunget att skickas till deponi som giftigt avfall. Men det lager av näver som legat under vedtaket har bevarats och nu läggs alltså begagnad pannplåt (för patina) ovanpå nävret med läkt emellan och förhoppningsvis blir det både tätt och behagligt för ögat. Dasslängans tack har fått ny papp och vissa lagningar i undertaket, en oplanerad med plötsligt nödvändig insats.

Så många som möjligt av de insatser som genomförs på friluftsmuseets byggnader och miljöer ser vi till att genomföra publikt. Detta ökar kunskapen avseende hållbar renovering och hållbara material mycket, och evenemangen är mycket populära hos deltagarna.

Museet genomförde till exempel en mindre presentation, förevisning och prova-på-möjlighet av fönsterrenovering under Fönsterrenoveringens dag. Intresset hos allmänheten är mycket stort när det gäller fönsterrenovering, så nästa år hoppas vi kunna utöka med flera kurser i ämnet med externa kursledare även när det inte är fönsterrenoveringens dag.

Att bygga i stolpverksteknik är ett mycket gammalt sätt att relativt snabbt och med lite timmer åstadkomma stora byggnader, traditionen är världsomspännande och här i norra Sverige har tekniken mestadels använts till att bygga ekonomibygnader medan den på andra håll varit vanlig även för bostadshus. Så när museet behövde ett nytt såghus till en nyinköpt såg så valdes denna teknik och bygget utfördes i kursform med stöd av Länsstyrelsen.

Syftet med bygget var att ha ett fungerande såghus i anslutning till en fungerande timmerplan, vilket nu är fallet. Det ger museet möjlighet att ta ut virke ur egen skog och såga upp eget material som behövs vid restaureringsarbeten på området, detta blir en hållbar hantering av skogen och även ekonomiskt fördelaktigt för museet på sikt.

En större insats som genomfördes var bygget av ett nytt såghus i stolpverksteknik vid verkstadsområdets timmerplan. Byggnationen gjordes i kursform med stöd av Länsstyrelsen i slutet av maj/ början av juni, så det var innan friluftsmuseets egentliga sommarsäsong. Det är dock alltid besökare på området som har friluftsarenan som sitt rekreativsområde så kursen förlades till utomhusscenen för att besökare skulle ha möjlighet att ta del av byggprocessen och ställa frågor. Det var en hel del besökare som kom förbi flera av dagarna och med intresse följde konstruktionsarbetet.

Museets kulturhistoriska platser i länet

Fornminnet Styresholm är en fogdeborg från slutet av 1300-talet belägen vid Ångermanälvens strand, Prästmon, Torsåkers socken. Idag finns endast delar av anläggningen kvar då området eroderat och delvis försvunnit ner i älven. Utgrävningar har i omgångar gjorts på platsen för att undgå att mer historiskt material förvinns då det ständigt pågår en obönhörlig erosion utmed älvens branta strandkant. Under flera år har uppskattade kursgrävningar, finansierade av Länsstyrelsen, arrangerats i samarbete med närbelägna Håla folkhögskola.

Platsen är öppen för allmänheten och obemannad så ett av museets uppdrag är att se till att platsen är tillgänglig och välskött, detta innebär kontinuerlig skötsel av markområdet, både själva kullarna och ytorna runt om. Museet har anlitat en lokal entreprenör som nu sköter området efter anvisningar från länsstyrelsen, där vikten av hänsyn till rara örter och ömtåliga

växtplatser är utpekade. Området slås med skärande klinga och sly hålls efter. Ingen kursgrävning gjordes detta år men det planeras för en sådan under nästa år.

Ulvö kapell på Ulvön uppfördes under 1620-talet av Kapellaget på ön. Området beboddes då av fjärrfiskare från Gävle som hade fisket utmed hela Norrlandskusten. Årsringsdateringar visar att timret som ingår i byggnaden fälldes under tre vintrar i mitten av 1620-talet, den sista 1625/1626. Kapellet är alltså uppfört 1626 eller möjligen något år senare. Det finns traditioner om att kapellet ursprungligen legat på en annan plats i närheten, och flyttats till denna plats. Om uppgiften är riktig skedde det senast i början av 1700-talet.

Invändigt är kapellet målat med vackra målningar med bibelmotiv. Målningar är från 1719, alltså samtida med den eventuella flytten av kapellet, och utförda av Roland Johansson Öberg. Idag är kapellet en tydligt utpekad besöksattraktion och en plats som starkt engagerar lokalbefolkningen.

Museet ansvarar för restaurering och övergripande insatser på fastigheten medan kapellaget ansvarat för guidning i kapellet och skötsel av kringliggande grönyta – Årets stora insats var restaureringen av Bogårdsstaketet som delvis lagats och delvis nytillverkats av en lokal entreprenör med mycket lyckat resultat. Det har varit en bra sommar trots lite ostadigt väder, vilket kan påverka besöka skärgårdsturism, med en ökning av besökare jämfört med året innan.

Gammelgården i Myckelgensjö är belägen i en sluttning med utsikt över Myckelgensjö-sjön i norra Ångermanland. Gården är ett före detta jordbrukshemman som styckades av 1940 när det köptes av Kulturhistoriska Föreningen Murberget i Härnösand, nuvarande länsmuseum. Gården behövde inte flyttas från den ursprungliga platsen vid laga skifte 1868-71, vilket medförde att de äldre byggnaderna kunde bevaras. Byggnaderna upprustades för att visa en nordångermanländsk gård från 1800-talets mitt och består av nästan 30 byggnader uppförda i timmer med vedtak. Det finns en byggnad för varje funktion så som var brukligt för ett självhushåll och ger en bra bild av hur bönderna bodde och levde under 1700- och 1800-talen. Alla gårdens byggnader är skyddade mot förändring genom byggnadsminnesförklaring sedan år 1997 och museet har ansvaret för löpande skötsel och underhåll.

Byföreningen i Myckelgensjö har bedrivit kaféverksamhet i Gammelgårdens förmånsstuga under sommaren och en guide fanns på plats under ett par dagar i veckan för visning av gården. Likaså finns en digital tjänst att ta del av via Kulturpunkt.se under övriga tider. Med medel från Länsstyrelsen lades ett nytt nävertak med takved på gammelgårdens förmånsstuga, ett arbete som leddes till extern entreprenör. Ny gårdesgård sattes på samma sätt som de äldre kvarvarande gårdesgårdarna på Gammelgården, med överliggare, även detta gjordes med bidrag från Länsstyrelsen. Länsstyrelsen höll också en slätterkurs på området och det fanns också kursmoment i arbetet med gårdesgården.

Arkeologi – bevarande, kunskapsuppbyggnad och tillgängliggörande

Arkeologi leder till bevarande, till ny kunskap och tillgängliggörande. De olika delarna samverkar alltid, men beroende på projekt kan vissa delar väga tyngre vid vissa tillfällen och vissa år.

Fokus för år 2024 har till stor del legat på slutundersökningen av två fornlämningar i den lilla orten Silje, väster om Sundsvall. Två möjliga boplatser visade sig vara en forntida våtmark samt en aktivitetsyta med än så länge oklar användning. Aktivitetsytan utgjordes av ett flertal stora gropar som det tycks ha eldats i varefter de grävts ur och fyllts igen relativt kort efter. Vid utredningen framkom enstaka spår av skalkorn och hallon i en av dem, vilket skulle kunna tyda på matlagning. Nu väntar vi med spänning på fler dateringar och analysvar. Vi har ännu inte hittat några jämförbara anläggningar på annat håll vilket gör dem till lite av ett mysterium, men med lite efterforskningar kommer deras funktion förhoppningsvis att klarna här framöver.

Arkeologi är inte alltid lätt och det är också det som bidrar till att göra ämnet så fängslande för allmänheten. Knappt en dag gick i Silje utan att någon lokalboende (och ibland några långväga besökare) dök upp för att höra efter vad vi gjorde och om vi hittade något spännande. Många uttryckte fascination över att människor bott här redan för över 2 000 år sedan. Den nya kunskapen ger dem en fördjupad förståelse för landskapet och bygden. Baserat på uppdragets omfattning valde vi i samråd med Länsstyrelsen och Trafikverket att satsa lite extra på publik förmedling med föredrag, filmade visningar och dagliga uppdateringar i sociala medier.

Under 2024 har vi genomgående bibehållit det fokus på det publika uppdraget som genomsyrar vår verksamhet. Utöver årligen återkommande evenemang såsom Arkeologidagen (som i årets utbud breddades till att omfatta även arkeobotanik) och föreläsningen som sammanfattar årets arkeologiuppdrag har Sundsvalls 400-årsjubileum uppmärksammats med föredrag och historievandring i samarbete med Sundsvalls museum. Spontana möten med allmänheten vid fältuppdrag ger oss chansen att nå ut till varierande målgrupper, medan de organiserade aktiviteterna lockar de historiskt intresserade. Det som fascinerar främst i fält är närapå lika mycket metod som resultat. Hur kommer vi fram till våra teorier? Hur känner vi igen fynd och lämningar i marken? Vad innebär det egentligen att vara arkeolog – ett yrke som många av de som besöker oss drömde om som barn.

Inom det museala basuppdraget och med medel från Björkå AB Fornminnesfond fortgår arbetet med en sammanställning av samtliga års resultat (analyser, dateringar, fynd etc.) från utgrävningar vid Styresholm och Pukeborg. Syftet är att ta fram ett underlag inför framtida undersökningar av området samt att uppdatera kunskapen om främst Styresholm. I samband med sammanställningen har flera nya dateringar genomförts samt ett antal makrofossilanalyser. Målet är att söka nå klarhet i hur de olika lagren hänger ihop och hur borgens brukningstid skall tolkas. När anlades den, vad användes den till och finns det en destruktionsfas kopplad till borgens övergivande? I skrivande stund har samtliga färdiga dateringar, fyndlistor och analyser samlats in

och håller nu på att sammanställas i jämförbara former för att kunna redovisas sammanhängande.

Under året har en hel del tipsgranskning hunnits med, något som tidigare har behövt bortprioriteras. Det har bland annat resulterat i att ett område med möjligtvis historiska bosättningsspår i skogen i Eds socken kunde dokumenteras och därmed också märkas ut inför markberedning. Tipsgranskning är ett värdefullt sätt att ta tillvara den kunskap och det engagemang för lokalhistoria som finns hos allmänheten samt att visa uppskattning gentemot dem som lägger ned tid och möda på att delta i bevarandet och tillgängliggörandet av det gemensamma kulturarvet.

Fornlämningarna i Silje påträffades vid en steg 1-utredning, det vill säga en inventering där syftet är att hitta nya lämningar synliga ovan mark, men också att se ut ytor som bör undersökas med grävmaskin. Det har under åren varit relativt magert med steg 1-utredningar för museet, men 2024 ökade antalet rejält, vilket också medförde en möjlighet att bredda inventeringskunskaperna inom personalstyrkan. Förhoppningsvis resulterar årets uppdrag i fler steg 1-utredningar under kommande år. En annan uppdragstyp det varit sparsmakat med är stadsarkeologiska projekt. I och med rivningen och återuppförandet av Nybron har vi dock varit på plats i omgångar och kontrollerat att inga arkeologiska lämningar skadas utan att först dokumenteras. Än så länge har det mest varit fyllmassor.

I skrivande stund håller vi på att flotera (vattensålla) jordproverna från slutundersökningen i Silje. När provmaterialet har torkat kommer bevarade växtdelar och fröer att plockas ut och analyseras. De kan berätta något om groparna de påträffades i och om platsen i stort. Har man tillagat mat i groparna? Har åkrarna varit gödslade och finns det andra spår av tidigt jordbruk? Utöver en stor andel interna jobb har analysverksamheten fortsatt att ta externa uppdrag och utvecklas positivt. Fokus har även legat på att förmedla mer av det arkeobotaniska arbetet utåt, vilket resulterade i att museet erbjöd arkeobotaniska vandringar på Arkeologidagen. Detta lockade en målgrupp som vi annars inte brukar nå, det vill säga trädgårds- och växtintresserade. Likaså öppnar det i förlängningen för värdefulla kontaktytor för analysverksamheten.

En av arkeologiverksamhetens mest värdefulla samarbetsytor är dess engagemang i den Museiarkeologiska branschorganisationen, M-Ark. Här knyts kontakter med läns museer över hela landet och kunskapsutbyte sker kontinuerligt. Trots olika förutsättningar i olika delar av landet finns många gemensamma frågor där vi har stor nytta av varandras erfarenheter. Museet deltar regelbundet i strategimöten och styrelsemöten samt årsmötet som i år arrangerades av Västernorrlands museum. Det var det första årsmötet att hållas i Norrland och fokus låg bland annat på att visa upp våra nya basutställningar, vilka vi fick mycket beröm för.

Västernorrlands kulturarv i samverkan – det värdefulla i att utveckla kulturarvet tillsammans

Kulturarvets roll stärks ständigt genom samverkan mellan museum och olika aktörer. Samverkan genomförs i många former - med offentliga och ideella sektorn, med högskola och andra kunskapsinstitutioner, eller näringsliv. Samverkan bidrar till både lokalsamhällets utveckling och till utvecklingen av vår gemensamma förståelse av Västernorrlands kulturarv.

Samverkan för kunskapsuppbyggnad är oerhört viktigt för museisektorn, då det i rätt form säkrar professionalitet, vetenskaplighet och ett aktuellt förhållningssätt till verksamheten. Samverkan sker inom hela museiverksamheten, inom kulturmiljö, samlingsförvaltning, evenemang och publik förmedling.

I det här kapitlet beskriver vi viktig samverkan på Murberget friluftsmuseum under året. Samarbeten med externa är viktig del i att få ett friluftsmuseum att fungera - många av de större återkommande arrangemangen, men också kurser och restaureringar, möjliggörs idag av att museet har återkommande och etablerade samarbeten.

Kurser och utbildningar i samverkan

Stolpverkskurs med stöd från Länsstyrelsen - Såghuset byggdes i kursform av 2 kursledare och 15 kursdeltagare under 7 varma sommandagar! Själva tillverkningen av de olika delarna - som strävor, överliggare, hammarband och hörnstolpar - gjordes på publik plats på området för att förbipasserande skulle kunna ta del av arbetet och också ha möjlighet att ställa frågor. Museets egna hantverkare har sedan, i samarbete med Härnösands kommuns arenaverksamhet, lagt tegeltak och satt panel. Deltagarna till kursen kom från hela landet, vilket visar på ett stort intresse för den här typen av kursutbud. Många av deltagarna uttryckte att detta var det roligaste de gjort på år och dag!

YH-utbildningen *Stadsnära odling* genomförs till stor del på distans, även om vissa veckor genomförs på Murberget friluftsmuseum. Här finns kurslokaler och utbildningen har sina odlingar vid Grindstugans trädgård på friluftsmuseiområdet. Trädgården är designad för att vara tillgänglig, inbjudande och passa bra in i den äldre miljön samtidigt som den ska erbjuda ett brett sortiment av ätbara växter att lära sig om.

Ett växthus har även flyttats hit för utbildningens skull. När lärare och elever inte är på plats sköts den löpande skötseln av trädgården av kommunens arena-verksamhet. Att ha ett samarbete som är så publikt som detta skapar verkligen ett mervärde för museiverksamheten och dess besökare. Samarbetet uppskattas också av yrkeshögskolan. Erik Nordlöw Kindström, utbildningsledare på yrkeshögskolan, säger:

”Tack vare samarbetet med Museet och Härnösands kommun har vi fått möjlighet att skapa en trädgård för lärande där vi undervisar om stadsodling – småskalig kommersiell odling nära konsumenten. Eftersom trädgården är öppen för allmänheten är vår förhoppning att många ska kunna inspireras och vilja lära sig mer om hur odling av ätbara växter kan gå till.”

Ett annat högt värderat samarbete är det med Träakademien i Kramfors som läns museet har haft samarbete sedan flera år. Årets målerikurs arbetade under 2024 huvudsakligen med miljöer inne i Hellströmska huset. Det som utfördes i huset var lerklining, pappspänning, tapetsering och måleri med olika typer av traditionella färger. Kursen fick här också fria händer med tapetval och färgsättning i särskilt utrymme.

Några ytterligare insatser hann målerikursen med, bland annat blev skolans ena gavel rödslammad och förstugubroar nere vid Åvike herrgård och Hellströmska huset blev tjärade. Träakademien ställde också ut elevarbeten i Wulkanska huset under sommaren, vilket var positivt för områdets besökare.

Tapetserarlinjen på Träakademien restaurerade tre av museets rekvisitafåtöljer med ungefärlig datering till 1800-talets mitt. Fåtöjlerna hörde tidigare till visningsmöblemangen i Åvike herrgård, men var i så dåligt skick att de inte längre var visningsbara. Nu står de återigen publikt - i Wulkanska huset - och är fantastiskt fina och bidrar till upplevelsen på friluftsmuseet.

Evenemang och publika aktiviteter i samverkan

Nationaldagen är det första stora evenemang som genomförs på Murberget friluftsmuseum varje sommar. Förutom det traditionsenliga programmet på stora utescenen som sätts samman av Härnösands kommun och andra aktiviteter på området som vi gör i samverkan, så öppnade museet Hellströmska husets bottenvåning för första gången officiellt för publik efter att restaureringen med stöd av Boverket färdigställts.

Invigningen skedde med antikvarier på plats som berättade om insatserna i huset och Ulrika Cedervall, barnbarn till Dagny Cedervall, vars frisörsalong återskapats som en del av bottenvångens restaurering presenterade salongen. Och tillsammans med Ulrika genomfördes också en mindre modevisning med museets rekvisitakläder och frisyrrer från 50- 60- och 70-talet med frivilliga modeller. Husets butiklokal fick återuppstå som butik med externa som sålde upcyclade produkter och byggnadsvårdsmaterial. Med Vävstugeföreningen som ordnade kafé i Wulkanska huset med hembakt kaffebröd och drillgrupper som uppträdde, öppen handelsbod och Hellströmska husets aktiviteter så sjöd verkligen torget på Murberget friluftsmuseum av liv.

Midsommarafton har museet genomfört i egen regi de två senaste åren, men det vore välkommet med fler samarbeten avseende genomförandet av denna dag. Med spelman, lekledare, kransbindning, vackert väder och massor av besökare blev dagen härlig.

Sedan ett par år tillbaka så har Härnösands Trädgårdsodlareförening ordnat med kakbak och försäljning av fika, vilket blivit mycket lyckat, och är ett samarbete som vi är mycket tacksamma för. Trots att årets kalas firades i ihållande regn så kom det runt hundra gäster i strid ström som i stället för att sitta i trädgården, fick sitt fika inomhus i Prästgården. Wendelas kalas är ett mycket uppskattat och lättsamt arrangemang som ger tillfälle att sätta lite extra fokus på friluftsmuseets grundare, Theodor och Wendela Hellman.

Hembygdens dag, anordnas av museet tillsammans med Ångermanlands och Medelpads hembygdsförbund. Länets hembygdsföreningar bjuds in för att genomföra aktiviteter och presentera sin verksamhet för friluftsmuseets besökare. Ca 7 hembygdsföreningar medverkade i år med skiftande inslag: lagning av nät, försäljning av kolbullar, slätter och berättelser.

Ett sedan flera år återkommande evenemang som lockar väldigt många besökare är Internationella festen. Festen är ett lyckat och väl fungerande samarbete mellan Föreningen 5 i 12 och läns museet. I år var det inte lika många matförsäljare som tidigare år, men desto fler besökare! Läns museet planerar nu för hur vi ska nå ut med information till personer av med olika kulturell bakgrund för att få fler spännande matstånd under internationella festen. Scenprogrammet genomförs och planeras av föreningen själva.

Nästan en gång i veckan under sommarsäsongen spelade en trio vid namn Pärlbandet visor i Murbergskyrkan på eftermiddagarna och det var uppskattat både av besökare och bandet självt. Det var även spelmansgille på utescenen varje tisdag, en väletablerad tradition som drar musiker från när och fjärran. En annan uppskattad sommartradition på friluftsmuseet är de spelmansträffar som hålls varje fredagseftermiddag under sommaren och är ett samarbete med Härnösands spelmansgille. Dessa spelmansträffar ger ett härligt liv till området med stämmingsfull folkmusik från länet.

Utöver det hade museet också externa aktörer som arrangerade konserter och teaterföreställningar på området under några kvällar. Härnösands teaterförening arrangerade två föreställningar med Teater Västernorrlands föreställning *Lasse Majas detektivbyrå och Cirkusmysteriet* i början av juli med fullsatt i publiken vid båda tillfällena. Föreställningen spelades på den lite mer intima platsen torget. Biwa Event spelade Pippi på de sju haven och Nöjet genomförde en konsert med Jill Jonsson och Magnus Carlsson, båda dessa arrangemang visades på stora utescenen för en betalande publik. Det är glädjande att Murberget ses som en möjlig scen att genomföra publika event på eftersom det sätter platsen på kartan och förhoppningsvis också väcker intresset hos en för friluftsmuseet ny publik.

Litteratur på Murberget är ett återkommande tema varje sommar och även så i år. De författare som presenterades i år var Nicke Sjödin, Ludvig Nordström, Alfhild Agrell och Laura Fittinghoff. Nicke Sjödin presenterades i museets hörsal av Hervor Sjödin som var gift med Nicke då han levde. De övriga var ute på området, i Prästgården och i skolan.

Linåkern vid Ångermanlandsgården som såtts av arenaverksamheten, linberedning på tunet av sommarvärd och väv med ångermanländskt lin inne i kammaren av Härnösands vävstugeförening är ett strålande exempel på både samverkan och kunskapsförmedling. Här fick besökaren möjlighet att närmare bekanta sig med en tradition som varit mycket betydelsefull för länet genom en pedagogisk resa när linets olika stadier tydliggjordes, från linåkern med spånadslin till praktisk kunskapsförmedling där de olika momenten i beredningen visades och förklarades. Sedan kunde besökaren se hur det vävdes med Ångermanländskt lingarn inne i Ångermanlandsgården. Den aktiviteten höll Härnösands vävstugeförening i. Ett par moment saknades, rötning och att spinna men till nästa sommar kommer även det förhoppningsvis visas. För många av våra besökare blev det en aha-upplevelse över att det faktiskt är en så pass kort väg från växt till textil och intresset var stort, och att det varit en så viktig näring i länet. Besökare kunde också prova på att själva väva

trasmatta i en sedan gammalt satt varp i en äldre vävstol. Mycket uppskattat av både unga och gamla.

Kulturarvets betydelse för regional utveckling

Genom att utveckla museets roll som samarbetspartner och ingå i nya samarbetsformer tillsammans med kulturella och kreativa branscher, besöksnäring och turism så kan kulturarvet kunnat förmedlas på nya sätt, i nya kanaler och i nya sammanhang. Kulturarvet är och behöver utvecklas som en resurs för innovation och samarbeten som i sin tur kan leda till ökad attraktivitet och stärkt tillväxt i länet. Under 2024 har museet hållit i och varit en del av flera externfinansierade samverkans- och utvecklingsprojekt och arbetat med att både skapa och förvalta långsiktiga samarbeten och nätverk i länet.

Projektet är mycket viktigt för att i verksamheten skapa utrymme för utveckling. Här följer några exempel.

Smart kulturarvsturism i Höga kusten

Under 2022–2024 har Västernorrlands museum drivit det metodutvecklande projektet *Smart kulturarvsturism i Höga Kusten*, som med nyproducerade berättelser och digital teknik förnyar sättet att uppleva regionens rika historia. Projektet resulterade i fem unika tematiska upplevelser, där besökare kunde fördjupa sig i teman som *Samiska spår*, *Häxprocesserna* och *Myter och sägner*. Genom att förena platsspecifika berättelser med avancerad teknik som AI-genererade visualiseringar och 360-fotografier skapades engagerande och tillgängliga kulturarvserfarenheter som attraherat både lokala och internationella målgrupper.

Satsningen blev en framgång i fråga om att stärka kulturarvets relevans och människors historiska och kulturella medvetenhet. Appen KulturPunkt spelade en central roll och nådde under sommaren 2024 över 9 000 unika användare, som tillsammans skapade 58 000 sidvisningar. Det höga engagemanget speglar kvaliteten och attraktiviteten i berättelserna, som inte bara lyfte historiska händelser utan också osynliggjorda röster och marginaliserade perspektiv.

Projektet innebar även stora framsteg för museets publika arbete och roll som nav för samverkan. Genom nära samarbeten med kulturarvsaktörer, turistföretag och kreativa näringar integrerades kulturarvet i regionens turism på ett sätt som skapade både kulturellt och ekonomiskt värde. Utbildningar och workshops stärkte lokala aktörers förmåga att använda storytelling och digitala verktyg, vilket lade grunden för fortsatt utveckling.

Med *Smart kulturarvsturism i Höga Kusten* har museet inte bara bevisat kraften i innovativ storytelling utan också visat hur kulturarvet kan bli en katalysator för hållbar turism, regional stolthet och långsiktigt samarbete. Projektet är ett föredöme för hur museer kan nå utanför sina väggar och förvandla kulturarvet till en levande, dynamisk resurs för framtiden. Ta del av resultatet här: www.kulturarvsresan.se

Värden längs vägen

Värden längs vägen är ett EU-finansierat projekt där Jamtli är projektägare och där Västernorrlands museum, Museum Midt samt Mittuniversitetet och SINTEF i Norge ingår. 2024 har varit projektets första år.

Huvudsyftet med projektet är att utveckla kulturarvet som en resurs för platsutveckling och hållbara samhällen. Ett centralt spår är att utforska hur platsens berättelser kan vara drivkraften för utveckling och inkludering, men också hur museernas roll kan utvecklas exempelvis i samband med platsutveckling.

I en rad pilotprojekt planerar museerna att under de kommande åren identifiera och samla in både materiella och immateriella berättelser och utveckla nya sätt att förmedla för att skapa effekt och påverka både invånare och beslutsfattare i regionerna. Storytelling en central metod som projektet ska använda sig av, både i utbildningssatsningar och i presentation av projektets resultat.

Projektet är unikt eftersom det sammanför kulturmiljövård och publik förmedling för att utforska hur människors relation till en plats kan tas till vara i arbetet för en hållbar samhällsutveckling. Målgrupper finns inom offentliga sektorn, byggbranschen och turistnäringen.

Under året har i huvudsak tid lagts för att planera kommande aktiviteter och platsutvecklingsprojekt; Östanbäcken/Långgatan i Härnösand, Helgums hembygdsförening och gamla Jämtlandsvägen i Sollefteå. Ånge kommuns kulturmiljöer och Lugnvik i Kramfors med flera.

Västernorrlands museum – nod för kulturarvsturism och kulturella och kreativa näringar

2022 startades projektet *Västernorrlands museum – nod för kulturarvsturism och kulturella och kreativa näringar*, med finansiering från Tillväxtverket, Region Västernorrland och Härnösands kommun. Projektet som helhet har syftat till att stärka kulturarvsinstitutionernas samverkan mellan besöksnäring, kulturella och kreativa branscher och kulturarv. Projektet har involverat Örnsköldsviks museum, Sundsvalls museum samt Höga Kusten Destinationsutveckling och Destination Sundsvall, med flera aktörer. Projektet har nu genomfört sitt tredje och sista år, med färre aktiviteter än år två och ett, men med många erfarenheter rikare.

Insikterna från projektet är viktiga för den fortsatta utvecklingen av museernas och kulturarvssektorns arbete med kulturarvsturism och kulturella och kreativa branscher, och resultaten lägger en grund för förutsättningar, behov och utmaningar. Om detta kommer det att gå att läsa i projektredovisningen.

Under året har seminarierien med fokus på kulturarv och samhällsutveckling kunnat genomföras inom projektet. Ett av seminarierna handlade till exempel om kulturarvets roll i industrins gröna omställning och ett annat om kulturarvets betydelse för attraktiva och omsorgsfulla platser.

Inom projektet har också ett antal platsbesök kunnat genomföras. Platsbesöken har varit viktiga mötesforum för föreningar, företag, stödjande organisationer och kulturarvsinstitutioner, men också fungerat som en källa för kompetensutveckling kring metoder avseende utveckling av samverkan inom kulturarvssektorn. Det har också upplevts positivt att få ökad kunskap om olika platser i länet. I maj besökte projektet Matforsfabriken och Selångers Pilgrimscenter. Den gamla fabriken i Matfors är ett allkulturhus i ständig utveckling med olika samverkanspartners och Selångers Pilgrimscenter är ett viktigt besöksmål vid St Olavsledens startpunkt. I slutet av augusti besökte projektet Ramsele som ligger i Sollefteå kommun. Här har man lång erfarenhet av stora evenemang och det var mycket intressant för deltagarna att ta del av erfarenheter från arrangörerna. Här ser vi bland annat Ramsele-Edseleveckan och den stora Rafnastämman för att inte tala om Lastbilsträffen. Vi fick också ta del av den fina kulturhistoriska miljön och verksamheten vid Hantverkshuset.

Bothnia Business Heritage

Ett annat projekt som fokuserar samverkan med företag och utvecklingen av museers roll relaterat till företagen är *Bothnia Business Heritage*, BBH. Syftet med projektet är att stärka kopplingen mellan moderna industriföretag och kulturarvsaktörer runt Bottenviken. Projektet är nu inne på sitt tredje och avslutande år, med avslut i augusti.

Projektet strävar efter att inspirera och stärka kulturarvsaktörerna att utveckla tjänster, produkter eller samarbeten riktade till företag, för att öka sina intäkter och målgrupper. Målet är också att öka medvetenheten hos företagen om på vilka sätt kulturarvet kan vara angeläget för dem: exempelvis som grund att stå på för varumärke och profilering och för social hållbarhet och attraktivitet på orter i samband med ny-industrialiseringar. Inom BBH har det skapats ett nätverk för kulturarvsaktörer, *Bothnia Business Heritage Network*, där medlemmarna stötts i att skapa just business och att samarbeta med näringslivet. Tillsammans i nätverket har aktörerna en starkare röst när det gäller att lyfta fram kulturarvets betydelse och relevans. Målet är att nätverket ska stå på egna ben efter projektets slut och vara en grund för fortsatta möten, förbättrat samarbete och möjlighet till fortbildning.

En annan del är kontinuerliga nätverksträffar för kulturarvsaktörerna. Under nätverksträffarna delar kulturarvsaktörerna med sig av sina erfarenheter och kunskaper, diskuterar idéer och utmaningar och utvecklar nya färdigheter via föreläsningar och diskussionsgrupper. En tredje del är workshops. Syftet med workshoparna är att kulturarvsaktörerna arbetar med att utveckla koncept för att öka kulturarvets relevans och nå ut till företag med både pedagogiska och attraktiva produkter och tjänstepaket. En sista del är rundabordssamtal. Syftet med rundabordssamtalen är att tillhandahålla ett forum för kulturarvs- och företagssektorerna att träffas och diskutera lokala möjligheter och utmaningar och på vilka sätt man skulle kunna samarbeta. Arbetsprocesserna dokumenteras och har resulterat i modeller och guider så att framtida kulturarvsaktörer som vill samarbeta och skapa attraktiva produkter och tjänstepaket riktade till näringslivet kan använda underlaget. Rundabordssamtalen är lite som djupintervjuer

för att locka fram idéer kring hur lokala kulturarvsaktörer och företag kan mötas i samarbete – för att det ska bli en win-win för båda parter.

De organisationer som Västernorrlands museum samverkar med i projektet BBH är Centria (som också är Lead Partner), Novia, Kultur Österbotten, Luleå tekniska universitet samt Skellefteå museum. Projektet finansieras av Interreg Aurora samt Region Västernorrland.

Ett välfungerande och välmående länsmuseum

Avslutningsvis, ett övergripande mål för Västernorrlands museum är god genomförandekapacitet och måluppfyllelse. Det är helt centralt att vi har välfungerande och effektiva verksamhets- och stödprocesser, att kompetensförsörjningen fungerar väl och att våra medarbetare trivs.

Här följer några insatser som genomförts under året, inom HR-området och inom kompetensutveckling. Övriga insatser kan läsas om i bilaga 1, uppföljning av verksamhetsplan.

Inom HR-området har flera förbättringsinsatser genomförts. Nya lönekriterier har tagits fram och gjorts kända hos personalen. Vi har också infört en ny modell för medarbetarsamtal med fyra samtal per år. I samband med detta togs nya samtalsmallar fram. Vi har utöver det börjat använda IA-systemet för anmälan av tillbud och olycksfall, och hoppas längre fram kunna använda systemet även för riskanalyser inom arbetsmiljöområdet. Utöver detta har en medarbetarundersökning genomförts, med generellt väldigt goda resultat. Avseende utbildningar inom området så har en HLR-utbildning och utrymningsövning genomförts för personalen samt att en arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud har påbörjats.

Vi har fortsatt höga sjukskrivningstal under 2024 jämfört med 2023. Sjukfrånvaron ligger på 9,19%, jämfört med 2023 års siffror på 8,78%. Andelen långtidssjukrivna av 2023 års andel är 81,06% jämfört med 73,61% 2023. Korttidsfrånvaron är låg. I aktuella fall genomförs rehabiliteringsprocesser. Vi arbetar också aktivt med medarbetarsamtal med alla medarbetare fyra gånger per år för att kunna fånga upp behov av insatser i ett tidigt skede.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning har genomförts, till viss del enligt plan och till viss del utifrån uppkomna behov eller möjligheter. Kompetensförsörjningen ser god ut. I slutet av 2023 beviljades också glädjande nog en ansökan om medel från Omställningsfonden och nio medarbetare och fyra chefer har kunnat gå kurser i projektledning och projektstyrning under året. Det genomförs även en digital skyddsround varje år, och utifrån att inga behov av kompetensutveckling visades behövas har inga större insatser genomförts.

Ekonomisk analys

Årsbokslutet visar på ett resultat om 0,5 mnkr i överskott medan rörelseresultatet visar ett överskott om 0,3 mnkr. Då museet budgeterat med ett underskott motsvarande 1,4 mnkr redovisas ett överskott mot budget på 1,9 mnkr. Underskottsbudgeten består av egenfinansiering i

bidragsprojekten för *Brandkydds- och sprinkleråtgärder* och *Västernorrlands museum - Nod för Kulturella och Kreativa Näringar (KKN)*. Även finansiering för restaurering av Hellströmska huset och ombyggnation av den tredje basutställningen ingår i underskottsbudgeten, vilket är möjligt tack vare resultatöverskott föregående år. KKN-projektet redovisar ett bättre resultat än budget medan kostnaderna inom projektet för restaureringen av Hellströmska huset blev högre än beräknat. Insatserna i projektet krävde större åtgärder än planerat.

Rörelseresultatet redovisas till 1,7 mkr bättre än budget. Att rörelseresultatet blivit så positivt beror på ett bättre resultat inom verksamheterna, till exempel har fler uppdrag sålts inom arkeologin än vad vi hade budgeterat för samt att personalkostnader varit lägre än budgeterat på grund av tjänstledigheter, vakanser och sjukskrivningar. I de fall där det varit möjligt har vi då köpt in tjänst för att kompensera personalbortfallet, men det har inte varit möjligt att göra fullt ut.

Intäkterna redovisas till 4,1 mnkr högre än budgeterat. Den främsta anledningen är även här högre bidragsintäkter och extramedel för externfinansierade projekt och insatser som inte kunnat beaktas i budget inför året. Observera att dessa intäkter till stor del vägs upp av högre kostnader, till exempel restaurering av gärdesgårdar och tak på förmånsstugan i Myckelgensjö. Investering av ny teknik i Hörsalen har möjliggjorts tack vare extra medel från Region Västernorrland och Härnösands kommun.

	Utfall	Utfall	Budget
	2023	2024	2024
Intäkter	52,4	52,9	50,4
Kostnader	-50,3	-52,3	-51,5
Avskrivningar	-0,3	-0,3	-0,3
Finansnetto	0,4	0,2	0,0
Resultat	2,2	0,5	-1,4

Nedan följer en redovisning på verksamhets-/avdelningsnivå.

Inom *Ledning och gemensam administration* redovisas det årliga anslag som erhålls från Härnösands kommun, Region Västernorrland och stat (kultursamverkansmedel), vilket bidrar till att denna verksamhet budgeteras med överskott och att övriga verksamheter och avdelningar budgeteras med underskott (ej Bild och form och regionalt hemslöjdsfrämjande). Insatser har genomförts enligt plan, men det ekonomiska resultatet visar ändå på ett överskott tack vare att vi aktivt lyckats hålla nere kostnaderna under året, till exempel för förbrukningsinventarier. I redovisningen har projektledarutbildning för personalen bekostats av bidrag från Omställningsfonden som inte budgeterats, vilket är den främsta anledningen till att både intäkter och personalkostnader är högre än budgeterat.

På helåret redovisar *Fastighetsförvaltning* ett underskott mot budget om 0,2 mnkr. Underskottet beror främst på nedläggningen av Fritidsbåtsmuseet då kostnader för detta inte kunnat beaktats i budgetarbetet inför året. Personalkostnaderna är lägre än budgeterat men det har istället frigjort resurser till inköp för insatser inom verksamhetsområdet.

Personalkostnaderna inom *IT* är lägre än budgeterat och gör ett plusresultat. Orsaken till detta är en långtidssjukskrivning.

Det redovisade resultatet inom *Kommunikation* är sämre än budgeterat. Satsning på extra annonsering och inköp av konsultstöd på grund av vakans och tjänstledighet inom verksamheten är orsaker till underskottet. I resultatet ingår, förutom redan nämnda orsaker, högre externa kostnader för projektledning avseende ny webb.

Det redovisade resultatet mot budget inom *Vårdskap och besöksnäring* är 0,3 mnkr. Resultatöverskottet förklaras av högre bidragsintäkter i projekt än budgeterat. Detta beror på att anslagsfinansierad personal utfört arbete inom externfinansierade projekt. Affärsverksamheten med museibutik, handelsbod och konferensuthyrning följer budget. På grund av en långtidssjukskrivning är personalkostnaderna lägre än budgeterat, men istället har kostnader för köp av tjänst ökat.

Avdelningen *Kulturmiljö, hantverk och friluftsmuseum* innefattar uppdragsverksamheter inom arkeologi och byggnadsvård samt innehåller basverksamhet inom kulturmiljö (arkeologi, byggnadsantikvarisk verksamhet) och hemslöjd i länet. Även det publika uppdraget inom Murberget friluftsmuseum och friluftsmiljöerna/kulturmiljöerna i länet ingår i denna avdelning. För avdelningen redovisas ett resultat på 1,2 mnkr bättre än budget. För arkeologin är resultatet 1 mnkr bättre än budgeterat, vilket är den största förklaringen till plusresultatet. Arkeologins positiva resultat beror på både högre intäkter och lägre personalkostnader än budgeterat.

Både området för den publika verksamheten på friluftsmuseet, byggnadsvården och hemslöjdsverksamheten följer i stort sett budget.

Avdelningen *Museiupplevelse och samlingar* innefattar utställningsverksamhet, kunskapsförmedling samt verksamheten inom bild och form. Avdelningen innehåller också verksamhet för barn och unga samt samlingsförvaltningen (foto, arkiv, föremål etcetera). Resultatet följer i stort sett budget med 0,2 mnkr i överskott, även om vi ser stora variationer inom avdelningens resultat. Under året har utökade resurser inom samlingsförvaltningen prioriterats, då stora insatser genomförts avseende magasinsåtgärder och flytt av föremål, bland annat från Sollefteå. Inom avdelningen har vakanser och sjukskrivning orsakat att andra insatser fått stå tillbaka.

	Helår		
	Utfall	Budget	Differens
Styrelsen			
Intäkter	0	0	0
Externa kostnader	-86 670	-40 000	-46 670
Personalkostnader	-269 263	-337 352	68 089
Resultat	-355 933	-377 352	21 419
Ledning och gemensam administration			
Intäkter	40 303 750	39 713 522	590 228
Externa kostnader	-2 117 417	-2 241 193	123 776
Personalkostnader	-4 837 668	-4 390 888	-446 780
Resultat	33 348 665	33 081 441	267 224
Fastighetsförvaltning			
Intäkter	1 044 677	385 529	659 148
Externa kostnader	-11 995 396	-10 842 645	-1 152 751
Personalkostnader	-2 431 501	-2 701 971	270 470
Resultat	-13 382 220	-13 159 087	-223 133
IT			
Intäkter	7 519	0	7 519
Externa kostnader	-2 130 130	-2 054 000	-76 130
Personalkostnader	-632 074	-784 722	152 648
Resultat	-2 754 685	-2 838 722	84 037
Kommunikation			
Intäkter	0	0	0
Externa kostnader	-1 059 108	-410 300	-648 808
Personalkostnader	-974 115	-1 458 073	483 958
Resultat	-2 033 223	-1 868 373	-164 850
Värdskap och besöksnäring (inkl affärsverksamhet)			
Intäkter	2 366 170	1 617 189	748 981
Externa kostnader	-2 985 209	-1 886 244	-1 098 965
Personalkostnader	-1 580 217	-2 278 755	698 538
Resultat	-2 199 256	-2 547 810	348 554
Kulturmiljö, hantverk och friluftsmuseum			
Intäkter	8 160 028	6 135 649	2 024 379
Externa kostnader	-6 288 355	-4 223 251	-2 065 104
Personalkostnader	-6 504 322	-7 737 108	1 232 786
Resultat	-4 632 649	-5 824 710	1 192 061
Museiupplevelser och samlingar			
Intäkter	2 626 879	2 536 533	90 346
Externa kostnader	-3 223 030	-3 011 829	-211 201
Personalkostnader	-7 103 975	-7 390 091	286 116
Resultat	-7 700 126	-7 865 387	165 261
Rörelseresultat totalt	290 573	-1 400 000	1 690 573

Utblick framåt

2024 har varit ett intensivt år för Västernorrlands museum, med mängder av insatser inom uppdragets alla verksamhetsområden, precis som vi har berättat om i den här verksamhetsberättelsen. Framför allt är vi stolta över våra nya basutställningar, men också över det ihärdiga arbetet att leverera inom alla verksamhetsområden där vi uppnått måluppfyllelse på i medeltal 90%!

Vi har haft många besökare fysiskt och digitalt, många evenemang och insatser, och vi har genomfört viktiga utvecklingsprojekt. Länsnärvaron och kunskapsförmedlingen har stärkts med hjälp av flera faktorer; de nya basutställningarna, det regionala kulturmiljöuppdraget, den digitala utvecklingen som stärker möjligheterna till relevant kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling, de viktiga projekten för regional utveckling. Allt detta ger gott hopp framåt och ökar museets samhällsrelevans.

Länsmuseerna i Sverige har ett svårt ekonomiskt läge generellt. Stora fastighetsbestånd och samlingar och en tung infrastruktur ställer krav på ekonomisk stabilitet och långsiktighet. Detsamma gäller Västernorrlands museum. Utmaningen är att långsiktigt ro iland det stora och breda uppdrag som definieras genom urkund och stadgar, uppdragsdirektiv, kulturplan och lagtexter – dvs att kunna bevara samlingar och byggnader för framtiden, utveckla och bygga på samlingarna, och att kunna göra kunskapsuppbyggnaden tillgänglig på olika sätt.

Även om orosmolnen för Sveriges läns museer är stora, ser vi nu fram emot ett 2025 med många fantastiska insatser på Västernorrlands museum!

Uppföljning internkontrollplan

Område	Kontrollmoment/insats	Uppföljning	Åtgärd
Övergripande	Att det finns aktuella och uppdaterade dokument för Verksamhetsplan, intern arbetsordning och delegationsordning	klar	ingen
	Att beslut som fattats samt fastställts av styrelsen verkställs	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att avtal finns med de föreningar och organisationer museet samarbetar med	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att statistik förs och lämnas in enligt tidsplan	Klar	Ingen
Ekonomi	Att attestantförteckning och instruktion är aktuell	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att attest är utfört av behörig personal	Klar	Ingen
	Att aktuella fullmakter finns hos bank	Klar, följs upp löpande	
	Att regler för representation följs	Klar, följs upp löpande	Representationsriktlinjer har setts över
	Att balanskonton löpande stäms av, dvs kassa, bank, leverantörsskuld, periodisering, kundfordringar, förskott osv	Klar	Ingen
	Att momsdeklaration upprättas och skickas i rätt tid samt betalas med rätt belopp.	Klar	Ingen
	Att avstämning av pågående projektarbeten görs samt att projekten slutförs och slutfaktureras.	Klar	Ingen
Personal/HR	Att följa upp att arbete med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på arbetsplatsen genomförs	Klar	Har genomfört medarbetarenkät 2024 Ingen
	Att samtliga medarbetare har haft medarbetarsamtal som enligt rutin ska genomföras en gång per år	Klar	Ingen
	Att tillbud och olyckor rapporteras och utreds samt att åtgärder vidtas	Klar	Infört ett rapporteringssystem under 2024

	Att centrala löneavtal och den interna processen för lönesättning följs	Klar.	Lönerevision genomförd för 2024 Ingen
	Att lokalt samverkansavtal följs	Klar	Ingen
	Att introduktion för nyanställda sker enligt introduktionsprogram	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att ett kontinuerligt systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs	Klar, följs upp löpande	Ingen
Fastighet	Att det finns en uppdaterad handlingsplan för tillgänglighet samt i samråd med fastighetsägaren åtgärda enkelt avhjälpna hinder	Klar, följs upp löpande	Ingen
Fordon	Att körjournal upprättas till samtliga fordon när de används	Klar, följs upp löpande	Ingen

Årsredovisning

ÅRSREDOVISNING

för

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

För räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31

TR
M.F. [Signature] [Signature]

Innehåll

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- noter
- underskrifter

Sida

39
40
41
43
45

UJ TR
LS

Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK, om inget annat anges.

Länsmuseet redovisar ett resultat om 0,5 mnkr i överskott. Finansnettot redovisas till 0,2 mnkr.

Rörelseresultatet redovisas till 1,7 mkr bättre än budget. Att rörelseresultatet blivit så positivt beror på ett bättre resultat inom verksamheterna, till exempel har fler uppdrag sålts inom arkeologin samt att personalkostnader varit lägre än budgeterat på grund av tjänstledigheter, vakanser och sjukskrivningar. I de fall där det varit möjligt har köp av tjänst genomförts för att kompensera personalbortfallet, men det har inte varit möjligt att göra fullt ut.

Intäkterna redovisas till 4,1 mnkr högre än budgeterat. Den främsta anledningen är även här högre bidragsintäkter och extramedel för externfinansierade projekt och insatser som inte kunnat beaktas i budget inför året. Observera att dessa intäkter till stor del vägs upp av högre kostnader, till exempel restaurering av gårdesgårdar och tak på förmånsstugan i Myckelgensjö. Investering av ny teknik i Hörsalen har möjliggjorts tack vare extra medel från Region Västernorrland och Härnösands kommun.

Flerårsjämförelse*

Beloppen i flerårsjämförelse visas i tkr

	2024	2023	2022	2021	2020
Totala intäkter	52 964	52 373	45 161	44 512	43 626
Resultat	507	2 240	-1 984	375	4 125
Balansomslutning	45 064	41 553	38 465	39 891	38 162
Soliditet (%)	70	75	75	77	80
Antal årsarbetare	37	38	38	36	36

*Definitioner av nyckeltal, se noter

Förändringar i eget kapital

	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital vid årets ingång	31 023 746	28 783 697
Årets resultat	507 359	2 240 049
	<u>31 531 105</u>	<u>31 023 746</u>

TR

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

Resultaträkning

		2024-01-01	2023-01-01
	Not	2024-12-31	2023-12-31
Verksamhetsintäkter			
Nettoomsättning		5 262 119	5 056 862
Bidrag och övriga verksamhetsintäkter	2	<u>47 702 163</u>	<u>47 316 370</u>
		52 964 282	52 373 232
Verksamhetskostnader			
Direkta kostnader		-6 577 401	-7 159 620
Övriga externa kostnader		-21 422 879	-18 584 457
Personalkostnader	3	-24 333 133	-24 483 248
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		<u>-340 296</u>	<u>-337 348</u>
		-52 673 709	-50 227 325
Verksamhetsresultat		290 573	1 808 559
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		178 705	400 665
Ränteintäkter		38 324	32 332
Räntekostnader		<u>-243</u>	<u>-1 507</u>
		216 786	431 490
Resultat efter finansiella poster		507 359	2 240 049
Årets resultat		<u>507 359</u>	<u>2 240 049</u>

TR
[Handwritten signatures]

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

Balansräkning

		2024-12-31	2023-12-31
	Not		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	4	138 638	176 186
Förvaltningsfastigheter	5	3 955 063	2 950 841
Inventarier, verktyg och installationer	6	1 292 475	920 672
Konst		18 168 000	18 168 000
		<u>23 554 176</u>	<u>22 215 699</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	3 106 367	2 535 326
		<u>3 106 367</u>	<u>2 535 326</u>
Summa anläggningstillgångar		26 660 543	24 751 025
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Färdiga varor och handelsvaror		664 018	647 278
		<u>664 018</u>	<u>647 278</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 008 716	810 008
Aktuell skattefordran		102 070	124 979
Övriga fordringar		198 909	101 661
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		7 171 246	7 714 655
		<u>8 480 941</u>	<u>8 751 303</u>
Kassa och bank			
Kassa och bank		9 258 306	7 403 084
		<u>9 258 306</u>	<u>7 403 084</u>
Summa omsättningstillgångar		18 403 265	16 801 665
SUMMA TILLGÅNGAR		45 063 808	41 552 690

TR
LSD

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid årets början	31 023 746	28 783 697
Årets resultat	<u>507 359</u>	<u>2 240 049</u>
Summa eget kapital	31 531 105	31 023 746

Kortfristiga skulder

Förskott från kunder	15 480	11 929
Leverantörsskulder	3 333 890	4 301 090
Övriga skulder	1 395 391	1 461 863
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	<u>8 787 942</u>	<u>4 754 062</u>
Summa kortfristiga skulder	13 532 703	10 528 944

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

45 063 808 **41 552 690**

TR

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Principerna för redovisning av de finansiella tillgångarna är oförändrade jämfört med föregående år.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter. Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägande av varan har överförts från företaget till köparen.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod förutom mark som inte skrivs av. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Byggnader	12
Förbättringsutgift på annans fastighet	12
Inventarier, verktyg och maskiner	3-10

Konsten värderas var femte år av en extern värderare. Senaste värdering gjordes 2022-12-27. Varje år görs även en bedömning kring om det skulle föreligga ett nedskrivningsbehov.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas till verkligt värde efter marknadsvärdet.

Handwritten signatures and initials: UAF, TR, and other illegible marks.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet, beräknat enligt först-in-först-ut, och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet har beräknats till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad, varmed hänsyn har tagits till inkurans.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 2 Bidrag och övriga verksamhetsintäkter	2024	2023
Årligt anslag/verksamhetsbidrag Region Västernorrland	24 284 620	23 577 300
Årligt anslag/verksamhetsbidrag Härnösands kommun	8 536 888	8 288 241
Regionalt kulturanslag	6 945 000	6 875 000
Projektmedel och tillfälligt bidrag RVN och HK	5 881 630	817 709
Lönebidrag Arbetsförmedlingen	239 309	253 309
Övrigt	7 075 444	7 596 458
Förutbetalt bidrag som ej nyttjats	-5 260 728	-91 647
	<u>47 702 163</u>	<u>47 316 370</u>

Not 3 Medelantal anställda	2024	2023
Medelantal anställda		
Medelantalet anställda bygger på av stiftelsens betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
Medelantal anställda har varit	37	38

Not 4 Byggnader och mark	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	815 155	815 155
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	815 155	815 155
Ingående avskrivningar	-638 969	-563 873
Årets avskrivningar	-37 548	-37 548
Utgående ackumulerade avskrivningar	-676 517	-638 969
Utgående redovisat värde	<u>138 638</u>	<u>176 186</u>
I ovanstående redovisat värde ingår Kulturhistoriska byggnader	1	1

Not 5 Förvaltningsfastigheter	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 306 250	1 600 000
Inköp	1 137 500	1 706 250
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>4 443 750</u>	<u>3 306 250</u>
Ingående avskrivningar	-355 409	-222 131
Årets avskrivningar	-133 278	-133 278

Handwritten signatures and initials: TR, and other illegible marks.

Utgående ackumulerade avskrivningar	-488 687	-355 409
Utgående redovisat värde	3 955 063	2 950 841

Not 6 Inventarier, verktyg och installationer

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 527 834	3 403 897
Inköp	541 273	123 937
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 069 107	3 527 834
Ingående avskrivningar	-2 607 162	-2 440 640
Årets avskrivningar	-169 470	-166 522
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 776 632	-2 607 162
Utgående redovisat värde	1 292 475	920 672
I ovanstående redovisat värde ingår kulturhistoriska samlingar	1	1

Not 7 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 500 000	1 500 000
Inköp	500 000	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 000 000	1 500 000
Ingående uppskrivningar	1 035 326	737 127
Årets uppskrivningar	71 041	298 199
Utgående ackumulerade uppskrivningar netto	1 106 367	1 035 326
Utgående redovisat värde	3 106 367	2 535 326

Not 8 Definition av nyckeltal

Soliditet
Justerat eget kapital i procent av balansomslutning.

Underskrifter

Härnösand 2025-02-21

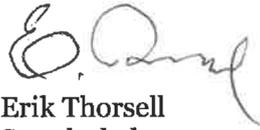

Carl L Thunberg
Styrelseledamot, ordförande

Monica Fahlén
Styrelseledamot

Lotta Borg
Styrelseledamot

Thomas Näsholm
Styrelseledamot

Erik Thorsell
Styrelseledamot

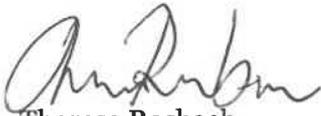

Christian Wasell
Styrelseledamot

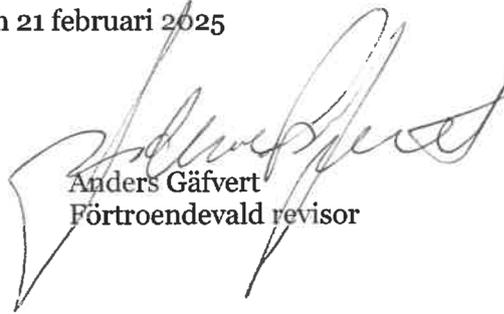

Mattias Sjölander
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 21 februari 2025

Therese Rosbach
Förtroendevald revisor

Anders Gäfvert
Förtroendevald revisor

Min revisionsberättelse har lämnats den 28 februari 2025

Charlotte Bouvin
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland, org.nr 888000-3143

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31. Stiftelsens årsredovisning ingår på sidorna 37-46 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning av räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Sundsvall den 28 februari 2025

Charlotte Bouvin
Auktoriserad revisor

Till styrelsen för stiftelsen
Länsmuseet Västernorrland
Org.nr 888000-3143

**Av Region Västernorrland och Härnösands kommun utsedda förtroendevalda
revisorers revisionsberättelse för Stiftelsen Länsmuseet 2024**

Vi, av regionfullmäktige i Västernorrland och fullmäktige i Härnösands kommun utsedda revisorer, har utifrån den auktoriserade revisorns granskning, bedömt stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning 2024.

Vi har granskat hur verksamheten för håller sig till lag och stadgar, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

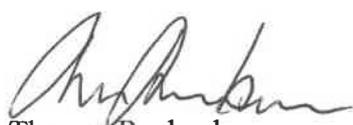
Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet, med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

I granskningen av stiftelsens räkenskaper och årsredovisning har vi förlitat oss på den auktoriserade revisorns granskning och bedömning.

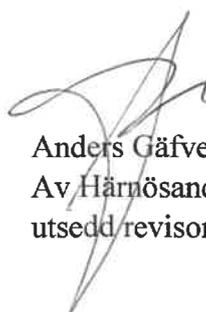
Vi bedömer sammantaget att styrelsen har utfört sitt uppdrag enligt stiftelsens stadgar, att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen.

Härnösand den 21 februari 2025

Therese Rosbach
Av Region Västernorrland
utsedd revisor

Anders Gäfvert
Av Härnösands kommun
utsedd revisor

Övergripande mål			
<p><i>Kulturplanen, kulturarvsmål: Kulturarvet är angeläget, fler berättelser främjas och människors historiska och kulturella medvetenhet stärks</i> <i>Museimål i kulturplanen: kulturarvet som resurs har utvecklats genom museernas publika arbete och genom dialog, delaktighet och medskapande.</i> <i>Museimål i kulturplanen: Museer har en stark roll som lokala nav för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning, genom kunskapsuppbyggnad och publik verksamhet</i> <i>Uppdragsdirektivet: (Museiverksamheten/grunduppdraget genomförs genom) publikt arbete (utställningar, program och annan kunskapsförmedlande verksamhet) och genom dialog, delaktighet och medskapande. Museiverksamheten är en mötesplats och arena för kultur och samarrangemang.</i></p>			
Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål
Museiupplevelse och publika erbjudanden i museibygnaden			
Utvecklad museiupplevelse och publika erbjudanden i museibygnaden	Basutställningarna: Produktion av basutställningen Moderna tider (öppnar maj 2024) Genomföra invigning av Moderna tider i maj.	100%	100%
	Kunskapsupplevelser i museibygnaden (del av publika konceptet, processen): Utveckla och implementera det publika erbjudandet i museibygnaden primärt med fokus på basutställningarnas kunskapsförmedling. Definiera format, personalresurser, paketering och kommunikation.	100%	
	Publika aktiviteter - genomförande: Genomföra/erbjuda minst 20 publika event/aktiviteter i museibygnaden, så som programverksamhet, visningar m.m. Fokus på paketerade aktiviteter.	100%	
	Samordning av publika aktiviteter - fortsatt arbete med samordnad och effektiv process i samordningsgrupp och anslutande forum. Paketering, praktisk samordning, kommunikation.	100%	
	Mediaguider i basutställningarna: Spår på engelska i alla basutställningarna inför sommaren, samt utskrifter av texter på engelska Syntolkningsspår i Stora makter Barnspår i samtliga basutställningar - Stora makter och Moderna tider	100%	

	Välkomnande yta i Galleriet: Målet är att utveckla Galleriet som en intresseväckande entré till basutställningarna	100%	
	Jubileumsår museibygnaden: Planera och genomföra ett Öppet Hus lördag i september då museibygnaden firar 30 år.	100%	
	Tillfälliga utställningar: Lin. Lin. Lin (hemslöjdsverksamheten, dec -23 till mars -24), Stora hallen (därefter stängd fram till sommaren)	100%	
	Tillfälliga utställningar: Korg (hemslöjd) Stora hallen, hösten 2024	100%	
	<i>Tillfälliga utställningar: Sommarutställning 2024 Bild och form i Stora hallen, se Mål 12 Konst</i>	100%	
Museiupplevelse och publika erbjudanden i länet			
Utveckla och implementera det publika erbjudandet i länet	Länskoncept - publika museiupplevelsen: Utveckla och implementera det publika erbjudandet och utbudet i länet genom ett nytt länskoncept för museiupplevelse med fokus på kunskapsförmedling. Huvudfokus på basutställningarnas kunskapsinnehåll. Definiera kanaler och format, omfattning och platser. Ta fram en aktivitetsplan och genomföra. Sker främst under hösten 2024.	100%	100%
	Utveckla ett metodutvecklande publikt förmedlingskoncept: Mitt Västernorrland, för kulturarvsförmedling som bygger på storytelling som förmedlingsmetod och för kunskapsuppbyggnad, tillsammans med kommuner, företag och enskilda, kopplat till sökta projekt, löpande verksamhet, utställningar m.m. Fortsatt pilotsamarbete med kommunerna. Vidareutveckla inom ramen för länskonceptet. Fokus på Medelpad i kommande projekt. Vidareutveckla pilotprojektet Berättelser från Kramfors med nya förmedlingsinsatser.	100%	
	Publika aktiviteter - genomförande: Genomföra/erbjuda minst 10 publika event/aktiviteter online och i länet, så som programverksamhet, visningar, genomförande i Livskraft m.m. Primärt hösten 2024.	100%	

	Kulturarvsresan - Medelpad: Söka projektmedel via Leader Mittland för Smart kulturarvsturism i Medelpad som en del av Mitt Västernorrland och länskonceptet. Producera minst tre kulturarvsupplevelser i Medelpad, förmedling av berättelser kopplade till platser, paketerade för kulturarvsturister - större del av projektet blir aktuellt först 2025	100%	
	Kulturarvsresan - Ångermanland: Söka nya projektmedel från Leader Höga Kusten och fortsatt utveckla Kulturarvsresan (koncept/produkt), och de upplevelser som utvecklats inom Smart kulturarvsturism i Höga kusten.	100%	
Kommunikation - övergripande prioriteringar			
Utveckla museets externa kommunikation	Museets webbplats: Förberedande arbete för utveckling av ny webbplats (inleds hösten 2024) Struktur och innehåll för nya webbplatsen.	100%	84%
	Kommunikationskampanj Moderna tider: Större kommunikationskampanj kring museets basutställningar inför invigningen av Moderna tider, huvudfokus på Moderna tider. Nytt namn: Nycklar till vår tid.	100%	
	Ta fram utgångspunkter för gemensam profil för museets basutställningar i syfte att skapa ett enhetligt och attraktivt uttryck (tänk ihop galleriet, ingång till basutställningarna)	100%	
	Produktion av trycksaker inför sommarsäsongen: Ny museifold med nya basutställningarna (bygga vidare på befintlig), Friluftsmuseifold, omtryck och viss revidering, Tryckt program (omfattning beror på vad vi erbjuder), Trädgårdsfoldern (små revideringar) Nytryck Myckelgensjö, Kulturarvsresan (revidering). Spridning via Info Points.	100%	
	Förmedling av trycksaker i museibygnaden: Skapa en "info point" för museets trycksaker i entrén. Enklare ställ som ersätter de som nu finns. Koppla till butik/receptionens arbete med förbättrad entré. Kommentar: Förtydliga och tematisera utbudet av trycksaker 2024.	100%	

	Digitala anslagstavlor: Implementera digital anslagstavla på friluftsmuseet samt i museibygnad	0%	
	Skyltar: Färdigställande av entrémarkörer till Västernorrlands museum, 2 platser	90%	
Friluftsmuseet			
Levande och attraktiv museimiljö på friluftsmuseet på sommaren	Aktiviteter för barn och unga Programaktiviteter i samverkan Se även under samverkan, mål 7, då samarbeten blir viktigt för att utveckla friluftsmuseet	100%	100%
Trivsamt museimiljö på friluftsmuseet på vintern	Juldekorationer på friluftsmuseet	100%	100%
Välsköta, attraktiva och tillgängliga friluftsmuseiområden, grönområden, byggnader och utemiljöer i syfte att skapa upplevelser (kopplar även till mål samverkan)	Utveckla volontärsamarbeten på friluftsmuseet, ta fram plan. Samarbeta med utbildningen "stadsodling" med Härnösands kommun, utveckla arenasamarbetet, m.m. Se även under samverkan, mål 7	100%	94%
	fortsatt målning Wulkanska huset/färdigställande av exteriör (ej fönster)	100%	
	Hellströmska huset (projektfinansierat) byggs om och tillgängliggörs för samverkan	100%	
	Utredning avseende markunderlag och åtgärder avseende torget ta in offert + insats vid rådhuset så att trappen kan komma på plats	70%	
	Stolpverkskurs i maj-juni 2024, skapar stolpverksbyggnad. Medel även från LST	100%	
	Trampmangeln - staket ska göras, stenkista lyftas, informationsskyltar om insatser och tillvägagångssätt	100%	
	Flerårig insats tillsammans med arena - fungerande verkstad för byggnadsvård. Under 2024: skapa tätt och isolerat utrymme.	100%	
	Lärftmangeln - staga upp inifrån	100%	
	Lekstuga - Fönster, målning, inredning inför sommaren/under sommaren	70%	

	Andra insatser som kan bli aktuella om resurser återstår och möjlighet finns: tjära klockstapel, byta tak på torpet, möjligen fler insatser avseende verkstan,	100%	
God skötsel av våra egna kulturmiljöer i länet: Myckelgensjö, Ulvö Kapell, EW-stugan, Styresholm	Restaurera tak och staket Myckelgensjö, större insats som troligen sträcker sig över flera år. Även söka medel från Länsstyrelsen för restaurering.	100%	100%
	Fortsatt samarbete med extern part för skötsel av Styresholm.	100%	
	Fortsätta arbetet med staketet på Ulvö kapell	100%	
Synliggöra och stärka samarbetet med kreatörer/hantverkare kopplat till museibutiken.	Anordna event i museibutiken där hantverkare, vars produkter säljs i butiken, är på plats och visar och pratar om sina produkter.	100%	80%
	Anordna aktiviteter med fokus på någon eller några produkter i museibutiken.	100%	
	Ha månadens, veckans eller dagens vara där också kreatören synliggörs på ett än mer tydligt sätt, på t ex IG.	100%	
	Ta fram enhetliga skyltar/affischer med information om produkterna och dess kreatörer.	20%	
Lyfta fram det som är unikt för länet och landskapen men även det som finns i våra utställningar och samlingar kopplat till museibutiken.	Produktutveckling - Ta fram egna produkter som är unika för museet, kopplat till utställningarna och samlingarna, men även övriga produkter som förknippas med länet och våra två landskap.	100%	100%
Lyfta fram museet och platsen på Murberget som ett besöksmål/synliggöra och marknadsföra besöksmålet i lokala och regionala sammanhang	I olika sammanhang nätverka och bjuda in andra besöksmål till museet. Lyfta och prata om varandra. T ex platsbesök på museet.	100%	100%
Förbättra helhetsupplevelsen för besökaren och förlänga besöket.	I samband med kunskapsförmedlande programaktiviteter koppla ihop museibutiken och Kafé Murberget med t ex kampanjerbjudanden.	100%	100%
	Se erbjudande gentemot barn och familj, under mål 4 Barn och unga	100%	
	Vid mån av ekonomiska resurser göra en ombyggnation av informations- och butiksdisk samt butikens yta.	100%	
Utvecklad affärsmässighet avseende konferens i form av koncept och kommunikation samt utveckling av lokaler för uthyrning	Vidareutveckla grundpaketet av uthyrningskonceptet med externa samarbeten men även med det museet själv kan erbjuda	50%	60%

	Se över möjligheten till att hyra ut Wulkanska huset till annat än enbart som en konferenslokal.	60%	
	Se över möjligheten och utreda om ett bokningssystem kan underlätta bokningsprocessen	70%	
Genomföra större evenemang med ett tydligt budskap	Julmarknaden	100%	100%
	Midsommar	100%	
	Nationaldag	100%	
	Internationella festen	100%	

Övergripande mål

Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla.

Kulturarvsmål i kulturplanen: Alla samhällssektorer tar ett ökat ansvar för kulturarvet.

Uppdragsdirektivet: (Museiverksamheten ska) utveckla kulturmiljöarbetet i hela länet (tex byggnadsrådgivning, remisser, arkeologitjänster, kurser/kunskapsbyggande etc) och uppmärksamma länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål
Vidareutvecklat regionalt kulturmiljöuppdrag och tjänsteutbud - den bebyggda miljön (kulturmiljön)	Rådgivning och remissinstans för länets kommuner	100%	100%
	Kommunstödsverksamhet med utbildningstillfällen och workshops. ev skrift om Östanbäcken medel söks	100%	
	Utbildning – samarbete med utbildningsväsendet. Träakademien, Folkhögskolor, Bygglövhandläggartutbildning med flera.	100%	
	Kulturmiljö som resurs, konferens 1 ggr/år tillsammans med LST och RVN	100%	
	Byggnadsantikvarisk uppdragsverksamhet genomförs och utvärderas (relativt nytt och under utarbetning)	100%	
	Jobba vidare med platsutveckling genom kulturvården och byggnadsvård genom medborgarsamverkan (Ev. EU-projekt Vården längs vägen Ljungvik på gång m f samt Ånge).	100%	
Friluftsmuseet utvecklas som byggnadsvårds- och hållbarhetsarena för hela länet: Byggnadstekniker, material och kulturhistoria.	Rådgivning för allmänheten	100%	83%
	Byggnadsvård på friluftsmuseet	100%	
	Utvecklat innehåll för byggnadsvård och regionalt kulturmiljöuppdrag på webb	50%	
Vidareutvecklat regionalt kulturmiljöuppdrag - arkeologin	Skriva en övergripande artikel om Styresholm - Björkåfonden (3-årsprojekt)	100%	83%

	Arkeologiska rapporter tillgängliggör nytt system för detta: Tillgängliggörande av arkeologiska rapporter via Kultur-IT:s portal för arkeologiska undersökningar. Se även mål 6.	50%	
	Svara på remisser och rådgivning inom kulturmiljöområdet (arkeologi) förmedlingsarbete av arkeologiska utgrävningar och verksamhet Föredrag om den arkeologiska verksamhetens resultat, guidningar i utställning	100%	
Publika insatser som synliggör och sprider kunskap om kulturmiljöer i länet (ej museets egna miljöer)	Vnmuseum hälsar på - en kommun under 2024 samordnas med länskoncept, helhetstänk för hela museet, förhoppningsvis samordnat 2024	100%	100%
Skötselinsatser friluftsmuseet och andra miljöer i länet, se mål 2	Se mål 2 Publik verksamhet	100%	100%

Övergripande mål

*Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla
Uppdragsdirektiv: (Museiverksamheten ska i grunduppdraget genomföra): pedagogisk verksamhet i länets alla kommuner.
Bedriva kunskapsförmedlande verksamhet för barn och unga på fritiden.*

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål
Strategisk utveckling av den pedagogiska verksamheten	Kulturarvspedagogiskt projekt med läns museerna i norr genomförs, med tillhörande fallstudier, avslutas under 2024	100%	100%
Publikt erbjudande för familjer, barn och unga i länet	Musei- och kunskapsupplevelser för barn i länet som en del av länskonceptet - plan och påbörjat genomförande i takt med att länskonceptet utvecklas Utveckla programaktiviteter för barn och unga online - fokus på lovverksamhet	80%	80%
Publikt kunskapsförmedlande upplevelser för familjer, barn och unga i museibygnaden och andra platser, utanför friluftsmuseets sommarsäsong (OBS Hänger samman med publika konceptet under mål 2)	Upplevelser för barn i museibygnaden, fokus på lov och storhelger - plan och genomförande Aktivitetsbok för basutställningarna, en per utställning, för upplevelser på egen hand Aktivitetsbok för friluftsmuseet inför sommaren Aktiviteter: Lovbio höst och vinter, audioguide för barn, öppen verkstad i Studion, speldag - brädspel, digitala spel, quiz m.m., familjevisningar i basutställningarna, babyaktiviteter i Småfolk.	95%	95%
Utvecklat erbjudande och stöd till skolor i länet och i museibygnaden	Färdigställa och vidareutveckla skolprogram och lärresurser till alla tre basutställningarna online, på museet och plats i länet - plan och genomförande Utveckla skolprogram för onlinebesök Genomföra minst 30 skolbesök online eller i museet. Utveckla lärresurser till www.sverigeshistoria.se	95%	95%
Samarbeten och stöd	Utveckla nätverk och kontakter med länets skolor, plan och genomförande Nyhetsbrev skickas till lärare 2 ggr/år	80%	80%
	Utveckla stöd till och erfarenhetsutbyte med museinätverkets aktörer kring pedagogisk verksamhet i länet.	100%	100%

Publikt erbjudande för familjer, barn och unga samt skolor i museibyggnaden	Ta fram en plan för utveckling av Studion samt genomföra vissa pilotinsatser (för skola, barn och unga, familjer)	80%	80%
	Paketerade aktivitetslådor för barn/familj i entrén med fokus slöjd ska tas fram och hanteras av receptionspersonal (för barn och unga, familjer på fritiden)	100%	100%
Publikt erbjudande för familjer, barn och unga på friluftsmuseet, sommarsäsongen	Se mål 2	100%	100%

Övergripande mål

Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla Förtydligande genom detta mål som ej finns med i uppdragsdirektiv eller kulturplan:

-Museiverksamheten synliggör nationella minoriteters och ursprungsbefolknings historiska närvaro och synliggör deras språk och kulturer.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål
Ökad samisk representation och delaktighet i museets kunskapsuppbyggnad och kunskapskommunikation - Utvecklat samverkan gällande samiska samlingar och kunskapsuppbyggnad i länet.	Fortsatt utveckla samarbetet med museets samiska referensgrupp koppat till arbetet med basutställningen Moderna tider. Integrera samernas historia i länskonceptet genom långsiktig kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling	100%	100%
Ökad romsk representation och delaktighet i museets kunskapsuppbyggnad och kunskapskommunikation, Västernorrland - Utvecklat samverkan.	Fortsatt utveckla samarbetet med romska föreningar och enskilda i projektet Romskt kulturarv i Västernorrland Integrera romernas historia i länet i arbetet med basutställningen Moderna tider Integrera romernas historia i länskonceptet genom långsiktig kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling	100%	100%

Övergripande mål

Kulturarvsmål i kulturplanen: Hållbar demokratisk utveckling och framtida tillgång till kunskap har säkrats genom aktiv förvaltning av samlingar och arkiv (kulturarvsmål i kulturplanen)

Museimål i kulturplanen:

-Museiverksamheten skapar förutsättningar för ett hållbart samhälle med aktiv samlingsförvaltning, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling, både i egen verksamhet och i samverkan (fokus samlingar)

-I uppdragsdirektivet: Aktiv samlingsförvaltning, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling av stiftelsens byggnader och samlingar samt utveckling av långsiktigt hållbar samlingsförvaltning.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål
Föremålslogistik - särskilda insatser kring utvecklat kris- och brandskydd i magasinerna, flytt av textila samlingarna samt arbete med basutställning	Gasinstallation i magasin, TE uppe samt BL	100%	82%
	Installation av sprinklerrör i magasin, KY, TE och TR och AJ. Troligast enbart förberedelser fram till sista kvartalet 2024, ev blir installationer först under 2025. Ev kan det, om allt går bra även ske installationer tidigare i vissa lokaler.	90%	
	Flytt av textila samlingar från Sollefteå, planeringsarbete, genomförande och efterarbete	90%	
	Löpande föremålslogistiskt arbete i de magasin som berörs av brandskyddsprojektet, flytt från Sollefteå samt Moderna tider	90%	
	Samlingsförvaltande insatser och föremålslogistik kopplat till basutställningen Moderna tider	100%	
	Översyn av frågor som rör säkerhet kring museets vapensamling, tillstånd, tillgång till information om rutiner för hantering och publik tillgång.	10%	
	Fortsatt utveckling av styrdokument och handlingsplan för katastrofberedskap och restvärdesräddning - fokus katastrofberedskap i krig. Deltagande kompetensutvecklingsinsats RAÄ	100%	
	Förbereda och planera krislådor - materiel för restvärdesräddning	75%	

Lokalutveckling med fokus på samlingsförvaltning	Iordningställande av nuvarande konservatorsateljén för hantering av föremål i samband med Moderna tider samt övriga projekt kring föremålsmagasinen de kommande åren.	100%	90%
	Iordningställande av yttre föremålsvården för fungerande föremålshantering.	90%	
	Installation av WiFi i magasinerna	100%	
	Installation av resterande klimatloggrar i magasinerna	100%	
	Inledande arbete med att utreda effektivare förvaringssystem i magasinerna.	100%	
	Ta fram en plan för lokalvård i magasinerna	50%	
Fördjupad kunskap och tillgänglighet	Tillgängliggörande av arkeologiska rapporter via Kultur-IT:s portal för arkeologiska undersökningar. Se även mål 3.	80%	93%
	Ta fram en handlingsplan för förmedling av museets samlingar kopplat till det publika förmedlingskonceptet för museibygnaden och för länet. Genomföra minst 20 aktiviteter.	100%	
	Fortsatt digitalisering samt publicering av museets samlingar på www.digitalmuseum.se , flerårigt arbete, små insatser 2024. Handlingsplan tas fram.	100%	
Digital samlingsutveckling	Initiera en projektgrupp, ta fram handlingsplan. Genomföra i huvudsak inom ramen för projekt samt det publika konceptet för museibygnaden och länet.	100%	100%
	Fortsatt utveckling av metoder kring digital insamling, nätverkande och kunskapsutbyte med andra museer, nationellt och internationellt, ett gemensamt utvecklingsprojekt (Nätverket Connect to Collect, m.m.)	100%	
Utveckling för att tillgängliggöra samlingar	ICH-projektet som tillgängliggör musikaliska samlingar (externfinansierat), årets insats	100%	100%

Övergripande mål

Museimål/kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvets roll och betydelse har stärkts genom samverkan med offentliga och ideella sektorn, högskola och andra kunskapsinstitutioner samt näringsliv.

Uppdragsdirektiv: Samverkan med offentliga och ideella sektorn, högskola, arkiv och andra kunskapsinstitutioner samt näringsliv. Stödja civilsamhällets aktörer inom kulturarvsområdet.

Uppdragsdirektiv: Ansvara för samverkan mellan läns museet och de kommunala museerna. Stärka kulturarvets roll för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning i alla kommuner.

Utvecklingsmål i uppdragsdirektivet: museet samverkar med nationella kulturinstitutioner som bidrar till ett breddat utbud av museal verksamhet

Årsmål	Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål
Möjliggöra lokaler på friluftsmuseet för samverkan	Fortsätta utarbeta koncept för Wulkanska huset	50%	75%
	Hellströmska, Boverket-projekt som pågår under 2024 (färdigt till säsong)	99%	
Samverkan mellan läns museet och de kommunala museerna så att kulturarvets roll för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning stärks	Genomföra aktiviteter i museinätverket och andra former. Utarbetad form för samverkan i länskonceptet där även museinätverket ryms, se mål 2	100%	100%
Samverkan med högskola och andra kunskapsinstitutioner	Inom samlingsverksamheten sker nationell och internationell samverkan för utveckling av digital insamling. Museet ingår i nätverket Kritiska kulturarvs- och museistudier med MIUN mfl. Även andra samarbeten	100%	100%
Samverkan med Region Västernorrland avseende kulturarvsfrågor	Nätverket Kulturarv Västernorrland och andra konstellationer	100%	100%
Samverkan på friluftsmuseet, se mål 2	yrkesutbildning kommunen, arena, föreningar osv	100%	100%
Samverkan inom verksamhetens olika specialistgrupperingar, t.ex. arkeologin, dokumentation, byggnadsantikvarier osv.	Inga specifika aktiviteter under nästa år, ska enbart genomföras löpande	100%	100%

Övergripande mål

Utvecklingsmål i uppdragsdirektivet:

Verka för kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för regional utveckling, ett attraktivt län och en levande landsbygd i länet.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål
Expertstöd, samarbeten och samverkan för regional utveckling	Söker projekt: Smart Kulturarvsturism i Medelpad, Leader. Mer medel söks avseende Smart Kulturarvsturism i Höga Kusten.	100%	90%
	Projektet: Nod för Kulturarvsturism och KKN. Avslutande året, med avslutande insatser. Förberedelser för att söka fortsättning avseende inkubatorssatsning	100%	
	Söker förstudiemedel med syfte att stärka samverkan mellan kulturarv, besöksnäring och kulturella och kreativa branscher, fokus platsutveckling, metoder, processer för samverkan kulturarv	50%	
	Utveckla styrningen av och konceptet "Samarbeten", på webbplats, i kommunikation, publika ytor samt insatser i de olika projekten (BBH, KKN, Smart kulturarvsturism) Ta fram strategi	100%	
	Genomföra projektet Botnia Business Heritage med målet att utveckla museets utbud och roll avseende näringslivet Utveckling av ett internationellt nätverk för kulturarvet som resurs och motor i regional utveckling. Medverkan i projekt Bothnia Business Heritage med syfte att utveckla pilotinsatser för utveckling av tjänster och produkter baserade på kulturarvet och i samarbete med samt riktade mot näringslivet	100%	

Övergripande mål

Museets eget mål, ej med i kulturplan eller uppdragsdirektiv: Museet har välfungerande interna lednings- och stödfunktioner samt god genomförandekapacitet

Årsmål	Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål
Aktuella och gällande policydokument för ökad genomförandekapacitet och måluppfyllelse inom fysisk arbetsmiljö	Gå igenom AFS:ar inom fysiskt arbetsmiljöarbete, se till att vi har alla rutiner och checklistor som saknas, enligt priorlista	100%	88%
	Uppdaterad säkerhetshandbok ska implementeras Aktiv operativ säkerhetsgrupp ska startas	75%	
God HR och god organisatorisk och social arbetsmiljö	Genomföra aktiviteter som identifierats i arbetsmiljöplanen för 2024	100%	100%
Genomförda aktiviteter utifrån kompetensutvecklingsplan	Genomföra aktiviteter i planen	100%	100%
Effektiv energianvändning	Energibesparande åtgärder i byggnader samt utebelysning utanför museet och på friluftsmuseiområdet. Fortsatt arbeta för att möjliggöra Laddning elbilar.	80%	80%
Andamålsenliga kontor och arbetsytor för god arbetsmiljö och effektivitet	Fungerande förråd och förvaring i museibygnaden	80%	80%
	Samlingskorridoren/utformning: skulle behöva få en trevlig arbetsmiljö i korridoren. Insatser.	80%	
Ta fram ett underlag för alternativ till prisvärd och effektiv förvaring för föremål på Tobaksmonopolet inför hyresavtalets brytdatum 2025/2026	Utredning om lokalbehov och förvaring. Ta fram en behovsplanering och ett underlag till konservatorer och tekniker att arbeta vidare med.	100%	100%
Säkerhetshöjande åtgärder i Huvudbyggnad och på uteområde	Säkrare lokaler främst i magasin, installation lås och övervakning. Ta fram en plan för skyddsnivå och säkerhetsnivå.	80%	80%
Välfungerande IT	Ta fram en plan och behovsanalys för wifi i museibygnaden - utökning och uppgradering	100%	72%
	Ta fram en policy och rutiner för livscykelhantering av hårdvara	95%	

	Ta fram en plan för våra datacenter som ökar i storlek pga att vi digitaliserar mycket material	20%	
--	---	-----	--

Övergripande mål

Museet har ett aktivt arbete med främjande av hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i hela länet. Slöjdverksamheten ska främja intresset för slöjd och ge möjlighet att slöjda i hela länet samt främja en hållbar resursanvändning genom slöjd. Slöjdverksamheten ska stärka professionella och aktiva slöjdare i länet. (Uppdragsdirektiv)

Årsmål	Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Alla intresserade i regionen, såväl vuxna som barn och unga, ska ha möjlighet att slöjda. Slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv. Årsmål: Slöjd finns tillgänglig i regionen. Bevarande och utveckling av det immateriella kulturarvet slöjd.	Kurser, workshops, utställningar, mötesplatser för slöjd mm för både barn och vuxna. Slöjdverksamhet för barn och ungdomar. Bland annat i form av familjeslöjd under sommaren. Öppen slöjdverkstad för allmänheten i Fränsta, Ö-vik och Härnösand.	100%	100%
	Våren -24 utställningen <i>LIN.LIN.LIN</i> på Vn museum. Programverksamhet i samband med utställningen: föredrag, kurser, nätverksträff för vävare.	100%	
	Hösten -24 utställningen <i>Älskade korg</i> på Vn museum. Programverksamhet i samband med utställningen: kurser	100%	
	Slöjdprogram finns att boka för äldreboenden.	100%	
	Våren -24 inbjuds alla grundskoleklasser i länet till guidning och workshop i linutställningen i museibygnaden	100%	
	Hösten -24 inbjudas alla mellan- och högstadielklasser till guidning och workshop i korgutställningen i museibygnaden	100%	
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Alla intresserade i regionen, såväl vuxna som barn och unga, ska ha möjlighet att slöjda. Slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv. Årsmål: Knyta ihop slöjd och hälsa med nya målgrupper och nya sammanhang för slöjden.	Öppna slöjdvällar erbjuds kontinuerligt i Fränsta, Ö-vik och Härnösand. Verka för samarbeten med civilsamhället i regionens alla kommuner. Slöjdprogram på äldreboenden.	100%	100%
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Pedagogiska insatser för barn och unga kring hemslöjdens tekniker finns	Årlig fortbildningsdag för slöjdlärare.	100%	96%

<p>tillgängliga för grundskola och verksamhet på fritiden. Slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv. Årsmål: Skolans slöjdundervisning innehåller större mått av hemslöjd. Hemslöjds kunskap och inspiration finns tillgängligt för barn och unga även på fritid.</p>	<p>Komplettering och underhåll av websidan slojdkommerlastad.se, med inspiration, fakta och slöjdbeskrivningar f.a riktade mot grundskolans slöjdämne, också för barn/unga på fritiden. Slöjdlådor på turné mellan skolornas slöjdsalar. Slöjdhandledarutbildning ges som en fortbildning för slöjdlärare och fritidspedagoger.</p>	80%	
	<p>Slöjdprogram finns att boka inom Skapande skola för skolor.</p>	100%	
	<p>Våren -24 inbjuds alla grundskoleklasser i länet till guidning och workshop i linutställningen i museibygnaden</p>	100%	
	<p>Hösten -24 inbjudas alla mellan- och högstadielklasser till guidning och workshop i korgutställningen i museibygnaden</p>	100%	
<p>Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Pedagogiska insatser för barn och unga kring hemslöjdens tekniker finns tillgängliga för grundskola och verksamhet på fritiden. Årsmål: Att i länet ha tillräckligt många handledare för slöjdkurser, skapande skola-uppdrag samt slöjd på fritid för barn och unga.</p>	<p>~~Slöjdhandledarutbildning om 6 heldagar för blivande handledare och som fortbildning för slöjdlärare.~~</p>	0%	50%
	<p>Årlig fortbildningsdag för slöjdlärare.</p>	100%	
<p>Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Slöjdområdet samverkar interkulturellt, nationellt och internationellt - för effektiv kompetens- och resursanvändning. Årsmål: Fler motiverade, kompetenta aktiva slöjdhandledare för barn.</p>	<p>Norrlandsträffar med fortbildning och nätverksbyggande för redan aktiva slöjdhandledare.</p>	100%	100%
<p>Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Pedagogiska insatser för barn och unga kring hemslöjdens tekniker finns tillgängliga för grundskola och verksamhet på fritiden. Slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv. Professionella och aktiva slöjdare har goda möjligheter att leva, verka och utvecklas. Årsmål: Mer slöjd i skapande skola.</p>	<p>Delta i utbudsdagar. Förmedla uppdrag/önskemål från skola till slöjdare. Stötta slöjdare i att utforma skapandeskolaprojekt. Låna ut material och verktyg. Marknadsföra Skapande skola-projekt samt Slöjd kommer lastad.</p>	100%	100%

<p>Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Professionella och aktiva slöjdare har goda möjligheter att leva, verka och utvecklas. Årsmål: Utveckla slöjden i länet. Stärkt entreprenörskap och interregionalt samarbete för de 4 norrlänens slöjdhandledare och de professionella slöjdarna. Gemensam användning av norrländska slöjuresurser.</p>	<p>Gemensamma norrländska fortbildnings- och nätverksträffar.</p>	<p>100%</p>	<p>100%</p>
--	---	-------------	-------------

Övergripande mål

Uppdragsdirektivet: Främja intresset för, kunskapen om samt tillgången till bild- och formkonst i länet genom att verka som publik plattform för samtidskonst med fokus på utställningar, nätverksbyggande och kompetensutveckling inom publik förmedling.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål
Utställningar för 2024 - Koppla till länskonceptet	En sommarutställning, Atti Johansson, i stora hallen, 16/6 till 1/9.	100%	100%
Samtidskonst i länet, i samarbeten med andra aktörer. Vara en nod för konsten i länet	Producera konstutställning med kulturarvskoppling, för möjlig visning i länets kommuner, med start på Apotekshuset i Sollefteå hösten 2024. // Tillägg 240109: Viktor Lundgren-bilder på Ånger Naturum från hösten 2024.	100%	100%
Nätverksskapande insatser och stöd i länet med fokus på arrangörer	Inspirationsföreläsningar, kompetensutvecklande träffar och erfarenhetsutbyte kopplat till det befintliga museinätverket, samt andra regionala, nationella och internationella aktörer (tillagt 240109: fokus Triennalen 2025)	33%	33%
Delaktighet och inkludering - barn och unga	Konstkollo under sommarlovet 2024.	100%	50%
	Inleda samarbete med bildlärare i regionen, finnas som en resurs för dem vid besök och i länet.	0%	
Övergripande länskoncept relaterat till Triennalen	Utveckla konceptet för samtidskonst i länet utifrån Triennialens inriktning 2025. Innehåller främjande och förmedlande insatser på museet och i länet, i samarbete med museinätverkets aktörer och andra. Genomföra inledande aktiviteter.	100%	100%

Statistik antal besökare	Januari-december		
	2024	2023	2022
Anläggningsbesök			
Museibyggnaden	74 423	66 498	70 475
andel 0-12 år	24%	20%	14%
andel 13-18 år	9%	11%	12%
andel 19-25 år	6%	12%	16%
andel 26-64 år	36%	33%	35%
andel 65 år och äldre	25%	24%	23%
<i>Andel per ålderskategori baseras på en uppskattning med stickprov vissa tider per vecka</i>			
Murberget friluftsmuseum	84 828	77 144	82 898
Ulvö kapell	6 664	5 955	7 346
Utställningar, antal besök			
Basutställningarna	34 710	27 394	28 767

Statistik webb och sociala medier	Januari-december			
	2024	2023	2022	
Webb	Besök	95 902	85 945	77 728
	Unika besökare	65 148	57 601	61 307
	Visningar	95 902	85 945	-
Facebook	Följare	5 400	4 581	4 502
	Inlägg	474	383	369
	Visningar	1 583 325	490 320	-
Instagram	Följare	2 827	2 282	1 989
	Inlägg	286	242	251
	Räckvidd	236 427	51 125	-
Youtube	Följare	520	380	218
	Inlägg	7	33	26

Statistik bokade skolbesök	Januari-december		
	2024	2023	2022
Antal personer	1 117	448	383
Antal klasser/grupper	81	31	16

Statistik publika aktiviteter	Januari-december		
	2024	2023	2022
Antal deltagare i aktiviteter*			
Totalt antal	21 121	21 749	21 784
varav 0-18 år	5 634	6 271	5 273
varav 19-25 år	1 344	1 801	1 356
varav 26 år och äldre	14 143	13 677	15 155
*Antalet för vissa aktiviteter och fördelningen per ålderskategori är en uppskattad siffra			
Antal aktiviteter fördelade per kommun och digitalt			
Härnösand	470	425	620
Sundsvall	9	4	3
Kramfors	4	4	18
Ånge	0	5	5
Timrå	1	0	0
Örnsköldsvik	9	12	6
Sollefteå	3	6	0
Digitalt	20	22	18
Antal aktiviteter fördelade efter kategori*			
Marknad	2	4	7
Kurser	9	16	17
Visningar/guidningar	131	128	190
Teater/dans	20	28	53
Föredrag/samtal	148	73	82
Konsert/musik	37	23	33
Film	15	15	24
Vandring utanför museet	4	5	7
Workshop/prova på	67	26	104
Övrigt inom museet	126	193	168
Övrigt utanför museet	6	7	3
*En aktivitet kan tillhöra flera kategorier			
Antal aktiviteter riktade till ålderskategori*			
0-18 år	365	333	466
19-25 år	270	160	398
26 år och äldre	353	240	419
*En aktivitet kan tillhöra flera ålderskategorier			

Statistik hemslöjdsverksamheten	Januari-december		
	2024	2023	2022
Antal deltagare i aktiviteter*			
Totalt antal	3 151	2 124	2 060
varav 0-18 år	824	209	324
varav 19-25 år	295	138	235
varav 26 år och äldre	2 032	1 777	1 501
*Antalet för vissa aktiviteter och fördelningen per ålderskategori är en uppskattad siffra			
Antal aktiviteter fördelade per kommun och digitalt			
Härnösand	80	75	55
Sundsvall	8	3	9
Örnsköldsvik	0	6	11
Ånge	35	21	7
Kramfors	0	4	6
Sollefteå	2	1	7
Utanför länet	0	3	8
Digitalt	0	0	3
Antal aktiviteter fördelade efter kategori*			
Marknad	1	2	0
Kurser	24	42	50
Visning/guider	18	6	1
Föredrag/samtal	17	10	23
Film	11	0	0
Workshop/prova på	71	55	49
Övrigt inom museet	0	1	1
Övrigt utanför museet	0	1	11
*En aktivitet kan tillhöra flera kategorier			
Antal aktiviteter riktade till ålderskategori*			
0-18 år	98	82	61
19-25 år	95	95	78
26 år och äldre	94	99	80
*En aktivitet kan tillhöra flera ålderskategorier			

Statistik sjukfrånvaro	Januari-december		
	2024	2023	2022
Andel sjukfrånvaro	9,19%	8,78%	7,14%
Andelen långtidssjukskrivna av den totala sjukfrånvaron*	81,06%	73,61%	54,60%
* Långtidssjukfrånvaro = mer än 60 dagar			

Projektlista med projekt som sökts och beviljats eller genomförts under 2024

- *Romskt kulturarv i Västernorrland*, ett samverkansprojekt med två romska föreningar, Sundsvalls museum samt Kramfors och Härnösands kommuner. Finansiärer är Länsstyrelsen Västernorrland, Region Västernorrland och Statens kulturråd. Projektet har genomförts 2021–2024.
- *Framtidens kulturarvs pedagogik – museer i norr*. Ett interregionalt museisamarbete. Finansiär är Statens kulturråd och Region Västernorrland. Projektet genomförs 2022–2025.
- *Västernorrlands museum – nod för kulturarvsturism och KKN* - Tillväxtprojekt i samverkan med flera parter och kommuner: Härnösands kommun, Sundsvalls kommun, Örnsköldsviks kommun, Region Västernorrland samt flera andra organisationer. Projektet genomförs 2022–2024 med regionala tillväxtmedel.
- *Smart kulturarvsturism i Höga Kusten*, ett projekt som genomförs under 2023–2024 med projektmedel från Leader Höga Kusten.
- Brandskydds- och magasinsprojekt i flera delar, finansierat av Boverket och med stödet Stöd till icke-statliga kulturlokaler. Etapp 2 har också erhållit medel från region och kommun. Det första beviljades 2022 och fortsätter till och med 2026.
- Hellströmska huset, finansierat av Boverket och med stödet Stöd till icke-statliga kulturlokaler. Beviljades 2023 och slutfördes 2024.
- *Sjyst data*, ett samverkansprojekt tillsammans med RISE, Lunds univ. m fl. Syftet är att utveckla kompetens och rutiner för hantering av personlig data vid insamlingsprojekt. Projektet är finansierat av Vinnova.
- *Bothnia Business Heritage – maritima industrimiljöer och näringsliv kring Kvarken*. Finansierat av EU-medel inom Interreg Aurora samt regionala tillväxtmedel, genomförs 2023–2025.
- *ICH North – Passing on our musical traditions*. Nordiskt samarbete finansierat av EU-medel inom Interreg Aurora, tillväxtmedel, Region Västernorrland, Nordisk kulturfond samt finska och norska parter. Genomförs 2023–2025.
- *Värden längs vägen – stärkt gränssamarbete kring stadsutveckling*. Genomförs tillsammans med Jamtli mfl. Projektet genomförs 2024–2026 inom Interreg Sverige-Norge/Nordens gröna bälte.
- *Connect to collect – digital samtidsinsamling – Del 1*. En kort förstudie om metoder för digital insamling, 2023–2024. Ett nordiskt samarbete. Finansieras av Nordisk kulturfond.
Connect to collect – digital samtidsinsamling – Del 2. Ett projekt på 2 år om

metoder för digital insamling, 2024–2026. Ett nordiskt samarbete.
Finansieras av Nordisk kulturfond.

- Kulturmiljömedel har erhållits från Länsstyrelsen under 2024. Här handlar det om insatser i Myckelgensjö tak och gärdesgård, och för kursverksamhet på Friluftsmuseet (stolpverkskurs).
- Från Björkåfonden har vi medel för Styresholmsammanställning inom arkeologi.

Protokoll fört vid styrelsemöte (nr 58) i Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Plats: Stadshuset Kronan, Örnsköldsvik

Tid: 2024-02-07 Kl. 13.00-16.00

Närvarande: *Styrelsen*

Ingemar Wiklander

Carolina Sondell

Fredrik Granholm

Karin Andersson

Kristina Girhagen

Jari Merikanto

Olof Glud

Mattias Peterson, VD

Maria Lundkvist

Cecilia Lideskog

§01. Öppnande av mötet

Ordförande Ingemar Wiklander hälsade samtliga närvarande välkomna och förklarade styrelsemötet öppnat.

§02. Godkännande av dagordning

Beslut: Dagordningen godkändes.

§03. Val av justerare

Beslut: Carolina Sondell valdes till att justera protokollet.

§04. Föregående protokoll

Föregående protokoll godkändes av styrelsen och lades till handlingarna.

§05. Rapport från presidiet*Pågående arbete med uppdatering av styrdokument*

Arbetet pågår. Ett antal förslag finns framtagna som kommer att presenteras för styrelsen och sedan tas i dialog med kommunerna i samband med ägardialogerna.

Bolagsordning, aktieägaravtal och ägardirektiv kommer att hanteras i respektive Kommunfullmäktige.

I ägardialogen kommer kommunalråd, oppositionsråd, kommundirektörer och tillväxtchefer att närvara från respektive kommun. Från HK Dest deltar presidiet, respektive kommuns styrelseledamöter samt Mattias Peterson och Cecilia Lideskog.

Uppdrag till VD att tillsammans med ledningsgruppen förtydliga syfte och struktur med "Storkommunmöte".

VD och ledningsgrupp ska förtydliga syftet med mötena för tydliggöra vilka funktioner som ska delta från respektive kommun.

Uppdrag till VD att se över och föreslå ny finansieringsmodell

Punkten återfinns under VD-rapport.

Hk Dest har mottagit en förfrågan från Kramfors kommun om att finansiera båttrafiken till Högbonden med 200 000.

VD redogör för ärendet och den bakgrund som finns i tidigare diskussion och beslut (styrelsen 221201) rörande samma frågeställning. Beslutet där blev att uppdra åt VD att fatta beslut i frågan. Eftersom frågan från Kramfors kommun nu återkommit och är av principiellt angelägen art har VD tagit ärendet med presidiet som i sin tur valt att väcka frågan också i styrelsen.

Mötet diskuterade ingående principfrågan om HK Dest ska finansiera enskilda kommuners driftkostnader, i det här fallet en infrastrukturell åtgärd i form av båttrafik till besöksmål. En oro lyftes om detta beslut kan bli prejudicerande.

I ärendet saknas underlag som redogör för fakta i sakfrågan och bakgrunden till kommunens begäran om medfinansiering. Styrelsen var enig om behovet av ett bra underlag som presenteras i rätt tid inför olika beslut, särskilt i så här principiellt viktiga frågor.

En önskan lyftes om att en principdiskussion behöver hållas i alla kommuner i samband med ägardialogerna angående bolagets ansvar i den här typen av situationer och frågeställningar av liknande art.

Beslut:

HK Dest beviljar 100 000 kr som om möjligt belastar 2023 års resultat. VD får i uppdrag att meddela beslutet samt begära att kommunen inkommer med underlag att i efterhand fogas till protokollet. Styrelsen beslutar vidare att detta inte ska ha någon prejudicerande effekt utan är en engångsföreteelse för att på kort varsel bevara möjligheten till fortsatt besöksnäringens verksamhet på Högbonden 2024.

Kristina Girhagen reserverar sig mot beslutet med följande protokollsanteckning:

Jag reserverar mig mot beslutet pga avsaknad av underlag och utredning i ärendet. Ärendet finns inte med på utsänd dagordning, inga skriftliga underlag finns att tillgå under mötet, samt att de saknades svar på hur ekonomin ser ut med tanke på tidigare tilldelade medel för 2023. Detta beslut är en medelstilleddelning för andra året i rad till samma ändamål, så totalt 200 000 kr har Kramfors kommun fått av HK Dest till driftkostnader av båttrafik till Högbonden. Jag ställer mig tveksam till att HK Dest skall jobba på detta sätt, med att dela ut bidrag, då det kan ses som ett rent företagsbidrag.

§06**VD-rapport**

Föreläggande från Skatteverket.

E&Y har fått ett uppdrag att ta fram ett svar till Skatteverket angående föreläggandet om HK Dest momspliktighet. Det arbetet pågår.

Ekonomi

Det preliminära resultatet är ca 100 000 kr.

Budget 2024

Då Exportprojektet är avslutat belastar kostnaderna för export den ordinarie verksamheten. Konsekvensen är i första hand att mindre pengar kan läggas på export och en minskad kommunikationsbudget.

Finansiering 2025

HK Dest har inga specifika pengar avsatta för nya marknader, hållbarhet kommunikation.

Presidiet har tagit fram ett förslag om en utökad finansiering från ägarkommunerna. Förslaget innebär 500 000 kr i fast kostnad per kommun

(från dagens 250 000 kr) och en höjd demografisk avgift från 88 kr till 95 kr. Det skulle ge ett tillskott på ca 1,7 miljoner till bolaget.

En dialog kommer att föras med kommunerna i samband med ägardialogerna.

Gästnattstatistik

Gästnattstatistiken per 2023-12-31 visar -4,4% för året (jämfört med dec 2022). De svenska gästerna har minskat med -4,5% och de utländska med -9,6%. Jämfört med 2019 ligger den totala siffran på +8%. Det är viktigt att ta med sig att det är preliminära siffror. Den slutgiltiga statistiken för 2023 kommer i början av april.

Glädjande kan vi konstatera att trots färre gäster så har logiintäkterna ökat. För samma period har de totala logiintäkterna på +8,7%. Jämfört med vårt noll-år 2019 ligger siffran på +37%.

Turistservice nuläge

Rekryteringsarbetet av säsongspersonal och handledare är igång. 2024 är det sista året av avtalet med RVN för ferieungdomar. Marcus Stömsten är ansvarig i år.

Ett nytryck av kartmagasinet planeras.

Vi har uppdaterat avtalen med Infopoints. Dessa är nu hos företagen för signering. För första gången har vi använt en digital signering.

En dialog är inledd med RVN om hur ett eventuellt framtida projekt-arbete ska se ut. RVN förordar ett större projekt innehållande flera olika delar än att göra flera mindre projekt.

Kommunikationsstrategin är uppdaterad utifrån Strategi 2030.

§07. Fastställande av verksamhetsplan och budget för 2024

Mattias föredrog förslaget till verksamhetsplan och budget.

Mötet diskuterade behovet av mätbara mål i verksamhetsplanen samt vilken nivå av detaljer som ska hanteras av styrelsen.

Beslut: Styrelsen fastställer förslaget till verksamhetsplan och budget.

§08. Aktuellt från respektive kommun

Härnösand: Broarbetet i centrala Härnösand pågår. Kommunen har köpt ett större markområde för både boende och industri. Bra samarbete med Sundsvall och Timrå i samband med etableringsarbetet.

Sollefteå. Flera investeringar är på gång i Hamre. Kupolen på Risön är såld. Det kommer att bli brist på boende i samband med alla industri-investeringar.

Örnsköldsvik: Man diskuterar ett branschråd för besöksnäringen. En ny näringslivsstrategi är under framtagande.

§09. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§10. Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte 26 mars 2024 kl 13-15; Digitalt (obs nytt datum).

§11. Styrelsens egna punkt

Närvarande medarbetare lämnar rummet för styrelsens interna diskussion.

§12. Mötets avslutande

.....
Ingemar Wiklander
Ordförande

.....
Carolina Sondell
Justerare

.....
Cecilia Lideskog
Vid protokollet

Verifikat

Transaktion 09222115557511063221

Dokument

2024-02-07 Protokoll 58 Styrelsemöte HK Dest
Huvuddokument
5 sidor
Startades 2024-02-20 08:43:13 CET (+0100) av Cecilia Lideskog (CL)
Färdigställt 2024-02-21 10:33:27 CET (+0100)

Signerare

Cecilia Lideskog (CL)
Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)
cecilia@hkdest.se
Signerade 2024-02-20 08:43:13 CET (+0100)

Carolina Sondell (CS)
Örnsköldsviks kommun
carolina.a.sondell@ornskoldsvik.se
Signerade 2024-02-21 10:33:27 CET (+0100)

Ingemar Wiklander (IW)
Härnösands kommun
ingemar.wiklander@harnosand.se
Signerade 2024-02-20 12:58:14 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll fört vid styrelsemöte (nr 59) i Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Plats: Teams
Tid: 2024-05-08 Kl. 9.00-11.00
Närvarande: *Styrelsen*
Ingemar Wiklander
Malin Svanholm
Carolina Sondell
Fredrik Granholm
Karin Andersson
Kristina Girhagen
Jari Merikanto
Olof Glud

Mattias Peterson, VD
Joel Libell

§01. Öppnande av mötet

Ordförande Ingemar Wiklander hälsade samtliga närvarande välkomna och förklarade styrelsemötet öppnat.

§02. Godkännande av dagordning

Beslut: Dagordningen godkändes.

§03. Val av justerare

Beslut: Carolina Sondell valdes till att justera protokollet.

§04. Föregående protokoll

Föregående protokoll godkändes av styrelsen och lades till handlingarna.

§05. Bokslut och revision – information (bilagor, kommentarer i VD-rapport)

Mattias föredrog för vissa centrala delar ur den bifogade årsredovisningens resultat för 2023. Resultatets avvikande resultat med -380 tkr för 2023 beskrivs

närmare i bifogade underlag och sammanfattningsvis så inkom en större anmodan från KPA för pensionsskuld för åren 2019-2022 gällande extrapersonal, projektanställda och ferieungdomar. Till följd av händelsen sker nu en dialog med EY för att säkerställa att samma händelse inte ska behöva inträffa framgent.

Från styrelsen kom frågan om anledningen till stora skillnad i kundfordringar mellan verksamhetsår och VD förtydligar att det beror då när faktureringen till ägarkommunerna går ut och inbetalning kommer in under året.

KPMG föreslår även en mer kortfattad förvaltningsberättelse för kommande år.

§06 **Bolagsstämma 29 maj; fastställande av tid och kallelse med handlingar (bilagor) - Information övrigt program**

På styrelsens önskan så sker kommande två styrelsemöten fysiskt hos besöksnäringsaktörer. Bolagsstämma 29 maj sker på Hernö Gin i Dala, Härnösand med start från 10:30 (fika från 10).

Carolina Sondell flaggar för att hon inte kommer hinna till starten då de har ekonomiutskott i Örnköldsvik kommun till kl. 9:00. Med resetid är prognosen att Carolina i så fall kan vara på plats från ca 10:30-11:00.

Stämman börjar kl 12.30 med lunch, ombud är välkomna att delta i informationspunkterna från 10:30.

Det saknas just nu ombud för en kommun.

§07. **VD-rapport övrigt (bilaga)**

De ekonomiska siffrorna för mars månad 2024 är relativt lågt men vi vet att vi haft större utgifter i april med både större produktion av tryckt material så som magasin samt utbildning av medarbetare och deltagande på konferenser. Sammantaget ser ekonomin ut att vara i balans utifrån ett helårsperspektiv.

Mattias har även genomfört dialog med kommunernas ekonomichefer och inför år 2025 är en höjning på 2% fastslagen. På förslag från Härnösands ekonomichef har Mattias även fått uppdrag att titta på olika scenarier utifrån förslag på ett nytt finansiellt upplägg. Förslaget är att gå över till en rak indexering som alternativ till dagens demografiska modell som varierar med invånarantal. En rak indexering skulle bland annat kunna medföra att de ekonomiska ramarna blir mer förutsägbara för både bolaget och ägarkommunerna.

Utifrån den bifogade hållbarhetsrapporten för bolaget avseende år 2023 så informerade Joel om det bakomliggande interna strategiska arbetet som startade år 2022 och som nu resulterat i bolagets andra hållbarhetsrapport. Ur

innehållet lyfter Joel fram dels några av de framsteg som skett genom åren, främst tack vara medarbetarnas medverkan och engagemang. Dels lyfts även bolagets totala resultat fram i perspektiv till resultat som behöver nås för att anses vara ett hållbart företag. Sammanfattningsvis så har bolaget tagit sig en bit på vägen framåt och har samtidigt en bit kvar för att nå målet där de kvarvarande framstegen främst berör bolagets transport och inköp/konsumtion.

Styrelsen pekar på flera av de framsteg rapporten visar ha skett senaste åren och är positiva till både det arbetet görs internt i bolaget och att bolaget genom att walk-the-talk även tar en ledande roll gällande den hållbara utvecklingen för besöksnäringen och destinationsutvecklingen i Höga Kusten.

Under slutet av april har flera medarbetare deltagit i Global Sustainable Tourism Councils (GSTC) kurs för hållbar turism samt efterföljande världskonferens i Stockholm. Med hem från denna vecka tar vi dels med oss att vi måste fortsätta fokusera på både destinationens hållbara utveckling samtidigt som vi ser hur vi bäst stöttar aktörernas möjlighet till utveckling på bästa sätt. Dels har vi även fått bättre kunskap om vad vi är bra på och vart vi har svagheter att arbeta vidare med för att fortsatt ligga i framkant.

Fredrik berättar om Sollefteås nyligen genomförda klimatrådslag med koppling till Klimatrikstag där 3 städer ingår som pilot. Ett 40-tal lokalbor deltog och resultatet landade i totalt ca. 20 förslag att ta vidare till olika nivåer. I kommunens fortsatta arbete kan vissa frågor tänkas kollas till besöksnäringens arbetet så som frågor kring transport och ekoturism.

Just nu pågår ett internt arbete med att se på bolagets och destinationens framtida behov och vad som eventuellt kan behöva lyftas in i en EU ansökan för att kunna ta steg framåt i utvecklingen. Den 7e maj genomfördes en intern workshop med medarbetare utifrån områdena "Strategi 2030-nästa steg", "Målgrupp, Produkter, Marknader" samt "Digitalisering och AI inom HK Dest". Nu fortsätter Cecilia och Joel med att bearbeta materialet för ett eventuellt projektförslag att ta vidare till styrelsen innan sommaren. Vill bolaget gå vidare sker därefter förankring och beslut om medfinansiering hos Region Västernorrland i augusti och EU-ansökan till Tillväxtverket i början av hösten.

Just nu pågår en rekrytering av medarbetare till Turistservice. Från ett 40-tal sökande har intervjuer skett med 11 personer. Vidare väljs nu 3-4 personer ut för nästa steg i processen och förhoppningen är att gå i mål med rätt person under vecka 21. Med många bra ansökningar känner vi oss säkra på att hitta en lämplig person bland de sökande.

Årets första Birka Gotland anlöpt till Härnösand har nu skett. På färjan skedde en pressträff och väl i hamn genomfördes ett möte mellan båtens ägare Viking Line och HK Dest/HKT vilket mynnade ut i en planerad Fam-trip till hösten. Viking Line har många förfrågningar genom internationella kontakter och en Fam-trip är av erfarenhet ett bra första steg för potentiella nya aktörer och samarbetspartners att lära känna platsen och vad destinationen erbjuder.

Bolaget har precis slutfört upphandlingen av en ny App-leverantör. Steget till en ny app inleds nu för att möjliggöra en fortsatt utveckling och för att möta nya behov och förväntningar inte minst från besökare.

§08. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§09. Nästa styrelsemöte

- 29 maj kl 10.30-12.30, Hernö Gin.
- Konstituerande efter stämman 29 maj, Hernö Gin.
- 22 augusti kl 9-16, preliminärt Salusand. Ledningsgrupp och personal deltar.

§10. Styrelsens egna punkt

Närvarande medarbetare lämnar rummet för styrelsens interna diskussion.

§12. Mötets avslutande

.....
Ingemar Wiklander
Ordförande

.....
Carolina Sondell
Justerare

.....
Joel Libell
Vid protokollet

Verifikat

Transaktion 09222115557517895802

Dokument

2024-05-08 Protokoll 59 styrelsemöte
Huvuddokument
4 sidor
Startades 2024-05-20 14:40:09 CEST (+0200) av Cecilia Lideskog (CL)
Färdigställt 2024-05-20 15:48:12 CEST (+0200)

Initierare

Cecilia Lideskog (CL)
Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)
cecilia@hkdest.se

Signerare

Joel Libell (JL)
Höga Kusten Destinationsutveckling
joel@hkdest.se
Signerade 2024-05-20 15:11:37 CEST (+0200)

Carolina Sondell (CS)
Örnsköldsvik kommun
carolina.a.sondell@ornskoldsvik.se
Signerade 2024-05-20 14:41:11 CEST (+0200)

Ingemar Wiklander (IW)
Härnösands kommun
ingemar.wiklander@harnosand.se
Signerade 2024-05-20 15:48:12 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Årsstämmoprotokoll Höga Kusten Destinationsutveckling AB
org nr 556961-4067

Protokoll fört vid årsstämma på Hernö Gin i Härnösand den 29/5 2024.

Närvarande	Antal aktier	Antal röster
Härnösands kommun genom ställföreträdaren Göran Nordlander	500	500
Kramfors kommun genom ställföreträdaren Robert Larsson	500	500
Sollefteå Kommun genom ställföreträdaren Lillemor Edholm	500	500
Örnsköldsviks Kommun genom ställföreträdaren Linnea Berggren	500	500
	2000	2000

Övriga närvarande:

Carolina Sondell, Fredrik Granholm, Ingemar Wiklander, Jari Merikanto, Karin Andersson, Kristina Girhagen, Malin Svanholm, Olof Glud, Mattias Peterson och Cecilia Lideskog.

HÖGA KUSTEN – ALLTID EN NIVÅ TILL

0771 – 26 50 00

hogakusten.com

§1 Ingemar Wiklander hälsade välkommen och förklarade stämman för öppnad.

§2 Ordförande

Mattias Peterson valdes till ordförande vid stämman. Cecilia Lideskog valdes till protokollförare.

§3 Röstlängd

Det beslutades att ovanstående närvaroförteckning skulle gälla som röstlängd. 2000 röster, där Sollefteå representerar 500 st, Kramfors 500 st, Härnösand 500 st och Örnsköldsvik 500 st.

§4 Justerare

Till justerare valdes Robert Larsson att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§5 Godkännande av dagordning

Stämman godkände förelagt förslag till dagordning.

§6 Stämmans behörighet

Stämman förklarade sig behörigen sammankallad.

HÖGA KUSTEN – ALLTID EN NIVÅ TILL

0771 – 26 50 00

hogakusten.com

§7   Årsredovisning och revisionsberättelse och lekmannarevisorernas granskningsrapport.

Årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsberättelse från lekmannarevisorerna för räkenskapsåret 2023 föredrogs.

Mattias Peterson gjorde en kort presentation av året som gått.

§8   Resultat- och balansräkning samt ansvarsfrihet för styrelsen

- a) Stämman beslutade om fastställande av resultat- och balansräkning för räkenskapsåret.
- b) I enlighet med styrelsens förslag beslutade stämman att årets resultat på -380 866 kr överförs till den nya balansräkningen.

I ny räkning överföres 1 056 225 kr.
- c) Stämman beslutade att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2023.

§9   Arvoden för styrelse, revisor och lekmannarevisorer

Beslut:

- Styrelsearvoden utgår enligt Kommunförbundets riktlinjer.
- Ersättning till lekmannarevisorerna utgår med 6000 kr/år och person.
- Ersättning till revisor sker enligt ramavtal via Örnsköldsviks kommun.

§10 Val av revisor

Bolaget ingår i Örnsköldsviks kommuns ramavtal för revisorstjänster. KPMG har uppdraget.

§11 Anteckning av ledamöter och lekmannarevisorer

Styrelseledamöter:

Härnösands kommun - Ingemar Wiklander

Härnösands kommun - Karin Andersson

Kramfors kommun - Malin Svanholm

Kramfors kommun - Jari Merikanto

Sollefteå kommun - Fredrik Granholm

Sollefteå kommun - Kristina Girhagen

Örnsköldsviks kommun - Olof Glud

Örnsköldsviks kommun - Carolina Sondell

Lekmannarevisorer:

Härnösands kommun – Lars Göran Spång

Kramfors kommun – Staffan Sjölund

Sollefteå kommun – Jens Lindman

Örnsköldsviks kommun – Helen Östmar Rosdahl

HÖGA KUSTEN – ALLTID EN NIVÅ TILL

0771 – 26 50 00

hogakusten.com

Revisor: Johan Franzén KPMG.

§12 Ärende som ankommer på bolagsstämman att besluta enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

Inga övriga ärenden förelåg till behandling.

§ 13 Stämmans avslutande

Ordförande avslutade mötet.

Ordförande

Justerare

Protokollförare

Mattias Peterson

Robert Larsson

Cecilia Lideskog

HÖGA KUSTEN – ALLTID EN NIVÅ TILL

0771 – 26 50 00

hogakusten.com

HK
DEST.

HÖGA KUSTEN – ALLTID EN NIVÅ TILL

0771 – 26 50 00

hogakusten.com

Verifikat

Transaktion 09222115557519638148

Dokument

2024-05-29 Protokoll Höga Kusten
Destinationsutveckling AB bolagsstämma 2024
Huvuddokument
6 sidor
Startades 2024-06-11 08:00:41 CEST (+0200) av Cecilia
Lideskog (CL)
Färdigställt 2024-06-11 12:56:56 CEST (+0200)

Signerare

Cecilia Lideskog (CL)
Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)
cecilia@hkdest.se
Signerade 2024-06-11 08:00:41 CEST (+0200)

Matt Peterson (MP)
Höga Kusten Destinationsutveckling AB
mattias@hkdest.se
Signerade 2024-06-11 08:02:09 CEST (+0200)

Robert Larsson (RL)
Kramfors kommun
robert.larsson@pol.kramfors.se
Signerade 2024-06-11 12:56:56 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll fört vid konstituerande styrelsemöte (nr 60) i Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Plats: Hernö Gin Härnösand

Tid: 2024-05-29, Kl 14.35-15.00

Närvarande: *Styrelsen*
Carolina Sondell
Fredrik Granholm
Ingemar Wiklander
Jari Merikanto
Karin Andersson
Kristina Girhagen
Malin Svanholm
Olof Glud

Mattias Peterson, VD
Cecilia Lideskog

§01. Öppnande av mötet

Ordförande Ingemar Wiklander och förklarade styrelsemötet öppnat.

§02. Godkännande av dagordning

Beslut: Dagordningen godkändes.

§03. Val av justerare

Beslut: Fredrik Granholm valdes till att justera protokollet.

§04. Val av ordförande och vice ordförande för 2 år

Enligt stadgarna görs detta val vartannat år. Inget nyval i år. 2023 valdes Ingemar Wiklander till ordförande och Carolina Sondell till vice ordförande.

§05. Arbetsordning för styrelsen, vd och ledningsgrupp

Beslut: Styrelsen antog den nuvarande arbetsordningarna för styrelse, vd och ledningsgrupp. Dokumenten ska uppdateras under kommande år.

§06. Övriga frågor

Ågardialog

Är genomförda i Kramfors och Sollefteå. Härnösand och Örnsköldsvik är inbokande innan sommaren.

Nuläge strategi

En uppföljning av strategin kommer att inledas på den gemensamma träffen mellan styrelsen, ledningsgruppen och personalen på HK Dest den 22/8.

Sammanträdesdagar under ht 2024

22/8, heldag preliminärt i Salusand. Styrelse, ledningsgrupp och personalen på HK Dest. Tillsammans med en extern processledare.

16/10, kl 13-15, digitalt

4/12, kl 9-12+lunch

Övriga aktiviteter

2 oktober, En kväll runt lägerelden

3-4 oktober, Ledningsgrupp, VP-uppstart

7-10 oktober, personalresa, studiebesök & uppstart VP

24 oktober, En dag för Höga Kusten-kommunerna

Beslut: Mattias skickar ut bokningar till alla aktiviteter där styrelsen förväntas delta.

§07. Styrelsens egen punkt

Ordföranden ber VD kvarstanna i mötet för styrelsen egen punkt.

För den fortsatta resan framåt med strategi 2030 ser styrelsen ett behov av avstämning mot strategin och en översyn av verksamhet och organisation för fortsatt utveckling och anpassning.

Styrelsen ger därför VD i uppdrag att

- beskriva för- och nackdelar med att utvecklingsbolagets uppgifter förändras, vilken möjlighet det finns för förbättringar och risker på kort och lång sikt,
- identifiera eventuella överlappande uppgifter med kommuner och andra organisationer
- ge förslag på nya samarbeten
- förslag på omfördelning av medel från tidigare satsningar till nya.

Utgångspunkten är beslutad budgetram och förändringar som önskas av styrelse, ledningsgrupp och organisationen arbetas in.

Presentation av arbetet planeras på styrelsemöte under kvartal 4 2024, preliminärt december.

§08. Mötet avslutas

Ordförande förklarade mötet avslutat.

Ingemar Wiklander
Ordförande

Fredrik Granholm
Justerare

Cecilia Lideskog
Vid protokollet

Verifikat

Transaktion 09222115557519595942

Dokument

2024-05-29 Protokoll nr 60 konstituerande styrelsemöte

Huvuddokument

2 sidor

Startades 2024-06-10 15:56:19 CEST (+0200) av Cecilia

Lideskog (CL)

Färdigställt 2024-06-10 21:08:54 CEST (+0200)

Signerare

Cecilia Lideskog (CL)

Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)

cecilia@hkdest.se

Signerade 2024-06-10 15:56:20 CEST (+0200)

Ingemar Wiklander (IW)

Härnösands kommun

Ingemar.wiklander@harnosand.se

Signerade 2024-06-10 16:39:11 CEST (+0200)

Fredrik Granholm (FG)

Sollefteå kommun

fredrik.granholm@solleftea.se

Signerade 2024-06-10 21:08:54 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll fört vid konstituerande styrelsemöte (nr 61) i Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Plats: Digitalt

Tid: 2024-09-11, Kl 10.00-12.00

Närvarande: *Styrelsen*
Carolina Sondell
Fredrik Granholm
Ingemar Wiklander
Jari Merikanto
Karin Andersson
Malin Svanholm
Olof Glud

Mattias Peterson, VD
Cecilia Lideskog

§01. Öppnande av mötet
Ordförande Ingemar Wiklander förklarade styrelsemötet öppnat.

Beslut: Carolina Sondell valdes till justerare.

Beslut: Dagordningen godkändes.

§02. Föregående protokoll
Beslut: Protokoll nr 60, konstituerande sammanträde den 29 maj, godkändes och lades till handlingarna.

§03. Återkoppling strategidag

Reflektioner:

CS: Bra dag med många perspektiv och intressanta dialoger. Behoven skiljer sig delvis mellan kommunerna. Exempelvis gällande stadsutveckling.

MS: Bra dag som gick fort. Alla är nöjda med samarbetet men olika medskick kring vilka behov kommunerna har. Där finns ett jobb att göra.

IW: Genomarbetat program för dagen. Bra att byta grupper. Spretigt budskap från de olika kommunerna.

FG: Missade tyvärr dagen men återkoppling från Mikael Näsström om att det var en bra dag. Det borde rimligen vara så att HK Dest borde fokusera på det som flera kommuner har behov av, annars tappar man poängen med att ha en gemensam resurs.

CS: Samma sak när det gäller kryssningar i Härnösand. Det går bara båtar till Härnösands kommun. Jämförbart.

CS: Höga Kusten Turism – vi behöver fundera på hur mycket och på vilket sätt vi ska stötta.

Mattias gjorde en återkoppling kring dagen.

IW: Vilka konsekvenser får en omfördelning av budgeten på 1,2 miljoner kr i den ordinarie budgeten?

MP: Det kommer att finnas en beskrivning av detta i det uppdrag som MP ska redovisa till styrelsen i december.

CS: Angående frågan om återställande/upparbetning av kapital: Generellt tycker CS att bolaget ska förbruka sina pengar årligen.

En kväll runt lägerelden – en fråga ställdes om styrelsen ska delta. Inbjudan kommer.

§04. **Beslut projektansökan**

Cecilia gjorde en genomgång av den projektansökan som är under framtagande.

Beslut: Ansökan ska lämnas in till TVV/Mål 2 och RVN enligt redovisat förslag.

§05. **Remissvar ÖP Örnsköldsvik**

Joel beskrev processen med ÖP och framtagande av förslaget som nu är ute på internremiss, samt gav en kort beskrivning av förslaget.

MS: Gediget och pricksäkert förslag. Bra att vi kommenterar kring Ådalsbanan.

CS: Jättebra yttrande. Stryk inte Sagavägen. Vill ha en protokollsanteckning om att hon inte ställer sig bakom styrelsens yttrande på remissen om nuvarande formuleringar kring Sagavägen står kvar.

OG: Håller med Carolina.

MS: Om ledamöterna från Övik tycker samma sak ska inte styrelsen ha en annan ståndpunkt.

Beslut: Förslaget till yttrande fastställdes med uppdrag att ta bort skrivningen om att Sagavägen ska strykas. Uppdaterat yttrande bifogas protokollet.

Noteras att genom detta beslut kommer inte någon särskild protokollsanteckning från Carolina Sondell och Olof Glud att lämnas.

§06. **VD-rapport med ekonomisk avstämning**

- Mattias kommenterade prognosen för 2024. Inget underskott förväntas.
- Ramen för 2025 är 11 603 tkr.
- Översyn pågår för att ev flytta ekonomi- och lönehanteringen till Rodret (koncernmodern i Örnsköldsviks kommun). Avtalet med E&Y måste sägas upp per 2024-09-30.
- **Beslut:** Styrelsen stödjer processen att se över ekonomi- och lönehanteringen och - om VD finner det lämpligt att byta - inte ha några synpunkter på val av tjänsteleverantör.
- "Dragar-arbetet" – en referensgrupp håller på att skapas för dragarna i destinationen. Rimlig mötesfrekvens ett par gånger per år.
- En dialog är inledd med STF om att göra ett gemensamt utspel kring frågan om att SJ lägger ned nattågen från Göteborg till Jämtland och Västerbotten. Även andra intressenter kan bli aktuella att involvera.

- Process Ägardirektiv: Förslag presenteras för styrelsen den 16 oktober.

§07. Ärenden till möte 2024-10-16, kl. 13-15 digitalt

- Informationsärende: Nya ägardirektiv
- Informationsärende: Sommaren i Höga Kusten, Maria Lundkvist

§08. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§09. Styrelsens egen punkt

§10. Mötet avslutas

Ordförande förklarade mötet avslutat.

Ingemar Wiklander
Ordförande

Carolina Sondell
Justerare

Cecilia Lideskog
Vid protokollet

Verifikat

Transaktion 09222115557527491267

Dokument

2024-09-11 Protokoll styrelsemöte nr 61
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2024-09-20 13:29:32 CEST (+0200) av Cecilia Lideskog (CL)
Färdigställt 2024-09-20 14:46:21 CEST (+0200)

Signerare

Cecilia Lideskog (CL)
Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)
cecilia@hkdest.se
Signerade 2024-09-20 13:29:32 CEST (+0200)

Carolina Sondell (CS)
Örnsköldsviks kommun
carolina.a.sondell@ornskoldsvik.se
Signerade 2024-09-20 14:46:21 CEST (+0200)

Ingemar Wiklander (IW)
ingemar.wiklander@harnosand.se
Signerade 2024-09-20 13:41:29 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll fört vid styrelsemöte (nr 62) i Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Plats: Digitalt

Tid: 2024-10-16, Kl 13.00-15.00

Närvarande: *Styrelsen*
Carolina Sondell
Fredrik Granholm
Ingemar Wiklander
Karin Andersson
Malin Svanholm
Olof Glud

Mattias Peterson, VD
Cecilia Lideskog
Maria Lundkvist – del av möte

§01. Mötets öppnande
Ordförande Ingemar Wiklander hälsade välkommen och förklarade mötet öppnat.

§02. Val av justeringsperson och sekreterare
Beslut: Malin Svanholm valdes till justerare.
Beslut: Cecilia Lideskog valdes till sekreterare

§03. Fastställande av dagordning
Beslut: Förslaget till dagordning fastställdes.

§04. Föregående protokoll
Beslut: Protokoll nr 61, från den 9 september, godkändes och lades till handlingarna.

§05. Sommaren 2024 – Maria Lundkvist

Turistservice

Drygt 7000 personer har besökt Turistinformationen på Hornöberget. Tillsammans med våra Infopoints har vi besvarat över 100 000 turistiska frågor. Turistservice har tagit emot ca 1000 telefonsamtal, svarat på 2000 mail och Chatboten Vilja har genomfört ca 3000 chatar. Vi har gjort 400 personliga semesterplaneringar och mött drygt 12 000 besökare i den mobila turistservicen. Webplatsen Hogakusten.com har 561 000 unika besökare. Vi har distribuerat 50 000 kartor och magasin.

Ferieungdomar

Det sista året i det fyra-åriga avtalet med Region Västernorrland är nu genomfört. 19 ungdomar har deltagit den här sommaren. 75% av deltagande ungdomar kan tänka sig att arbeta inom besöksnäringen.

Ny app

En ny Höga Kusten-app är nyligen lanserad. Maria uppmanade alla att ladda ner den och meddela om man ser någonting som behöver justeras.

Höga Kusten-löftet

Nytt för i år är att vi adderat det sociala och det ekonomiska perspektivet till löftet.

Kunskapserbjudande

Vi har ett antal olika erbjudanden till företagen under ett år, ett så kallat kunskapserbjudande. Det kan handla om allt ifrån olika mötesplatser till de digitala utbildningar som vi erbjuder.

Sommarstatistik 2024

Cecilia Lideskog gjorde genomgång av de preliminära siffrorna för sommaren 2024 (juni-augusti). Höga Kusten som helhet ökade med 5.1 procent jämfört med samma period förra året. Motsvarande siffra för utländska besökarna är +22%. Det är i fallande ordning flest besökare från Norge, Tyskland och Finland.

§06. Informationsärende: Förslag/diskussionsunderlag ägardirektiv och ändrad bolagsordning (bilagor).

Utkast till nya ägardirektiv och bolagsordning fanns utskickade. Mattias gjorde en genomgång av båda förslagen.

Styrelsen framförde inga synpunkter på förslaget till Bolagsordning.

Styrelsen diskuterade förslaget till Ägardirektiv och Mattias fick i uppdrag att inarbeta synpunkterna i dokumentet.

Förslaget kommer att gå tillbaka till kommunchefer, tillväxtchefer och styrelseledamöter i respektive kommun. Dokumenten kommer sedan att antas i alla ägarkommuner.

§07. Arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion

Beslut: Arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion fastställs enligt utskickat förslag.

§08. VD-rapport och ekonomisk avstämning

En skriftlig VD-rapport fanns utskickad.

En studieresa är genomförd med hela personalen till Åre/Östersund.

Avtalen för både ekonomi och personal med E&Y är uppsagda per 30 september 2024. Dialog förs med Rodret i Örnsköldsviks kommun.

Härnösands hamn kommer att arbeta mer offensivt för att få fler anlop till hamnen, specifikt under vinterperioden. Anna Hellgren på HKT och Andreas Olsson kommer att bistå hamnen på en mäsas i Helsingfors. Ett första möte är också planerat tillsammans med Örnsköldsviks hamn.

MP är just nu på Idrott och Destination i Uppsala tillsammans med Marlene Bolstad ifrån Örnsköldsviks kommun. De har träffat Simförbundet, Golförbundet, Bilsportförbundet, Castingförbundet och Volleybollförbundet.

§09. Ärenden till möte 241206 (fysiskt kl 9-14 inkl lunch)

- Rapport utredningsuppdrag, beslut?
- Verksamhetsplan och budget 2025, beslut
- Mötesdagar 2025

MP återkommer med plats.

§10. Övriga frågor
Inga övriga frågor.

§11. Styrelsen egna punkt

§12. Mötet avslutas

Ingemar Wiklander
Ordförande

Malin Svanholm
Justerare

Cecilia Lideskog
Vid protokollet

Verifikat

Transaktion 09222115557530131701

Dokument

2024-10-16 Protokoll styrelsemöte nr 62
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2024-10-24 10:01:20 CEST (+0200) av Cecilia Lideskog (CL)
Färdigställt 2024-10-24 13:49:17 CEST (+0200)

Signerare

Cecilia Lideskog (CL)
Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)
cecilia@hkdest.se
Signerade 2024-10-24 10:01:20 CEST (+0200)

Malin Svanholm (MS)
Kramfors kommun
malin.svanholm@kramfors.se
Signerade 2024-10-24 13:49:17 CEST (+0200)

Ingemar Wiklander (IW)
ingemar.wiklander@harnosand.se
Signerade 2024-10-24 10:06:10 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll fört vid styrelsemöte (nr 63) i Höga Kusten Destinationsutveckling AB

Plats: Digitalt

Tid: 2024-12-06, Kl 9.00-12.00

Närvarande: *Styrelsen*
Carolina Sondell
Ingemar Wiklander
Karin Andersson
Kristina Girhagen
Malin Svanholm
Olof Glud

Mattias Peterson, VD
Cecilia Lideskog

§01. Mötets öppnande
Ordförande Ingemar Wiklander hälsade välkommen och förklarade mötet öppnat.

§02. Val av justeringsperson och sekreterare
Beslut: Olof Glud valdes till justerare.
Beslut: Cecilia Lideskog valdes till sekreterare.

§03. Fastställande av dagordning
Beslut: Förslaget till dagordning fastställdes.

§04. Föregående protokoll
Beslut: Protokoll nr 62, från den 16 oktober, godkändes och lades till handlingarna.

§05. VD-rapport
Ekonomi
Prognosen för hela året ser ut att bli plus/minus noll.

Projekt med Mittuniversitet

HK Dest deltar tillsammans med Mittuniversitetet i ett forskningsprojekt kring hållbarhet och attraktionskraft. Projektet finansieras av BFUF, Besöksnäringens Forsknings- och Utvecklingsfond.

Mål 2-projekt

Den mål 2-ansökan som är inskickad till Region Västernorrland och Tillväxtverket är än så länge beviljad av Regionen. Tillväxtverket fattar beslut den 11 december.

Resan från EY till Rodret

Processen fortgår. Lönehanteringen tas över från 1 januari och övrig ekonomihantering till våren.

Höga Kusten året runt

För att stödja utvecklingen av andra säsonger än sommaren så ger HK Dest små evenemangsstöd. Beslut är fattade om stöd till Vinterparken i Docksta, Höga Kusten Pond Hockey samt kryssningsarbete tillsammans med Härnösands Hamn.

Samverkan och avtal HK Dest och Höga Kusten Turism

Processen med att revidera avtalet är påbörjad. Ett möte är planerat mellan HK Dest och HKT den 12 december.

Matka, Helsingfors 15-19 januari.

Matka är en stor resemässa i Helsingfors. Vi kommer att vara på plats på mässan med monter. Mässan innehåller tre delar, B2B, Professionals day, och publik mässa. Aktiviteten görs tillsammans med Ulvö Hotell, Salusands Camping och Pelle Åbergs-gården.

Referensgruppen

Referensgruppen hade sitt första möte den 8 november. Diskussionerna handlade mycket om arbetet med marknadsplan. Nästa möte hålls den 10 januari.

§06. Redovisning av styrelsens uppdrag till VD 240529*Mattias utgångspunkter*

Dialog med presidiet och enskilda samtal i/med styrelseledamöter, företrädare för kommunerna, personer i vår omgivning och i verksamheten.

Strategidag på Veckefjärden.

Arbetet med Ågardirektivet.

Strategi och målbild.

Ett års blick på verksamheten.

Ingångsvärden vid rekryteringen och anställningens början.

Genomgång av verksamhetsområden med den interna strategigruppen.

Information till hela personalgruppen och ingen bred involvering.

2024

Tidigare projektkostnader har gått in i ordinarie verksamhet.

- Ökade lönekostnader.
- Minskat utrymme för marknadsföring.

Sammantaget större budgetandel till fasta kostnader.

Från Hornöberget till Härnösand – ett nollsummespel i sig men kostnader kommer från 2025 (IT-drift).

Bolagets förändrade uppdrag

Önskemål om vår delaktighet, samordning och samverkan.
Från destinationsutveckling till platsutveckling.
Ökad rörlighet och skiftande önskemål.

Överlappande uppgifter med kommunerna

Kommunikation och marknadsföring
Infrastruktur
Talangattraktion – inflyttning och kompetensförsörjning
Samhällsutveckling
Näringslivsklimat
Etableringar

Nya samarbeten

Med andra destinationer
- Tydligare och närmare med Sundsvall?
- Andra destinationer?

Förtäta dialog och samverkan med "främjandesystemet".
Bygg nya/ fler nätverk med kommunerna.
Bygg nya/ fler nätverk med verksamheterna.

Övriga spaningar

Sammanslagningar av Business och Visit-organisationer.
Många olika associationsformer – vad kan vi lära av dem?
Print får minskad betydelse. Pressa oss själva mot "tipping point"?
Sträcka ut handen för nya allianser och se bortom kurvan?
Roll- och gränsdragningsproblematiken.

Inriktning/förslag

Ökat fokus mot
- Kommunikation och marknadsföring (målgruppsöversyn)
- Turistservice och digital närvaro
- Strategiskt arbete, kunskapsinhämtning och spridning
- Hållbar destinations- och platsutveckling
- Anpassning till kommunernas varierande reseanledningar

Bearbetning av utländska marknader fortsatt prioriterat men behöver ske i större omfattning genom marknadsföringsinsatser.

Projektmedel för utveckling, inte för basverksamhet.

Samordning och samverkan med kommunerna och företagen/verksamheterna.
Höga Kusten Året Runt – fler och nya reseanledningar.
Möten och konferenser.
Budgetpost för oförutsedda förändringar och behov/möjlighet för nya idéer.

Beslut och genomförande

Process i arbetsgruppen
- Risk och väsentlighet

- Utvecklingsplan
- Prioriteringar

Uppdaterade verksamhets- och handlingsplaner.

Beslut: Formuleringen kring fritt eget kapital behöver ses över (*anm: ändrat*). Syftet är det ska finnas en budgetpost för att möjliggöra satsningar under året.

Styrelsen ställer sig bakom förslaget och ger Mattias i uppdrag att genomföra de åtgärder som krävs.

§07. Verksamhetsplan och budget 2025

Mattias gjorde en genomgång av utskickat förslag.

Förslaget är underfinansierat med 280 000 kr. Beslut om EU-projektet kommer den 11 december.

Beslut: Styrelsen godkänner förslaget till verksamhetsplan och budget för 2025. Det budgeterade underskottet ska följas upp löpande.

§08. Datum för styrelsemöten och stämma 2025

- 2025-02-12, (kl 9-16) i Härnösand tillsammans med HKT.
- 2025-04-09, (kl 10-12), digitalt.
- 2025-05-08, styrelsemöte (kl 9-12) Bolagsstämma (kl 13) och konstituerande möte (kl 14), i Sollefteå.
- 2025-08-26 (kl 9-12) i Kramfors.
- 2025-10-16 (kl 10-12) digitalt.
- 2025-12-10 (kl 10-12) plats ej bestämt.

§09. Övriga frågor

Inga övriga frågor

§10. Styrelsen egna punkt

§11. Mötet avslutas

Ingemar förklarade mötet avslutat.

Ingemar Wiklander
Ordförande

Olof Glud
Justerare

Cecilia Lideskog
Vid protokollet

Verifikat

Transaktion 09222115557534732500

Dokument

2024-12-06 Protokoll styrelsemöte nr 63

Huvuddokument

4 sidor

Startades 2024-12-19 13:41:34 CET (+0100) av Cecilia

Lideskog (CL)

Färdigställt 2024-12-19 14:26:56 CET (+0100)

Signerare

Cecilia Lideskog (CL)

Höga Kusten Destinationsutveckling (7001)

cecilia@hkdest.se

Signerade 2024-12-19 13:41:34 CET (+0100)

Ingemar Wiklander (IW)

ingemar.wiklander@harnosand.se

Signerade 2024-12-19 13:48:22 CET (+0100)

Olof Glud (OG)

Örnsköldsviks kommun

olof.glud@ornskoldsvik.se

Signerade 2024-12-19 14:26:56 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Dokumentation från strategidag för Höga Kusten Destinationsutveckling

22 augusti 2024

Deltagare; Styrelse, Ledningsgrupp, VD och Personal.

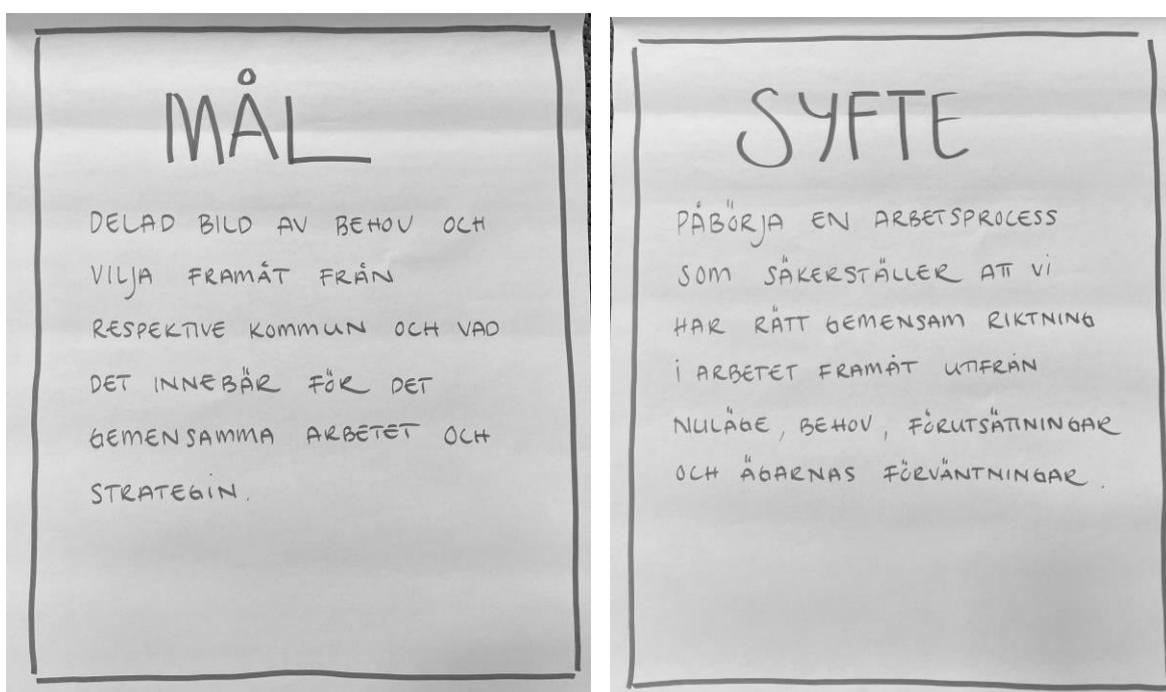
Processledning och dokumentation; Frida Knutsson, Innovationsbolaget

---

Inledning

Dagen inleddes med att styrelseordförande Ingemar Wiklander hälsade välkommen. Därefter tog VD Mattias Peterson vid och beskrev syfte och mål för dagens strategiarbete. Syfte med dagen var att påbörja en arbetsprocess som säkerställer att vi har rätt gemensam riktning i arbetet framåt utifrån nuläge, behov, förutsättningar och ägarnas förväntningar. Mål för dagen var att få en delad bild av behov och vilja framåt från respektive kommun och vad det innebär för det gemensamma arbetet och strategin.

Mattias beskrev även att dagen är början på en process och att den hänger ihop med de pågående ägardialogerna. I nästa steg lämnade Mattias över till Frida Knutsson som hade rollen som processledare för dagens strategiarbete. Hon gick igenom agendan för dagen och ett antal förutsättningar som fungerade som utgångspunkter i arbetet.

AGENDA

- o INLEDNING
- o NULÄGESBILD - DESTINATIONEN OCH HK DEST
- o OMVÄRLDSSPANING
- LUNCH
- o SIKTE FRAMÅT - KOMMUNERNAS BEHOV OCH NYLÄGES SKISS
- o PÅVERKAN PÅ STRATEGIN
- o NÄSTA STEG OCH AVSLUT

9-16

FÖRUTSÄTTNINGAR

- ▶ BÖRJAR EN PROCESS IDAG - BLIR INTE KLARA IDAG.
- ▶ INGET BESLUTSFORUM.
- ▶ LÄSER OSS INTE VID DEN BEFINTLIGA STRATEGIN.
- ▶ MÖJLIGHET ATT VARA KREATIV, ÖPPET OCH UTFORSKANDE FÖRHÅLLNINGSSÄTT.
- ▶ HÖGT TEMPO KRÄVER FOKUS.
- ▶ WORKSHOPFORMAT MED EN GEMENSAM DOKUMENTATION. TALTID = DELAD.

Presentation, förhoppningar och farhågor

Då detta var första tillfället där styrelse, ledningsgrupp, VD och personal möttes för att arbeta tillsammans, genomfördes en presentationsrunda. I samband med den fick också alla deltagare uttrycka sina förhoppningar och farhågor inför dagens process. Följande förhoppningar och farhågor lyftes:

FÖRHOPNINGAR !

GEMENSAMMA PRIORITETOMÅDEN

NÄRMARE I VARDAGSARBEJDET. BRA VÄG FRAMÅT OCH TA TILL VEM PÅ BESTÄMTHET

SÄMSYN FRAMÅT GEMENSAM SYN PÅ VEM VI ÄR TILL FÖR

GEMENSAM VÄG STRUKTURELLTILLSAMMANS OCH MÅTBACT

FÖRSTÄ SMTET

IDAG VARE DAGEN VI TUG STEG TA TILL VEM PÅ DET SOM FINNS OCH DET VI BYGGT UPP. KOMMER FRAMÅT - GIKA BRA

TA HK DEST TILL 2.0 KUNNA ANPASSA FRAMÅT.

HITTA EN RIKTNING

TIDIG VÄG FRAMÅT

SÄMSYN FRAMÅT

TA GSS VADARE

TA DEL AV TANKAR

KOMMA NÄRMARE VADANDKA, OMTYKT

HITTA MODET OCH KRAFTEN FÖR EN NYA TILL

HITTA GEMENSAMT ENGAGEMANG

FARHÅGOR ⚡

IMMIGT

STÅ KVAK

SEKA OMSTRATEGIN

ÖLIKA VÄGAR

INTE FIKSÄ ÄNNU

FASTNA I TOP OF MIND

GLÄMMER VILKA VI ÄR TILL FÖR

BARA TRELVIGT

INTE HITTA VÄGEN FRAMÅT

SPLITTERE IST FÖR BOKAR

MIT SNACK, LITE VERKTHO

ÖLIKA INRIKTNING / STRUKT

INTE KOMMA FRAMOT

INTE FOKUS PÅ VEM VI ÄR TILL FÖR

INTE TRAPA BOK DET SOM VAGIT BOKA

INTE TRAPA MÅLCUPPEN

FASTNA I DET SOM VAGIT

INTE TRAPA VAKUMÄRKET

VAGR INU OCH HISTORIA, INTE VAGA ÖNSA

KÄNSLA AV SPLITTRING.

Förhoppningar:

- Gemensamma prio områden.
- Närmare i vardagsarbetet.
- Samsyn framåt.
- Gemensam väg.
- Förstå syftet.
- Idag var dagen då vi tog steget.
- Kommer framåt och göra bra.
- Ta HK Dest till 2.0
- Hitta en riktning.
- Tydlig väg framåt.
- Samsyn framåt.
- Ta oss vidare.
- Ta del av tankar.
- Komma närmare varandra, omstart.
- Hitta modet och kraften för en nivå till.
- Hittar gemensamt engagemang.
- Bra väg framåt och ta vara på erfarenheter.
- Gemensam syn på vem vi är till för.
- Starkare tillsammans och mätbarhet.
- Ta vara på det som finns och det vi byggt upp, och kunna anpassa framåt.

Farhågor

- Mysigt.
- Står kvar.
- Skaka om strategin.
- Olika vägar.
- Inte förstå ännu.
- Fastna i det som är top of mind.
- Glömmer vilka vi är till för.
- Bara trevligt.
- Inte hitta vägen framåt.
- Splittrar istället för att bygga broar.
- Mycket snack, lite verkstad.
- Olika inriktning med olika start.
- Att inte komma framåt.
- Att vi inte fokuserar på vem vi är till för.
- Att tappa bort det som varit bra.
- Att tappa målgruppen.
- Fastna i det som varit.
- Att tappa varumärket.
- Vara i nu och historia, inte våga gasa.
- Känsla av splittring.

Efter att alla deltagare berättat om de individuella förhoppningar och farhågor som fanns inför processen och dessa skrivits upp, så konstaterades att deltagarna utifrån detta har möjlighet att gemensamt undvika de farhågor som finns och se till att infria de förhoppningar som finns från gruppen.

Nuläget

I nästa steg delades deltagarna in i blandade grupper för att ta fram en gemensam bild av nuläget. För att göra det diskuterade grupperna frågeställningen: "Hur och vad är nuläget för besöksnäringen / destinationen Höga Kusten och för HK Dest?"

HUR ÄR NULÄGET FÖR BESÖKSNÄRINGEN / DESTINATIONEN HÖGA KUSTEN OCH FÖR HK DEST?

NULÄGE

Destination

- Positiv trend i siffror
- Startet varumärke
- Pandemin - ny lägsta nivå
- Bra regionalt intresse
- Öste mellan kommunerna
- Gått ifrån "vatten inte alla blommar"
- HKT svagt
- För tj har areal-unt-verksamhet

HK Dest

- Stolta över bolaget
- HK Dest blivit lite "själv"
- HK Dest för sig relation till dragarna.
- Svårt att prioritera
- Osynk med kommunerna / företag i marknadsaktiviteter
- HK Dest har större mandat i kommunerna än vad HK Dest förstär.

NULÄGE

Besöksnäringen

- Positiv känsla/trend
- Många företag väntar efter sommaren.
- Fler säsonger beaktas.
- Fler ska verka på varumärket, utnyttja den positiva stämningen.
- HKT är underfinansierade och underbemänskade
- Däligt engagemang från näringsen i HKT.

Destinationen HK

- Bra läge/gymnasare
- Starkt varumärke
- Utländska turistverksamheter
- Smalt utbud av besöksmiljö och aktiviteter
- Utmaningar i infrastruktur: bussar, taxi, ferier, bilar

HK Dest

- Nystarts känsla med ny VD.
- Tight organisation men sårbar.
- Erfaren och kompetent personal.
- Otydlig ansvarsfördelning mellan HKD och kommunerna

NULÄGE

DESTINATIONEN/BESÖKSN.

- FORTFARANDE FÖRKLARA VÄRDESVÄRD/DEST. SAMT. LÖG.
- MITT I EXPANSION
- FULLBOKAT / ÖSKAT
- HAR VÄXT ~ HUR FORTFÄRTER VI VÄXA!
- STARKT VARUMÄRKE
- FORT. SÄJONGIBERENDE
- FORTFARANDE VILL VI "ÅRET RUNT"
- POSITIV ANDA I BESÖKSNÄRINGEN

BOLAGET

- NY VD, NY KOLLEGA
- INGA PROJEKT JUST NU
- AVVÄNTANDE STRATEGISKT
- OKLARA GRÄNSYTOR ANDRA DEST.
- GRÄNSYTOR HKDEST - HKT
- SAMARBETET ~ HUR DRIVER VI GEN. FRÅGOR FRAMMÅT BOLAGET, KUNSKAPENNA
- LUCKA FÖRVÄNTAN - UPPDRAG - RESURSER

NULÄGE

- Hållbarhet
- Lockar inflytt
- Under utveckling & växande
- Lokalbefolkningen har positiv bild av turism
- Hög igenkänning av varumärket utomlands
- Genererar många arbetstillfällen
- Däremot är det personalist
- Bolaget är i en nyorienteringsfas
- Inflyttningsfrågan börjar väckas till liv
- Prioritering av tilldelade medel. (Idag räddar inte medlen till)
- Måste VÄGA tänka nytt! (medvetna om frågan)
- Vad som erbjuds matchar inte förväntningarna

Följande beskrivningar presenterades av grupperna:

Nuläge HK Dest:

- Stolta över bolaget
- HK dest blivit lite "själv"
- HK dest för svag relation till dragarna.
- Svårt att prioritera
- Osynk med kommunerna / företag i marknadsaktiviteter.
- HK dest har större mandat i kommunerna än vad HK dest förstär.
- Nystart känsla med ny VD.
- Tight organisation men sårbar.
- Erfaren kompetent personal.
- Otydliga ansvarsfördelning mellan HKD och kommunerna.
- Ny VD och ny kollega.
- Inga projekt just nu.
- Avvaktande strategiskt.
- Ok oklara gräns ytor andra destinationer.
- Gränsytor HKD - HKT.
- Samarbetet - Hur driver vi gemensamma frågor framåt, bolaget och kommunerna.
- Lucka förväntan - uppdrag - resurser.
- Bolaget är i en nyorienteringsfas.

- Inflyttningsfrågan börjar väckas till liv.
- Prioritering av tilldelade medel, idag räcker inte medlen till.

- Måste våga tänka nytt! Medvetna om frågan.
- Vad som erbjuds matchar inte förväntningarna.

Nuläge besöksnäring / destination

- Positiv känsla / trend
- Många företag stänger efter sommaren. Fler säsonger behövs.
- Fler kan haka på varumärket, utnyttja den positiva trenden.
- HK T är underfinansierade och underbemannade.
- Dåligt engagemang från näringen i HKT
- Fortfarande förklara världsarvet destination samverkansorganisation.
- Mitt i expansion.
- Fullbokat / "obokat"
- Vi har växt - Hur fortsätter vi växa!
- Starkt varumärke.
- Fortsatt säsongberoende.
- Fortfarande vill vi " året runt "
- Positiv anda i besöksnäringen.
- Hållbarhet.
- Lockar inflytt.
- Under utveckling och växande.

- Lokalbefolkningen har positiv bild av turism.
- Högigenkänning av varumärket utomlands.
- Genererar många arbetstillfällen.
- Däremot är det personalbrist.
- Positiv trend i siffror
- Starkt varumärke inom
- Pandemi - ny lägsta nivå
- Bra regionalt intresse
- Olika mellan kommunerna
- Gott ifrån " vattna inte alla blommor"
- HKT svagt
- För få har åretrunt verksamhet
- Bra läge / gynnsamt valutaläge, gynnsamt varumärket.
- Starkt varumärke.
- Utländska turister hittar hit.
- Smalt utbud av besöksmål och aktiviteter.
- Utmaningar i infrastruktur, turar bussar taxi förvaringsboxar.

Där efter fick deltagarna individuellt placera ut två gröna markeringar var på den totala nulägesbilden för att signalera vad man ser som de mest framträdande delarna i nuläget. Följande nulägesbeskrivningar markerades:

Om HK Dest idag:

- Vad som erbjuds matchar inte förväntningarna. (2 kryss)
- HK dest för svag relation till dragarna. (2 kryss)
- Avvaktande strategiskt. (2 kryss)
- Bolaget är i en nyorienteringsfas. (1 kryss)
- Stolta över bolaget (1 kryss)

Om besöksnäring / destination idag:

- HKT svagt (7 kryss)
- Smalt utbud av besöksmål och aktiviteter. (4 kryss)
- Utmaningar i infrastruktur, turar bussar taxi förvaringsboxar. (4 kryss)
- Olika mellan kommunerna (3 kryss)
- Många företag stänger efter sommaren. Fler säsonger behövs. (3 kryss)
- Starkt varumärke inom (2 kryss)
- Mitt i expansion. (2 kryss)
- Dåligt engagemang från näringen i HKT (1 kryss)
- Under utveckling och växande. (1 kryss)
- Gott ifrån "vattna inte alla blommor" (1 kryss)

Omvärldsspaning

Efter nuläges-passet anslöt Anna-Paula Jonsson från Kairos Future till mötet via Teams. Hon delade med sig av en omvärldsspaning med trender kopplade till besöksnäringens utveckling. Deltagarna uppmanades att på egen hand anteckna trender och skeenden som de såg som extra intressanta eller relevanta för Höga Kusten.

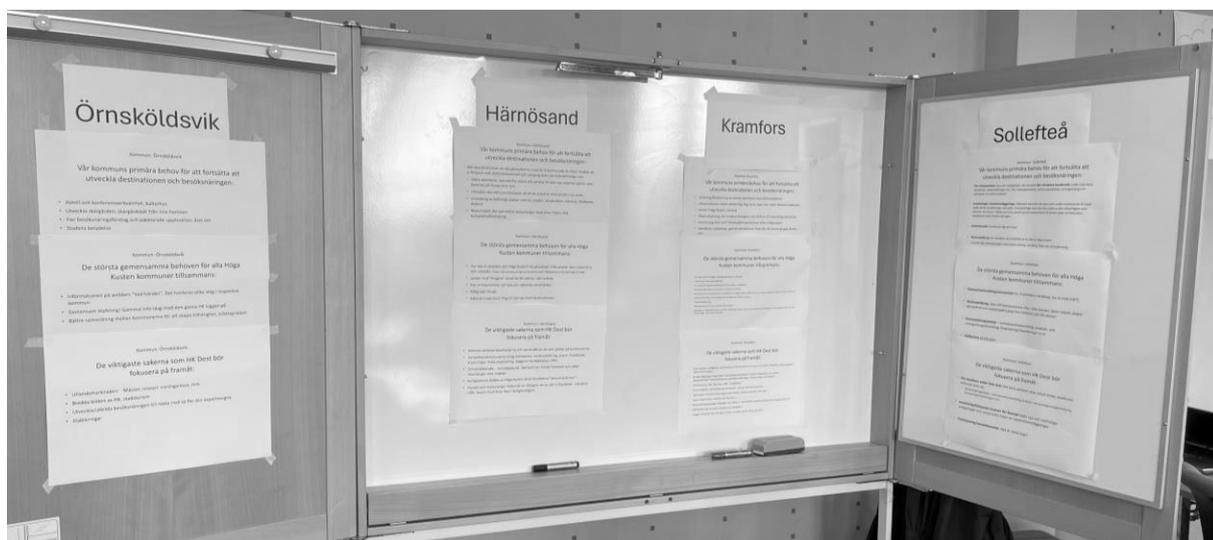

Sikte framåt

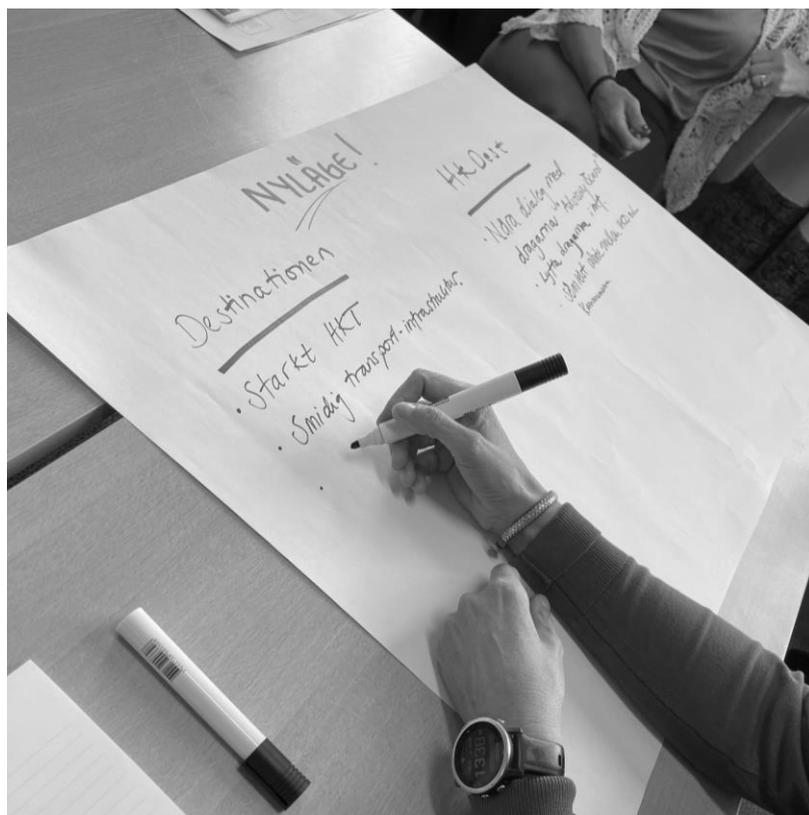
Med utgångspunkt i de tidigare passen fick deltagarna i detta skede påbörja utformningen av ett sikte framåt. Som ett första steg i det arbetet fick respektive kommun presentera:

- Sin kommuns primära behov för att fortsätta att utveckla destinationen och besöksnäringen.
- De största gemensamma behoven för alla Höga Kusten kommuner tillsammans.
- De viktigaste sakerna som HK Dest bör fokusera på framåt.

Kommunernas presentationer finns som bilaga till denna dokumentation.

Därefter fick deltagarna bilda nya blandade grupper vid fyra arbetsstationer. Grupperna fick i uppgift att diskutera och dokumentera hur ett nyläge skulle kunna se ut. När de utformade nyläget skulle de till att beakta kommunernas uttryckta vilja och behov, och samtidigt ta tillvara på möjligheter från omvärldsspaningen som presenterades tidigare.

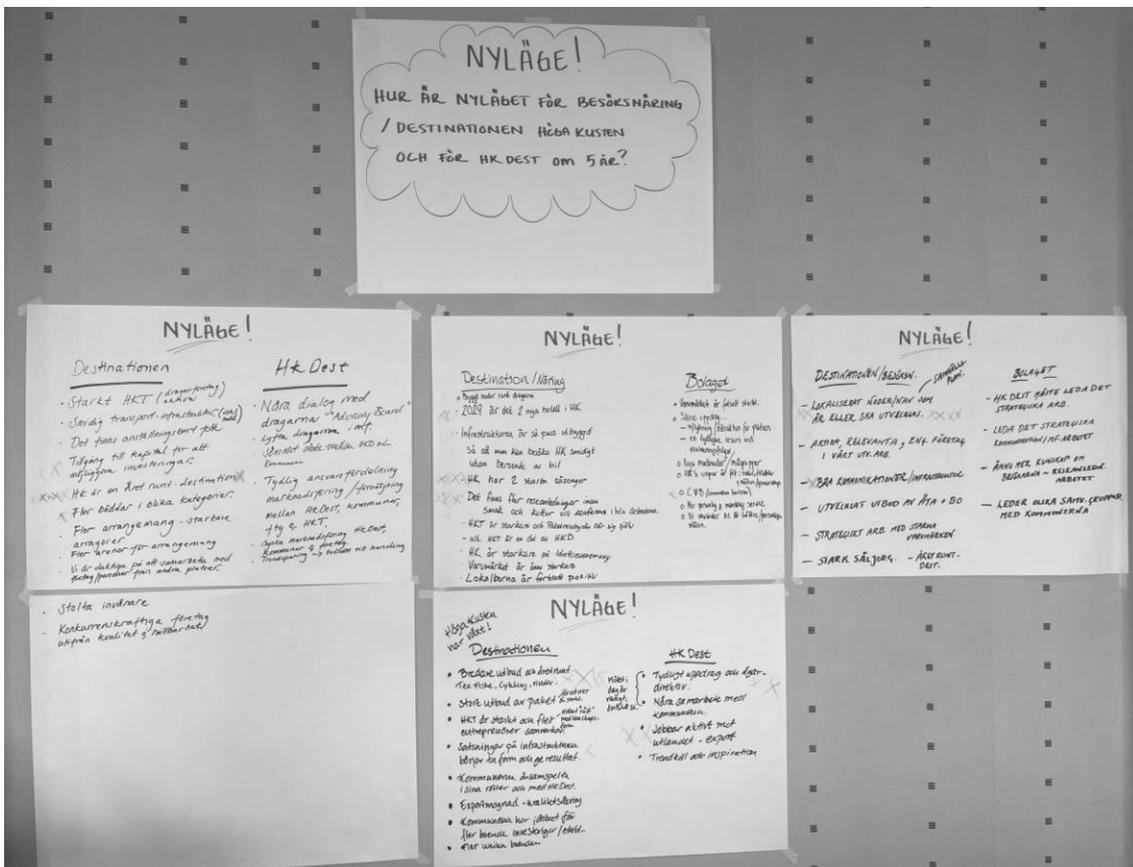
Med detta som utgångspunkt arbetade de utifrån frågeställningen: "Hur är nyläget för besöksnäringen / destinationen Höga Kusten och för HK Dest om 5 år?" Grupperna formulerade följande nylägesbild:

Nyläge HK Dest:

- Nära dialog med dragarna. "Advisory Board".
- Lyfta dragarna i mf.
- Sömlöst arbete mellan HKD och kommunerna.
- Tydlig ansvarsfördelning marknadsföring / försäljning mellan HKD, kommuner, företag och HKT.
- Synka marknadsföring HKD, kommuner och företag.
- Trendspaning, Översatt till handling.
- Varumärket är fortsatt starkt.
- Större uppdrag... - Inflyttning / attraktion för platsen - en tydligare resurs vid etableringsfrågas
- Nya marknader / målgrupper.
- HKs uspar är ftf: natur, friluftsliv, möten och gemenskap.
- CBB convention bureau
- Mer personlig och mänsklig service.
- Vi använder AI för bättre personliga möten.
- Tydligt uppdrag och ägardirektiv.
- Nära samarbete med kommunerna. Mötet idag är viktig, fortsatt så.
- Jobbar aktivt med utlandet - export
- Trendkoll och inspirera.
- HK dest måste leda det strategiska arbetet.
- Leda strategiska kommunikation / MF arbetet.
- Ännu mer kunskap om besökarna - reseanledning arbetet.
- Leder olika samverkan grupper med kommunerna.

Nyläge besöksnäring / destination

- Byggt noder runt dragarna.
- 2029 är det två nya hotell i HK.
- Infrastrukturen är så pass utbyggd så att man kan besöka HK smidigt utan beroende av bil.
- HK har två starka säsonger.
- Det finns fler reseanledningar inom smak och kultur och konferens i hela destinationen.
- HK T är starkare och paketresebyrån bär sig själv, alternativt HKT är en del av HKD.
- HK är starkare på idrottsevenemang.
- Varumärket är ännu starkare.
- Lokalborna är fortsatt positiva.
- Starkt HKT (dragarföretag aktiva)
- Smidig transport, infrastruktur inklusive ladd.
- Det finns anställningsbar folk.
- Tillgång till kapital för att möjliggöra investeringar.
- Höga kusten är en åretrunt destination.
- Fler bäddar i olika kategorier.
- Fler arrangemang, starkare arrangörer.
- Fler arenor för arrangemang.
- Vi är duktiga på att samarbeta med företag och personer från andra platser.
- Stolta invånare.
- Konkurrenskraftiga företag utifrån kvalitet och hållbarhet.
- Destinationen besöksnäringen
- Lokaliserat noder / nav (sambällsplan) som är eller ska utvecklas.
- Aktiva, relevanta engelska företag i vårt utvecklingsarbete.
- Bra kommunikationer / infrastruktur.
- Utvecklat utbud av äta + bo.
- Strategiskt arbete med stora varumärken.
- Stark säljorganisation.
- Åretrunt destination.
- Höga kusten har växt!
- Bredare utbud och åretrunt. Tex fiske, cykling, vinter.
- Stort utbud av paket för att HKT är starkt.
- HKT är starkt och fler entreprenörer samverkar. Hittat "rätt" medlemskapsform.
- Satsningar på infrastrukturen börjar ta form att ge resultat.
- Kommunerna är samspelta i sina roller och med HK dest.
- Export mognad, kvalitetsssäkring.
- Kommunerna har jobbat för fler boende investeringar / etableringar.
- Fler unika boenden.

Där efter fick deltagarna individuellt placera ut två gröna markeringar var på den totala nylägesbilden för att signalera vad man ser som de mest lockande, angelägna och relevanta delarna att sikta på i nylägesbilden. Följande nylägesbeskrivningar markerades:

HK Dest om 5 år:

- Tydligt uppdrag och ägardirektiv. (2 kryss)
- Jobbar aktivt med utlandet - export (2 kryss)
- CBB convention bureau (1 kryss)

Besöksnäring / destination om 5 år:

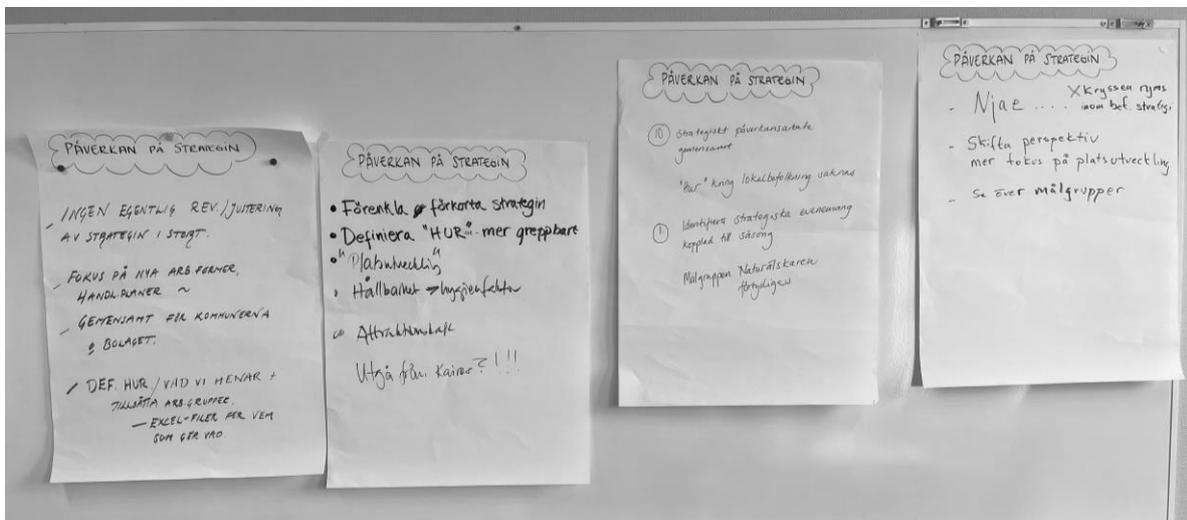
- Höga kusten är en åretrunt destination. (6 kryss)
- Lokaliserat noder / nav (samhällsplan) som är eller ska utvecklas. (6 kryss)
- Bredare utbud och åretrunt. Tex fiske, cykling, vinter. (5 kryss)
- HK har två starka säsonger. (4 kryss)
- 2029 är det två nya hotell i HK. (3 kryss)
- Det finns fler reseanledningar inom smak och kultur och konferens i hela destinationen. (3 kryss)
- Tillgång till kapital för att möjliggöra investeringar. (2 kryss)
- Fler bäddar i olika kategorier. (1 kryss)
- Infrastrukturen är så pass utbyggd så att man kan besöka HK smidigt utan beroende av bil. (1 kryss)
- Satsningar på infrastrukturen börjar ta form att ge resultat. (1 kryss)
- Bra kommunikationer / infrastruktur. (1 kryss)
- Byggt noder runt dragarna. (1 kryss)

Påverkan på strategin

Som ett sista steg fick deltagarna jobba i de ursprungliga gruppkonstellationerna för att titta på om och hur det nya siktet påverkar den nuvarande strategin. Grupperna diskuterade utifrån frågeställningen "Om vi ska ta oss till nyläget, vilken påverkan har det på den befintliga strategin? Vad behöver justeras?"

Grupperna hade följande syn på behovet av justering av strategin:

- Njae... Gröna kryssen ryms inom befintlig strategi.
- Skifta perspektiv, mer fokus på platsutveckling.
- Se över målgrupper
- Strategiskt påverkansarbete gemensamt.
- "Hur" kring lokalbefolkningen saknas.
- Identifiera strategiska evenemang kopplat till säsong.
- Målgruppen "naturälskare" förtydligas.
- Förenkla och förkortastrategin.
- Definiera "HURen" mer greppbart.
- "Platsutveckling"
- Hållbarhet = hygienfaktor.
- Attraktionskraft.
- Utgå ifrån Kairos?!
- Ingen egentlig revidering / justering av strategin i stort.
- Fokus på nya arbetsformer, handlingsplaner.
- Gemensamt för kommunerna och bolaget.
- Definiera hur / vad vi menar och tillsätta arbetsgrupper. Excelfiler för vem som gör vad.

Nästa steg och avslut

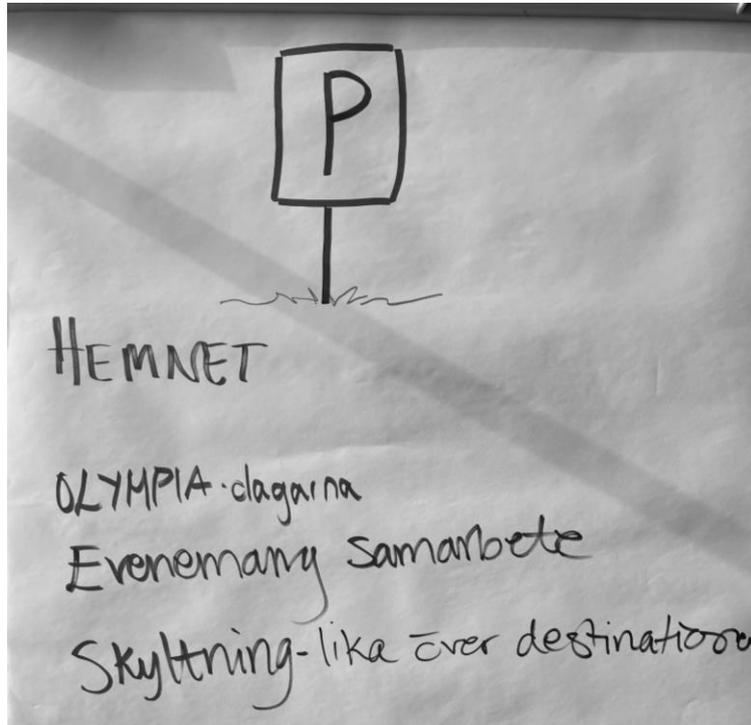

Dagen avslutades genom att vi tillsammans tittade på vad som arbetat fram och hur det hjälpte oss att uppnå dagens mål och syfte.

Under dagen hade deltagarna tillgång till en parkeringsplats. Där kunde de när som helst skriva upp idéer, frågor eller insikter som kändes relevanta men som inte hörde hemma under den frågeställning som diskuterades just då. Genom att göra det parkerades frågan eller idén så att den kan tas med i

arbetet framåt men inte uppta tid eller fokus från det dagens gemensamma arbete. Följande saker lyftes på parkeringsplatsen:

- Hemnet
- Olympia-dagarna
- Evenemang samarbete
- Skyltning, lika över destinationen

Avslutningsvis tackade Frida för allas engagemang och lovade att en dokumentation kommer att skickas ut till de som deltagit inom en vecka. Mattias tackade alla som deltagit och beskrev hur resultatet av tagen kommer att tas vidare och bearbetas framåt.

Verksamhetsberättelse 2024

Föremålet för bolagets verksamhet är att strategiskt utveckla varumärket och produkten Höga Kusten. Höga Kusten som destination omfattar det geografiska område som utgörs av de fyra ägarnas kommungränser och uppdraget är att marknadsföra destinationen på såväl den nationella som den internationella arenan.

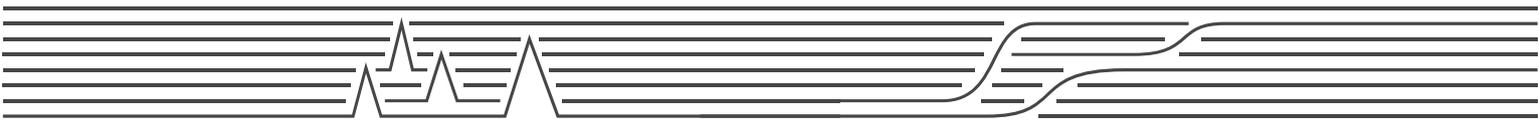
Bolaget verkar för en strategisk utveckling av besöksnäringen tillsammans med ägarkommunerna samt ansvarar för och sköter besöksservicen i vårt område. Framgång i uppdraget fordrar ett tätt samarbete företag och verksamheter inom besöksnäringen i området. Tillsammans med kommunerna och andra – offentliga såväl som privata - aktörer verkar Höga Kusten Destinationsutveckling också för hela platsens utveckling med avseende på platsattraktivitet, kompetensförsörjning och inflyttning.

Bolaget har sitt säte i Västernorrlands län, Örnsköldsviks kommun och registrerades 2014-02-10. Verksamheten bedrivs på ägarnas uppdrag inom ramen för ägarkommunernas kompetens. Ägarna utgörs av Härnösands kommun, 212000-2303, Kramfors kommun, 212000-2429, Sollefteå kommun, 212000-2437 samt Örnsköldsviks kommun, 212000-2445, vilka äger 25% vardera.

Under året har VD lett ett arbete tillsammans med ägarna kring utformning och färdigställande av förslag till ny bolagsordning och uppdaterade ägardirektiv anpassade efter ägarnas utvecklade syn på verksamheten. De nya styrdokumenterna överlämnades till ägarkommunerna i oktober månad för hantering och beslut i respektive kommunorganisation.

Verksamheten i sammandrag

Verksamheten tar sin utgångspunkt i den gemensamma strategin och de där utpekade fem strategiska områdena Öka attraktionskraften, Stärk systemet, Lyft kommunikationen, Hellre hållbart och Turistanpassa tillgängligheten. I en strävan genom dessa fem strategiområden har verksamheten som mål att till 2030 Dubblera den turistiska omsättningen mot jämförelseåret 2019, Vara en koldioxidneutral destination, Fortsatt ha lokalborna som våra bästa ambassadörer, samt att Höga Kusten håller internationell toppklass.

Turismräkenskaperna är en till del svårtillgänglig materia och för många intressanta parametrar saknas nationella standardiserade mätetal. En utveckling på detta område kommer under 2025. Traditionellt följer vi statistiken för antalet kommersiella gästnätter som en mätare på destinationens utveckling. 2024 var då det tredje bästa året någonsin för Höga Kusten trots en mindre nedgång - totalt noterades 655 437 sålda gästnätter (hotell, stugor, vandrarhem och campingar) vilket följer den positiva trenden från de senaste tio åren. Jämfört med 2023 innebar detta en minskning med 4,2%. Destinationens totala utveckling sedan basåret 2019 visar en ökning på 7,7%, men med stora variationer mellan kommunerna. Omsättningen i besöksnäringen fortsätter att öka. Höga Kusten Turism (HKT) är fortsatt verksamhetens viktigaste samarbetspartner i relationen till företagen. Operativt finns också ett samarbete med Region Västernorrland och Länsstyrelsen samt närliggande destinationer som Sundsvall, Östersund och Umeå.

Styrelse och Bolagsstämma

Styrelsen har under året genomfört sex sammanträden varav tre fysiska och tre digitala. Konstituerande sammanträdet genomfördes dagen för stämman. I augusti genomfördes en heldag kring verksamhetsutveckling tillsammans med bolagets personal och ledningsgruppen (kommunernas tillväxtchefer).

Bolagsstämman genomfördes den 29 maj 2024 på Hernö Gin i Dala, Härnösand. Dagen inleddes med en inspirationsförmiddag för styrelsen med information från Hernö Gin och en rundvandring på företaget, följt av träff med Huttopia som etablerar på Smitingen i Härnösand, men också Härnösands kommun som informerade om genomförda och kommande satsningar på besöksnäringssområdet.

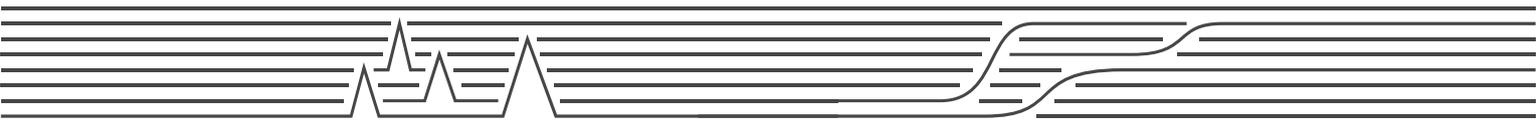
Styrelsen har under året gett VD i särskilt uppdrag att se över verksamheten och föreslå och genomföra förändringar i riktning mot det justerade uppdrag som arbetats fram i de nya ägardirektiven.

Förändringar personal och organisation, ekonomi och lönehantering

VD beslutade i början av 2024 om en flytt av kontorsverksamheten från Hornöberget till Sambiblioteket i Härnösand. Formellt har bolaget två arbetsställen. Under senvåren lämnade Marcus Strömsten verksamheten och ersattes från början av hösten av Micaela Lockner. Under hösten fattade VD också beslut om flytt av ekonomi- och lönehanteringen från EY till Örnsköldsviks kommuns koncernbolag Rodret AB med fullt stöd för ekonomi- och lönehanteringen samt HR-relaterade frågor.

2025-03-05

Styrelsen genom VD

Verksamhetsplan 2024

Höga Kustens gemensamma besöksnäringstrategi mot 2030 har missionen;

"En attraktiv, hållbar och tillgänglig plats dit allt fler längtar".

De fyra kommunerna Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik har enats om att fördubbla omsättningen inom besöksnäringen i Höga Kusten, skapa en klimatneutral besöksnäring med kvalitet i internationell toppklass där lokalborna är våra främsta ambassadörer. Allt med sikte mot 2030.

Till missionen har fem strategiskt övergripande områden lyfts fram tillsammans med 10 delstrategier för att sätta riktningen i arbetet.

Höga Kusten Destinationsutveckling (HK Dest) VP 2024 utgår från de strategiska områdena.

HÖGA
KUSTEN

ÖKAD ATTRAKTIONSKRAFT

1. Lägreldsorienterad produktutveckling och innovation
2. Öka investeringsgraden och locka fler investerare

1. Lägereldsorienterad produktutveckling och innovation

HK Dest:

- Projekt Framtidens värdskap i Höga Kusten
- Utveckla utbudet:
  - Technical Visits förstudie
  - Reseplaneringsarbete – cykel, fiske och kultur
  - Feedback-projekt tillsammans med Höga Kusten Turism
  - Genomföra arbetsstugor

Projekt där HK Dest medverkar:

- RVN: Höga Kusten-leden
- Västernorrlands museum – KKN-projektet
- Härnösand kommun: Vårdkasberget
- Västernorrlands museum: Kultur-KKN-besöksnäring-förstudie
- Örnsköldsviks kommun: guide-projekt finansierat via Leader
- Örnsköldsviks kommun: kommande guide-utbildningsprojekt
- Höga Kusten Turism: samverka i paketeringsprojektet
- Byggsam Anundsjö: Anundsjö Vildmark

2. Öka investeringsgraden och locka fler investerare

HK Dest:

- Bistå kommunerna i arbetet med att attrahera investeringar
- Skapa kopplingar till olika regionala aktörers sidor för att stärka varumärket och öka attraktionskraften

VI UTVECKLAR HÖGA KUSTEN

HÖGA
KUSTEN

STÄRK SYSTEMET

3. Fördjupad samverkan

4. Förenkla och underlätta företagande och
entreprenörskap

3. Fördjupad samverkan

HK Dest:

- Intern samverkan
  - Internmöten och APT
  - Med ledningsgrupp, styrelse och tjänstepersoner i kommunerna
  - Ägardialog
- Extern samverkan
  - Med företag genom Höga Kusten Turism
  - Med företagsfrämjande system på lokal, regional, nationell och internationell nivå
  - Föreningar
  - Med andra destinationer
  - Nätverk: Leader Höga Kusten, SNDMO, Destination Kvarken, Destination Sundsvall, Visit Umeå och Visit Vasa, JHT, VISITA, Svenska Stads kärnor, lokala handelsorganisationer
  - Strategi 2030 – implementering i kommunerna och Länsstyrelsen (Handlingsplan för hållbar platsutveckling i världsarvet)

Projekt där HK Dest medverkar:

- RVN: Projekt för regional ledsamverkan

4. Förenkla och underlätta företagande och entreprenörskap

HK Dest:

- Utveckla ”verktyglådan” på hkdest.se
- Rekryteringsaktiviteter inför sommaren 2024
- Digitala utbildningsinsatser introduktionsutbildning, värdskap med mera
- Yrkesakademin - ledningsgrupp Affärsutvecklare för besöksnäringen i Höga Kusten
- Ferieungdomar. Projekt finansierat av RVN i samverkan med kommunerna och handledare

Projekt där HK Dest medverkar:

- Kramfors kommun: SAM-projektet (Stärkt attraktion och mottagningskapacitet)
- Härnösands kommun: HSO-projektet (Hållbar samhällsomställning)
- Din lots till Höga Kusten (Leaderprojekt, avslut oktober 2024)

HÖGA
KUSTEN

LYFT KOMMUNIKATIONEN

5. Stärk platsvarumärket
6. Bygg personliga kundrelationer
7. Smart digitalisering

VI UTVECKLAR HÖGA KUSTEN

HK
DEST.

5. Stärk platsvarumärket

HK Dest:

- Marknadsplan för 2024. Genomföra marknadsförings- och kommunikationsaktiviteter per arena
- Samordna kommunernas gemensamma kommunikation kopplat till besöksnäring
- Samordna marknadsplanen med Höga Kusten Turism
- Utveckla samarbeten med utlandsmarknaden
- Fortsätta sprida kommunikationsstrategin (uppdaterad 2023-2024)
- Producera tryckt, rörligt och digitalt material
- Kommunicera alla säsonger samtidigt
- Utveckla arbetet med personas och besökares drivkrafter

Projekt där HK Dest medverkar:

- Film i Västernorrland: Filmregion Västernorrland
- BFUF/Miun: Forskningsprojekt – Attraktionskraft och grön omställning

6. Bygg personliga kundrelationer

HK Dest:

- Projekt Framtidens värdskap i Höga Kusten. Avslutas i juni, ev. ansökan om förlängning
- Värds kapsinsats för handeln, värds kapsutbildning till handlarna
- Arbeta med Höga Kusten-vänner - ambassadörsinsats mot lokalbefolkningen och fritidshusägare (eventuellt projekt)
- Mässor/träffar i Umeå, Sundsvall och Östersund
- Utveckla möteserbjudandet (mötesplanerare, webben, material etc.)
- CRM-system för besökare

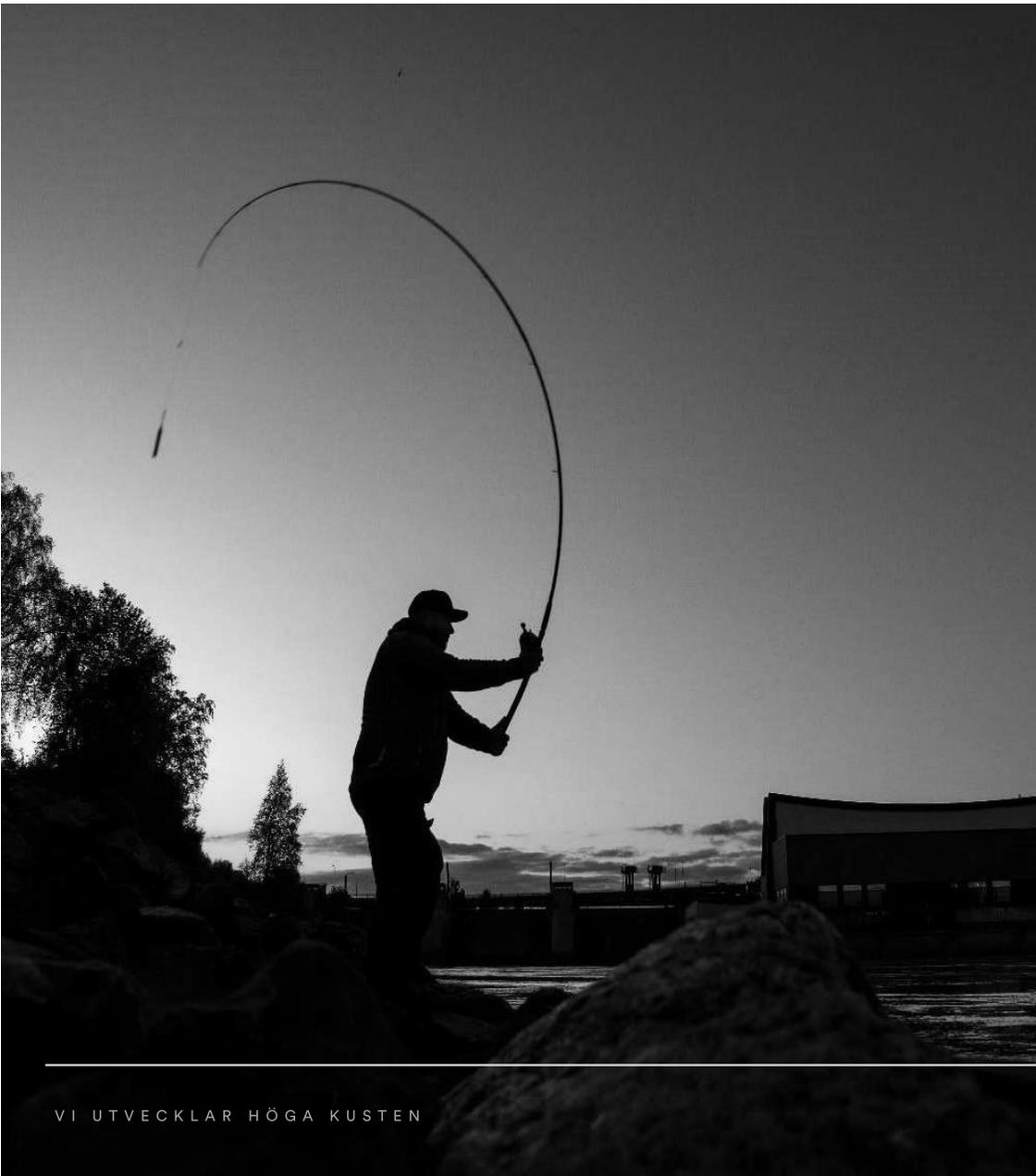

7. Smart digitalisering

HK Dest:

- Projekt Framtidens värdskap i Höga Kusten
  - Ny app
  - Vidareutveckla Vilja (exempelvis Rek.ai, CBIS, GPS, engelska)
- Vidareutveckla hogakusten.com
- Ansöka om ett nytt projekt efter Framtidens Värdskap
- GoTo HUB – nytt gemensamt bokningssystem för Höga Kusten, ägs av Höga Kusten Turism

VI UTVECKLAR HÖGA KUSTEN

HÖGA
KUSTEN

HELLRE HÅLLBART

8. Hållbarhet i allt

9. Fler besökare under hela året

8. Hållbarhet i allt

HK Dest:

- Leda destinationens hållbarhetsarbete i besöksnäringens frågor
- Hållbarhetsredovisning via Pure Act
- Hållbar semesterplanering (Green Travel/ Better Choice)
- Utveckla verktyglådan med innehåll om hållbarhet
- Ekonomisk och social hållbarhet i Höga Kusten-löftet
- Nya/ fler indikatorer för strategins mål "Koldioxidneutral destination"
- Medlemskap i GSTC, konferens i Stockholm i april

Projekt där HK Dest medverkar:

- RVN: Hållbar besöksnäring – jobba för ett gemensamt initiativ i länet
- Leader – hållbarhetsprojekt, "Grön omställning Höga Kusten". Samarbete mellan kommunerna

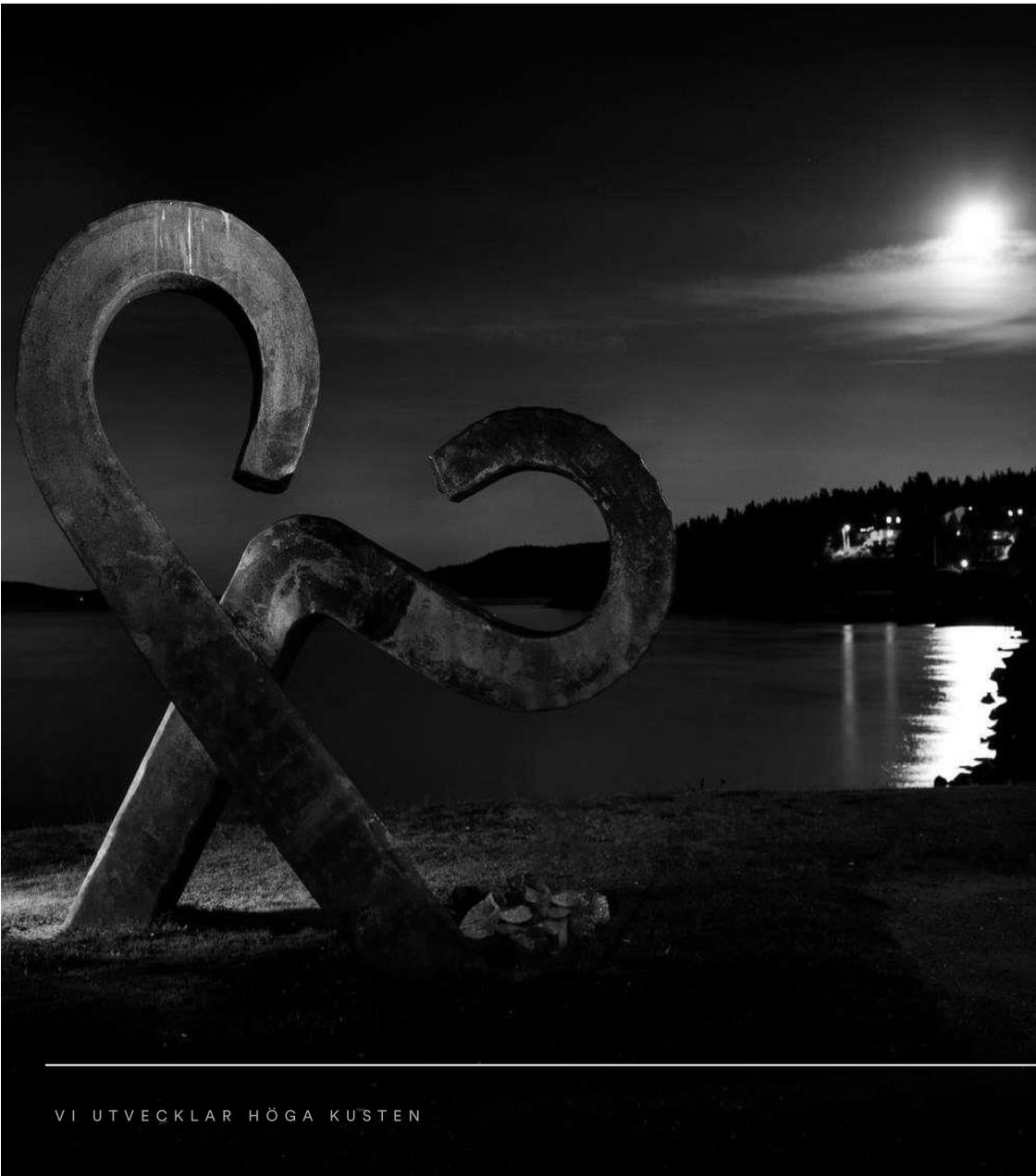

9. Fler besökare under hela året

HK Dest:

- Kommunikation/marknadsföring: öka fokus på höst och vinter
- Samordna kommuner och Länsstyrelsen i arbetet med besöksströmmar - sommar/vinter
- Arbeta för fler och starkare säsonger som sportlov, påsklov, försommar, Eldveckan, Jul & Nyår
- Stödja evenemang till att stärka höst och vinter

VI UTVECKLAR HÖGA KUSTEN

HÖGA
KUSTEN

TURISTANPASSA TILLGÄNGLIGHETEN

10. Utveckla infrastruktur och öka tillgängligheten

10. Utveckla infrastruktur och öka tillgängligheten

HK Dest:

- Arbeta med RVN, Kollektivtrafikmyndigheten, Trafikverket, SJ/Norrtåg och kommunerna för kollektivtrafik med både boende och besökare i fokus
- Medverka i Flygrådet Örnsköldsviks Airport och Höga Kusten Airport
- Medverka i KTM:s trafikförsörjningsgrupp
- Fysisk turismstrategi – tillsammans med HSO-projektet
- Fortsätta att utveckla arbetet med kryssningar

Projekt där HK Dest medverkar:

- Kramfors kommun: Översiktsplan
- Örnsköldsviks kommun: Översiktsplan 2040
- Sollefteå kommun: Översiktsplan
- Länsstyrelsen Västernorrland: Nationalparksbussen 2024
- Härnösands kommun: HSO-projektet

BUDGET 2024

EKONOMI &
ÖVERGRIPANDE BUDGET

BUDGET 2024

Personal	7 192
Drift	1 281
Lokaler	380
Turistservice – drift	442
Ökad attraktionskraft	190
Lägereldsorienterad produktutveckling och innovation	150
Öka investeringsgraden och locka fler investerare	40
Stärk systemet	265
Fördjupad samverkan	225
Förenkla och underlätta företagande och entreprenörskap	40
Lyft kommunikationen	1 371
Stärk platsvarumärket	1 161
Bygg personliga kundrelationer	180
Smart digitalisering	30
Hellre hållbart	255
Hållbarhet i allt	155
Fler besökare under hela året	100
Turistanpassa tillgängligheten	0
Utveckla infrastruktur och öka tillgängligheten	
TOTALT	11 376

Plats: Per capsulam

Datum: 2025-01-10

Närvarande:

Andreas Sjölander (Ordförande)
Christina Lindberg

Frånvarande:

Knapp Britta Thyr

Uno Jonsson, VD

§ 1. Mötets öppnande

Ordförande Andreas Sjölander öppnar mötet.

§ 2. Val av sekreterare

Beslutades: att utse Uno Jonsson att skriva dagens protokoll.

§ 3. Val av justeringsledamot

Beslutades: att Christina Lindberg jämte ordförande justerar dagens protokoll.

§ 4. Firmateckning

Kommunfullmäktige ändrade 2024-09-30 styrelsen i Skeppet 5 & 6 AB, därefter föreslås firmateckningen ändras enligt bifogat förslag.

Beslutades: att anta föreslagen ordning för firmateckning.

Ordförande avslutade mötet.

Andreas Sjölander
Ordförande

Uno Jonsson
Sekreterare

Christina Lindberg
Justerare

Beslutsunderlag:

- Firmateckning

Efter kommunfullmäktiges (2024-09-30) val av ledamöter så föreslås firmateckning justeras enligt nedan:

Firmateckning

- a. Firman tecknas av styrelsen
- b. Firman tecknas två i förening av
  - 801209-7898, Sjölander, Andreas, ordförande
  - 610409-8964, Lindberg, Christina
  - 670306-7899, Jonsson, Dan Uno
- c. Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Andreas Sjölander

Datum: 2025-01-13 15:50

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

2E891EB74A05FC10B8D14A23B2DEF421713650A24F24CEAEEA3EB34251E1CCF7

Namn: Uno Jonsson

Datum: 2025-01-14 08:11

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

2E891EB74A05FC10B8D14A23B2DEF421713650A24F24CEAEEA3EB34251E1CCF7

Namn: CHRISTINA LINDBERG

Datum: 2025-01-15 09:34

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

2E891EB74A05FC10B8D14A23B2DEF421713650A24F24CEAEEA3EB34251E1CCF7

Plats: Medvind Sambiblioteket vån 4

Datum: 2025-02-13

Närvarande:
Andreas Sjölander (Ordförande)

Frånvarande:
Rosmarie Sandin

Christina Lindberg

Knapp Britta Thyr

Uno Jonsson, VD

§ 1. Mötets öppnande

Ordförande Andreas Sjölander hälsade alla välkommen.

§ 2. Val av sekreterare

Beslutades: att utse Uno Jonsson att skriva dagens protokoll.

§ 3. Val av justeringsledamot

Beslutades: att Christina Lindberg jämte ordförande justerar dagens protokoll.

§ 4. Genomgång av resultat för 2024

VD och ekonomichef rapporterar om årets resultat och drift per 2024-12-31

Beslutades: att fastställa presenterat resultat med reservation för mindre förändringar påkallade av revisorerna samt att fastställa bokslutsdispositioner enligt presenterat förslag.

§ 5. Godkännande av årsberättelse för 2024

VD redovisar förelagd årsberättelse för 2024.

Beslutat: att ställa sig bakom presenterad årsberättelse

§ 6. Beslut om dag för bolagsstämma

Beslut: att VD och ordförande får i uppdrag att kalla ägarrepresentanten till bolagsstämma

§ 7. Verksamhet

Lokalen är uthyrd,

§ 8. Övriga frågor

Beslutades: att vid nästa styrelsemöte få information om detaljplaneprocessen för fastigheten.

Ordförande avslutade mötet.

Andreas Sjölander
Ordförande

Uno Jonsson
Sekreterare

Christina Lindberg
Justerare

Bilagor:

- Årsredovisning 2024
- Bokslutsdispositioner

	<u>RE-store</u>	<u>INVEST</u>	<u>Skeppet</u>	<u>Technichus</u>	
Res före skatt	105 370,00	-313 849,09	277 436,50	110 577,98	179 535,39
Skattemässig justeringar					
Beskattningsbart resultat	105 370,00	-313 849,09	277 436,50	110 577,98	179 535,39
Disposition					
Koncernbidrag skeppet till Invest		277 436,50	-277 436,50		0,00
Technichus till RE-store	0,00			0,00	0,00
Invest till RE-Store	0,00				0,00
Res e dispositioner	105 370,00	-36 412,59	0,00	110 577,98	179 535,39

Årsredovisning

för

Skeppet 5&6

559417-4525

Räkenskapsåret

2024

Styrelsen och verkställande direktören för Skeppet 5&6 avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Skeppet 5&6 äger fastigheter på Kronholmen i Härnösands kommun. Tanken med bolaget är att i nära dialog med kommunen utveckla ett helt nytt kvarter för bostadsändamål. Kvarteret Skeppet på Kronholmen ska planändras från industriändamål till bostadsändamål. Under kommande år ska planarbete med tillhörande utredningar att påbörjas, där fastigheterna Härnösand Skeppet 5 & 6 kommer att ingå.

Företaget har sitt säte i Härnösand.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Fastigheten är fullt uthyrd tillsvidare.

Flerårsöversikt (Tkr)	2024	2023
Nettoomsättning	340	162
Resultat efter finansiella poster	277	25
Soliditet (%)	1,9	2,2

Förändringar i eget kapital (Tkr)

	Aktie- kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	25		20	45
Disposition enligt beslut av årsstämman:				
Balanseras i ny räkning		20	-20	0
Årets resultat			0	0
Belopp vid årets utgång	25	20	0	45

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	19 509
disponeras så att i ny räkning överföres	19 509

19 509

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-11 -2023-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m. m.			
Nettoomsättning		340 196	161 999
Övriga rörelseintäkter		65 025	32 512
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		405 221	194 511
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-77 543	-107 308
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-56 916	-56 915
Summa rörelsekostnader		-134 459	-164 223
Rörelseresultat		270 762	30 288
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		174	17
Räntekostnader och liknande resultatposter		6 500	-5 735
Summa finansiella poster		6 674	-5 718
Resultat efter finansiella poster		277 436	24 570
Bokslutsdispositioner			
Lämnade koncernbidrag		-277 436	0
Summa bokslutsdispositioner		-277 436	0
Resultat före skatt		0	24 570
Skatter			
Skatt på årets resultat		0	-5 061
Årets resultat		0	19 509

Balansräkning	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	2	1 671 464	1 728 380
Summa materiella anläggningstillgångar		1 671 464	1 728 380
Summa anläggningstillgångar		1 671 464	1 728 380
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		127 884	122 569
Övriga fordringar		3 195	2 021
Summa kortfristiga fordringar		131 079	124 590
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		562 802	205 223
Summa kassa och bank		562 802	205 223
Summa omsättningstillgångar		693 881	329 813
SUMMA TILLGÅNGAR		2 365 345	2 058 193

Balansräkning	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		25 000	25 000
Summa bundet eget kapital		25 000	25 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		19 509	0
Årets resultat		0	19 509
Summa fritt eget kapital		19 509	19 509
Summa eget kapital		44 509	44 509
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		1 784 501	0
Summa långfristiga skulder		1 784 501	0
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		277 436	1 791 001
Skatteskulder		5 065	5 061
Övriga skulder		16 304	21 016
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		237 530	196 606
Summa kortfristiga skulder		536 335	2 013 684
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 365 345	2 058 193

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Avskrivning

Tillämpade avskrivningstider:

Byggnader 25 år

Not 2 Byggnader och mark

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 785 295	
Inköp		1 785 295
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 785 295	1 785 295
Ingående avskrivningar	-56 915	
Årets avskrivningar	-56 915	-56 915
Utgående ackumulerade avskrivningar	-113 830	-56 915
Utgående redovisat värde	1 671 465	1 728 380

Härnösand,

Andreas Sjölander
Ordförande

Christina Lindberg

Uno Jonsson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats

Rikard Grundin
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Andreas Sjölander

Datum: 2025-02-24 07:51

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

02618E57E9794905ECD5182AC83BC2A6D1806F5FBE0E6458A53F01CCF57A647A

Namn: Uno Jonsson

Datum: 2025-02-24 10:56

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

02618E57E9794905ECD5182AC83BC2A6D1806F5FBE0E6458A53F01CCF57A647A

Namn: CHRISTINA LINDBERG

Datum: 2025-02-21 15:10

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

02618E57E9794905ECD5182AC83BC2A6D1806F5FBE0E6458A53F01CCF57A647A

Protokoll fört vid möte med styrelsen för Technichus i Mitt Sverige AB

Tisdag 10 december 2024, 12.00-14.50.

Plats: Hörsalen, Technichus

Deltagare:

Eva Goës (ordförande), Ulla Bylund, Simon Henning (ersätter Fred Nilsson)

Adjungerad: Marcus Claesson (VD), Sofia Jarl (arbetstagarrepresentant), Larsa Nicklasson (Lekmannarevisionen)

Meddelat förhinder: Fred Nilsson, Ted Sundin, Andreas Rönnqvist, TullaMaja Fogelberg, Anita Adolfsson

§ 68. Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordförande Eva Goës öppnar mötet och hälsar samtliga välkomna.

Styrelsen beslutar att godkänna dagordningen.

§ 69. Val av sekreterare och justerare

Till sekreterare för mötet väljs Marcus Claesson och till justeringsperson Ulla Bylund.

§ 70. Föregående protokoll

Styrelsen går igenom styrelseprotokollet daterat 2024-10-11

Styrelsen beslutar att lägga föregående protokoll till handlingarna.

§ 71. VD-rapport

Sedan föregående möte har samtlig personal hos Technichus fortsatt arbetet med genomförande av den medarbetskapsutbildning som tidigare redovisats för. Denna utbildning kommer att slutföras under våren 2025.

Under v.50 genomförs medarbetarsamtal med samtlig månadsanställd personal. Under december månad genomförs även OSA-enkäten bland personalen, vilket ska följas upp i styrelsen under uppstarten av kommande år.

Sedan föregående möte har en del av VDs arbete bestått av verksamhetsplanering, budgetplanering samt prognosarbete. Ytterligare information om detta ges under styrelsemötet.

Vår årliga brandrevision är genomförd av Fire Safety Nordic, och vi inväntar protokoll från besiktningen. Revisionen avser såväl brandlarm samt talat utrymningslarm.

Det målprogram som styrelsen beslutat för 2025 har nu skickats vidare till Invest i Härnösand AB för vidare hantering i koncernformat. Utvärdering av arbetet med målprogram 2024 pågår.

Som ett led i arbetet med affärsplanen, samt i samband med att den nationella STEM-strategin ska presenteras har företaget skrivit fram ett förstudieförslag som bland annat syftar till att kartlägga de olika STEM-initiativen/STEM-aktörerna som finns i Västernorrland. Bedömningen är att detta arbete behöver genomföras för att stärka Technichus position i frågan i länet. Dialog pågår för stunden med flertalet potentiella samarbetspartners för förstudien.

Sedan föregående styrelsemöte har flertalet aktiviteter genomförts i huset på uppdrag av Mittuniversitetet. Bland dessa kan nämnas historisk matematik, praktisk teknik, programmering, planetarievisningar etc. Parallellt med detta pågår även samverkansdialoger på ledningsnivå för hur vi nyttjar de medel som återfinns i avsiktsförklaringen.

Under v.49 medverkar Technichus personal vid branschföreningens pedagogträff i Södertälje. Ett stort fokus för mötet är Matematikutveckling, Artificiell intelligens och STEM-strategin. Under pedagogträffen ska även Technichus presentera den utredning som avropats från branschföreningen avseende gemensamma möjligheter inom matematikerbjudanden för grundskolan.

Tillsammansarbetet fortskrider enligt plan. Under samma dag som styrelsemötet genomfördes ett stormöte där samtliga deltagare i projekten samt vederbörandes chefer bjuds in för att lyssna till resultatet av arbetet. Under stormötet lyftes även frågor som samledarskap, medarbetarskap och trygghet.

Ägarmöte genomfördes den 24 oktober. Utöver verksamhets- och ekonomisk rapportering diskuterades även målprogram, budgetarbete inför 2025 samt styrande övergripande dokument.

Kent Lindberg påbörjade sitt arbete som vikarierande utställningsproducent 2024-11-04, med uppdraget att ansvara för planering och produktion av den skogliga utställningen som produceras tillsammans med Skogen i Skolan. Utställningen ska vara färdig under juni 2025.

Utifrån den statistik som företaget samlat på sig under flertalet år har VD beslutat att hålla besöksmålet Technichus stängt den 23 december.

De projekt som företaget är involverade i avseende särskild begåvning och The Arc fortskrider enligt projektplan. Den 21 november medverkade även representanter från Technichus vid Skolnämndens möte för att presentera hur företaget kan stödja Skolförvaltningen i forskningsprojekt inom företagets ändamålsområden, och projektet *berikande utmaning* i synnerhet.

Gällande förnyelse i utställningarna så verkar företaget i två utställningsplaneringar för stunden. Den första utställningen genomförs i samverkan med Skogen i Skolan och kommer att behandla skogen som tema. Konceptualiseringsfasen kommer att avslutas under v.49, och därefter övergår arbetet i en produktionsfas. Utställningen planeras invigas i slutet av juni 2025 och ska införlivas på Technichus nedervåning. Parallellt med detta arbetar företaget även med att planera/producera en utställning i samarbete med HEMAB. Denna utställning har ett tydligt fokus på hållbarhet, och kommer att visualisera biogas, återvinning, energi och vatten och avlopp.

Tillsammans med fastighetsägaren har bolaget fortsatt arbetet med energibesparande åtgärder genom planering/översyn av takarmaturer/belysning. Arbetet har bedrivits tillsammans med extern leverantör, och arbetet ska presenteras för arbetsgruppen under v.49.

Vid kommande Branschföreningsmöte kommer VD att avsluta sin sista mandatperiod i styrelsen. Detta på grund av att föreningens stadgar ej tillåter en ledamot att sitta i styrelsen längre än fyra år.

VD har informerats om att det tillkommit en text i kommunallagen som krävställer kommunerna att årligen besluta om en koncernbudget för kommunen. Detta innebär att företaget behöver besluta om budget tidigare under året så att det hinner behandlas i KS innan årsskiftet.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 72. Ekonomisk och finansiell rapportering ack. 20241130

VD rapporterar att det ackumulerade resultatet 20241130 uppgår till 250 909:-.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 73. Budget 2025

VD lägger fram ett förslag på budget för 2025.

VD beskriver de avvikelser som återfinns gentemot budget 2024.

Styrelsen beslutar att anta föreslagen budget för 2025.

§ 74. Verksamhetsplanering 2025

VD redogör för företagets verksamhetsplanering för 2025.

Styrelsen beslutar att notera informationen.

§ 75. Utvärdering Målprogram 2024

VD redogör för företagets arbete med Härnösands kommuns målprogram för 2024 som ska redovisas i samband med upprättandet av koncernredovisningen.

Styrelsen går igenom samtliga indikatorer som beslutades för målprogrammet 2024,

VD beskriver att målprogramsarbetet generellt fungerat bra, men att ett antal av de indikatorer som beslutades för 2024 har varit svåra att mäta för företaget. Detta har tagits i beaktande i arbetet med målprogramsformuleringarna inför 2025.

Styrelsen beslutar att notera informationen.

§ 76. VD och Styrelseutvärdering

Enligt arbetsordningen ska styrelsen genomföra en utvärdering av styrelsearbetet under mötet i november.

I och med att endast ett fåtal styrelsemedlemmar är närvarande under mötet föreslås utvärderingen skjutas på till styrelsemötet som sker i februari 2025.

Styrelsen beslutar att skjuta på ärendet till styrelsemötet i februari 2025.

§ 77. Jämställdhetsarbetete

Ordförande meddelar att det inte finns något nytt att rapportera avseende bolagens arbete inom jämställdhet.

Styrelsen beslutar att bordlägga frågan till styrelsemötet i februari.

§ 78. Beredskapsarbete

Eva Goës lyfter frågan om företaget på något sätt kan inspirera/utbilda inom beredskapsarbetet.

Styrelsen uppdrar åt VD och arbetstagarrepresentant att undersöka frågan i verksamheten, och att detta återrapporteras under nästa styrelsemöte.

§ 79. Övriga frågor

Inga övriga frågor förelåg.

§ 80. Nästa möte

Nästa styrelsemöte genomförs den 21 februari kl.13-15 hos Technichus.

§ 81. Mötet avslutas

Ordförande tackar alla för aktivt deltagande i mötet och avslutar mötet.

Marcus Claesson, sekreterare

Eva Goës, ordförande

Ulla Bylund, justeringsperson

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Bengt Markus Claesson

Technichus i Mitt Sverige AB, SE556558724201, Storgatan 11, 87131, Härnösand

547790ce-5a08-45ba-a695-4f694f5d2e80 - 2024-12-20 16:23:45 UTC +02:00

BankID / Freja eID - 2d538427-fa42-4f46-9e39-cc3c72e8cadb - SE

Representative - Nimenkirjoitusoikeus - Firmateckningsrätt - Representant - Repræsentant

Eva Christina Goës

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Technichus

d2800a34-5a0b-4a9a-a797-b807d3af27c2 - 2024-12-20 23:29:28 UTC +02:00

BankID / Freja eID - d7c75142-3319-4fa3-bb81-044c7f6e83f9 - SE

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

ULLA KAJSA BYLUND

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Technichus i Mitt Sverige AB

1f0c2ad5-817d-45ae-91ab-cda1418559a1 - 2024-12-24 00:14:10 UTC +02:00

BankID / Freja eID - 427dad7a-5967-4c1f-b71b-d62134cfd950 - SE

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign

asemavaltuutus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

författare

foresatte/verge

frihedsberøvende

Protokoll fört vid möte med styrelsen för Technichus i Mitt Sverige AB   Fredag 21 februari 2025, 13.00-14.30.

Deltagare:

Fred Nilsson (ordförande), Ted Sundin, Eva Goës, Ulla Bylund, Andreas Rönnqvist, Anita Adolsson (ersättare), Simon Henning (ersättare)

Adjungerad: Marcus Claesson (VD), Sofia Jarl (arbetstagarrepresentant), Larsa Nicklasson (lekmannearevisor)

Meddelat förhinder: Tullamaja Fogelberg

§1.   Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordförande Fred Nilsson öppnar mötet och hälsar samtliga välkomna.

Styrelsen beslutar därefter att godkänna dagordningen.

§ 2.   Val av sekreterare och justerare

Till sekreterare för mötet väljs Marcus Claesson och till justeringsperson Andreas Rönnqvist.

§ 3.   Föregående protokoll

Styrelsen går igenom styrelseprotokollet daterat 2024-12-10.

Styrelsen beslutar att lägga föregående protokoll till handlingarna.

§ 4.   VD-rapport

Under företagets ”stängt-vecka” i januari arbetade vi med frågor som berör utställningsproduktion, pedagogiska inriktningar/områden, brandskydd samt aktivitetsplanering. Personal från Technichus har under perioden genomfört utbildningar i grundläggande brandkunskap, HETA-arbeten samt systematiskt brandskyddsarbete.

Företaget genomförde även en OSA-enkät för samtlig månadsanställd personal under december och januari månad. Planen är att resultatet presenteras under kommande styrelsemöte.

Perioden januari-februari har handlat mycket om administration i form av bokslutsarbete för Technichus, koncernbokslutsarbete, målprogramsrapportering, planering för verksamhetsberättelse och ansökan till/för Skolverket.

Under januari månad genomförde Räddningstjänsten sin tillsyn av företagets brandskydd och vårt systematiska brandskyddsarbete. Företaget fick senare beslut om att avsluta tillsynsärendet då inga brister funnits under tillsynen.

Ansökan till Skolverket har även denna gång inneburit en hel del handpåläggning. Ansökan skickades in den 19/2.

STEM-strategin som företaget väntar på har nu skjutits upp vid två tillfällen från nationellt håll. Technichus har fortsatt bereda för att kunna genomföra en förstudie inom området. Införsäljningshandling mot partners, utkast på förstudieansökan och exempel på avsiktsförklaring och letter of support finns framskrivet. Förstudieansökan ligger även som beslutspunkt i kallelsen. Vad gäller våra övriga projekt (Berikande utmaning samt The ARC) så fortlöper dessa enligt plan.

Företagets goda samarbete med biblioteket fortsätter, och vi kommer även fortsättningsvis att samverka kring automagiska staden samt med personella resurser avseende lärmiljöer och teknik.

Vad gäller utställningsproduktion så arbetar företaget hårt med att säkerställa att det står en ny utställning på övre plan i samband med att sportlovet startar. Utställningen har för närvarande namnet "tänk om" och behandlar i grund och botten om hur våra val kan påverka vårt samhälle. Vår andra utställning har arbetsnamnet Frökapseln, och denna ska öppnas lagom till att sommarperioden startar. Mer information om dessa utställningar kan ges under styrelsemötet.

Företaget kan rapportera att finalen av Skolhackathon har genomförts under januari månad. Vid den regionala finalen vann Skönsmonskolan, och den nationella finalen vanns av Myranskolan från Norrbotten. I år medverkade 10 regioner i Skolhackathon. Temat för året var AI (Tema skrivs av Technichus).

Företagets lärare har planerat för vårens kursverksamhet. Även under denna termin kommer målgrupperna för kurserna att vara lågstadiet, mellanstadiet samt högstadiet. Efterfrågan på kursplatserna har varit mycket god, och många nya deltagare har tillkommit!

Under v.6 deltog VD vid branschföreningens vårmöte/årsmöte på Tekniska museet i Stockholm. Fokusområden för mötet var AI, matematik och affärsutveckling. Vid årsmötet tackades VD av för styrelsearbetet de senaste fyra åren. Anledningen till att undertecknad inte längre är medlem i styrelsen för föreningen på grund av att föreningens stadgar ej tillåter detta efter två genomförda mandatperioder.

VD beskriver att företaget erhållit ett stipendium på 20.000:- från Sundsvalls Tekniska Förening för inköp av en lasermaskin för utställnings- och kursverksamheten.

Personalrepresentant Sofia Jarl rapporterar att projektet *Berikande utmaning* har skapat många nya dialoger/kontakter, och att projektet ska föreläsa om dess resultat vid en lärandekonferens i Karlstad under juni månad.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 5. Årsredovisning 2024

Styrelsen diskuterar den på förhand utskickade årsredovisningen för kalenderåret 2024.

Styrelsen konstaterar att företaget svarar väl upp mot kravställningen i företagets ägardirektiv avseende soliditet och avkastning i relation till justerat eget kapital.

Lekmannarevisor Larsa Nicklasson beskriver att utsedda lekmannarevisorer har mött koncernens auktoriserade revisor samt koncernens VD för genomgång av revisionen för kalenderåret 2024.

Styrelsen beslutar att fastslå och underteckna årsredovisningen för 2024.

Styrelsen beslutar även att uppdra åt VD att översända årsredovisningen till företagets auktoriserade revisor för att få tillgång till revisionsberättelse.

§ 6. Finansiell rapportering

VD beskriver att månadsbokslut ej upprättas för januari månad i enlighet med beslut av styrelsen.

VD rapporterar att företaget har ökade kostnader för perioden jämfört med tidigare år, främst kopplat till personal, hyres- och driftkostnader kopplade till fastighetsavtalet.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 7. Ansökan Skolverket

VD beskriver att ansökan om statsbidrag är inskickad 2025-02-19.

VD redogör för ansökningsförfarandet, vilket i år rapporteras ha inneburit stora problem då E-tjänsten för ansökningar via Skolverket legat nere under stora delar av ansökningstiden. Med anledning av detta har tidsintervallet för att ansöka flyttats fram vid två tillfällen.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 8. Inför bolagsstämma

VD beskriver att företaget för stunden arbetar med att hantera rutinen för företagets bolagsstämma, men att denna mest troligt kommer att hållas under april månad. Detta beror på förändringar i processen för statsbidrag, och att Skolverket detta år kräver att kompletterande handlingar som beslutats under årsstämma ska sändas in under april månad.

Invests i Härnösand ABs styrelse utser ägarombud som i sin tur representerar samtliga aktier i Technichus i Mitt Sverige AB vid bolagsstämman. VD rapporterar att dialog om detta förs med VD i Invest, och att styrelsen kommer att meddelas när datum för formell bolagsstämma beslutas.

Företaget kommer dock likt tidigare år att hålla en offentlig presentation under kvällstid tillsammans med Härnösandshus och HEMAB den 13 maj.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 9. Förstudie STEM

VD redogör för att företaget planerar för att genomföra en regional förstudie som syftar till att förbereda och stärka Västernorrland inför/i ett kommande arbete med den nationella STEM-strategin som presenteras inom kort. Medfinansiärer och samarbetspartners i den tilltänkta förstudien är Mittuniversitetet, Handelskammaren, Innovationsbolaget, Teknikföretagen, Bizmaker och Höga Kusten Industrigrupp. Utöver dessa har även Bron, IUC samt Örnsköldsviks industrigrupp skrivit under letter of supports för genomförande av förstudien.

Förstudien planeras för att genomföras under perioden 20250301 till och med, och omsluter drygt 670.000:-.

Styrelsen konstaterar att detta ligger i linje med företagets ändamål enligt ägardirektiv, och beslutar att uppdra åt VD att sända in ansökan till Region Västernorrland.

§ 10. Utvärdering av målprogram 2024.

Mötet diskuterar det på förhand utskickade underlaget kopplat till rapportering av företagets målprogramsrapportering till koncernbokslut för 2024.

VD redogör för att ett antal av de valda nyckelaktiviteterna och indikatorerna har varit svåra att mäta, och att företagets bidrag till målprogramsarbetet 2025 är mer utformade efter företagets beslutade aktiviteter och ändamål.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 11. VD- och styrelseutvärdering

Utvärdering av VD- och styrelsearbetet genomfördes skriftligen, och diskuterades därefter muntligen.

Mötet beslutar att den skriftliga utvärderingen samlas in via ordförande, och att resultatet av denna tas upp och diskuteras vidare under kommande styrelsemöte.

§ 12. Jämställdhetsarbete

Ordförande beskriver att styrelsen framgent behöver besluta om vilket statistiskt material som är viktigt för bolaget att ta fram och bevaka. Detta kommer att diskuteras vidare vid kommande styrelsemöte.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 13. Kalendarium

Mötet beslutar om följande mötesplan för 2025:

- Styrelsemöte 21 februari, 13-15 (Technichus)
- Bolagsstämma under april månad (se §8.)
- Styrelsemöte 9 maj, 13-15 (Technichus)
- 13 maj, Offentlig presentation tillsammans med HEMAB och H-hus
- Ägarmöte under maj månad
- Styrelsemöte 22 augusti, 13-15 (Technichus)
- Styrelsemöte 24 oktober, 13-15 (Technichus)
- Ägarmöte under november månad
- Styrelsemöte 12 december, 12-15 (Technichus)

§ 15. Övriga frågor

Inga övriga frågor förelåg.

§ 16. Mötet avslutas

Ordförande tackar alla för aktivt deltagande i mötet och avslutar mötet.
Ordförande tackar även all personal för ett väl utfört arbete under 2024.

Marcus Claesson, sekreterare

Fred Nilsson, ordförande

Andreas Rönnqvist, justeringsperson

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

ERIK OLOF ANDREAS RÖNNQVIST

a35231e1-ce80-4ca4-9b6d-43fb930aee8a - 2025-03-10 21:11:12 UTC +02:00
BankID / Freja eID - 76faa743-265c-4ffb-851c-fb4af2ce0f66 - SE

FRED LENNART SAMUEL NILSSON

b0fde247-82fe-4581-b91c-3642a69196d0 - 2025-03-11 11:14:28 UTC +02:00
BankID / Freja eID - 36044b3b-86b8-4368-875d-60c9287b4a6e - SE

Bengt Markus Claesson

Technichus i Mitt Sverige AB, SE556558724201, Storgatan 11, 87131, Härnösand

84f2672d-cffa-41a3-8bc5-9ee25df2f360 - 2025-03-11 11:18:50 UTC +02:00
BankID / Freja eID - 452c626b-7360-4ebf-b7e3-41c75ad855ce - SE

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuutus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Plats och tid: AB Härnösandshus konferensrum "Valsen" kl. 15.00-16.00

Närvarande ledamöter: Roland Stenberg 2 v ordförande
Mats Höglund
Lars-Gunnar Hultin
Göran Sjögren

Närvarande ersättare: Catrine Rehnström
Brendan McCarthy
Lena Drejare

Ej närvarande: Johan Högel
Karin Hermans
Sofia Henriksson
André Viberg

Josephine Jonsson representant för Unionen
Ingemar Wiklund representant för Fastighets

Övriga deltagande: Göran Albertsson, VD
Clemens Brännström
Jörgen Sjölund
Christina Viklund
Ulf Rehnberg

Utsedd justerare Las-Gunnar Hultin

Underskrifter

Sekreterare

Ordförande

Justerare

Three handwritten signatures are shown on horizontal lines. The top signature is for the secretary, the middle for the chairman, and the bottom for the auditor.

§ 1 Mötets öppnande
2:e v ordförande Roland Stenberg öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

§ 2 Val av justerare
Lars-Gunnar Hultin utsågs att justera dagens protokoll.

§ 3 Godkännande av dagordning
Anmälan av övriga frågor:
Dagordningen lästes upp och godkändes.

§ 4 Föregående protokoll
Föregående protokoll nr 5 2024 godkändes och lades till handlingarna.

§ 5 Uthyrningsläge/ekonomi

Årsredovisning 2024

AB Härnösands kommunfastigheters årsredovisning per 2024-12-31 redovisades. Se årsredovisning med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att lämna ett koncernbidrag till AB Härnösandshus på 5,0 mkr,

att fastställa årets resultat till 1 458 390 kr, samt

att godkänna årsredovisningen för 2024 och lägga fram den för bolagsstämman.

Revisions PM

Revisions PM 2024 avseende bokslutsgranskning verksamhetsåret 2024 redovisades av företagets auktoriserade revisor Rikard Grundin. Se revisions PM med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att med godkännande lägga revisionsrapporten till handlingarna

§ 6 Projektredovisning

Information pågående projekt

Pågående projekt redovisades enligt bilaga till kallelsen.

§ 7 Fastighetsförändringar

Information diverse fastighetsförändringar

VD redogjorde över statusen för de pågående ny- och ombyggnationer som är aktuella.

Idrottshall Fastlandet

Projektet pågår. Bilder på det pågående arbetet visades. I dagsläget är det i huvudsak invändiga arbeten som pågår bl.a. montering av läktare samt montering av ytskikt i omklädningsrum och våtutrymmen. Arbetet följer tidplan och slutbesiktning är planerad till den 21 juli. Idrottshallen ska vara klar att tas i bruk när höstterminen startar.

Särskilt boende för äldre – Jensenvägen

Arbetet med äldreboendet på Jensenvägen pågår. Arkitekt och en landskapsarkitekt håller på att justera ritningarna så att byggnaden med tillhörande utemiljö får plats på den aktuella tomten. Parallellt med detta arbete pågår detaljplaneändringen. Tekniska konsulter har handlats upp och håller på att genomföra erforderliga utredningar.

Förskola Fastlandet

Detaljplanearbetet pågår. Samtliga undersökningar som krävs i detaljplaneskedet har genomförts. Entreprenören har tagit fram en visionskiss över utemiljön som ska stämmas av med verksamheten. Enligt tidplan ska detaljplanen ut på samråd i april eller maj.

Bussdepå Saltvik

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att gå vidare med projektering av en ny bussdepå.

Detaljplaneändring pågår genom kommunens försorg. Detaljplanen beräknas antas i slutet av april. Arkitekt har skissat på utformning och placering av byggnaden på fastigheten. Upphandling av tekniska konsulter för att ta fram ett förfrågningsunderlag ska ske under våren. Enligt tidplan ska en upphandling av totalentreprenör ske i slutet av året och byggstart är planerad till våren 2026.

Entreprenaden ska vara färdigställd till oktober 2027.

§ 8

Övriga frågor

Rapport Härnösand Handel AB december 2024

Se rapport med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att lägga rapporten till handlingarna.

§ 9

Avslutning

Ordförande tackade alla närvarande och avslutade mötet.

Justeringslista

Johan Högel

Roland Stenberg

Mats Höglund

Karin Hermans

Lars-Gunnar Hultin

Göran Sjögren

Datum: 2025-02-25

Paragraf 1-9

Plats och tid: AB Härnösandshus konferensrum "Valsen" kl. 13.00 – 15.00

Närvarande ledamöter: Roland Stenberg 2:e v ordförande
Mats Höglund
Lars-Gunnar Hultin
Göran Sjögren

Närvarande ersättare: Catrine Rehnström
Brendan McCarthy
Lena Drejare

Josephine Jonsson representant för Unionen
Ingemar Wiklund representant för Fastighets

Ej närvarande: Johan Högel
Karin Hermans
Sofia Henriksson
André Viberg

Övriga deltagande: Göran Albertsson, VD
Clemens Brännström
Jörgen Sjölund
Christina Viklund
Ulf Rehnberg

Utsedd justerare Lars-Gunnar Hultin

Underskrifter

Sekreterare

Ordförande

Justerare

Three handwritten signatures are shown on horizontal lines. The top signature is for the secretary, the middle for the chairman, and the bottom for the auditor.

§ 1**Mötets öppnande**

2:e v ordförande Roland Stenberg öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Mötet inleddes med en tyst minut till minne av ordförande Monika Lindberg som nyligen avlidit.

§ 2**Val av justerare**

Lars-Gunnar Hultin utsågs att justera dagens protokoll.

§ 3**Godkännande av dagordning**

Anmälan av övriga frågor:

Dagordningen lästes upp och godkändes.

§ 4**Föregående protokoll**

Föregående protokoll nr 6 2024 godkändes och lades till handlingarna.

§ 5**Uthyrningsläge / ekonomi***Information uthyrningsläge/vakansgrad*

Vakansläget redovisades per den 1 februari 2025.

	Vanliga	Stud.lgh	Totalt	
2025	34 st	0 st	34 st	2,07%
2024	40 st	0 st	40 st	2,42%
2023	31 st	0 st	31 st	1,88%
2022	43 st	0 st	43 st	2,60%

Information om pågående hyresförhandlingar

Vd lämnade information om årets hyresförhandlingar. Samtliga bolag i Västernorrland har träffat överenskommelser med Hyresgästföreningen om nya hyror för år 2025. Överenskommelserna ligger mellan 4,65-5,05 %.

Härnösandshus hyreshöjning för perioden 1 april 2025 till 31 mars 2026 uppgår till 4,70 %. Den genomsnittliga överenskommelsen i landet ligger f.n. på 4,69 %.

Årsredovisning 2024

AB Härnösandshus årsredovisning per 2024-12-31 redovisades.

Se årsredovisning med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att fastställa årets resultat till 11 693 655 kr, samt

att godkänna årsredovisningen för 2024 och lägga fram den för bolagsstämman.

Revisions PM

Revisions PM 2024 avseende bokslutsgranskning verksamhetsåret 2024 redovisades av företagets auktoriserade revisor Rikard Grundin. Se revisions PM med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att med godkännande lägga revisionsrapporten till handlingarna

Ekonomiska krav i ägardirektivet

Den årliga direktavkastningen ska vara marknadsmässig och stämmas av genom jämförelse med andra jämförbara allmännyttiga kommunala bostadsbolag och därmed uppgå till minst 2,6 %.

Utfall 2024 2,94 %

Soliditetens ska uppgå till minst 20 %.

Utfall 2024 39,6 %

Belåningsgraden (i koncernen) ska över tid minska

Utfall 2023 71,9 %

Utfall 2024 74,5 %

Det informerades om att anledningen till att belåningsgraden ökar är att upplåning sker för projektet avseende idrottshallen men att något bokfört värde inte finns då det är ett pågående projekt.

Rapport skuldhantering

Aktuell lånesituation redovisades per 31 december 2024.

	2024	2023	2022
Låneskuld (mkr)	460,5	472,2	484,0
Genomsnittlig ränta	1,86%	1,56%	0,68%
Räntebindningstid	1,6 år	1,4 år	2,2 år

§ 6

Projektredovisning

Pågående förvaltningsprojekt redovisades enligt bilaga till kallelsen.

Pågående projekt Klimatinitiativet redovisades enligt bilaga till kallelsen.

§ 7

Fastighetsförändringar

Information pågående fastighetsförändringar

VD redogjorde över statusen för de pågående ny- och ombyggnationer som är aktuella.

Nya bostäder på Torsvik

Arbetet med att förbereda för nya bostäder på Torsviksområdet pågår. Befintlig miljöstation har rivits för att ge plats åt de nya huskropparna. Nya underjordsbehållare har installerats. Sanering av marken har genomförts.

Bygglov har lämnats in. Efter att bygglov erhållits, vilket beräknas ske i slutet av mars, kan arbetet med grundläggning och pålning starta.

Prisförändringar till följd av förändringar som beställts av bolaget, exempelvis sammanbyggnad av huskropparna till en enhet och förändringar som härrör från bygglovsavdelningens krav på utseende och form, redovisades. Prisförändringarna bedöms uppgå till ca 6 mkr inklusive mervärdesskatt.

Styrelsen beslutade

att prisförändringarna inte föranleder ett annat ställningstagande till investeringen än det som tidigare beslutats

Trygghetsboende Norra Brännan

Statens Bostadsomvandling förvärvar underutnyttjade eller tomma fastigheter av kommuner och bygger om dessa för att därefter hyra ut den ombyggda fastigheten genom en blockförhyrning till kommunen eller Härnösandshus i det här fallet.

Kommunstyrelsen har beslutat att teckna en avsiktsförklaring med SBO som innebär att en utredning ska genomföras som undersöker möjligheterna att bygga om fastigheten till ett trygghetsboende.

Projektering och utredning tillsammans med Statens Bostadsomvandling pågår. Skisser på utformning av lägenheter och fasader pågår och redovisades. Antalet lägenheter har ökat från 14 till 19 för att förbättra kalkylen.

Arbetet med att ändra detaljplanen för området pågår. De utredningar som krävs i detaljplaneprocessen är genomförda. Detaljplanen beräknas skickas ut på samråd i april eller maj.

SBO har tagit fram en investeringskalkyl som samtliga parter upplever som acceptabel. Arbetet fortskrider.

§ 8

Övriga frågor

Resultatrapport Hemab Elförsäljning AB

Hemab Elförsäljning ABs resultatrapport per 2024-12-31 redovisades. Se rapport med förklarande text enligt bilaga till kallelsen.

Styrelsen beslutade

att lägga informationen till handlingarna

§ 9

Avslutning

Ordförande tackade alla närvarande och avslutade mötet.

Justeringslista

Johan Högel

Roland Stenberg

Mats Höglund

Karin Hermans

Lars-Gunnar Hultin

Göran Sjögren

Plats och tid: HEMAB, konferensrum Smitingen Härnösand, samt online Teams, tisdag den 4 mars 2025 kl. 15.15-15:42

Närvarande ordinarie ledamöter:

Jasenko Omanovic, ordförande
Susanne Forsberg, vice ordförande
Maria Ljung
Lennart Mohlin
Glenn Sehlin
Anders Nordström
Ester Sundin Hemström

Magnus Holm, arbetstagarrepresentant
Per Lingsjö, arbetstagarrepresentant

Närvarande suppleanter:

Rune Danielsson
Lena Johansson
Ann-Charlotte Sandelin Jonsson
Anders Bergqvist
Jonas Lundgren
Charlotte Höglund Bystedt

Övriga:

Per Mellberg, VD
Alex Engmark, sekreterare
Erica Carlsson, tf Ekonomichef

Micael Engström, revisor Ernst & Young
Lena Medin, lekmannarevisor
Peter Hasselborg, lekmannarevisor
Samuel Möller, lekmannarevisor
Larsa Niklasson, lekmannarevisor
Lillemor Andersson, lekmannarevisor

Bilagor

1. Styrelsemöte 250304 Presentation
2. Årsredovisning 2024

§ 14. Sammanträdet öppnas

Ordförande Jasenko Omanovic förklarade sammanträdet för öppnat.

§ 15. Val av protokolljusterare

Ester Sundin Hemström valdes att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 16. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes utan ändringar.

§ 17. Ekonomi**1. Årsredovisning 2024**

Micael Engström, revisor Ernst & Young redogör i korta drag för årsredovisning 2024 enligt *bilaga 2*.

Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 18. Beslutsärenden**1. Beslut om årsredovisning 2024**

Styrelsen beslutar:

att godkänna och underteckna årsredovisning 2024 samt överlämna till årsstämman 13 maj för fastställande.

§ 19. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och avslutade mötet.

Vid protokollet

Justeras

Alex Engmark

Jasenko Omanovic

Ester Sundin Hemström

Dagordning HEAB

1. Sammanträdet öppnas
2. Val av protokolljusterare
3. Godkännande av föredragningslistan
4. Ekonomi
  1. Micael Engström redovisar revisionsrapport
  2. Beslut Årsredovisning 2024

4. Ekonomi

4.1 Årsredovisning 2024

Årsredovisning 2024 godkänns och undertecknas.
Revisorn deltar och redovisar sin granskning i korta drag

Förslag till beslut:

att godkänna och underteckna årsredovisning 2024 samt överlämna till årsstämman 13 maj för fastställande.

Dagordning HEAB

5. Övriga frågor
6. Sammanträdet avslutas

Slut

Årsredovisning

för

Härnösand Elnät AB

556133-3328

Räkenskapsåret

2024

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	4
Balansräkning	5
Kassaflödesanalys	7
Noter	8

Styrelsen och verkställande direktören för Härnösand Elnät AB avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2024.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Härnösand Energi & Miljö AB, orgnr 556526-3745, vilka förvärvade aktierna 1995-12-22 av Härnösands Kommun.

Vi ser en förbättring mot föregående år gällande den genomsnittliga avbrottstiden per kund. Från att under 2023 legat på cirka 41 minuter per kund så har årets genomsnittliga avbrottstid varit strax under 33 minuter per kund.

Under sommaren genomfördes både underhålls- och driftbesiktning av elnätet. Driftbesiktning gör vi för att se så att det inte finns några synliga skador på elnätet som kan påverka driften. Denna genomfördes med helikopter och drönare. Underhållsbesiktningen är mer rigorös och genomfördes därför till fots.

Enligt bestämmelserna i ellagen ska elnätsföretag ta fram en nätutvecklingsplan för hur nätverksamheten ska utvecklas. Förutom att vi är skyldiga enligt lag att upprätta nätutvecklingsplaner så ser vi det också som ett verktyg att öka transparensen för aktörer som önskar att ansluta sig till vårt elnät. Underhösten fanns det möjlighet för systemanvändare att lämna in synpunkter på den preliminära nätutvecklingsplanen och den slutliga versionen gäller 2025-2034.

Organisationen har under året förstärkts med externa resurser för beredning av arbeten som ska genomföras 2025. Vi har även anlitat extern konsult för att rita om högspänningsschemat. Detta är en tvåårig satsning och kommer alltså fortgå under 2025.

En utredning av hur kommande nya nätagifter ska utformas pågår med hjälp av en extern konsult. Avgifterna ska vara införda senast januari 2027. Delavstämning i utredningen skedde i december och utredningen fortsätter under 2025.

Vi ligger i fas med slutdokumentationen för våra investeringsprojekt men det finns fortfarande många aktiva uppdrag inom drift- och underhåll i vårt GIS-system.

Alla elmätare är utbytta hos våra kunder med ett par undantag där vi inte fått tillträde till elmätaren. Dessa kommer att bytas så snart det är möjligt.

Likt förra året har vi märkt av ett stort intresse för nya solcellsinstallationer. Dessa kompletteras också i högre grad av batteriinstallationer.

Vi har under året genomfört flertalet projekt. Dels har vi förstärkt mellanspänningsnätet i tätorten, dels har vi vädersäkrat vissa områden på landsbygden. Vissa tätortsprojekt som var planerade till 2024 har dock fått skjutas fram till 2025.

Företaget har sitt säte i Härnösand.

Flerårsöversikt (Tkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	101 924	97 335	90 159	88 269	78 636
Resultat efter finansiella poster	19 711	12 037	17 902	18 196	17 999
Balansomslutning	442 068	413 386	389 376	396 977	378 800
Antal anställda	0	0	0	0	0
Soliditet (%)	46,0	45,4	45,8	41,3	38,8
Avkastning på totalt kap. (%)	5,3	3,6	5,0	4,9	5,2
Avkastning på eget kap. (%)	9,7	6,4	10,0	11,1	12,2

För definitioner av nyckeltal, se Redovisnings- och värderingsprinciper.

Förändringar i eget kapital (Tkr)

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	18 000	3 600	1 011	90	22 701
Disposition enligt beslut av årsstämman:					
Balanseras i ny räkning			90	-90	0
Årets resultat				480	480
Belopp vid årets utgång	18 000	3 600	1 101	480	23 181

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	1 101 069
årets vinst	480 401
	1 581 470
disponeras så att i ny räkning överföres	1 581 470
	1 581 470

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

Resultaträkning

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Nettoomsättning		101 924	97 335
Övriga rörelseintäkter		12 809	19 226
		114 733	116 561
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-39 588	-29 470
Övriga externa kostnader	2	-31 175	-52 149
Personalkostnader	3	-112	-83
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	4, 5, 6	-20 532	-20 636
		-91 407	-102 338
Rörelseresultat	7	23 326	14 223
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	149	488
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-3 764	-2 674
		-3 615	-2 186
Resultat efter finansiella poster		19 711	12 037
Bokslutsdispositioner	10	-19 122	-11 819
Resultat före skatt		589	218
Skatt på årets resultat	11	-109	-128
Årets resultat		480	90

Balansräkning

Tkr

Not

1

2024-12-31

2023-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	4	66 130	46 611
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5	284 711	282 987
Inventarier, verktyg och installationer	6	15 184	13 673
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	12	12 461	24 654
		378 486	367 925

Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga värdepappersinnehav	13	1	1
		1	1

Summa anläggningstillgångar

378 487   **367 926**

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Fordringar hos koncernföretag		49 249	32 518
Aktuella skattefordringar		528	528
Övriga kortfristiga fordringar		157	1 293
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	13 640	11 114
		63 574	45 453

Kassa och bank

Summa omsättningstillgångar		63 581	45 460
-----------------------------	--	---------------	---------------

SUMMA TILLGÅNGAR

442 068   **413 386**

Balansräkning

Tkr

Not

1

2024-12-31

2023-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

15

Bundet eget kapital

Aktiekapital

18 000

18 000

Reservfond

3 600

3 600

21 600

21 600

Fritt eget kapital

Balanserad vinst eller förlust

1 101

1 011

Årets resultat

480

90

1 581

1 101

Summa eget kapital

23 181

22 701

Obeskattade reserver

16

226 952

207 831

Avsättningar

Uppskjutna skatter

17

535

426

Summa avsättningar

535

426

Långfristiga skulder

18

Övriga skulder till kreditinstitut

19

80 000

88 500

Skulder till koncernföretag

9 458

9 458

Summa långfristiga skulder

89 458

97 958

Kortfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut

19

39 350

33 850

Leverantörsskulder

5 718

7 790

Skulder till koncernföretag

10 823

197

Övriga kortfristiga skulder

21 194

20 731

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

20

24 857

21 902

Summa kortfristiga skulder

101 942

84 470

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

442 068

413 386

Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
	1		
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		19 711	12 037
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	21	20 532	20 705
Betald skatt		0	31
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		40 243	32 773
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kortfristiga fordringar		-18 121	-19 762
Förändring av leverantörsskulder		-2 071	2 993
Förändring av kortfristiga skulder		14 043	3 600
Kassaflöde från den löpande verksamheten		34 094	19 604
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-31 094	-25 571
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-31 094	-25 571
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		0	10 000
Amortering av lån		-3 000	-4 033
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-3 000	5 967
Årets kassaflöde		0	0
Likvida medel vid årets början	22		
Likvida medel vid årets början		7	7
Likvida medel vid årets slut		7	7

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Bolaget har ej tidsbegränsat åtagande att underhålla och vid behov ersätta investeringar i anslutningar. Koncernen intäktstjänst för anslutningsavgifter över intäktsgenererade tillgångars beräknade nyttjandeperiod som uppgår till 30 år. Periodiserade anslutningsavgifter ingår i upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

I samband med fastighetsförvärv bedöms om fastigheten väntas ge upphov till framtida kostnader för rivning och återställande av platsen. I sådana fall görs en avsättning och anskaffningsvärdet ökas med samma belopp.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Bolagets mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningstid tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Stomme	50 år
Fasad	30 år
Tak	15-25 år
Övrigt	20 år
Markanläggningar	20 år
El-ledningar	30 år
Mottagnings-och fördelningsstationer	10 år
Transformatorer	15 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-15 år

Komponentindelning

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder, och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när Härnösand Energi & Miljö AB blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Posten består huvudsakligen av aktier samt ett mindre innehav av räntebärande tillgångar. Innehaven innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning redovisas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfalldag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar. Fordringar som är räntefria eller som löper med ränta som avviker från marknadsräntan och har en löptid överstigande 12 månader redovisas till ett diskonterat nuvärde och tidsvärdeförändringen redovisas som ränteintäkt i resultaträkningen.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen.

Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). För råvaror ingår alla utgifter som är direkt hänförliga till anskaffningen av varorna i anskaffningsvärdet. För varor under tillverkning och färdiga varor inkluderar anskaffningsvärdet formgivningskostnader, råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader, hänförliga indirekta tillverkningskostnader samt lånekostnader.

Varulagret har i moderföretaget värderats till 97% av det samlade anskaffningsvärdet vilket understiger dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. I koncernredovisningen värderas varulagret till det fulla anskaffningsvärdet vilket understiger dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda metoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter

Aktuell och uppskjuten skatt

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas mot eget kapital.

Avsättningar

Företaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Företaget nuvärdesberäknar förpliktelser som väntas regleras efter mer än tolv månader. Den ökning av avsättningen som beror på att tid förflyter redovisas som räntekostnad.

Koncernförhållanden

Moderföretaget som upprättar koncernredovisning i vilken företaget ingår i är Härnösand Energi & Miljö AB (org.nr. 556526-3745) med säte i Härnösand.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Antal anställda

Medelantal anställda under räkenskapsåret.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Avkastning på totalt kap. (%)

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av balansomslutningen.

Avkastning på eget kap. (%)

Resultat efter finansiella poster i procent av justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt).

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Inga väsentliga källor till osäkerhet i uppskattningar och antaganden på balansdagen bedöms kunna innebära en betydande risk för en väsentlig justering av redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Not 2 Arvode till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2024	2023
Ernst & Young		
Revisionsuppdrag	93	85
Övriga tjänster	52	33
	145	118

Not 3 Anställda och personalkostnader

Bolaget har inte haft några anställda och några löner har ej utbetalats.

Sociala kostnader

Pensionskostnader för övriga anställda	5	18
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	5	-14
	10	4

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader

	10	4
--	-----------	----------

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	30 %	30 %
Andel män i styrelsen	70 %	70 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	0 %	0 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	100 %	100 %

Not 4 Byggnader och mark

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	134 099	134 099
Omklassificeringar från pågående	22 228	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	156 327	134 099
Ingående avskrivningar	-86 516	-83 454
Årets avskrivningar	-2 710	-3 062
Utgående ackumulerade avskrivningar	-89 226	-86 516
Ingående nedskrivningar	-971	-971
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-971	-971
Utgående redovisat värde	66 130	46 612
Bokfört värde byggnader	35 915	37 819
Bokfört värde mark	30 215	8 792
	66 130	46 611

Not 5 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	669 019	644 259
Omklassificeringar	0	-69
Omklassificering från pågående	17 262	24 829
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	686 281	669 019
Ingående avskrivningar	-385 884	-370 579
Årets avskrivningar	-15 538	-15 305
Utgående ackumulerade avskrivningar	-401 422	-385 884
Ingående nedskrivningar	-148	-148
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-148	-148
Utgående redovisat värde	284 711	282 987

Not 6 Inventarier, verktyg och installationer

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	71 278	67 953
Försäljningar/utrangeringar	0	-87
Omklassificeringar från pågående	3 782	3 412
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	75 060	71 278
Ingående avskrivningar	-57 459	-55 275
Försäljningar/utrangeringar	0	87
Årets avskrivningar	-2 271	-2 271
Utgående ackumulerade avskrivningar	-59 730	-57 459
Ingående nedskrivningar	-146	-146
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-146	-146
Utgående redovisat värde	15 184	13 673

Not 7 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

	2024	2023
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i koncernen	8,25 %	12,28 %
Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i koncernen	8,31 %	6,96 %

Not 8 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2024	2023
Övriga ränteintäkter	149	488
	149	488

Not 9 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2024	2023
Övriga räntekostnader	3 275	2 212
Borgensavgifter	489	463
	3 764	2 675

Not 10 Bokslutsdispositioner

	2024	2023
Avskrivningar över plan	19 122	11 819
	19 122	11 819

Not 11 Aktuell och uppskjuten skatt

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	-109	-128
Totalt redovisad skatt	-109	-128

Avstämning av effektiv skatt

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		590		218
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	-121	20,6	-45
Ej avdragsgilla kostnader		0		-5
Ej skattepliktiga intäkter		13		13
Skattemässiga justeringar av temporära skillnader		0		-91
Redovisad effektiv skatt	18,5	-109	58,6	-128

Not 12 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	24 654	27 324
Inköp	31 079	25 571
Omklassificeringar	-43 272	-28 241
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12 461	24 654
Utgående redovisat värde	12 461	24 654

Not 13 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1	1
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1	1
Utgående redovisat värde	1	1

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna intäkter avseende debitering december	12 660	10 594
Övriga poster	980	520
13 640	11 114	

Not 15 Antal aktier och kvotvärde

Namn	Antal aktier	Kvotvärde
Antal A-Aktier	180 000	100
	180 000	

Not 16 Obeskattade reserver

	2024-12-31	2023-12-31
Ack. överavskrivning	226 952	207 831
	226 952	207 831

Not 17 Uppskjuten skatt på temporära skillnader

Uppskjuten skatt på temporära skillnader 2024-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	535	535
	535	535

2023-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	426	426
	426	426

Förändring av uppskjuten skatt

	Belopp vid årets ingång	Redovisas i resultaträk.	Belopp vid årets utgång
Skattepliktiga temporära skillnader	426	109	535
	426	109	535

Not 18 Långfristiga skulder

Bolaget har inga skulder som förfaller senare än 5 år.

Not 19 Skulder som avser flera poster

	2024-12-31	2023-12-31
Långfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	80 000	88 500
	80 000	88 500
Kortfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	39 350	33 850
	39 350	33 850

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna räntekostnader	422	200
Anslutningsavgifter	18 933	18 968
Regionnätavgift	2 770	191
Nätförluster	562	0
Sent ankomna leverantörsfakturor	2 170	2 543
	24 857	21 902

Not 21 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	20 532	20 636
Omklassificering	0	69
	20 532	20 705

Not 22 Likvida medel

	2024-12-31	2023-12-31
Likvida medel		
Banktillgodohavanden	7	7
	7	7

Bolaget har en koncerngemensam checkräkningskredit, information om denna framgår av moderbolagets, Härnösand Miljö och Energi AB, årsredovisning.

Not 23 Eventualförpliktelser

Bolaget har inga eventualförpliktelser.

Not 24 Ställda säkerheter

Bolaget har som tidigare år inga ställda säkerheter.

Not 25 Uppgifter om moderföretag

Moderföretag i den minsta koncern där företaget ingår och som upprättar koncernredovisning är Härnösand Energi & Miljö AB med organisationsnummer 556526-3745 med säte i Härnösand.

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Per Mellberg
Verkställande direktör

Jasenko Omanovic
Ordförande

Susanne Forsberg

Magnus Holm

Per Lingsjö

Maria Ljung

Lennart Molin

Anders Nordström

Glenn Sehlin

Ester Sundin Hemström

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor

Verifikat

Transaktion 09222115557540767912

Dokument

HEAB_2_250304_med bilagor
Huvuddokument
23 sidor
Startades 2025-03-05 11:20:51 CET (+0100) av Backoffice
HEMAB (BH)
Färdigställt 2025-03-09 13:26:25 CET (+0100)

Initierare

Backoffice HEMAB (BH)
Härnösand Energi och Miljö AB
Org. nr 556526-3745
backoffice@hemab.se
+46736203667

Signerare

Alex Engmark (AE)
alex.engmark@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"ALEX LISA RUNA ENGMARK"
Signerade 2025-03-05 11:22:32 CET (+0100)

Jasenko Omanovic (JO)
jasenko.omanovic@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"JASENKO OMANOVIC"
Signerade 2025-03-09 13:26:25 CET (+0100)

Ester Sundin Hemström (ESH)
ester.sundin.hemstrom@harnosand.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"Ester A M L Sundin Hemström"
Signerade 2025-03-05 15:18:47 CET (+0100)

Verifikat

Transaktion 09222115557540767912

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Plats och tid: HEMAB, konferensrum Smitingen Härnösand, samt online Teams, tisdag den 4 mars 2025 kl. 15.15-15:42

Närvarande ordinarie ledamöter:

Jasenko Omanovic, ordförande
Susanne Forsberg, vice ordförande
Maria Ljung
Lennart Mohlin
Glenn Sehlin
Anders Nordström
Ester Sundin Hemström

Magnus Holm, arbetstagarrepresentant
Per Lingsjö, arbetstagarrepresentant

Närvarande suppleanter:

Rune Danielsson
Lena Johansson
Ann-Charlotte Sandelin Jonsson
Anders Bergqvist
Jonas Lundgren
Charlotte Höglund Bystedt

Övriga:

Per Mellberg, VD
Alex Engmark, sekreterare
Erica Carlsson, tf Ekonomichef

Micael Engström, revisor Ernst & Young
Lena Medin, lekmannarevisor
Peter Hasselborg, lekmannarevisor
Samuel Möller, lekmannarevisor
Larsa Niklasson, lekmannarevisor
Lillemor Andersson, lekmannarevisor

Bilagor

1. Styrelsemöte 250304 Presentation
2. Årsredovisning 2024

§ 14. Sammanträdet öppnas

Ordförande Jasenko Omanovic förklarade sammanträdet för öppnat.

§ 15. Val av protokolljusterare

Ester Sundin Hemström valdes att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 16. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes utan ändringar.

§ 17. Ekonomi**1. Årsredovisning 2024**

Micael Engström, revisor Ernst & Young redogör i korta drag för årsredovisning 2024 enligt *bilaga 2*.

Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 18. Beslutsärenden**1. Beslut om årsredovisning 2024**

Styrelsen beslutar:

att godkänna och underteckna årsredovisning 2024 samt överlämna till årsstämman 13 maj för fastställande.

§ 19. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och avslutade mötet.

Vid protokollet

Justeras

Alex Engmark

Jasenko Omanovic

Ester Sundin Hemström

Dagordning HEMAB

1. Sammanträdet öppnas
2. Val av protokolljusterare
3. Godkännande av föredragningslistan
4. Ekonomi
  1. Micael Engström redovisar revisionsrapport
  2. Beslut Årsredovisning 2024

4. Ekonomi

4.1 Årsredovisning 2024

Årsredovisning 2024 godkänns och undertecknas.
Revisorn deltar och redovisar sin granskning i korta drag

Förslag till beslut:

att godkänna och underteckna årsredovisning 2024 samt överlämna till årsstämman 13 maj för fastställande.

Dagordning HEMAB

5. Övriga frågor
6. Sammanträdet avslutas

Årsredovisning
och
Koncernredovisning
för
Härnösand Energi Och Miljö AB

556526-3745

Räkenskapsåret

2024

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning koncern	14
Balansräkning koncern	15
Kassaflödesanalys koncern	17
Resultaträkning	18
Balansräkning	19
Kassaflödesanalys	21
Noter	22

Styrelsen och verkställande direktören för Härnösand Energi Och Miljö AB avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2024.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Koncernens verksamhet är uppdelad i områdena Produktion, Kund & marknad, Utveckling, Affärsservice och Hållbarhet. Inom **Produktion** sköts drift, underhåll samt transport inom verksamhetsområdena fjärrvärme, vatten, återvinning, elnät, biogas och vindkraft. Inom **Utveckling** finns planerings-, dokumentations-, utvecklings-, projektkompetens samt strategisk kompetens inom samma verksamhetsområden men även inom digitala utvecklingsfrågor.

Ett tydligt och samlat affärsansvar finns för Energi, som omfattar Elnät, Vindkraft och Sidoordnad verksamhet, Cirkulära affärer, som omfattar Fastighetsrenhållning, Biogas, Återvinning och Vatten samt Digitala affärer och Andra affärer som omfattar bland annat Elförsäljning.

Elnätverksamheten bedrivs i Härnösand Elnät AB och Elförsäljning i Hemab Elförsäljning AB. Övriga verksamheter bedrivs i moderbolaget Härnösand Energi & Miljö AB.

Företaget har sitt säte i Härnösand.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Fjärrvärme

Även i år uppfyller HEMAB de krav som finns för fortsatt medlemskap i Prisdialogen - en modell som innefattar både lokal dialog och central prövning av prisändring på fjärrvärme. Dialogen är en del av vårt arbete för att ha en transparent prissättning som är rimlig och stabil. Under 2024 har två möten hållits inom ramen för Prisdialogen. Det första samrådsmötet hölls den 4 juni och ett avslutande samrådsmöte hölls den 23 augusti. Prisjusteringen inför 2025 landade på i snitt 9,5 procent. Trots detta ligger vi fortfarande på ett gynnsamt pris både inom länet och nationellt.

Normalt tar HEMAB betalt för hämtning av ris och sly, men under sommarens kampanjperiod hämtade vi kostnadsfritt för alla privatpersoner och företag i Härnösands kommun. Vi vill uppmuntra fler att lämna sitt ris, sly, trädgrenar och avverkningsrester till oss. Det bidrar till lokal energiåtervinning genom uppvärmning av Härnösand med förnybart bränsle och när vi hämtar det minskar även de enskilda transporterna.

I oktober genomförde vi ett underhållsarbete på kraftvärmeverket. Ett fel i den utrustning som skulle installeras gjorde i förlängningen att vi fick störningar i våra leveranser.

Omkring 332 MWh solvärme beräknas ha levererats in i fjärrvärmenätet från Absolicons solfångarpark, Energiparken och Folkhögskolan under året, vilket är något mindre än föregående år.

Våra kunder stannar till största delen kvar vid fjärrvärme när de har bytt till det. Inga stora kunder har avslutat sina abonnemang under året och endast ett fåtal privatkunder har övergått till annan

uppvärmningsform.

Vi har proveldat en äldre oljepanna med bioolja för att se om det är möjligt att övergå till detta i stället för fossil olja. Det är en panna som används som reservpanna och för spetslast vid enstaka tillfällen. Proveldningen har varit lyckad men det krävs en ombyggnad för att kunna övergå till bioolja permanent. Ett samarbete med en av de större kunderna i området har lett till ett jämnare uttag av fjärrvärme vilket innebär att det inte är nödvändigt i dagsläget att bygga om oljepannan.

Under året har flera stora kunder anslutit till fjärrvärmenätet: Riksarkivet, Hernö Gin hotell samt den nya idrottshallen på Ängat.

Vi har under året haft tillsynsbesök gällande yttre produktionsanläggningar och bränsleytor.

Vatten

Härnösands kommun har under året som gått arbetat fram en vattentjänstplan och eftersom HEMAB är VA-huvudman i kommunen har vi haft ett nära samarbete med kommunen i detta arbete. Förslaget till vattentjänstplan är ett omfattande dokument med bland annat definitioner, planer och beskrivningar av områden som är av extra intresse för framtidens VA-hantering.

Arbetet med att bygga om Kattastrands reningsverk går framåt och i slutet av året började det synas ovan mark. Tidplanen är fortfarande att allt ska vara klart till årsskiftet 2025/2026, med intrimning under våren 2026. På den tiden ska utebassängerna byggas in och ny teknik installeras, primärt för att de nya utsläppsvillkoren ska uppfyllas. När vi ändå genomför ett så här stort projekt så passar vi såklart också på att ta höjd för fler invånare i Härnösand, förbättringar i arbetsmiljön och redundans i anläggningen.

Långsjön är en av Härnösands viktigaste allmänna dricksvattentäkter, så för att säkra en långsiktigt bra vattenkvalitet arbetar vi med att inrätta ett vattenskyddsområde för området runt Långsjön. Under tiden som vi arbetar med vattenskyddsområdet har arbetet med att inrätta ett tillfälligt vattenskyddsområde efter samråd med boende och verksamheter i området som berörs. Beslut om detta förväntas fattas i februari 2025.

Vi fortsätter att arbeta aktivt med läcksökning och har under året minskat vårt vattensvinn. Det är en kombination av flera insatser som har gjort att vattensvinnet i ledningsnätet minskat.

Återvinning

Regeringen har beslutat om en ny förordning för att öka återvinningen, vilket innebär att kommunerna från 1 januari 2024 tar över ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall, samt att fastighetsnära insamling ska införas för samtliga hushåll senast 1 januari 2027. Från 1 januari 2024 är det därför HEMAB som driver alla återvinningsstationer i Härnösand. Övergången har varit relativt smidig och vi kan nu få snabbare feedback på var det till exempel finns städbehov eller större behov av tömning.

2023 avslutades med mycket snö och det nya året startade på samma sätt. Vi har därför varit tvungna att påminna våra kunder om vikten av att skotta och sanda kring sina sopkärl för att sophämtningen ska gå att genomföra.

Vi har genomfört två grovavfallskampanjer under året - en på våren och en på hösten, båda har varit väldigt uppskattade och efterfrågade av våra kommuninvånare.

I maj startade vi upp tjänsten hämtning av trädgårdsavfall. Våra kunder kan köpa en storsäck på en eller två kubik som de fyller med trädgårdsavfall och sedan hämtar vi den. Totalt hämtade vi drygt fyrtio säckar hos kunder under 2024, så många verkar ändå ha uppmärksammat att den här möjligheten finns,

vilket är roligt. Vi hoppas på att fler ska nyttja tjänsten under kommande år.

I maj började vi även byta ut gröna och bruna kärl mot fyrfackskärl. Alla småhus och fritidshus med egna kärl har nu övergått till fyrfackskärl. I och med att vi bytte ut kärLEN hos dessa kunder så möblerade vi även om kärLEN hos befintliga kunder, så att utrymmet för restavfall minskade. Vår kundservice fick ta emot en stor mängd samtal från kunder som inte uppskattade förändringen. Syftet med förändringen är att gynna utsorteringen av förpackningar och minska mängden restavfall. De kunder som har behov av ett extra kärl för restavfall uppgick vid årsskiftet till 2,59 procent, vilket motsvarar 142 kärl.

Slamtömningen gick bra under våren och låg till och med före schemat, vilket innebar något tidigare tömning för sommarens områden. Hatten av för våra chaufförer!

Vi har under året gjort ett stort antal informationsinsatser kring hur man kan tänka och handla mer miljösmart. Tipsen har handlat om allt från hur man ska tvätta bilen (i tvätthall) och hur man kan minska sitt matsvinn till vilka regnkläder som är mest miljömedvetna val.

Vi är på god väg mot 25/25-målet, det vill säga det mål som sattes 2015 att minska mängden restavfall och matavfall med 25 procent till 2025, men vi är inte riktigt i mål. Skulle vi ligga helt i fas med minskningen skulle vi nu samla in 158,4 kg per person och år. 2024 samlade vi in 165,3 kg per person. Det innebär att vi i dagsläget ligger på en minskning med 19,1 med ett år kvar.

I december arrangerade vi den numera årliga Julbytdagen på Härnösands kretsloppspark. Arrangemanget var i vanlig ordning välbesökt och besökarna swishade in nästan 4 000 kronor till Suicide zero.

2024 har vi fortsatt ta emot jordmassor med asbest, dock i mindre omfattning än planerat. Övriga affärer har i större utsträckning bidragit till resultatet. Vi har bland annat tagit emot aska från Däva.

Elnät

Vi ser en förbättring mot föregående år gällande den genomsnittliga avbrottstiden per kund. Från att under 2023 legat på cirka 41 minuter per kund så har årets genomsnittliga avbrottstid varit strax under 33 minuter per kund.

Under sommaren genomfördes både underhålls- och driftbesiktning av elnätet. Driftbesiktning gör vi för att se så att det inte finns några synliga skador på elnätet som kan påverka driften. Denna genomfördes med helikopter och drönare. Underhållsbesiktningen är mer rigorös och genomfördes därför till fots.

Enligt bestämmelserna i ellagen ska elnätsföretag ta fram en nätutvecklingsplan för hur nätverksamheten ska utvecklas. Förutom att vi är skyldiga enligt lag att upprätta nätutvecklingsplaner så ser vi det också som ett verktyg att öka transparensen för aktörer som önskar att ansluta sig till vårt elnät. Under hösten fanns det möjlighet för systemanvändare att lämna in synpunkter på den preliminära nätutvecklingsplanen och den slutliga versionen gäller 2025-2034.

Organisationen har under året förstärkts med externa resurser för beredning av arbeten som ska genomföras 2025. Vi har även anlitat extern konsult för att rita om högspänningsschemat. Detta är en tvåårig satsning och kommer alltså fortgå under 2025.

En utredning av hur kommande nya nätavgifter ska utformas pågår med hjälp av en extern konsult. Avgifterna ska vara införda senast januari 2027. Delavstämning i utredningen skedde i december och utredningen fortsätter under 2025.

Vi ligger i fas med slutdokumentationen för våra investeringsprojekt men det finns fortfarande många aktiva uppdrag inom drift- och underhåll i vårt GIS-system.

Alla elmätare är utbytta hos våra kunder med ett par undantag där vi inte fått tillträde till elmätaren. Dessa kommer att bytas så snart det är möjligt.

Likt förra året har vi märkt av ett stort intresse för nya solcellsinstallationer. Dessa kompletteras också i högre grad av batteriinstallationer.

Vi har under året genomfört flertalet projekt. Dels har vi förstärkt mellanspänningsnätet i tätorten, dels har vi vädersäkrat vissa områden på landsbygden. Vissa tätortsprojekt som var planerade till 2024 har dock fått skjutas fram till 2025.

Elförsäljning

Elmarknaden startade med relativt höga priser i fyra månader men också med relativt bra marginaler för elhandlare. Dock var det också relativt lågt intresse för framför allt fasta avtal.

Prisbilden har förändrats under året och förväntningarna på stigande priser i norr ligger nu längre fram än de tidigare gjort, då några av de stora investeringarna ser ut att ske längre framme om de blir av.

Marginalerna har dock varit relativt goda även om de minskat under senare delen men vi har också jobbat över tid för att öka dessa vilket de också framgångsrikt gjort.

Vår profil ligger inte i att ha lägst pris, utan att finnas nära och erbjuda el från förnybara energikällor. Trots det erbjuder vi väldig konkurrenskraftiga priser på fasta avtal och ligger nästan varje vecka bland de lägsta i jämförelse med andra elleverantörer när det gäller förnyelsebara fastprisavtal.

Om vi under 2023 drabbades negativt av de stigande priserna på ursprungsgarantier så har vi i år kunna ta tillbaka förlusterna i den nedåtgående pristrend som i stället varit under 2024. Därav kan också Elförsäljning visa på ett otroligt starkt resultat för 2024. Effekten av ursprungsgarantier och ett aktivt arbete med marginaler och fortsatt växande volymer blir att vi trots allt har lyckats skapa ett riktigt bra resultat för 2024.

Antalet avtal har även under 2025 ökat med 5 procent och volymen har ökat med 8,9 procent, trots att avslutningen på året var mild.

Med detta visas återigen att elförsäljningen är en viktig, om än liten, pusselbit i HEMAB-koncernen för att nå det övergripande avkastningsmålet på 3 procent över tid.

Biogas/fordonsgas, vindkraft, bredband, laddstationer

Biogas

Sedan 2016 har vår biogasanläggning i Åland producerat klimatsmart bränsle av matavfall från Härnösand och närliggande kommuner. Anläggningen har byggts ut en gång och under 2024 genomgick anläggningen en andra omvandling. Denna gång ställde vi om från komprimerad till mer energität och lätttransporterad, flytande gas. Ut- och ombyggnaden delfinansieras av *Klimatklivet*, ett investeringsstöd som gör det möjligt att satsa på fossilfri framtidsteknik och grön omställning.

Bufferttanken och den nya röt-kammaren som driftsattes 2023 har under 2024 bidragit till en jämnare och mer betydligt mer driftsäker produktion med större redundans. Vi har väldigt få driftstopp numera, sedan vi tagit förbehandling och ny röt-kammare i drift.

Vi har olika typer av samarbete med Jämtland/Härjedalen kring biogas, men även med Ekogas. Ett tydligt exempel var hur vi tillsammans agerade i skattebefrielse för fordonsgas. Vi gjorde gemensamma insatser, vilket ledde till att vi besökte riksdagen och fick föra vår gemensamma talan där. Syftet med besöket var att försöka skynda på processen att återinföra skattebefrielse på biogas. Det blev bra samtal där vi redovisade våra förutsättningar och vilka konsekvenser beskattningen innebär.

I oktober 2024 godkände EU-kommissionen skattebefrielse för svensk biogas och biokol. Kommissionen fann att stöden bidrar till utveckling av förnybar energi, i linje med nationella och europeiska energi- och klimatmål.

Sista delen i biogasprojektet är att framställa förvätskad fordonsgas (LBG), vilket pågår för fullt. Parallellt med det så jobbar vi med avtalsdialoger med olika aktörer för avsättning av den gas vi kommer producera.

Biogödsel

Biogödseln som bildas i samband med framställningen av biogas har bra näringsvärden och har ett mycket lågt innehåll av föroreningar. Vi har ännu inte landat i något inriktningsbeslut kring hur vi ska gå vidare med affären, men under 2024 har vi jobbat med att få ner mängden vatten i biogödseln, vilket leder till en ännu bättre produkt och att vi på så sätt kan minska transporter för att få ut näringsämnen på åkermark.

Vindkraft

Vindkraftverken hade en del störningar under året, främst under första kvartalet vilket medförde att produktionen totalt sett blev något lägre än budget. De låga elpriserna i kombination med en låg capture rate gav ett lågt resultat. Resultat landade därför på 10,7 Mkr

Av 29 ansökningar beviljades sex bidrag från vindkraftpengarna 2024. Eftersom avkastningen från verken var lägre än tidigare blev också potten pengar att dela ut mindre. Bidragen som delades ut gick till att bygga/tillgänglighetspassa bryggor på olika fiskeplatser, skyltar vid Fällestugan, utsiktsgallring och en badflotte i Grötsjön.

Bredband

I november meddelade Post- och telestyrelsen, PTS, att Servanet, som HEMAB är delägare i, beviljas bidragsstöd om 33,6 miljoner kronor. Av dessa är dryga 3,8 miljoner kronor avsedda för utbyggnad av fibernätet i Käckelbäcksmon och Villola. Det innebär ytterligare 28 potentiella anslutningar under de kommande tre åren.

Laddstationer

Marknaden är mättad, så trenden är inte längre uppåtående, men ligger på ungefär samma nivå som 2023. Vi har haft väldigt lite driftstörningar under året som gått.

Utveckling

Utvecklingsavdelningen har fokuserats främst på ökat samarbete och närmaste stöd till övriga verksamheten inom de två enheterna som avdelningen består av.

Teknisk utveckling

Reinvesteringsprocess - gruppen har genomfört en genomgång av befintliga processer och reviderat dessa för att matcha det framtida behovet och därigenom säkerställa långsiktig hållbarhet och effektivitet i verksamheten. Det har i sin tur också lett till en ökad medvetenhet om varför ett projekt genomförs.

Budgetarbete - budgetprocessen har präglats av mer noggranna analyser och en ökad koppling till verksamhetens långsiktiga strategi. Ett stort fokus har legat på att balansera kostnads-besparingar med nödvändiga investeringar, samtidigt som man säkerställt att ekonomiska resurser används på ett effektivt och hållbart sätt.

Affärsplan - styrd av ledningsgruppen och vd har affärsplanen varit en central del av gruppens arbete under året. Genom ett strukturerat och målmedvetet arbete har den tillsammans med övriga medarbetare lagt grunden för en stabil och framgångsrik verksamhet, både på kort och lång sikt. Arbetet under 2024 har varit en viktig del av att förkroppsliga organisationens strategiska ambitioner och även ge återkoppling och tydlighet i det kortsiktiga arbetet.

Digital utveckling

Inom grenen IT har det främsta arbetet riktats mot moderering av infrastruktur och ett målmedvetet säkerhetsarbete för hela bolaget. Vidare har en väsentlig skillnad uppnåtts i hantering av supportärenden som både ökat medarbetarnöjdheten och minskat kostnaderna.

Inom grenen Mätservice har mätarbyten inom el, vatten och fjärrvärme präglat stora delar av året, där införandet av kvartsvärden varit målet. Samtidigt har översyn av de olika system och avtal såväl minskat kostnaderna som gett ökad insyn i vilka utvecklingsområden som ska vara i fokus kommande år. Resurseffektivitet och tillgången till data för vidare bearbetning har förberetts på olika sätt och nivåer inom Digital Utveckling.

Övrigt

Under året har vi börjat jobba på en egen klimatanpassningsplan. Vi ingår i kommunens plan, men nu jobbar vi fram en egen som bygger vidare på kommunens, där vi identifierar våra känsliga punkter. Vår plan blir mer en riskbedömning för framtiden där vi genom att titta på sannolikhet, konsekvens och risk bedömer vilka åtgärder vi behöver vidta.

Efter många månaders intensivt arbete släppte vi äntligen vår egen app i början av året. Vår förhoppning har varit att appen ska underlätta såväl för våra kunder som vår kundservicepersonal, eftersom det finns så mycket information att hämta i den. Vi har fått mycket positiv feedback på den.

Vi sponsrar föreningar som vill ta ansvar och göra skillnad för oss som bor i kommunen. Hållbara insatser som spar på jordens resurser och välkomnar mångfald och gemenskap kan få sponsring från HEMAB. Under året har vi sponsrat flertalet föreningar genom så väl drömfonden som hållbarhetssponsring. Till exempel sponsrade vi under våren och tidiga sommaren den simskola för vuxna utlandsfödda i Härnösand som anordnades på initiativ av Equmeniakyrkan och Härnösands simsällskap. En insats som gynnar såväl jämställdhet som säkerhet för den enskilda individen.

Varje år skänker HEMAB en julgåva till en organisation som på något sätt arbetar med välgörenhet eller med att hjälpa utsatta människor. I år gick vår julgåva till Suicide Zero, som kämpar för att förhindra självmord. HEMABs julgåva uppgår till 10 000 kronor och utöver det skänks de insamlade medlen från Julbytardagen på Kretsloppsparken. Totalt uppgick årets gåva till 14 000 kronor.

HEMAB genomför årligen en kundundersökning (NKI Nöjd Kund Index) bland samtliga kunder som bolaget har en direkt betalande relation till. Undersökningen genomfördes från den 27 april till den 11 maj och besvarades av 2 300 kunder. Det innebär en svarsfrekvens på 31 procent, vilket är ett högt deltagande om man jämför med liknande undersökningar. NKI räknas ut efter en formel baserad på tre standardfrågor, vilket möjliggör jämförelser inom branschen. HEMAB:s resultat landade på 70 av 100 vilket är likvärdigt med tidigare års resultat och betydligt bättre än branschsnittet på 63,2.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Under 2024 arbetades en affärsplan för 2025-2028 fram, där de övergripande målen Hållbart Härnösand, Attraktivt Härnösand, Attraktiv arbetsplats och Innovativ samhällsnytta sattes. I målbeskrivningarna för dessa definierar vi hur de ska tolkas och vad som krävs för att målen ska uppnås. Bland annat handlar dessa om en sund och hållbar ekonomi, att vi vill bidra till att de nationella miljömålen uppnås, vi ska främja en hållbar arbetsplats med friska medarbetare och att vi ska säkra god framdrift i vårt arbete med digitalisering inom organisationen. För att nämna några. Vi fortsätter att jobba mot dessa mål under 2025.

Vi fortsätter arbetet med att inkludera flerfamiljshus i att införa fastighetsnära insamling av förpackningar. I och med att alla småhus nu har fyrfackskärl har även behovet av återvinningsstationer minskat, vilket gör att vi till att börja med kommer stänga fyra ÅVS:er där beläggningen redan idag är mycket låg.

Vi fortsätter även med mottagande av asbest och jobbar aktivt med olika leverantörer för att kunna erbjuda bra hållbara återvinningslösningar för marknad och såklart miljö.

Ut- och ombyggnaden av Kattastrands reningsverk fortsätter under 2025.

Arbetet med en klimatanpassningsplan fortsätter under 2025, liksom arbetet med att ta fram ett vattenskyddsområde för Långsjön.

Planen är att biogasanläggningen kommer börja producera flytande biogas under 2025. Vi räknar med att börja producera under vecka 10.

I mars 2025 går HEMAB in i en ny organisation. Förändringen kommer inte påverka våra kunder, utan är en intern omstrukturering för ökat fokus på tydlighet, effektivitet och kundfokus.

Det finns en stor efterfrågan på större elanslutningar i vårt elnätområde, det innebär att vi kan behöva utöka vårt abonnemang mot överliggande nät. En utredning är startad för att säkerställa hur det påverkar regionnät och lokalnät.

Hållbarhetsrapport

Medarbetare

I februari blev Per Mellberg in som ny vd för HEMAB. Under året har ett arbete pågått med att justera organisationen med fokus på tydlighet, effektivitet och kundfokus.

Under 2024 genomfördes en årlig medarbetarundersökning för hela bolaget. Svarsfrekvensen var hela 93 %, vilket är högt.

De områden som undersökningen mäter är Engagemang, Arbetssätt & verktyg, Ledarskap & stöd, Gemenskap & Kultur, Hälsa & välmående.

Enkäten innehåller en övergripande del och en fördjupande del. I fördjupningen analyseras varje delområde var för sig för att hitta vilka underliggande faktorer som är viktigast att prioritera per område.

När varje avdelning har ett resultat har det presenterats och hela avdelningen har gemensamt skapat en handlingsplan att arbeta med under året.

Frisknärvaron, dag 1-14, ökade från tidigare år. I snitt har HEMAB en frisknärvaro på cirka 98 procent. En bidragande orsak är att hälsosamtal genomförs mellan medarbetare och chef vid fjärde sjuktilfället på en 12 månaders period, där eventuella problem kan identifieras och hanteras. Ett annat bidrag till den höga frisknärvaron är troligen även platsberoende arbete. En ytterligare anledning vi ser är att

övertidstimmarna inom bolaget minskat. Vi har inte någon medarbetare som överskridit tillåten övertid på 200 timmar.

I Uppförandekoden har vi tydliggjort hur HEMAB vill arbeta med delaktighetsmodellen och att allas inflytande är viktigt för att vi ska få en drivkraft framåt. Denna modell är något vi på ett tydligt sätt använt oss av i den organisationsutveckling som har genomförts under hösten. Personalen har haft möjlighet att följa hela processen via regelbundna avstämningar på Teams och information på intranätet, där det också har funnits möjlighet att lämna synpunkter.

HEMAB har under 2024 haft fokus på säkerhet och arbetsmiljö, därför samlades alla chefer och skyddsombud på en två-dagars utbildning som avsåg BAM, Bättre ArbetsMiljö.

Under året har vi haft 18 nyanställningar, medan andelen avgångar har varit 16, inkluderat pensionsavgångar. På grund av rådande situation i omvärlden ser vi att vi har något svårare att rekrytera och är därför väldigt beroende av att vårt varumärke är så attraktivt som möjligt.

Fokusområden kommande år är att fortsätta öka andelen kvinnor bland medarbetarna i allmänhet och i ledande befattning i synnerhet, samt att öka mångfalden inom bolaget.

Vi erbjuder avgångssamtal för dem som väljer att gå vidare från sina karriärer inom HEMAB och utifrån de kan vi konstatera att det finns en mängd olika orsaker till att medarbetare väljer att avsluta sin anställning. Karriärsutvecklingen är den främsta orsaken och vi ser att HEMAB har blivit lite av en språngbräda. Vi rekryterar mycket kompetent personal som sedan även utvecklas inom bolaget, vilket ger dem karriärmöjligheter utanför HEMAB. Genomgående kommer det fram i samtalen att våra medarbetare upplever sig uppskattade inom bolaget och har erbjudits utvecklingsmöjligheter, vilket också har bidragit till dennes ökade kompetens och möjlighet att gå vidare i karriären. *Vår utmaning är att kunna hålla kvar vår kompetenta personal och ge dem vidare karriärmöjligheter inom HEMAB.*

Sommarjobbare och semestervikarier

Då stora delar av samhället går ner i varv under sommarens ledigheter så håller HEMAB tempot året runt. Det är möjligt tack vare våra sommarjobbare och vikarier - och denna sommar tog vi emot totalt 26 stycken. Hos oss finns det många olika yrkesområden där vikarierna kan vara våra kommande medarbetare. Sommarjobb, vikariat och praktik är grogrund för vår framtida kompetens.

I princip direkt efter skolavslutningen anlände tre nyexaminerade från Härnösands gymnasium till HEMAB, för att ta sig an ett ambitiöst mål: byte av 400 vattenmätare. Ett mål de klarade med råge innan sommaren var slut.

Även våra praktikanter är viktiga för HEMAB. Varje år tar vi emot ett flera studenter som sökt en praktikplats under sina utbildningar. Under 2024 har vi tagit emot 11 praktikanter på bland annat Transportsidan.

Miljö och hållbarhet

Under 2024 har HEMAB gjort ett klimatbokslut för 2023. Ett klimatbokslut är ett sätt för ett företag att redovisa sin klimatpåverkan på ett standardiserat sätt. Resultatet kan användas som underlag när ett företag skapar mål och strategier kopplade till sin egen klimatpåverkan. HEMABs klimatbokslut genomfördes av Profu, ett oberoende forsknings- och kunskapsföretag med inriktning på energi, avfall, transport och klimat. I bokslutet redovisas så väl tillförda utsläpp som utsläpp som har förhindrats med hjälp av den verksamhet som bedrivits.

På HEMAB är vi opinionsbildare och ambassadörer vad gäller hållbar konsumtion, avfallssortering, och hållbarhet:

- Vi uppmanar till installation av egen produktion av el från förnybara energikällor som sol, vind och vatten.
- Varje år delar vi ut vindkraftpengar till lokala föreningar och organisationer som jobbar med att öka attraktionsvärdet för Härnösand, gynna friluftsliv- och naturupplevelser, rekreation eller turism.
- I vår policy kring give aways finns en paragraf om att handla hållbart. Vi undviker långa transporter genom att handla lokalt, vi undviker även material som är jungfruliga eller på annat sätt mindre bra för miljön.
- Vår biogasproduktion bidrar till att sluta kretsloppet, renare luft och mindre koldioxidutsläpp.
- Vår balanläggning för återvinningsmaterial bidrar till effektivare insamling av återvinningsmaterial samt färre och mer effektiva transporter av återvinningsmaterial.
- Vi strävar efter att få så lite restavfall och så stor utsortering av förnybart material som möjligt. Därför gick vi under våren 2024 över till att införa fyrfackskärl för samtliga villaägare och fritidshus med egna kärl, eftersom dessa kärl bidrar till just detta. Kärlen har funnits som ett frivilligt alternativ sedan 2013. Det restavfall som samlas in går till förbränning i Sundsvall och blir till fjärrvärme som värmer sundsvallsborna.

Verksamheterna inom Fjärrvärme, Återvinning och Vatten, som alla återfinns i moderbolaget, bedriver tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Verksamheternas huvudsyften är att minska miljöpåverkan i samhället; Fjärrvärme genom att ta tillvara resurser som annars går till spillo, Återvinning genom att bidra till minskade mängder avfall genom förebyggande åtgärder, återbruk, återvinning och energiåtervinning samt Vatten genom att rena spillvatten som annars skulle förorena vattendrag och hav i större utsträckning.

Fjärrvärmens negativa miljöpåverkan sker främst genom utsläpp till luft av stoft, svavel och kväveoxider. Produktionen baseras i huvudsak på förnyelsebara bränslen. Tillförseln av träbränslen sker med lastbilstransporter. Gällande de rikt och gränsvärden som gäller för verksamheterna har de hållits förutom för NOx som vi överskred dygnsmedelvärdet för under julhelgen. Anledningen var ett haveri och för att klara värmebehovet eldades olja. Det anmäldes till vår tillsynsmyndighet enligt rutin. Gränsvärdet är 100 mg/MJ och vi landade på 111 mg/MJ.

Flera av våra anläggningar har under året haft tillsynsbesök eller periodisk besiktning av tillsynsmyndighet eller utomstående konsult. Dessa tillsynsbesök och besiktningar är återkommande kontroller av verksamheten som ska genomföras enligt lag. Det ger oss möjlighet att få externa ögon på vår verksamhet och få förslag på vilka förbättringsområden som finns, vilket är mycket positivt för oss.

2024 har vi fortsatt vår väg mot en fossiloberoende fordonsflotta I augusti levererades vår senaste gasdrivna återvinningsbil.

Koncernen redovisar ett rörelseresultat på 18,1 Mkr för 2024, vilket är 14,3 Mkr högre än föregående år. Målsättningen för året var att skörda frukten av de insatser och aktiviteter som sattes under 2023 som resultatförbättrande åtgärder. I det stora hela kan man säga att det varit framgångsrikt även om vi inte når upp till budget. Det som framför allt kan lyftas fram är ökningen av deponiaffärer som genererat en ökning med 11 Mkr jämfört med 2023. Tyvärr har dock inte elpriserna varit gynnsamma för oss som elproducent. Både Vindkraften och Fjärrvärmens elproducenter och de priser som vi haft i Elområde 2, speciellt från maj och framåt (då medelpriset för den perioden varit 15,5 öre), är en alldeles för låga för

dagens vindkraftverk. Utöver låga elpriser så har bränslepriser för kraftvärmeproduktion fortsatt att öka så det verksamhetsområdet har det extra tufft på en konkurrensutsatt marknad.

Investeringarna uppgick till rekordhöga 231,8 Mkr. Framför allt har hela 100,1 Mkr lagts ned inom VA där hälften är i det nya reningsverket. Ett annat område som det har nyinvesterats i är utbyggnaden av biogas och förvätskningsanläggningen där det betalats ut 42,5 Mkr.

I oktober rankades Härnösand som bästa miljökommun i länet. Vi klättrade från plats fem till plats tre i kategorin "Mindre städer och tätorter" och klättrade även elva placeringar i den totala rankingen för alla kommuner till plats 27 i listan Sveriges bästa miljökommun 2024. På HEMAB är vi såklart stolta och glada över det här resultatet och att vara en del i det viktiga miljöarbete som Härnösands kommun bedriver.

Motverkande av korruption

Vi har nolltolerans för korruption, mutor och jäv som regleras i våra riktlinjer och vår uppförandekod. Inom områdena marknad, försäljning och inköp bedöms risken vara som störst för att korruption, mutor och jäv skulle inträffa.

Vi har inte haft några misstänkta fall av korruption, mutor eller jäv under året och sannolikheten för att det skulle hända bedöms i dagsläget som låg.

Låg risk för kränkning av mänskliga rättigheter

Eftersom vår verksamhet är begränsad till den svenska marknaden bedömer vi i dagsläget att direkta risker kopplade till kränkning av mänskliga rättigheter är låga. Genom våra leverantörer som verkar i andra länder, finns en indirekt risk. Inga indikatorer finns i dagsläget.

Ägarförhållanden

Härnösand Energi & Miljö AB, HEMAB, ägs till 100 % av Härnösands kommun.

I HEMAB ingår det helägda dotterbolaget Härnösand Elnät AB, HEAB.

HEMAB Elförsäljning AB, HEFAB, ägs till 95 % av HEMAB, 3% av Härnösandshus och 2% av Kommunfastigheter.

HEMAB äger 40 % av aktiekapitalet (40 % i röstvärde) i kommunbränsle i Ådalen AB. Övrig delägare med 60 % är Övik Energi AB.

HEMAB äger 16 % av aktiekapitalet (16 % i röstvärde) i ServaNet AB. Övriga delägare är Sundsvall Elnät (66%), BTEA samt Timrå, Ånge, Strömsund och Ragunda kommuner. HEMAB äger också 11 % i Norrskan AB som totalt har 20 kommuner respektive kommunala bolag som delägare.

Flerårsöversikt (Tkr)

Koncernen	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	454 432	435 825	417 707	436 695	350 378
Resultat efter finansiella poster	17 013	3 576	33 820	35 959	16 181
Balansomslutning	1 622 254	1 478 053	1 467 742	1 367 517	1 305 966
Antal anställda	128	132	136	132	135
Soliditet (%)	24,2	25,5	25,6	25,6	24,6
Avkastning på totalt kap. (%)	2,7	1,5	2,9	3,2	1,8
Avkastning på eget kap. (%)	4,3	2,4	9,0	10,3	4,8
Moderbolaget	2024	2023	2022	2021	2020

Nettoomsättning	328 667	306 599	304 242	289 988	242 949
Resultat efter finansiella poster	-8 600	-9 157	15 834	20 291	-2 968
Balansomslutning	1 346 525	1 206 799	1 192 293	1 109 813	1 060 848
Antal anställda	128	132	136	132	135
Soliditet (%)	20,1	23,5	24,4	25,0	24,6
Avkastning på totalt kap. (%)	1,0	0,5	1,9	2,4	0,3
Avkastning på eget kap. (%)	-3,0	-3,2	5,5	7,3	-1,1

För definitioner av nyckeltal, se Redovisnings- och värderingsprinciper.

Förändringar i eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Reserver	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Minoritets- intresse	Totalt
Belopp vid årets ingång	40 100	10 000	328 787	285	379 172
Årets resultat			13 073	234	13 307
Belopp vid årets utgång	40 100	10 000	341 860	519	392 479

Moderbolaget	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	40 100	10 000	-20 088	1 280	31 292
Disposition enligt beslut av årsstämman:					
Balanseras i ny räkning			1 280	-1 280	0
Årets resultat				1 451	1 451
Belopp vid årets utgång	40 100	10 000	-18 808	1 451	32 743

Aktiekapitalet består av 401 000 st aktier med kvotvärde 100 kr.

Förslag till behandling av ansamlad förlust

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten (kronor):

ansamlad förlust	-18 808 373
årets vinst	1 451 446
	-17 356 927
behandlas så att i ny räkning överföres	-17 356 927
	-17 356 927

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med noter.

Koncernens Resultaträkning

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
	1		
Nettoomsättning	4	454 432	435 825
Aktiverat arbete för egen räkning		0	1 100
Övriga rörelseintäkter		43 741	40 574
		498 173	477 499
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-242 131	-197 470
Övriga externa kostnader	5	-33 504	-86 187
Personalkostnader	6	-100 903	-99 971
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-80 794	-74 752
		-457 331	-458 380
Rörelseresultat		40 842	19 120
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	7	0	-240
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	1 224	1 224
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	1 415	1 675
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-26 467	-18 202
		-23 828	-15 543
Resultat efter finansiella poster		17 013	3 576
Uppskjuten skatt	11	-3 706	-929
Årets resultat		13 307	2 647

Koncernens Balansräkning

Tkr

	Not 1	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	12	135 782	120 565
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13	1 030 058	974 243
Inventarier, verktyg och installationer	14	123 299	123 562
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	172 837	92 670
		1 461 976	1 311 040
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	16, 17	0	0
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	2 381	2 381
Uppskjuten skattefordran	19	5 436	6 082
		7 817	8 463
Summa anläggningstillgångar		1 469 793	1 319 503
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter	20	22 485	15 146
		22 485	15 146
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		56 311	62 163
Aktuella skattefordringar		2 031	2 031
Övriga fordringar		6 813	3 068
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	64 764	66 078
		129 919	133 339
<i>Kassa och bank</i>		57	19 065
Summa omsättningstillgångar		152 461	167 550
SUMMA TILLGÅNGAR		1 622 254	1 487 053

Koncernens Balansräkning

Tkr

	Not 1	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	22		
<i>Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare</i>			
Aktiekapital		40 100	40 100
Reserver		10 000	10 000
Annat eget kapital inklusive årets resultat		341 860	328 787
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		391 960	378 887
<i>Innehav utan bestämmande inflytande</i>			
Innehav utan bestämmande inflytande		519	285
Eget kapital hänförligt till minoritetsintresset		519	285
Summa eget kapital		392 479	379 172
Avsättningar			
Avsättningar för uppskjuten skatt	19	111 308	108 357
Uppskjuten skatteskuld	19	535	426
Övriga avsättningar	23	39 936	38 418
		151 779	147 200
Långfristiga skulder	24, 25		
Skulder till kreditinstitut		527 250	571 000
		527 250	571 000
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	26	8 884	0
Skulder till kreditinstitut	24	387 600	253 600
Leverantörsskulder		38 653	21 592
Övriga skulder		27 867	26 156
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	87 742	88 333
		550 746	389 680
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 622 254	1 487 052

Koncernens Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		17 013	3 576
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	28	82 296	74 415
Betald skatt		0	31
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		99 309	78 022
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		-7 339	-4 148
Förändring kundfordringar		5 852	10 967
Förändring av kortfristiga fordringar		-2 430	-6 187
Förändring leverantörsskulder		17 061	-7 459
Förändring av kortfristiga skulder		1 120	8 231
Kassaflöde från den löpande verksamheten		113 573	79 425
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-231 715	-81 972
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-231 715	-81 972
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		108 884	60 000
Amortering av lån		-9 750	-43 983
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		99 134	16 017
Årets kassaflöde		-19 008	13 471
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		19 065	5 594
Likvida medel vid årets slut	29	57	19 065

Moderbolagets Resultaträkning

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Nettoomsättning	4	328 666	306 598
Aktiverat arbete för egen räkning		0	1 100
Övriga rörelseintäkter		71 716	62 367
		400 382	370 065
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-151 918	-85 382
Övriga externa kostnader	5	-75 577	-126 403
Personalkostnader	6	-100 791	-99 888
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12, 13, 14	-60 262	-54 116
		-388 548	-365 789
Rörelseresultat	30	11 834	4 276
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	1 224	1 224
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	1 045	871
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-22 703	-15 528
		-20 434	-13 433
Resultat efter finansiella poster		-8 600	-9 157
Bokslutsdispositioner	31	10 697	10 844
Resultat före skatt		2 097	1 687
Uppskjuten skatt	11	-646	-407
Årets resultat		1 451	1 280

**Moderbolagets
Balansräkning**
Tkr

Not
1

2024-12-31

2023-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	12	69 651	73 954
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13	745 347	691 256
Inventarier, verktyg och installationer	14	108 115	109 889
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	160 375	68 016
		1 083 488	943 115

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	32, 33	93 800	93 800
Fordringar hos koncernföretag	34	9 458	9 458
Andelar i intresseföretag	16, 17	2 700	2 700
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	2 380	2 380
Uppskjutna skattefordringar	19	5 436	6 082
		113 774	114 420
Summa anläggningstillgångar		1 197 262	1 057 535

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Råvaror och förnödenheter	20	22 485	15 146
		22 485	15 146

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		57 143	63 076
Fordringar hos koncernföretag		16 630	935
Aktuella skattefordringar		1 502	1 502
Övriga kortfristiga fordringar		5 602	269
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	45 901	49 329
		126 778	115 111

Kassa och bank

		0	19 007
Summa omsättningstillgångar		149 263	149 264

SUMMA TILLGÅNGAR

1 346 525   **1 206 799**

Moderbolagets Balansräkning

Tkr

	Not 1	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	22, 35		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		40 100	40 100
Reservfond		10 000	10 000
		50 100	50 100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		-18 808	-20 088
Årets resultat		1 451	1 280
		-17 357	-18 808
Summa eget kapital		32 743	31 292
Obeskattade reserver	36	313 378	318 173
Avsättningar			
Övriga avsättningar	23	39 936	38 418
Summa avsättningar		39 936	38 418
Långfristiga skulder	24, 25		
Övriga skulder till kreditinstitut		447 250	482 500
Summa långfristiga skulder		447 250	482 500
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	26	8 884	0
Skulder till kreditinstitut	24	348 250	219 750
Leverantörsskulder		33 637	13 168
Skulder till koncernföretag		63 081	43 631
Övriga kortfristiga skulder		5 193	4 836
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	54 173	55 031
Summa kortfristiga skulder		513 218	336 416
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 346 525	1 206 799

Moderbolagets Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-8 599	-9 157
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	28	61 780	53 469
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		53 181	44 312
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager		-7 339	-4 148
Förändring av kundfordringar		5 934	10 865
Förändring av kortfristiga fordringar		-11 697	-576
Förändring av leverantörsskulder		20 469	-11 556
Förändring av kortfristiga skulder		18 947	25 874
Kassaflöde från den löpande verksamheten		79 495	64 771
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-200 636	-56 401
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-200 636	-56 401
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		100 000	50 000
Amortering av lån		-6 750	-11 750
Amortering av leasingskuld		0	-28 200
Förändring av kortfristig finansiell skuld		8 884	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		102 134	10 050
Årets kassaflöde		-19 007	18 420
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		19 007	587
Likvida medel vid årets slut	29	0	19 007

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Moderföretaget och koncernen tillämpar samma redovisningsprinciper om inte annat framgår nedan.

Eget kapital

Eget kapital delas in i bundet och fritt kapital, i enlighet med ÄRLs indelning.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna.

Bokslutsdispositioner

Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Aktier och andelar i dotterföretag

Aktier och andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott och koncernbidrag läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Materiella anläggningstillgångar

I moderföretaget görs inga avsättningar för återställandekostnader i samband med förvärv av materiella anläggningstillgångar. I stället tillämpas principen att avsättning för återställandekostnader görs successivt.

Elcertifikat

Lagerförda elcertifikat värderas till anskaffningsvärdet, dvs noll kronor, avseende de certifikat som var registrerade på vårt konto hos Svenska Kraftnät per 2024-12-31. Marknadsvärdet av dessa elcertifikat var vid årsskiftet ca 0,012 (0,037) Mkr.

Utsläppsrätter

Lagerförda utsläppsrätter värderas till anskaffningsvärdet, dvs noll kronor, avseende de rättigheter som var registrerade på vårt konto per 2024-12-31. Marknadsvärdet av dessa utsläppsrätter var vid årsskiftet ca 5,7 (11,3) Mkr.

Intäktsredovisning

Nettoomsättningen omfattar försäljningsintäkter från kärnverksamheterna, det vill säga produktion, försäljning och distribution av el, försäljning och distribution av värme, försäljning av gas, energihandel samt andra intäkter såsom tjänster och konsultuppdrag och anslutningsavgifter.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen redovisas efter avdrag för moms och rabatter. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning. Bolaget har ej tidsbegränsat åtagande att underhålla och vid behov ersätta investeringar i anslutningar. Koncernen intäktsför anslutningsavgifter över intäktsgenererande tillgångars beräknade nyttjandeperiod som uppgår till 30 år. Periodiserade anslutningsavgifter ingår i posten uppluna kostnader och förutbetalda intäkter.

Koncernredovisning

Härnösand Energi & Miljö AB upprättar koncernredovisning. Uppgifter om koncernföretag finns i not 33. Dotterföretagen inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då det bestämmande inflytandet erhålls. Identifierbara tillgångar och skulder värderas inledningsvis till verkliga värden vid förvärvstidpunkten. Minoritetens andel av de förvärvade nettotillgångarna värderas till verkligt värde. Goodwill utgörs av mellanskillnaden mellan de förvärvade identifierbara nettotillgångarna vid förvärvstillfället och anskaffningsvärdet inklusive värdet av minoritetsintresset och värderas initialt till anskaffningsvärdet.

Mellanhavanden mellan koncernföretag elimineras i sin helhet.

Dotterföretag i andra länder upprättar sin årsredovisning i utländsk valuta. Omräkning av posterna i dessa företags balans- och resultaträkningar görs till balansdagskurs respektive avistakurs för den dag respektive affärshändelse ägde rum. De omräkningsdifferenser som uppkommer redovisas i koncernens egna kapital.

Intresseföretag och Gemensamt styrt företag

Som intresseföretag räknas sådana företag där företaget har ett betydande men inte bestämmande inflytande. Ett betydande inflytande anses normalt föreligga när företaget äger minst 20 % men inte mer än 50 % av rösterna i ett annat företag.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar

Stomme	50 år
Fasad	30 år
Tak	15-25 år
Övrigt	20 år
Markanläggningar	20 år
El-ledningar	30 år
Mottagnings- och fördelningsstationer	10 år
Transformatorer	15 år
Vattenledningar	50 år
Fjärrvärmeledningar	30 år
Maskiner i Kraftvärmeverket	15 år
Gasanläggning	15 år
Gasledningar	25 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-15 år

Komponentindelning

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten .

Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder, och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när Härnösand Energi & Miljö AB blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Posten består huvudsakligen av aktier samt ett mindre innehav av räntebärande tillgångar. Innehaven innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning redovisas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. I posten kortfristiga placeringar ingår aktier som innehas för att placera likviditetsöverskott på kort sikt.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Fordringar som är räntefria eller som löper med ränta som avviker från marknadsräntan och har en löptid överstigande 12 månader redovisas till ett diskonterat nuvärde och tidsvärdeförändringen redovisas som ränteintäkt i resultaträkningen.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedömer Härnösand Energi & Miljö AB om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov i någon utav de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående. Nedskrivning redovisas i resultaträkningsposten Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar. Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för aktier och andelar och övriga enskilda finansiella anläggningstillgångar som är väsentliga. Nedskrivning för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av företagsledningens bästa uppskattning av de framtida kassaflödena diskonterade med tillgångens ursprungliga effektivränta.

För tillgångar med rörlig ränta används den på balansdagen aktuella räntan som diskonteringsränta.

Vid prövning av nedskrivningsbehov för värdepappersportföljen med ränteinstrument fastställs på motsvarande sätt en effektivränta för portföljen som används vid diskonteringen. Om nedskrivning av aktier sker fastställs nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan det redovisade värdet och det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nuvärdet av framtida kassaflöden (som baseras på företagsledningens bästa uppskattning).

Leasingavtal

Leasing klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing i koncernbolag och moderbolag.

Leasingavtal som innebär att de ekonomiska riskerna och fördelarna med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till ett företag i Härnösand Energi & Miljö AB koncern klassificeras i koncernredovisningen och i moderbolaget som finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal medför att rättigheter och skyldigheter redovisas som tillgång respektive skuld i balansräkningen. Tillgången och skulden värderas till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna.

Utgifter som direkt kan hänföras till leasingavtalet läggs till tillgångens värde. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering enligt effektivräntemetoden. Variabla avgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Den leasade tillgången skrivs av linjärt över leasingperioden.

Leasingavtal där de ekonomiska fördelar och risker som är hänförliga till leasingobjektet i allt väsentligt kvarstår hos leasegivaren, klassificeras som operationell leasing. Betalningar, inklusive en första förhöjd hyra, enligt dessa avtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). För råvaror ingår alla utgifter som är direkt hänförliga till anskaffningen av varorna i anskaffningsvärdet. För varor under tillverkning och färdiga varor inkluderar anskaffningsvärdet formgivningskostnader, råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader, hänförliga indirekta tillverkningskostnader samt lånekostnader. Varulagret har i moderföretaget värderats till 97% av det samlade anskaffningsvärdet vilket understiger dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. I koncernredovisningen värderas varulagret till det fulla anskaffningsvärdet vilket understiger dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda metoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning. Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas mot eget kapital.

Avsättningar

Företaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Företaget nuvärdesberäknar förpliktelser som väntas regleras efter mer än tolv månader. Den ökning av avsättningen som beror på att tid förflyter redovisas som räntekostnad.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Ersättning VD

Verkställande direktör tjänst avser en företagsledande position och undantas därmed från bestämmelserna i Lag (1982:80) om anställningsskydd, LAS. I fråga om allmänna anställningsvillkor i övrigt tillämpas bestämmelserna efter samma grunder som gäller för övriga anställda inom bolaget. Verkställande direktören tillförsäkras tjänstepensionsrätt enligt arbetsgivarens pensionsavtal, för närvarande AKAP-KR.

Vid uppsägning av anställningen gäller ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från Bolaget kan arbetsgivaren fastställa vid vilken tidpunkt anställningen upphör. Verkställande direktören har rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner.

Utöver pension enligt lag utgår pension enligt vid företaget gällande PA-KFS 09. För anställningen gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från företaget betalas i samband med anställningens upphörande en engångsersättning till VD motsvarande totalt 12 månadslöner.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter.

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Antal anställda

Medelantal anställda under räkenskapsåret.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Avkastning på totalt kap. (%)

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av balansomslutningen.

Avkastning på eget kap. (%)

Resultat efter finansiella poster i procent av justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt).

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Inga väsentliga källor till osäkerhet i uppskattningar och antaganden på balansdagen bedöms kunna innebära en betydande risk för en väsentlig justering av redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Not 2 Ställda säkerheter Koncernen

Koncern har inga ställda säkerheter.

Moderbolaget

Moderbolag har inga ställda säkerheter.

Not 3 Eventualförpliktelser Koncernen

Koncern har inga eventualförpliktelser.

Moderbolaget

Moderbolag har inga eventualförpliktelser.

Not 4 Nettoomsättningens fördelning Koncernen

	2024	2023
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Fjärrvärme	147 071	149 454
Återvinning	90 403	68 811
Vatten	72 012	62 903
Elnät	93 435	89 224
Elförsäljning	36 445	40 878
Andra verksamheter	15 066	24 555
	454 432	435 825
Nettoomsättningen per geografisk marknad		
Sverige	454 432	435 825

	454 432	435 825
Moderbolaget		
	2024	2023
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Fjärrvärme	148 125	149 856
Återvinning	90 673	69 177
Vatten	72 120	62 993
Andra verksamheter	17 748	24 573
	328 666	306 599
Nettoomsättningen per geografisk marknad		
Sverige	328 667	306 599
	328 667	306 599

**Not 5 Arvode till revisorer
Koncernen**

	2024	2023
Ernst & Young		
Revisionsuppdrag	360	423
Övriga tjänster	120	125
	480	548

Moderbolaget

	2024	2023
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	200	278
Övriga tjänster	66	92
	266	370

Not 6 Anställda och personalkostnader

Koncernen

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	34	36
Män	94	96
	128	132
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 704	1 947
Övriga anställda	65 340	66 039
	67 044	67 986
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	362	234
Pensionskostnader för övriga anställda	7 089	5 940
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	23 134	22 665
	30 585	28 839
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	97 629	96 825
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	36 %	36 %
Andel män i styrelsen	64 %	64 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	13 %	29 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	87 %	71 %

Moderbolaget

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	34	36
Män	94	96
	128	132
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 704	1 947
Övriga anställda	65 340	66 039
	67 044	67 986
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	362	234
Pensionskostnader för övriga anställda	7 084	5 922
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	23 129	22 679
	30 575	28 835
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	97 619	96 821
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	33 %	33 %
Andel män i styrelsen	67 %	67 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	14 %	29 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	86 %	71 %

För information om avgångsvederlag och pension till VD, se avsnitt ersättning VD i redovisningsprinciperna.

**Not 7 Resultat från övriga företag som det finns ägarintresse i
Koncernen**

	2024	2023
Resultatandel i intressebolag	0	-240
	0	-240

**Not 8 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar
Koncernen**

	2024	2023
Erhållna utdelningar	1 224	1 224
	1 224	1 224

Moderbolaget

	2024	2023
Erhållna utdelningar	1 224	1 224
	1 224	1 224

**Not 9 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter
Koncernen**

	2024	2023
Övriga ränteintäkter	1 415	1 675
	1 415	1 675

Moderbolaget

	2024	2023
Övriga ränteintäkter	993	871
Kursdifferenser	51	0
	1 044	871

**Not 10 Räntekostnader och liknande resultatposter
Koncernen**

	2024	2023
Övriga räntekostnader	23 169	14 955
Kursdifferenser	0	16
Borgensavgifter	3 298	3 231
	26 467	18 202

Moderbolaget

	2024	2023
Övriga räntekostnader	19 894	12 743
Kursdifferenser	0	16
Borgensavgifter	2 809	2 769
	22 703	15 528

Not 11 Aktuell och uppskjuten skatt Koncernen

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	-3 706	-929
Totalt redovisad skatt	-3 706	-929

Avstämning av effektiv skatt

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		17 013		3 576
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	-3 505	20,6	-737
Ej avdragsgilla kostnader		-59		-76
Ej skattepliktiga intäkter		272		273
Skattemässiga justeringar avs temporära skillnader		-414		-389
Redovisad effektiv skatt	21,8	-3 706	26,0	-929

Moderbolaget

	2024	2023
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	-646	-407
Totalt redovisad skatt	-646	-407

Avstämning av effektiv skatt

	2024		2023	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		2 097		1 687
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	-432	20,6	-348
Ej avdragsgilla kostnader		-59		-71
Ej skattepliktiga intäkter		259		259
Skattemässiga justeringar avs temporära skillnader		-414		-248
Redovisad effektiv skatt	30,8	-646	24,2	-407

**Not 12 Byggnader och mark
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	269 129	267 286
Inköp	0	523
Omklassificeringar från pågående	24 979	1 320
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	294 108	269 129
Ingående avskrivningar	-132 694	-123 860
Årets avskrivningar	-9 764	-8 834
Utgående ackumulerade avskrivningar	-142 458	-132 694
Ingående nedskrivningar	-15 869	-15 869
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-15 869	-15 869
Utgående redovisat värde	135 781	120 566
Bokfört värde byggnader	73 288	77 479
Bokfört värde mark och markanläggningar	62 493	43 086
	135 781	120 565

Moderbolaget

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	135 030	133 187
Inköp	0	523
Omklassificeringar från pågående	2 751	1 320
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	137 781	135 030
Ingående avskrivningar	-46 178	-40 406
Årets avskrivningar	-7 053	-5 772
Utgående ackumulerade avskrivningar	-53 231	-46 178
Ingående nedskrivningar	-14 898	-14 898
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-14 898	-14 898
Utgående redovisat värde	69 652	73 954
Bokfört värde byggnader	37 373	39 660
Bokfört värde mark och markanläggningar	32 278	34 294
	69 651	73 954

**Not 13 Maskiner och andra tekniska anläggningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 942 679	1 880 193
Inköp	0	19 656
Omklassificeringar från pågående	111 616	42 830
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 054 295	1 942 679
Ingående avskrivningar	-925 124	-870 832
Årets avskrivningar	-55 801	-54 292
Utgående ackumulerade avskrivningar	-980 925	-925 124
Ingående nedskrivningar	-43 312	-46 682
Återförda nedskrivningar	0	3 370
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-43 312	-43 312
Utgående redovisat värde	1 030 058	974 243

Moderbolaget

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	1 273 660	1 235 935
Inköp	0	19 656
Omklassificeringar från pågående	94 354	18 069
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 368 014	1 273 660
Ingående avskrivningar	-539 240	-500 253
Årets avskrivningar	-40 263	-38 987
Utgående ackumulerade avskrivningar	-579 503	-539 240
Ingående nedskrivningar	-43 164	-46 534
Återförda nedskrivningar	0	3 370
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-43 164	-43 164
Utgående redovisat värde	745 347	691 256

**Not 14 Inventarier, verktyg och installationer
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	321 499	308 048
Inköp	0	1 536
Försäljningar/utrangeringar	0	-87
Omklassificeringar från pågående	14 947	12 002
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	336 446	321 499
Ingående avskrivningar	-197 139	-182 228
Försäljningar/utrangeringar	0	87
Årets avskrivningar	-15 210	-14 998
Utgående ackumulerade avskrivningar	-212 349	-197 139
Ingående nedskrivningar	-797	-797
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-797	-797
Utgående redovisat värde	123 300	123 563

Moderbolaget

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	250 220	240 095
Inköp	0	1 536
Omklassificeringar från pågående	11 164	8 589
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	261 384	250 220
Ingående avskrivningar	-139 680	-126 953
Årets avskrivningar	-12 938	-12 727
Utgående ackumulerade avskrivningar	-152 618	-139 680
Ingående nedskrivningar	-651	-651
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-651	-651
Utgående redovisat värde	108 115	109 889

**Not 15 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	92 670	88 633
Inköp	231 715	60 256
Omklassificeringar	-151 549	-56 219
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	172 836	92 670
Utgående redovisat värde	172 836	92 670

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	68 016	61 309
Inköp	200 636	34 685
Omklassificeringar	-108 277	-27 978
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	160 375	68 016
Utgående redovisat värde	160 375	68 016

**Not 16 Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 700	2 700
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 700	2 700
Ingående resultatjusteringar	-2 700	-2 460
Årets resultatandel		-240
Utgående ackumulerade resultatjusteringar	-2 700	-2 700
Utgående redovisat värde	0	0

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 700	2 700
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 700	2 700
Utgående redovisat värde	2 700	2 700

**Not 17 Specifikation andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
Koncernen**

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Kommunbränsle i Ådalen AB	40	40	16 800	0 0

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Kommunbränsle i Ådalen AB	40	40	16 800	2 700 2 700

	Org.nr	Säte
Kommunbränsle i Ådalen AB	556220-6200	Härnösand

**Not 18 Andra långfristiga värdepappersinnehav
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 381	2 381
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 381	2 381
Utgående redovisat värde	2 381	2 381

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 380	2 380
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 380	2 380
Utgående redovisat värde	2 380	2 380

**Not 19 Uppskjuten skatt på temporära skillnader
Koncernen**

**Uppskjuten skatt på temporära skillnader
2024-12-31**

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	5 436	-535	4 901
Obeskattade reserver		-111 308	-111 308
	5 436	-111 843	-106 407

2023-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	6 082	-426	5 656
Obeskattade reserver		-108 357	-108 357
	6 082	-108 782	-102 701

Förändring av uppskjuten skatt

	Belopp vid årets ingång	Redovisas i resultaträk.	Belopp vid årets utgång
Skattepliktiga temporära skillnader	5 656	-755	4 901
Obeskattade reserver	-108 357	-2 951	-111 308
	-102 701	-3 706	-106 407

**Moderbolaget
2024-12-31**

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	5 436	5 436
	5 436	5 436

2023-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	6 082	6 082
	6 082	6 082

Förändring av uppskjuten skatt

	Belopp vid årets ingång	Redovisas i resultaträk.	Belopp vid årets utgång
Skattepliktiga temporära skillnader	6 082	-646	5 436
	6 082	-646	5 436

**Not 20 Varulager
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Eldningsolja	2 017	2 714
Ved/Träbränsle	17 941	11 013
Växlare/Material	2 334	1 269
Gas	59	57
Sand	22	27
Lut	41	24
Ammoniak	71	41
	22 485	15 145

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Eldningsolja	2 017	2 714
Ved/Träbränsle	17 941	11 013
Växlare/Material	2 334	1 269
Gas	59	57
Sand	22	27
Lut	41	25
Ammoniak	71	41
	22 485	15 146

**Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna intäkter avseende debitering december	57 235	51 467
Övriga poster	7 529	14 611
	64 764	66 078

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna intäkter avseende debitering december	39 352	35 238
Övriga poster	6 548	14 091
	45 900	49 329

**Not 22 Antal aktier och kvotvärde
Koncernen**

Namn	Antal aktier	Kvot- värde
Antal Aktier	401 000	100
	401 000	100

Moderbolaget

Namn	Antal aktier	Kvot- värde
Antal Aktier	401 000	100
	401 000	

**Not 23 Övriga avsättningar
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Avsättning deponi 2:1	6 728	6 566
Avsättning vindkraft	2 297	860
Fondering VA	27 067	28 133
Avsättning vattenskador	1 778	2 248
Avsättning deponi 2:2	2 066	610
	39 936	38 417

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Avsättning deponi 2:1	6 728	6 566
Avsättning vindkraft	2 297	860
Fondering VA	27 067	28 133
Avsättning vattenskador	1 778	2 248
Avsättning deponi 2:2	2 066	610
	39 936	38 417

**Not 24 Skulder som avser flera poster
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Långfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	527 250	571 000
	527 250	571 000
Kortfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	387 600	253 600
	387 600	253 600
Moderbolaget		
	2024-12-31	2023-12-31
Långfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	447 250	482 500
	447 250	482 500
Kortfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	348 250	219 750
	348 250	219 750

**Not 25 Långfristiga skulder
Koncernen
Moderbolaget**

Inga skulder förfaller senare än 5 år i varken moderbolaget eller koncernen.

**Not 26 Checkräkningskredit
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	29 000	29 000
Utnyttjad kredit uppgår till	-8 884	0
Moderbolaget		
	2024-12-31	2023-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	15 000	15 000
Utnyttjad kredit uppgår till	-8 884	0

**Not 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna personalkostnader	8 258	10 150
Upplupna räntekostnader	2 561	1 839
Bränsle december	8 780	6 080
Sent ankomna leverantörsfakturor	7 432	8 896
VA anslutningsavgifter	25 014	25 586
Övriga poster	9 659	16 451
Anslutningsavgifter	18 933	18 968
Regionnätavgift	2 770	191
Elcertifikat	2 740	171
Nätförluster	562	0
Biogasstöd	1 032	0
	87 741	88 332

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna personalkostnader	8 258	10 150
Upplupna räntekostnader	2 139	1 639
Bränsle december	8 780	6 080
Sent ankomna leverantörsfakturor	5 262	6 353
VA anslutningsavgifter	25 014	25 586
Övriga poster	3 689	5 226
Biogasstöd	1 032	0
	54 174	55 034

**Not 28 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	80 774	78 122
Omklassificeringar	4	69
Återföringar nedskrivningar	0	-3 370
Förändringar avsättningar	1 518	-647
Resultatandel intressebolag	0	241
	82 296	74 415

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Avskrivningar	60 262	57 486
Återföring nedskrivningar	0	-3 370
Förändringar i avsättningar	1 519	-647
	61 781	53 469

**Not 29 Likvida medel
Koncernen**

	2024-12-31	2023-12-31
Likvida medel		
Banktillgodohavanden	57	2 330
Tillgodohavanden på koncerngemensamt konto	0	16 735
	57	19 065

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Likvida medel		
Banktillgodohavanden	0	2 272
Tillgodohavanden på koncerngemensamt konto	0	16 735
	0	19 007

**Not 30 Inköp och försäljning mellan koncernföretag
Moderbolaget**

	2024	2023
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i koncernen	9,53 %	9,15 %
Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i koncernen	12,94 %	8,33 %

Not 31 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget

	2024	2023
Mottagna koncernbidrag	5 901	935
Avskrivning över plan	4 795	9 909
	10 696	10 844

Not 32 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	93 800	93 800
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	93 800	93 800
Utgående redovisat värde	93 800	93 800

Not 33 Specifikation andelar i koncernföretag

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Härnösand Elnät AB	100%	100%	180 000	90 000
Härnösand Elförsäljning AB	95%	95%	3 800	3 800
				93 800

	Org.nr	Säte
Härnösand Elnät AB	556133-3328	Härnösand
Härnösand Elförsäljning AB	559113-8366	Härnösand

Not 34 Fordringar hos koncernföretag

Moderbolaget

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärden	9 458	10 044
Avgående fordringar	0	-586
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 458	9 458
Utgående redovisat värde	9 458	9 458

**Not 35 Disposition av vinst eller förlust
Moderbolaget**

2024-12-31

Förslag till behandling av ansamlad förlust

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten:

ansamlad förlust	-18 808
årets vinst	1 451
	-17 357
behandlas så att i ny räkning överföres	-17 357
	-17 357

**Not 36 Obeskattade reserver
Moderbolaget**

2024-12-31

2023-12-31

Akkumulerade överavskrivningar	313 378	318 173
	313 378	318 173

**Not 37 Offentliga bidrag
Koncernen**

Bidrag som har erhållits:

Anläggande av våtmark 67 tkr
Driftstöd produktion av biogas 2248 tkr
Biogasstöd 299 tkr
Lönebidrag 412 tkr

Naturvårdsverket- bidrag hänfört till verksamhet enligt förordning 2022:1274 om producentansvar för förpackningar:

Kvartal 1 2530 tkr
Kvartal 2 2691 tkr

**Not 38 Tillståndspliktig verksamhet
Moderbolaget**

Grundtillstånden för HEMAB:s miljöfarliga verksamheter är inte tidsbegränsade och behöver därför inte förnyas eller revideras om inte verksamheterna behöver ändras av någon anledning.

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Underskriven den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Jasenko Omanovic
Ordförande

Susanne Forsberg

Magnus Holm

Per Lingensjö

Maria Ljung

Lennart Molin

Anders Nordström

Glenn Sehlin

Ester Sundin Hemström

Per Mellberg
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor

Verifikat

Transaktion 09222115557540741630

Dokument

HEMAB_2_250304_med bilagor
Huvuddokument
52 sidor
Startades 2025-03-05 11:11:05 CET (+0100) av Backoffice
HEMAB (BH)
Färdigställt 2025-03-09 13:25:09 CET (+0100)

Initierare

Backoffice HEMAB (BH)
Härnösand Energi och Miljö AB
Org. nr 556526-3745
backoffice@hemab.se
+46736203667

Signerare

Alex Engmark (AE)
alex.engmark@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"ALEX LISA RUNA ENGMARK"
Signerade 2025-03-05 11:21:59 CET (+0100)

Jasenko Omanovic (JO)
jasenko.omanovic@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"JASENKO OMANOVIC"
Signerade 2025-03-09 13:25:09 CET (+0100)

Ester Sundin Hemström (ESH)
ester.sundin.hemstrom@harnosand.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"Ester A M L Sundin Hemström"
Signerade 2025-03-05 15:19:58 CET (+0100)

Verifikat

Transaktion 09222115557540741630

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll

HEMAB Elförsäljning AB, styrelsemöte

Tisdag den 4 mars 2024 kl. 16:15 – 16:22

Plats: Teams

Närvarande:

Jasenko Omanovic
Susanne Forsberg
Ester Hemström Sundin
Göran Albertsson

Ej närvarande:

Övriga

Per Mellberg, VD
Alex Engmark, sekreterare

§118 Sammanträdes öppnades av ordförande

§119 Val av protokolljusterare

Ester Hemström Sundin valdes att tillsammans med Jasenko Omanovic justera dagens protokoll.

§120 Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes utan tillägg.

§121 Beslutsärende

Styrelsen godkände och undertecknade årsredovisningen för 2024 och överlämnade till årsstämman för fastställande 13e maj.

§122 Övriga frågor

§123 Sammanträdet avslutas

Vid protokollet

Alex Engmark

Ordförande

Justeras

Jasenko Omanovic

Ester Hemström Sundin

HEFAB

Extra Styrelsemöte

2025-03-04

Dagordning HEFAB

1. Sammanträdet öppnas
2. Val av protokolljusterare
3. Godkännande av föredragningslistan
4. Ekonomi

4. Ekonomi

4.1 Årsredovisning 2024

Årsredovisning 2024 godkänns och undertecknas.

Revisorn drog sin granskning i korta drag på HEMABs styrelsemöte 2025-03-04

Förslag till beslut:

att godkänna och underteckna årsredovisning 2024 samt överlämna till årsstämman 13 maj för fastställande.

Dagordning HEFAB

5. Övriga frågor
6. Sammanträdet avslutas

Slut

Verifikat

Transaktion 09222115557540716821

Dokument

Protokoll HEFAB 20250304

Huvuddokument

7 sidor

Startades 2025-03-05 07:25:40 CET (+0100) av Backoffice
HEMAB (BH)

Färdigställt 2025-03-09 13:23:58 CET (+0100)

Initierare

Backoffice HEMAB (BH)

Härnösand Energi och Miljö AB

Org. nr 556526-3745

backoffice@hemab.se

+46736203667

Signerare

Alex Engmark (AE)

alex.engmark@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"ALEX LISA RUNA ENGMARK"

Signerade 2025-03-05 07:26:50 CET (+0100)

Jasenko Omanovic (JO)

jasenko.omanovic@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"JASENKO OMANOVIC"

Signerade 2025-03-09 13:23:58 CET (+0100)

Ester Sundin Hemström (ESH)

ester.sundin.hemstrom@harnosand.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var
"Ester A M L Sundin Hemström"

Signerade 2025-03-05 15:17:33 CET (+0100)

Verifikat

Transaktion 09222115557540716821

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Information i kursiv stil är säkert verifierad av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
Kommunarkivet
2024

KOMMUNARKIVET

Organisation och uppdrag

Kommunarkivet är en organisatorisk del av kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelsen är arkivmyndighet och kommunarkivet är centralarkiv för kommunens handlingar. I kommunarkivets verksamhet ingår att utöva tillsyn över arkivvården hos kommunens myndigheter och bolag, samt att utgöra ett stöd i arkiv- och dokumenthanteringsfrågor. Myndigheternas arkiv skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att rätten att ta del av allmänna handlingar upprätthålls. Arkiven skall tillgodose behovet av information inom rättskipning, förvaltning och forskning. I Härnösands kommun ansvarar varje myndighet för sina arkiv.

Efter inventering i slutet av året kan det noteras att kommunarkivet förvarar cirka 2401 (2275) hyllmeter med handlingar. Arkivmaterialet sträcker sig från år 1863 och fram till idag. Samtliga upphörda kommuners arkiv, med undantag av Hernö kommun (vars handlingar inte finns), är samlade i depån.

Kommunarkivet är beläget på Kusthöjden och är samlokaliserat med arkivinstitutionerna Riksarkivet i Härnösand, Föreningsarkivet Västernorrland, Näringslivsarkiv i Norrland (NIN) samt Bolagsverket, under benämningen Arkivcentrum Nord.

Personal

Bemanningen har under verksamhetsåret bestått av en kommunarkivarie 100 % och en arkivhandläggare 100 %.

TILLSYN OCH RÅDGIVNING

Tillsyn och rådgivning berör det interna förhållandet inom kommunen. Varje myndighet ansvarar för att dess arkiv vårdas enligt arkivlagen (SFS 1990:782) samt arkivreglementet. Med myndigheter avses kommunstyrelsen och övriga nämnder, kommunfullmäktiges revisorer, andra kommunala organ med självständig ställning samt de aktiebolag som kommunen äger med mer än 50 %.

Tillsynen sker genom inspektioner där myndighetens arkivbildning, framställning av handlingar, hantering, förvaring och skydd, arkivlokaler, arkivredovisning (dokumenthanteringsplaner, arkivförteckningar och arkivbeskrivningar) och gallringsrutiner granskas.

Under 2024 gjordes ingen tillsyn, dock har rådgivningar och dialoger hållits med samtliga förvaltningar.

Nämndernas arkivredovisning

Uppdateringar av dokumenthanteringsplanerna för kommunstyrelse och samhällsnämnd har gjorts under året.

TILLHANDAHÅLLANDE OCH TILLGÄNGLIGGÖRANDE

Avsnittet tillhandahållande och tillgängliggörande omfattar ett antal olika aktiviteter, som tillhandahållande av handlingar och uppgifter till allmänheten och myndigheter, forskarservice, ordnings- och förteckningsarbete av arkiv och inkomna leveranser, samt utåtriktad verksamhet.

Ärenden

De ärenden som besvaras delas in i två typer, externa och interna ärenden. Externa ärenden avser forskare (studenter, akademiska och amatörforskare, allmänheten och övriga myndigheter). Interna ärenden avser kommunens egna förvaltningar, bolagen och samarbetsorgan.

Antalet ärenden ökade under 2024 jämfört med året innan, se bilaga 1.

Forskarservice

Kommunarkivet delar forskarexpedition med övriga institutioner på Arkivcentrum Nord. Bemanningen på forskarexpeditionen är institutionsöverskridande, vilket innebär att de olika institutionerna turas om att bemanna expeditionen enligt schema.

Kommunarkivet genomförde 3 pass i expeditionen. Därefter har expeditionstjänstgöringen ändrats efter överenskommelse så att Riksarkivet helt tagit över den.

Ordnings- och förteckningsarbete

För att kunna tillhandahålla material och genomföra effektiva återsökningar krävs att arkivmaterialet är ordnat och förtecknat. Kommunarkivet ordnar och förtecknar dels äldre arkiv där tidigare gjorda arbeten är bristande, samt inkomna leveranser. Under 2024 har ordnings- och förteckningsarbete utförts av nio arkiv, se bilaga 2. De utgörs av kompletteringar och tillägg till befintliga arkivbestånd.

Inkomna leveranser

Kommunarkivet tar kontinuerligt emot arkivmaterial, efter överenskommelse eller utifrån respektive nämnds fastställda

dokumenthanteringsplan. Undantaget är gallringsbara handlingar, som inte tas emot. Hanteringen av gallringsbara handlingar ansvarar respektive förvaltning för. Totalt har kommunarkivet tagit in cirka 52 hyllmeter arkivhandlingar, se bilaga 3. Under året färdigställdes skanningen av personalakter till det digitala personalarkivet. Pappersakterna överfördes till kommunarkivet (23 hm) men ansvaret för dessa är fortsatt HR/löneenheten till dess att en akt avslutats i det digitala personalarkivet och exporterats till e-arkivet, då blir den samlade akten (papper och digitalt) arkivmyndighetens handling.

Därutöver har kommunarkivet även hyrt ut 80 hyllmeter till Timrå kommun för i huvudsak nationella prov (51 nyttjas f n). Diskussioner pågår om överföring av ytterligare cirka 200 hyllmeter arkiv som Timrå deponerar hos Riksarkivet.

Utåtriktad verksamhet

Arkivens dag hölls den 9 november hos Riksarkivet vid Rosenbäckshallén. Årets tema var Arbete och fritid. Kommunarkivet kunde inte delta på grund av sjukdom och planerad ledighet.

ANDRA FOKUSOMRÅDEN

Arbetet med centrumbildningen Nordarkiv fortsatte under året. Lokalfrågan beslutades om men har sedan varit föremål för ytterligare granskning, varvid det slutliga beslutet skjutits upp till efter årsskiftet. Flera grannkommuner har under hösten hört sig för om planerna och visat ett tydligt intresse för deltagande. Timrå har, som nämnts ovan, redan ingått viss samverkan med Härnösands kommun.

Under året har kommunarkivet deltagit i framtagningen av en kravspecifikation för upphandlingen av ett ärendehanteringssystem.

KONTAKTYTOR

Under året har arkivpersonalen deltagit i vår e-arkivleverantörs *Användarforum*. Nätverket för kommunarkivarier i Y-län träffades både fysiskt i Örnsköldsvik under våren och i ett höstmöte online.

Sammanställt 2025-02-12

Stefan Berggren
Kommunarkivarie

Kommunarkivets ärendeöversikt 2024

Interna ärenden	2024	(2023)
Arbetslivsförvaltningen	9	(8)
Kommunstyrelseförvaltningen	44	(27)
Samhällsförvaltningen	68	(67)
Skolförvaltningen	11	(17)
Socialförvaltningen	1	(9)
Övriga	5	(0)
Totalt interna ärenden:	138	(128)
Externa ärenden (Allmänhet, forskare, studenter, myndigheter utanför de kommunala verksamheterna)	855	(654)
Totalt antal ärenden	993	(782)

Ordnade och förtecknade arkiv 2024

Härnösands kommun (1969 –)

Arbetslivsnämnden 2017 – (del av)

Fritids-, kultur- och ungdomsnämnden 1999 – 2006 (del av)

Kommunstyrelsen (del av)

Samhällsnämnden (del av)

Skolnämnden (del av)

Socialnämnden (del av)

Valnämnden (del av)

Övriga

Härnösands kommunanställdas fritidsförening (del av)

Samordningsförbundet Härnösand – Timrå (del av)

Fördelning inkomna arkivleveranser 2024

Nämnder	Hm
<u>Härnösands kommun</u>	
Arbetslivsnämnden (2017-)	0,6
Fritids-, kultur- och ungdomsnämnden (1999 - 2006)	0,5
Kommunstyrelsen	4,4
Samhällsnämnden	4,3
Skolnämnden	12,52
Socialnämnden	29,2
Valnämnden	0,05
Överförmyndarenheten (2007 – 2022)	0,5
	<hr/>
	52,07
Övriga	
Härnösands kommunanställdas fritidsförening	0,01
Samordningsförbundet Härnösand – Timrå	0,03
	<hr/>
	0,04
TOTALT ANTAL HYLLMETER (cirka)	<hr/>
	52,1

Samhällsnämnden

§ 10

Dnr 2025-000003 1.1.3.1

Verksamhetsberättelse 2024

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att godkänna samhällsnämndens verksamhetsberättelse 2024, och

att överlämna samhällsnämndens verksamhetsberättelse 2024 till kommunfullmäktige för kännedom.

Bakgrund

Samhällsnämndens verksamhetsberättelse för 2024 har upprättats i ledningssystemet Hypergene, enligt anvisningar från kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning. I verksamhetsberättelsen presenteras verksamheten och viktiga händelser under året. Avsnittet mål och indikatorer presenterar årets utfall på de indikatorer som rör förvaltningen. Ekonomiavsnittet analyserar det ekonomiska utfallet på drift och investering. Nämnden har en nollbudget för 2024. Resultatet för perioden januari - december är +0,4 mnkr mot budget och årsprognosen visar +0,2 mnkr mot budget för 2024. Investeringsvolymen för perioden är 130,5 mnkr mot en årsbudget på 115 mnkr.

Bilagan utgör samhällsförvaltningens förslag till kommunstyrelseförvaltningens upprättande av årsredovisningen till kommunstyrelsen.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Ingen påverkan.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-23
Verksamhetsberättelse samhällsnämnden 2024

Härnösands
kommun

Samhällsnämnd

Verksamhetsberättelse 2024

2024-12-31

Verksamhetsberättelse 2024

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2024-12-31 Organisation: Samhällsnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2024	1
1 Nämndens uppdrag och verksamhet.....	2
1.1 Utgångspunkter.....	2
2 Viktiga händelser som påverkat verksamheten.....	3
3 Målstyrning	4
4 Uppföljning av planerad verksamhet.....	9
4.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	10
4.2 Övriga uppdrag som tilldelats nämnden	11
5 Ekonomisk uppföljning.....	12
5.1 Utfall.....	12
5.1.1 Utfall per verksamhetsområde	13
5.2 Investeringar	14
6 Internkontroll	16
7 Uppföljning av privata utförare.....	18
8 Bilaga 1, Indikatorer	19

1 Nämndens uppdrag och verksamhet

Samhällsnämnden har ansvarsområden som sträcker sig från myndighetsutövning i miljö, plan- och byggfrågor till utveckling av gator, kajer och vägar och drift och samverkan inom fritid och ungdomsfrågor. Nämnden ansvarar för kommunens investeringar i gator, gång- och cykelvägar, anpassningar vid byggnationer. Samhällsnämnden ansvarar för utveckling och drift av fritids- och friluftsanläggningar.

Samhällsnämnden ansvarar också för löpande frågor inom miljöarbete, fysisk planering, bostadsanpassning, skog- och naturvård, miljö och hälsoskydd, karthantering, livsmedelskontroller samt tillsyn och tillstånd för alkoholservering inklusive försäljning av folköl, tobak och livsmedel. Nämnden ansvarar även för skötsel och utveckling av kommunens gator och parker, samt för föreningsstöd. Skolskjutsar ligger inom nämndens ansvar liksom kommunens kostavdelning där produktionsköket Navet ingår.

Nämndens arbete styrs av reglementet som bestäms av kommunfullmäktige.

1.1 Utgångspunkter

I verksamhetsplanen beskrivs nämndens planerade arbete med mål och uppdrag för det kommande året samt de ekonomiska ramarna. Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport, delårsrapport, samt verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser som påverkat verksamheten

Organisationsförändringar:

Ansvar för livsmedels- och personalbudgeten har överförts från skolförvaltningen till samhällsförvaltningen, och uppföljningsmöten har genomförts för att etablera nya arbetssätt och förbättra resultaten.

Under december gick ansvaret för Fritidsbanken över till samhällsförvaltningen från arbetslivsförvaltningen.

Personalomsättning och kapacitet:

Plan- och byggavdelningen har hanterat hög personalomsättning, vilket påverkat arbetskapaciteten. Mot slutet av året är dock de flesta vakanta tjänster tillsatta, vilket möjliggör en återgång till full kapacitet.

Teknikenheten har pausat rekrytering av tjänsten som trafikplanerare under 2024.

Gatuenheten har utökat sin personalstyrka utifrån avtalen med HEMAB och Härnösandshus.

Samverkan och utvecklingsinitiativ:

Förvaltningen har haft stort fokus på initiativen Tillsammansarbetet och En väg in, som syftar till att förbättra samverkan och effektivisera processer.

Arbetet med strukturer och rutiner inom plan och bygg har prioriterats i ett gemensamt projekt med tillväxtavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen.

Diskussioner kring BAL-avtalet (byggnads-, adress- och lägenhetsinformationsavtalet) med lantmäteriet, som ställer hårdare krav utan ekonomisk kompensation, har lett till att kommunen avstått från att skriva på avtalet i dess nuvarande form.

3 Målstyrning

Under 2023 antog kommunfullmäktige ett nytt målprogram, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla. Programmet gäller under perioden 2024-2027. I programmet beskrivs kommunens vision och sex lokala inriktningar som utgör ett önskat framtida tillstånd för Härnösands kommun. Samtliga nämnder ska inför verksamhetsåret omsätta innehållet i inriktningarna och anta jämställdhetsintegrerade mål med tillhörande nyckelaktiviteter med syfte att bidra till utvecklingen mot det önskade tillståndet.

Nämnden har inför verksamhetsåret 2024 antagit mål med tillhörande nyckelaktiviteter, samt indikatorer till respektive mål. Nedan redovisas måluppfyllelse och nyckelaktiviteter. Måluppfyllelsen har bedömts med stöd av de antagna indikatorerna. Indikatorerna redovisas i detalj i bilaga.

Plats för alla

Mål: Vi skapar förutsättningar för ett jämställt, starkt och inkluderande föreningsliv i alla kommundelar.

Bedömning

Kommentar:

Under året har utbildningar av föreningars ledare och styrelsemedlemmar genomförts vilket bidrar till att skapa trygga idrottsmiljöer för barn och ungdomar. Utbildningsmaterialet har utvecklats för att vara mer anpassat till att motverka felaktiga beteenden och fokusera på förebyggande arbete. Arbetet med dessa utbildningar fortsätter varje år och kommunen kan behöva nå ut till fler ledare för att nå ännu bättre måluppfyllelse.

Föreningar har anordnat avgiftsfri idrottsskola för både pojkar och flickor med bidrag från kommunen, vilket lett till att alla har möjlighet att delta oavsett ekonomiska förutsättningar.

Härnösands fritidsgårds personal har varit i olika delar av kommunen för att möta barn och ungdomar i deras närmiljö. Detta ser vi leder till att fler barn och ungdomar senare besöker Härnösands fritidsgård i centrum. Aktiviteterna för nästa år kan behöva ses över i tid och rum kopplat till åldersgrupper.

Förflyttningen mot målet bedöms vid årsskiftet ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Stärka föreningslivets möjlighet att bedriva folkbildning	✓	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>

Kommentar:

Genom ett bra samarbete med RF SISU Västernorrland och föreningarna kan kommunen erbjuda olika utbildningar och insatser som på sikt innebär starkare och bättre föreningsliv. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Genomföra fritidsgårdsverksamhet utanför staden tillsammans med privata/föreningsinitiativ.	✓	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
---	---	--

Kommentar:

Inför varje sommar läggs ett speciellt schema för aktiviteter och öppethållande på Härnösands Fritidsgård. Planeringen inkluderar även besök och aktiviteter både inom och utanför stadskärnan.

Syftet med att fördela fritidsgårdens personal på olika aktiviteter utanför stadskärnan är att ungdomarna möter fritidsledarna på sin hemmaplan, kan det bli lättare att besöka Härnösands Fritidsgård i centrum senare.

Genomförandegraden är tillräckligt god för att bidra till att nyckelaktiviteten nås vid årets slut.

Mål: Vi har en hållbar och långsiktig samhällsplanering som skapar plats för alla.

Bedömning

Kommentar:

Under året har utbildningar av föreningars ledare och styrelsemedlemmar genomförts vilket bidrar till att skapa trygga idrottsmiljöer för barn och ungdomar. Utbildningsmaterialet har utvecklats för att vara mer anpassat till att motverka felaktiga beteenden och fokusera på förebyggande arbete. Arbetet med dessa utbildningar fortsätter varje år och kommunen kan behöva nå ut till fler ledare för att nå ännu bättre måluppfyllelse.

Föreningar har anordnat avgiftsfri idrottsskola för både pojkar och flickor med bidrag från kommunen, vilket lett till att alla har möjlighet att delta oavsett ekonomiska förutsättningar.

Härnösands fritidsgårds personal har varit i olika delar av kommunen för att möta barn och ungdomar i deras närmiljö. Detta ser vi leder till att fler barn och ungdomar senare besöker Härnösands fritidsgård i centrum. Aktiviteterna för nästa år kan behöva ses över i tid och rum kopplat till åldersgrupper.

Förflyttningen mot målet bedöms vid årsskiftet ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Stärka föreningslivets möjlighet att bedriva folkbildning		<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>

Kommentar:

Genom ett bra samarbete med RF SISU Västernorrland och föreningarna kan kommunen erbjuda olika utbildningar och insatser som på sikt innebär starkare och bättre föreningsliv. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Genomföra fritidsgårdsverksamhet utanför staden tillsammans med privata/föreningsinitiativ.		<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
---	--	--

Kommentar:

Inför varje sommar läggs ett speciellt schema för aktiviteter och öppethållande på Härnösands Fritidsgård. Planeringen inkluderar även besök och aktiviteter både inom och utanför stadskärnan. Syftet med att fördela fritidsgårdens personal på olika aktiviteter utanför stadskärnan är att ungdomarna möter fritidsledarna på sin hemmaplan, kan det bli lättare att besöka Härnösands Fritidsgård i centrum senare. Genomförandegraden är tillräckligt god för att bidra till att nyckelaktiviteten nås vid årets slut.

Plats för tillväxt

Mål: Vi har en enkel och rättvis myndighetsutövning för ett gott företagsklimat.

Bedömning

Kommentar:

Samhällsförvaltningens personal bidrar i arbetet med Tillsammans för mitt Härnösand på ett bra sätt. I detta arbete har samarbeten mellan avdelningar och förvaltningar utvecklats vilket leder till en mer effektiv organisation som kan bidra till att företag upplever kommunen som en bra samarbetspartner. Samhällsbyggnadsprocessen lyftes ur Tillsammansarbetet under våren och har drivits som ett eget projekt som avslutas våren 2025. Arbetet har som mål att effektivisera processen, förtydliga ansvar och gränsdragningar mellan olika roller, skapa en bättre arbetsmiljö och att hela processen ska vara enklare att förstå för kunden. Projektet har vid årsskiftet bidragit till bättre och naturligare samarbeten internt, nya rutiner och ändrade arbets sätt med ett tydlig fokus på kommunens kunder.

Arbetet med En väg in har utvecklat sitt arbete genom att ha återkommande möten och använda varandras kompetenser i frågor där företag vill etablera sig eller utvecklas. Ett kontinuerligt arbete med att utveckla e-tjänster för att förenkla för företag och personal prioriteras. Återkommande information och dialog med berörda företag och medborgare om de större byggprojekten har bidragit till ökad förståelse och ökat intresse av att följa projekten med dess utmaningar och möjligheter.

Insikts-mätningens slutredovisning kommer under våren 2025. Ögonblicksbilden vid årsskiftet visar att nöjdheten med myndighetsutövningen ökat till över 80 i index, vilket är en mycket hög nivå i mätningen. De förbättringsåtgärder som genomförts under året har bidragit positivt till utvecklingen.

Förflyttningen mot målet bedöms vid årsskiftet ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Företag och handlare har god vetskap om samhällsnämndens planering och satsningar i kommunen		
<p>Kommentar: Det har genomförts 21 möten för En väg in där personal från samhällsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen deltar för att främja en effektiv process för företag. Mötena prioriteras av deltagare och har genomförts på det sätt som har planerats. I arbetet med Lätt att göra rätt har en processbeskrivning för arbetet med En väg in tagits fram för att tydliggöra både internt och externt hur vi tar hand om dessa ärenden tillsammans. Ett projekt har under året startats för att tydliggöra arbetet inom samhällsbyggnadsprocessen. Detta utvecklar samarbetet mellan avdelningar och förvaltningar samt ger en tydlig fördelning av roller och mandat. Detta i sin tur kommer leda till en effektivare samhällsbyggnadsprocess och främja för våra företag. Projektet avslutades i december och kommer att implementeras under 2025. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot målpuppfyllelse.</p>		
Tillsammans För Härnösand; Prioritera deltagande från förvaltningen i de aktiviteter som programmet tar fram		
<p>Kommentar: Arbetet med programmet Tillsammans för Mitt Härnösand fortskrider enligt plan och samhällsförvaltningen bidrar med de kompetenser som efterfrågas. Förvaltningen har både en programledare och en teamledare samt deltagare i nästan alla projekt. Arbetet med Tillsammans-projekten har lett till att öka samarbetet mellan avdelningar och förvaltningar och bidrar till ett arbete där vi motverkar dubbelarbete och hjälper varandra utifrån våra olika kompetenser. Bland annat har chefsgrupper träffats för att samleda olika aktiviteter där deras medarbetare deltar. Till exempel har frågan gällande kompetensförsörjning blivit ett lyckat samarbete mellan olika förvaltningar och kommunala bolag. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot målpuppfyllelse.</p>		

Modig miljökommun

Mål Vi prioriterar omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle, hushållning av naturresurser och biologisk mångfald.

Bedömning

Kommentar:

Teknikenheten har prioriterat blommande träd enligt våra uppsatta mål. Inventering och dokumentering av lämpliga platser för övergång till ängsmark från gräsytor har gjorts vilket gör att vi ytterligare kan öka andelen ängsmark framöver. I en del projekt har åtgärder gjorts för att skapa boplatser till insekter för att främja biologisk mångfald.

Kostavdelningen arbetar för att en större volym närproducerad mat ska kunna användas samt för att minska matsvinnet. Processen för att nå Agenda 2030-målet går enligt plan och beräknas kunna uppfyllas. Ett samarbete med skolan där måltiderna används som ett pedagogiskt verktyg skulle kunna leda till att eleverna får större kunskap kring mat, hälsa och hållbarhet. För att kunna ta emot rotsaker och potatis behövs ekonomiska resurser för inköp av utrustning, ombyggnation samt att nyanställa personal. Det behöver också ses över om volymen rotsaker finns hos leverantörer för att det ska bli lönsamt.

Förflyttningen mot målet bedöms vid årsskiftet ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Öka den biologiska mångfalden i stadsmiljö		
Minska matsvinn enl. plan till Agenda 2030		

Attraktiv arbetsgivare

Mål: Medarbetare, kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Bedömning

Kommentar:

Samhällsförvaltningen har en kompetensförsörjningsplan som följs upp med syfte att strategiskt arbeta mot att utveckla befintlig personal kopplat till nuvarande och kommande behov samt rekrytera strategiskt utifrån dessa behov.

Två förvaltningsdagar för alla anställda har genomförts för att främja fysisk aktivitet utomhus samt att lära känna varandra på ett avslappnat sätt. Utbildning inom aktivt medarbetarskap är påbörjat men inte slutfört under året och kommer därför fortsätta under 2025.

Förflyttningen mot målet bedöms vid årsskiftet ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Förvaltningen arbetar strategiskt med kompetensförsörjning på kort och lång sikt		
Förvaltningen jobbar för att vara en hälsofrämjande arbetsplats		

4 Uppföljning av planerad verksamhet

Fritid

Den nya fotbollsanläggningen Myrans IP med två nya fotbollsplaner har tagits i bruk, vilket gör att fotbollsföreningar erbjuds ännu bättre träningsmöjligheter än tidigare. Mattan på konstgräsplanen på Höglätten är utbytt. Bygget av den nya sporthallen, Ängets sportcenter - Härnösand har pågått under året och står färdig sommaren 2025 och där kommer även en ny spontanidrottsplats med tillhörande utegym att byggas. Utvecklingen av friluftsområdet på Vårdkasen fortsätter enligt plan.

Trafik

Ett förberedande arbete inför bussupphandlingen med avtalsstart i december 2027 har påbörjats under året. Planering för att kunna bygga en bussdepå har påbörjats och fortsätter under 2025. Arbetet med att fortsätta utvecklingen av landsbygdstrafiken kommer att ske med en inriktning på att utöka den anropsstyrda trafiken.

Kost

Kostavdelningen har under året fortsatt att följa upp och rapportera in matsvinn. Aktiviteter för att underlätta vägningen har genomförts. Utbildning kring matsvinn har gjorts i utbildningsportalen Foodix. Resultatet visar att vi når målet för 2024 samt är på god väg att nå målet för Agenda 2030. Verksamheten har tillsammans med huvudgrossist tagit in några fler närproducerade livsmedel på avtal. Tillgången på närproducerat är liten så målet att öka andelen närproducerat är svårt. Samarbetet med Virvelvind har inte gett några resultat, ett behov har lämnats in men ingen har svarat på det.

Lokalgruppen har besökt Navet för att se om möjligheten finns för att ta emot otvättad potatis och rotsaker. För att detta ska kunna ske behövs en ombyggnation, införskaffning av utrustning, rekrytering av mer personal samt att volymen potatis och rotsaker som verksamheten behöver måste finnas att köpa in av lokala leverantörer. Detta ryms inte inom befintlig budget så andra medel behövs för att genomföra detta.

Under året har möjligheter funnits att rädda mat. Inköp av ca 1,5 ton lax har gjorts från Agtira då fisktankarna behövdes tömmas och inköp av 2 ton kycklingfärs har gjorts från Ingelsta på grund av överproduktion samt 2,6 ton från Martin & Servera på grund av kort datum eller mindre skönhetsfel.

Planer för en demodag på öppna ytan på sambiblioteket på höstlovet fick skjutas upp till våren 2025. Tanken var att visa upp verksamheten för allmänheten samt att bjuda på smakprov på produktionskökets maträtter.

Ansvar för livsmedelsbudgeten och personalbudgeten är överflyttat från skolförvaltningen till samhällsförvaltningen. Uppföljningsmöten har skett för att hitta nya arbetssätt för att nå ett bra resultat.

Storhushållsprisindex har sedan årsskiftet ökat med 5%.

Införandet av det nya kostdataprogrammet Matilda har pågått under året och beräknas vara i drift i början på 2025.

Teknik

Rivning av nya Nybron påbörjades under våren 2024 och den nya bron ska vara färdig under 2026. Tillfälliga bron, omledningsvägar och justering av parkeringsytor har kommunicerats med de närmast

berörda och allmänheten under hela året. Planering och projektering av den nya utformningen av Nybrogatan har pågått under året och färdigställs under 2025.

Handlingsplanen från gång- och cykelprogrammet implementeras i de ordinarie investeringarna där det är möjligt. Dessutom har det bytts beläggning på gång- och cykelbanorna vid Gerestabäcken, Stenhammar, Rosenbäcksallén och genom hela Gånsvik. På Theodor Hellmansväg har en ny gång-cykelväg byggts med 210 m, Västra Ringvägen ny gång-cykelväg 420 m inklusive ny passage över Ådalsvägen.

Projektering av Kanaluddens parkområde påbörjades och är färdig våren 2025. Ombyggnation av området kommer att påbörjas 2025.

Extra vägsåttar på försommaren genomfördes för att bekämpa lupiner längs kommunens vägar. LONA-projektet rörande Gerestabäcken färdigställdes under 2024. Projekteringsarbetet med omlöpet förbi Öjesjödammen har pågått under 2024 och fortsätter kommande år.

Skogsbruksplanen ska tas fram och färdigställas i början av 2025.

Gatuenheten

Den nya gatuenheten är fortfarande under uppbyggnad där rutiner och arbetssätt utvecklas vidare under året. Ett samarbetsavtal med HEMAB har tecknats gällande alla investeringsprojekt inom vatten- och avlopp, VA. Det betyder att kommunen genomför byggnationen åt HEMAB. Inom vinterväghållningen har gatuenheten utvecklat samarbetet med Härnösandshus, vilket innebär att kommunen genomför vinterväghållningen inom Härnösandshus fastigheter.

Miljö

Tillsynen inom miljö- och hälsoskydd samt livsmedel har i stort genomförts utifrån den plan som satts för året. Tillsynen inom serveringstillstånd har inte kunnat genomföras enligt plan utifrån sjukskrivningar. Länsstyrelsen har genomfört tillsyn över samhällsnämndens arbete inom miljöbalkens område. Rapporten från deras tillsyn har inte kommit än.

Antalet inkommande ärenden för enskilda avlopp har varit lägre under året än föregående år. Detta har möjliggjort för inventering av avlopp och i år har området kring Viksjö och Västanå varit prioriterat där 34 avlopp inventerades och av dessa kommer 94 % att få förbud. Fem avlopp inventerades runt Långsjön och av dessa kommer 80 % att få förbud.

Plan och bygg

Under året har verksamheten deltagit och varit med att öppna ytan på Sambiblioteket för samhällsplanering. Arbetet med strukturer och rutiner inom plan och bygg har prioriterats i ett gemensamt projekt med tillväxtavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen. Projektet går igenom hela samhällsbyggnadsprocessen för att öka förståelsen, effektiviteten och samtidigt bidra till en bättre arbetsmiljö för alla inblandade i processen. Verksamheten har deltagit i En väg in-mötena under året.

4.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Kostavdelningen tillhörde pilotgruppen som var först i kommunen att införa heltid som norm 2018. Under 2024 har 3 medarbetare haft partiell tjänstledighet, två kvinnor och en man.

För att nå målen i tillväxtstrategin fortsätter samhällsförvaltningen att bidra i arbetet med Tillsammans för mitt Härnösand med kompetenser inom de flesta projekt samt projektledning. Arbetet har renderat i ett särskilt projekt som tydliggör roller och ansvar inom samhällsbyggnadsprocessen samt bidrar till bättre samarbete. Detta kommer leda till en mer effektiv handläggning samt främja en god arbetsmiljö samtidigt som det kan leda till kortare handläggningstider för kundernas ärenden.

Arbetet med En väg in fortsätter enligt plan med möten varannan vecka. Syftet med gruppen är att förbättra samarbetet i olika processer för att kunder ska ges en så god service som möjligt i så god tid som möjligt i deras ärenden samt att minska risken för att frågor hamnar mellan stolarna internt.

Projektering av gång- och cykelväg till Smitingen görs tillsammans med HEMAB. I planeringen ska vatten- och avloppsanläggningen vara färdigbyggd våren 2026 och därför har samhällsförvaltningen anpassat sin tidplan efter det.

4.2 Övriga uppdrag som tilldelats nämnden

I de större infrastrukturprojekten exempelvis Nybron, Nybrogatan och Kanaluddsparken har trygghetsfrågan ett stort fokus i hela projekten. Under 2024 har förvaltningen deltagit i förstudien för Planering av säkra och trygga livsmiljöer.

5 Ekonomisk uppföljning

5.1 Utfall

Samhällsnämnden visar per sista december 2024 ett överskott mot budget på 0,4 miljoner kronor. Utfallet för intäkter visar ett överskott med 15,0 miljoner kronor och totala kostnader ett underskott med 14,7 miljoner kronor. Helårsprognosen för intäkter var 9,3 miljoner kronor högre än budgeterade 260,3 miljoner kronor och prognosen för kostnaderna var 9,1 miljoner kronor högre än budgeterade 260,3 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet för år 2024 visade vid delårsrapporten på ett planerat överskott på 0,2 miljoner kronor vilket innebär att resultatet på helår blev något bättre än prognosen för 2024.

Skattemedel har varit 179,1 miljoner kronor 2024 och inga extra skattemedel har tilldelats nämnden under året. Prognosen för övriga intäkter var 9,3 miljoner kronor högre än budget, detta är främst kopplat till gatuenhetens uppdrag åt HEMAB under 2024. När året summeras blev överskottet 15,0 miljoner kronor för övriga intäkter just på grund av koncernarbeten. Överskottet beror också på en ökad försäljning av portioner och livsmedel från navet jämfört med budget.

Bland kostnadsposterna visar köp av huvudverksamhet ett negativt utfall på 5,0 miljoner kronor och ett underskott på 1,8 mnkr jämfört med årsprognosen. Dessa kostnader består av avtal med utförare som genomför kommunal huvudverksamhet som köps in istället för att den utförs i egen regi. Underskottet är främst kopplat till gatuenhetens verksamhet men även slutregleringen för kollektivtrafiken för 2023. Kostnaderna har dock minskat markant jämfört med årutfallet 2023 på grund av att kollektivtrafiken ligger under kommunstyrelsen.

Personalkostnaderna har varit 1,9 miljoner kronor högre än budgeterat för 2024 men samtidigt 1,8 miljoner kronor lägre än årsprognosen. Nyanställningar på gatuenheten och utökade verksamheter och avtal som ersatts med nyanställningar är de främsta orsakerna till underskottet på personalkostnaderna. Samtidigt har anställningsstoppet inneburit att ett antal planerade rekryteringar pausats vilket bidrar med att minska underskottet.

Kostnaden för lokalhyra har varit 0,3 miljoner kronor högre än budgeterat för 2024 och 0,1 miljoner kronor högre än prognosticerat.

Utfallet för övriga kostnader blev under 2024 13,7 miljoner kronor högre än budgeterat och 5,4 miljoner kronor högre än årsprognosen. Posten för övriga kostnader innefattar bland annat lämnade bidrag, fastighetskostnader, förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial, livsmedel, transporter, konsultkostnader, systemkostnader och andra köpta tjänster. För 2024 är det främst kostnader för livsmedelsinköp som varit betydligt högre än budgeterat. Även kostnader för gatuenhetens verksamhet var högre än budgeterat under 2024 men vägs upp av att större delen av dessa kostnader vidarefaktureras och resulterar i ökade övriga intäkter. I samband med årsbokslutet gjordes även utrangeringar av anläggningstillgångar med en resultatpåverkan på 3,6 miljoner kronor främst kopplat till den rivna Nybron samt liftsystem på Vårdkasen.

Avskrivningskostnaderna var 6,3 miljoner kronor lägre än budget för 2024 och i nivå med årsprognosen. Avskrivningskostnaderna har varit lägre än budgeterat under året på grund av justeringar i kommunens 10-åriga investeringsplan samt justeringar i planerad avskrivningstid för ett antal större strategiska projekt, bland annat Nybroprojektet.

Nämndens utfall och årsprognos (mnr)	Årsutfall 2024	Årsbudget 2024	Avvikelse utfall/budget 2024	Årsprognos augusti 2024	Årsutfall 2023
INTÄKTER	275.3	260.3	15.0	269.6	279.7
- tilldelade medel	179.1	179.1	0.0	179.1	202.9
- övriga intäkter	96.2	81.1	15.0	90.4	76.9
KOSTNADER	-274.9	-260.3	-14.7	-269.4	-303.3
- köp av huvudverksamhet	-37.9	-32.9	-5.0	-36.1	-88.9
- personal	-82.7	-80.8	-1.9	-84.5	-73.8
- lokalhyra	-26.9	-26.6	-0.3	-26.8	-25.0
- övriga kostnader	-86.0	-72.4	-13.7	-80.6	-76.9
- avskrivningar	-41.4	-47.7	6.3	-41.4	-38.6
RESULTAT	0.4	0.0	0.4	0.2	-23.6

5.1.1 Utfall per verksamhetsområde

Utfall och prognos per verksamhetsområde (mnr)	Årsutfall 2024	Årsprognos augusti 2024	Årsutfall 2023
Samhällsnämnd	-0,1	-0,2	-0,1
Förvaltningsledning	1,7	5,1	-2,4
Fritidsverksamhet	4,8	0,8	-7,3
Kostavdelningen	-3,5	-3,6	-2,5
Trafikenhet	-1,8	-2,4	-5,6
Miljö	0,4	0,0	-0,1
Plan & Bygg	1,1	1,0	-1,2
Teknik	-2,3	-0,5	-4,4
Resultat	0,4	0,2	-23,6

Nämndsverksamheten visar för 2024 ett underskott med 0,1 miljoner kronor vilket främst består av högre lönekostnader för nämndens förtroendevalda än budgeterat. Utfallet är något bättre än prognosen som visade ett underskott med 0,2 miljoner kronor mot budget.

Förvaltningsledningen visar för 2024 ett överskott på 1,7 miljoner kronor som främst består av lägre avskrivningskostnader än budgeterat. Prognosen visade att verksamheten vid årets slut skulle ligga på ett överskott på 5,1 miljoner kronor mot budget. Avskrivningskostnaderna för hela förvaltningen är samlade under denna verksamhet och är lägre än budgeterat men överskottet minskar främst på grund av de utrangeringar av anläggningstillgångar som genomfördes i samband med årsbokslutet.

Fritidsverksamheterna visar ett resultat för 2024 på 4,8 miljoner kronor mot budget och ett överskott på 4,0 miljoner kronor jämfört med prognosen som visade att man i slutet av året förväntades att ligga på ett överskott på 0,8 miljoner kronor. Verksamheten har haft högre hyresintäkter budget vilket påverkar resultatet positivt. Utfallet för kostnader är den främsta anledningen till överskottet, kostnadsbudgeten höjdes med 9,2 miljoner kronor mellan 2023 och 2024 då verksamheten hade ett kraftigt underskott på 9,7 miljoner på totala kostnader 2023. När vi summerar 2024 har dock de totala kostnaderna inte varit lika höga som budgeterat utan visar ett överskott på 2,6 miljoner kronor. Det

beror främst på att fastighets- och driftskostnaderna inte har varit lika höga som föregående år vilket starkt bidrar till det positiva resultatet.

Kostavdelningen har ett negativt resultat på 3,5 miljoner kronor mot budget för 2024 jämfört med delårsprognosens underskott på 3,6 miljoner kronor. Det är de kända högre kostnaderna för livsmedel som påverkat årets resultat negativt.

Trafikenheten har ett underskott på 1,8 miljoner kronor för 2024 jämfört med delårsprognosens underskott på 2,4 miljoner kronor för 2024. Den största anledningen till underskottet beror på regleringen av kollektivtrafiken som avser 2023 som blev 1,6 miljoner kronor mer än budgeterat.

Miljöenheten visade ett överskott på 0,4 miljoner kronor för 2024 jämfört med prognosen som låg på budgeterad nivå. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat.

Plan och Bygg visar ett överskott för 2024 på 1,1 miljoner kronor jämfört med prognosen som visade att verksamheten i slutet av året förväntades ligga på 1,0 miljoner kronor mot budget. Intäkterna för taxor och avgifter har varit 0,8 miljoner kronor lägre än budgeterat men vägs upp något av lägre kostnader. Det är främst kostnaderna för bostadsanpassningsbidrag som har varit lägre för 2024 i storleksordningen 1,5 miljoner kronor samt lägre personalkostnader.

Teknikavdelningen visar ett underskott mot budget för 2024 på 2,3 miljoner kronor mot en prognos som visade ett underskott på 0,5 miljoner kronor i underskott. Underskottet beror främst på de högre kostnaderna för vinterväghållning.

5.2 Investeringar

Utfall investeringar	Årsutfall	Årsbudget	Avvikelse	Årsprognos
			utfall/budget	augusti
(mnkr)	2024	2024	2024	2024
Fritidsverksamhet	5,7	3,2	-2,5	4,1
Kostavdelningen	0,1	0,5	0,4	0,2
Trafikenhet	0,1	0,0	-0,1	0,0
Miljö	1,2	0,8	-0,4	2,0
Teknik	123,4	110,5	-13,0	123,5
Totalt	130,4	115,0	-15,5	129,8

Fritid

En begagnad hjullastare har införskaffats för 0,8 miljoner kronor till Högsletten för att öka möjligheten att utföra snöröjning i egen regi. Förbättrad belysning på parkeringen vid Vårdkasens friluftsområde till en kostnad av 0,2 miljoner kronor. Ny åkgräsklippare till fotbollsplaner för 0,25 miljoner kronor och en ny 4-hjuling till Härnösand Hästsport Arena för 0,1 miljoner kronor är också införskaffade under året. Kvarvarande investeringsmedel för Myrans nya fotbollsplanläggning, Myrans IP har också belastat året med cirka 3,2 miljoner kronor samt åtgärder i barn liften i Vårdkasens slalombacke för 0,4 miljoner kronor.

Teknik

Ny gång- och cykelbana har byggts och färdigställt på Theodor Hellmansväg. Nämndemansvägen har fått nytt vatten- och avlopp samt förstärkning av befintlig väg, beläggning sker under 2025. Förstärkning av Tjädevägen har påbörjats under hösten.

Västra Saltviks gång- och cykelbana och busshållplatser har färdigställts. Västra Ringvägens gång- och cykelbana har byggts klart under 2024. Trumpetgatan och Byåkersvägen har förstärks och försetts med ny beläggning

6 Internkontroll

Kontrollmoment

Risk för stora skador vid översvämning och torka

Hur hanteras vattenfrågor strategiskt i kommunen

Beskrivning:

- Finns tydlig ansvarsfördelning?
- Var hanteras ras- och skredfrågor?
- Vem hanterar dagvattenfrågor?
- Finns kompetens?

Resultat:

Kommunen har nyligen utvecklat förvaltningsövergripande samarbeten och har lagt resurser på utbildning inom vattenfrågor som kommer leda till ett större ansvarstagande i frågan. Nya styrdokument och kommande tillsynsinsatser lär ge tydligare ansvarsfördelning och kan leda till fler förbättringar. Kommunen kan dock göra mer för att utveckla arbetet inom vattenfrågor, vilket kommer att tas med i kompetensförsörjningsplan samt i samarbete med kommunstyrelseförvaltningen.

Risk att värdefulla naturvårdsområden kan skadas

Finns rutiner och struktur för att hantera naturvårdsfrågor

Beskrivning:

Finns rutin när man ska påkalla uppmärksamma naturvårdsfrågor inom samhällsförvaltningen:

- vid detaljplaner
- exploatering
- egna projekt

Hur djupa analyser ska naturvården göra?

- Gränsdragning mellan miljö och teknik

Resultat:

Naturvårdsfrågor ingår i många av de processer som finns på samhällsförvaltningen. Det är viktigt att hänsyn tas till naturvårdsfrågor i rätt tid i olika processer. Utifrån att naturvårdsfrågor ofta är nära kopplade till de park- och skogsfrågor som hanteras inom teknikenheten har dessa frågor flyttats dit från miljöavdelningen. Det behöver identifieras när och på vilket sätt naturvårdsfrågorna ska tas in i de långa detaljplaneprocesserna.

Risk för högre kostnader för kommunen om avtal inte följs och följs upp.

Rutin för uppföljning av avtal

Beskrivning:

- Har vi en rutin hur vi följer upp avtal?
- Har vi en policy?
- Vem har ansvar för att kontrollera avtalstiderna?
- Går avtal enkelt att hitta?
- Finns det avtal/prenumerationer som ska sägas upp?
- När vi har avtal som lagras på upphandling, vem ansvar då för vad?

Resultat:

Upphandlade avtal med leverantörer går att hitta i avtalsdatabasen och uppföljning av dessa avtal görs av avtalscontroller på upphandlingsenheten. Direktupphandlingar ingår inte i denna databas utan sker enligt samhällsförvaltningens egna rutiner. Det upprättas handlingplaner med verksamheten för årlig uppföljning. Mark- och exploateringshandläggare (MEX) på tillväxtavdelningen ansvarar för register (genom systemet House of control) och uppföljning av mark och arrendeavtal. Det är MEX som förlänger alternativt säger upp avtalen när de är på väg att löpa ut, men finns inga skriftliga rutiner.

Avtal med HEMAB om el, vatten, fjärrvärme ligger under teknik och har nyligen setts över av verksamheten och fungerar bra. Avtal med fritidsföreningar finns inte i ett digitalt registersystem och det finns ingen rutin för löpande uppföljning.

Kommunen har avtal med 19 st vägföreningar om kommunalt underhåll. Kommunen följer avtalen. En del av kostnaderna för driften subventioneras av bidrag från Trafikverket och vid större insatser kan kommunen

söka medfinansiering av Trafikverket. Avtalen kan behöva ses över inom 10 år men förvaltningen behöver då ökade resurser för den arbetsinsatsen.

Risk att inte GIS-systemet fungerar

Finns det någon backup GIS

Beskrivning:

I en förvaltning som samhällsförvaltningen, som arbetar med bland annat samhällsplanering, bygglov, infrastruktur och miljöskydd används informationen från kartor ofta som grund för beslut som fattas. Ett viktigt verktyg i det dagliga arbetet blir därför kommunens GIS-system. GIS står för Geografiska informationssystem och denna typ av system läser kartor samt tolkar och visualiserar geografiska data (geodata).

Förutom egen data i systemet hämtas uppgifter från folkbokförings- samt fastighetsregistret samt att det finns webbkopplingar mot Trafikverket, länsstyrelsen, Naturvårdsverket, MSB med flera.

Om tillgång till ett GIS-system saknas finns ingen tillgång till kartor med tillhörande information och ingen möjlighet att hämta nödvändiga uppgifter som en del i handläggningen.

Denna internkontrolls syfte är att säkerställa att back-up finns för driften av kommunens GIS-system, CSM. Systemet driftas på samhällsförvaltningen men används av hela kommunorganisationen.

Resultat:

Vid intervju med systemansvarig för CSM på samhällsförvaltningen framkommer att back-up finns med medarbetare på samma avdelning, som bland annat gått samma utbildningar i systemet. Två personer på förvaltningen har därmed såväl kunskap som kommer åt nödvändig information och rutiner. Utöver detta är även support från systemleverantör möjlig. Detta sammantaget innebär att det bedöms finnas nödvändig back-up gällande GIS.

Förbättringsåtgärd

Färdiggrad

Handlägningsprocess vattenfrågor

Tydliggöra ansvarsfördelning inom vattenfrågor

Beskrivning:

Tydliggöra ansvarsfördelningen för mål och riktlinjer från styrdokument till praktiken mellan SAM och KS. Se bilagan i internkontrollen.

Handlägningsprocess - Naturvård

Koppling detaljplaneprocess

Beskrivning:

Mattias Carpenlid och Monika Bertgren kontaktar de som jobbar med detaljplaner och bygglov för att påminna om att få med naturvårdsfrågorna i dessa processer. Det kan behövas att dessa handläggare träffar naturvårdshandläggare ett par gånger varje år för att minska risken för att frågor hamnar mellan stolarna.

Avtalsprocess - Otydlig ansvarsfördelning

Förbättringsåtgärd avtal föreningar

Beskrivning:

Upprätta rutin för årlig översyn samt se över kostnaden för att införa digitalt register.

7 Uppföljning av privata utförare

Samhällsnämnden har haft avtal med två privata aktörer under året. Under 2024 behövdes inga avtal förnyas, under 2025 kommer ett avtal att förnyas genom upphandling. Uppföljning inom avtal har genomförts vid minst två tillfällen per avtal.

8 Bilaga 1, Indikatorer

Plats för alla

Indikator	Kön	Senaste utfall	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Trend
Vi skapar förutsättningar för ett jämställt, starkt och inkluderande föreningsliv i alla kommundelar.							
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♀	24%	29%	20%	31%	21%	↘
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♂	76%	72%	80%	69%	79%	↘
Antal aktiviteter för att stärka ungdomsverksamheten i kommundelarna		3					-
Fördelning halltider	♂♀	39%					-
Fördelning halltider	♀	37%	38%				↘
Fördelning halltider	♂	64%	62%				↘
Andel av totalt föreningsbidrag som går till handikappföreningar		8%	6%	4%	4%	5%	↗

Vi har en hållbar och långsiktig samhällsplanering som skapar plats för alla.

Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♀	24%	29%	20%	31%	21%	↘
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♂	76%	72%	80%	69%	79%	↘
Antal aktiviteter för att stärka ungdomsverksamheten i kommundelarna		3					-
Fördelning halltider	♂♀	39%					-
Fördelning halltider	♀	37%	38%				↘
Fördelning halltider	♂	64%	62%				↗
Andel av totalt föreningsbidrag som går till handikappföreningar		8%	6%	4%	4%	5%	↗

Plats för tillväxt

Indikator	Kön	Senaste utfall	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Trend
Vi har en enkel och rättvis myndighetsutövning för ett gott företagsklimat.							

INSIKT, Servicemätning		81	73	81	86	80	↗
Deltagande på områdesträffar med näringslivsenheten		2	3				↘
Deltagande på "En väg in"-gruppens träffar		21	21				→

Modig miljökommun

Indikator	Kön	Senaste utfall	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Trend
Vi prioriterar omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle, hushållning av naturresurser och biologisk mångfald.							
Andel ängsmark		11%	9%				↗
Andel närproducerad mat		20%	19%				↗
Kollektivtrafikresande		876 010	983 064	811 073	530 848	560 149	↘
Följsamhet handlingsplan gång-, och cykelstråk		5%	10%				↘
Matsvinn		67	80	89	103		↗

Attraktiv arbetsgivare

Indikator	Kön	Senaste utfall	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Trend
Medarbetare, kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.							
Antalet prao/trainee/exjobb på sambhällsförvaltningen	♂	19					-
Antalet prao/trainee/exjobb på sambhällsförvaltningen	♀	5					-
Antalet prao/trainee/exjobb på sambhällsförvaltningen	♂	14					-
Hållbart medarbetarengagemang, HME		82	83	80			↘
Antal anställda med fler än 30 sparade semesterdagar	♂	2	0	1			↘
Antal anställda med fler än 30 sparade semesterdagar	♀	0	0	0			→

Antal anställda med fler än 30 sparade semesterdagar	☉	2	0	1			↘
--	---	---	---	---	--	--	---

Skolnämnden

§ 3

Dnr 2024-000622 1.1.3.1

Verksamhetsberättelse med årsbokslut

Skolnämndens beslut

Skolnämnden beslutar

att godkänna skolnämndens verksamhetsberättelse 2024, samt

att överlämna skolnämndens verksamhetsberättelse 2024 till kommunfullmäktige för kännedom.

Bakgrund

Skolnämndens verksamhetsberättelse för 2024 har upprättats i ledningssystemet Hypergene.

I verksamhetsberättelsen presenteras verksamheten, händelser av väsentlig betydelse, resultatuppdrag och nämndspecifika mål, uppföljning av planerad verksamhet, ekonomisk uppföljning, internkontroll.

Beslutsunderlag

Skolnämnd verksamhetsberättelse 2024 och tjänsteskrivelse 2025-01-30.

_____

Härnösands
kommun

Skolnämnd

Verksamhetsberättelse 2024

2024-12-31

Verksamhetsberättelse 2024

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2024-12-31 Organisation: Skolnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2024	1
1 Nämndens uppdrag och verksamhet.....	2
1.1 Utgångspunkter	2
2 Viktiga händelser som påverkat verksamheten.....	3
3 Målstyrning	6
4 Uppföljning av planerad verksamhet	9
4.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	9
4.2 Övriga uppdrag som tilldelats nämnden	10
5 Ekonomisk uppföljning	12
5.1 Utfall.....	12
5.1.1 Utfall per verksamhetsområde	14
5.2 Personalvolym.....	18
5.3 Investeringar	18
6 Internkontroll	19
7 Uppföljning av privata utförare	20
8 Bilaga 1, Indikatorer	21

1 Nämndens uppdrag och verksamhet

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldrarna 1–21 år. Utbildningen syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolnämndens lagstadgade verksamheter omfattar förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola samt korttidstillsyn s.k. Eftis för ungdomar över 12 år med funktionsnedsättning, på uppdrag av socialnämnden. Skolnämnden ansvarar även för icke lagstadgade verksamheter som öppen förskola, omsorg på obekväm arbetstid s.k. Nattis samt den kommunala Kulturskolan.

1.1 Utgångspunkter

I verksamhetsplanen beskrivs nämndens planerade arbete med mål och uppdrag för det kommande året samt de ekonomiska ramarna. Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport, delårsrapport, samt verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser som påverkat verksamheten

Budget 2024

Arbetet med budgetföljsamhet samt de uppsatta nyckeltalen har präglat hela året. Farfarsprincipen har funnits under hela året och under slutet av året har även ett anställningsstopp funnits (beslutat av kommunfullmäktige).

Ny sporthall

Byggnationen av den nya sporthallen på fastlandet har under året löpt enligt plan. I augusti 2025 ska den vara klar att tas i bruk för såväl Wendela Hellmanskolan, Murbergsskolan som övrig föreningsverksamhet i kommunen.

Förskola

Hyresvärden har under året utfört en omfattande reovering av Tullportens förskola vilket skapat bättre lär- och arbetsmiljö genom satsningar på såväl ljus- och akustik som ytskikt. Verksamheten har samtidigt låtit genomföra vissa lokalanpassningar samt utbyte av inredning.

Arbetet med den kommande förskolan på fastlandet har fortsatt. I slutet av verksamhetsåret påbörjades processen med en förändrad detaljplan för området. Enligt planen kan den vinna laga kraft i början av 2027. Först därefter kan arbetet med byggnadens uppförande ta vid.

Gymnasieskola

Ämnesbetyg

2025 införs ämnesbetyg istället för kursbetyg inom gymnasieskolan. Som förberedelse inför införande har fortbildningsinsatser genomförts för gymnasieskolans medarbetare.

Lokaloptimering

Under året har gymnasiet genomfört en större lokaloptimering i samband med att ett korttidsavtal för hus D avslutats. Syftet var att skapa bättre funktionalitet för de lokaler som ryms inom det ordinarie hyresavtalet. Bland annat har skolans bibliotek flyttats till en ljusare och mer tillgänglig plats för skolans elever. Även vissa arbetslag fick nya arbetsrum, kuratorer samlades i gemensam korridor och lokaler för skolans stödverksamhet "Oasen" ställdes i ordning.

Ny timplan för grundskolan

Den 1 juli infördes en ny timplan i grundskolan. Ämnet elevens val togs bort och tiden har omdisponerats mellan stadierna, då man flyttat tid från låg- och mellanstadiet till högstadiet, i huvudsak till natur- och samhällsorienterande ämnen. Det gjordes även några mindre utökningar i ämnena Bild och Hem- och konsumentkunskap.

Utbildningsspår

Resursskolorna, med målgrupp elever med autismdiagnos, har fortsatt sitt arbete. Resursskolan i Brunne har haft ett ökat elevantal jämfört med uppstartsåret och har i nuläget sju elever inskrivna. Vid Hedda Wising är det 19 elever i resursskola. Under året har processen fram till att bli antagen till Resursskola förfinats och tydliggjort ytterligare.

Insatser för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska

Arbetet med av Skolverket beviljade insatser inom utvecklingsarbetet har fortsatt under året. Implementering av insatserna har genomförts för att säkerställa att de nya arbetssätten kommer att fortsätta efter att samarbetet med Skolverket avslutas 31 december 2025.

Satsning på matematik och svenska/SVA

En tydlig inriktning på matematik och svenska/SVA har skett i och med att alla enheter i den nya försteläromgången utsåg minst en förstelärare i matematik och minst en förstelärare i svenska/SVA. Alla förstelärare ingår i nätverk som under året har träffats regelbundet för att se att arbetet går åt rätt håll, att likvärdigheten på våra skolor ökar samt att våra elever utvecklas. Fortbildning har under året genomförts till kommunens alla berörda lärare i skolor samt personal i fritidshem. Inom förskolan sker kontinuerligt en systematisk planering för att säkerställa att både matematik och svenska återfinns i den dagliga verksamheten.

Berikande utmaning

Ett projekt med inriktning mot Särskilt begåvade elever inom matematik och NO (naturorienterade ämnen) har startat mellan skolförvaltningen, Technicus och Mittuniversitetet. Projektet ska bland annat utmynna i en kommunövergripande handlingsplan upprättas.

Digitalisering

För att lösa ut de tekniska krav som ställts av Skolverket inför genomförandet av digitala nationella prov, har Skolförvaltningen ingått avtal med Skolon. Genom denna plattform säkerställs validering samt överföring av de nödvändiga uppgifterna och bidrar till en automatisering som innebär en stor tidsbesparing i jämförelse med andra alternativ. Vidare kommer plattformen att bidra till en ökad kontroll av de licenser förvaltningen har för digitala läromedel.

En omfattande process för upphandling av lärplattform har genomförts under året. Såväl flera delar av Skolförvaltningen som upphandlingsenhet och IT-avdelning involverades för att arbeta fram den kravspecifikation som flertalet leverantörer gavs möjlighet att lämna anbud utifrån. Tilldelning gjordes i början på december, där det stod klart att Skolförvaltningen kommer fortsätta med samma leverantör som tidigare, Schoolity.

Genom ovan nämnda har såväl tekniskt infrastrukturella såväl som organisatoriska förutsättningar kunnat synliggöras. Dessa kommer utgöra en betydande del av kommande års digitaliseringsarbete främst genom processen för digitala elevenheter.

Översyn av skolbibliotek

En översyn av elevers tillgång till skolbibliotek har gjorts under året. Den visade att skolornas förutsättningar till stimulerande och tillgängliga skolbibliotek varierar och behov har utkristalliserats. Den 1 juli 2024 trädde ny lagstiftning i kraft gällande bemannade skolbibliotek. Den motiverar till att påbörja arbetet för en högre likvärdighet och standard av grundskolornas bibliotek under kommande år.

Översyn skolstruktur

Skolnämnden har under året fått återkoppling på flera begärda kartläggningar/utredningar av kommunens skolstruktur. I slutet av året fattade skolnämnden beslut om ett skarpt utredningsuppdrag

om att att skapa förslag på en komprimerad, långsiktig och hållbar organisation. Utredningen ska återkopplas till skolnämnden senast april 2025.

3 Målstyrning

Under 2023 antog kommunfullmäktige ett nytt målprogram, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla. Programmet gäller under perioden 2024-2027. I programmet beskrivs kommunens vision och sex lokala inriktningar som utgör ett önskat framtida tillstånd för Härnösands kommun. Samtliga nämnder ska inför verksamhetsåret omsätta innehållet i inriktningarna och anta jämställdhetsintegrerade mål med tillhörande nyckelaktiviteter med syfte att bidra till utvecklingen mot det önskade tillståndet.

Nämnden har inför verksamhetsåret 2024 antagit mål med tillhörande nyckelaktiviteter, samt indikatorer till respektive mål. Nedan redovisas måluppfyllelse och nyckelaktiviteter. Måluppfyllelsen har bedömts med stöd av de antagna indikatorerna. Indikatorerna redovisas i detalj i bilaga.

Mål	Bedömning	Trend
LIKVÄRDIG UTBILDNING		
En utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero/omsorg.		
Kommentar: Arbetet med att öka trygghet och studiero/omsorg pågår kontinuerligt. Inom ramen för utvecklingsarbetet med Skolverket genomförs flera insatser som främjar trygghet. Under året har kvalitetsnämnder med Skolnämnden genomförts med tema trygghet och studiero/omsorg, där återrapporteringar från verksamheterna har delgetts skolnämnden. Olika enheters egna undersökningar visar på en ökad trygghet och en bättre studiero på flera enheter. De enheter där det inte syns någon tydlig progression för området pågår fler åtgärder för att öka trygghet och studiero/omsorg. Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvd riktning och i en tillfredställande omfattning.		
En utbildning av hög kvalitet som ger varje barn och elev goda möjligheter till utveckling och lärande		
Kommentar: Arbete pågår för att förändra arbetssätt och lektionsupplägg, utöver det görs en särskild satsning inom svenska och matematik där alla berörda lärare är involverade. Förstelärare på huvudmannanivå leder olika nätverk för att skapa en likställighet i undervisning på de olika enheterna. Alla enheter genomför de screeningar som finns i kommunens screeningplan för att elever med svårigheter ska kunna identifieras i ett tidigt skede och därmed få rätt stöd i sin fortsatta skolgång. Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvd riktning, men i en icke tillfredsställande omfattning.		
ATTRAKTIV ARBETSGIVARE		
Arbetsplatsen är känd för ett tillitsfullt ledarskap och erbjuder trygghet, utvecklingsmöjligheter och goda arbetsförhållanden, vilket gör att medarbetare, såväl kvinnor som män, söker sig till oss och väljer att stanna kvar		
Kommentar: Arbete med att minska sjukskrivningstal samt ett ökat fokus på arbetsmiljöarbete har skett under året. Inom förskolans verksamhetsområde har ett pilotprojekt genomförts för att identifiera friskfaktorer samt eventuella hinder för en bra arbetsmiljö. Utvärderingen av insatsen visar att arbetet behöver fortsättas på övriga enheter under kommande år. Inom förvaltningens skyddsorganisation har arbetsutskott för varje verksamhetsområde inrättats för att kunna ge bättre analys och stöd på enhetsnivå för att säkerställa att en god arbetsmiljö råder på alla enheter. Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvd riktning och i en tillfredsställande omfattning.		

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
En utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero/omsorg.		
Hälsöfrämjande arbete barn/elever		

Kommentar:

Nyckelaktivitetens aktiviteter har till stor del genomförts i de olika verksamhetsområdena. Utvecklingsarbeten fortsätter även 2025 men sett till beräknad progression är verksamheten i stort i fas. Strategierna erbjuder en mångfald av aktiviteter och utvecklingsinsatser där balansen mellan det hälsofrämjande arbetet och det åtgärdande arbetet är på väg att förändras. Allt fler insatser och aktiviteter bär det hälsofrämjande och förebyggande signumet, även om det fortfarande finns många kvarstående utmaningar. Våra processer är långsamma och långsiktiga och det är viktigt att "hålla i och hålla ut" för att nå bättre resultat. Strategierna ligger i linje med vad vi vill uppnå med nyckelaktiviteten. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till en positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Nyanländas Lärande - Trygghet och studiero/omsorg

Kommentar:

Pedagogerna är medvetna om att trygghet och studiero/ omsorg är viktiga delar i utbildningen som lägger en grund för att barnen/eleverna ska kunna tillgodogöra sig den undervisning som erbjuds. Att detta även inkluderar att stärka barnens/elevernas självkänsla, identitetsskapande och värna om barnens/elevernas hemkulturer behöver vi reflektera mer över.

Inom området pågår utbildningsinsatser inom TMO (Traumamedveten omsorg) på fyra enheter. De som genomgått delar av utbildningen har redan börjat tillämpa sina nya kunskaper. På enheter där utbildningen genomförts tidigare planeras för en påbyggnadsutbildning. SKUA (Språk- och Kunskapsutvecklande arbetssätt) för nyanställda fortsätter för att säkerställa att arbetssättet lever kvar över tid. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

En utbildning av hög kvalitet som ger varje barn och elev goda möjligheter till utveckling och lärande

---

Matematik

Kommentar:

Enheterna har organiserat för struktur med kalendarium för att kunna genomföra screeningar, analysmöten samt efterföljande insatser. Läromedlet Magma är under implementering på bred front och upplevs som ett bra verktyg att förändra tidsanvändningen från administrativt sammanställning till faktiskt arbete med att utveckla undervisning. Mer fokus ligger nu på forskning och undervisningsmetoder (t. ex. Blockmodellen). Inom förskolan behöver matematik integreras tydligare i arbetet med ateljékulturer och hundraspråkighet för att uppnå önskad effekt. Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Nyanländas Lärande kvalitet, utveckling & lärande

Kommentar:

ESTER - goda resultat enligt kartläggningmaterial/screeningsplan. Fortbildning i nätverket för förskoleklass under ht -24. De estetiska lärprocesserna stödjer inlärningen i matematik och svenska och insatsen har varit mycket uppskattad av både pedagoger och elever. Tre förskoleklassnätverksträffar under vt -25 kommer att ägnas åt en fortsättning av insatsen.

TMO - Pågått under perioden juni-december 2024. Medarbetare har under höstterminen använt sig av modellen och förhållningssättet inom ramen för årskursens elevhälsoarbete. Fortbildningen har gett kunskap och verktyg att möta elever som varit med om svåra saker. Fler arbetslag genomför utbildningen under 2025 och strukturer och arbetssätt arbetas fram/implementeras för att TMO ska kunna genomsyra hela verksamheten.

Inom förskolan har arbetet med ateljékulturen tagit stora steg framåt under 2024 och en prioritering av tre mötesplatser på varje förskola (lera, grafiskt ritande och bygg- och konstruktion) bidrar till att skapa konkreta lärmiljöer som möjliggör barnens lärande och utveckling.

Pedagogerna genomför kartläggningar av språkdomäner tillsammans med vårdnadshavare. Medvetenheten om hur dessa kartläggningar kan ligga till grund för planering och genomförande av undervisningen i förhållande till SKUA-målen behöver stärkas.

Inom gymnasieskolan har arbetet främst handlat om utveckling av modersmålsundervisning, studiehandledning samt kartläggning steg 3.

Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Digitalisering

Kommentar:

IKT-nätverk finns i förskola i samverkan med Technichus och IKT-pedagog på skolförvaltningen vilket har stor betydelse för den positiva utveckling som sker i förskolorna. Digitala verktyg används som ett tillägg i undervisningen och möjliggör fördjupad kunskap och möjlighet till undersökande och kreativt lärande.

Allmänt är den adekvata digitala kompetensen hög och många ser nyttan av att koppla dessa verktyg till sin undervisning. Framåt: Fortsatt utvecklingsarbete då vi ser att det fortfarande finns skillnader mellan pedagoger vilket inte ger barnen likvärdiga förutsättningar. Fortsatt hjälp och stöd av kommunens IKT-pedagoger och även nyttja IKT lådor från Technichus i högre grad.

En aktivitet som genomförts är IKT-promenader där en beskrivning har getts av förskolornas verksamhet genom QR-koder uppsatta utomhus i närheten av respektive förskola.

Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Arbetsplatsen är känd för ett tillitsfullt ledarskap och erbjuder trygghet, utvecklingsmöjligheter och goda arbetsförhållanden, vilket gör att medarbetare, såväl kvinnor som män, söker sig till oss och väljer att stanna kvar

---

Hälsofrämjande arbete personal

Kommentar:

Rektorerna arbetar aktivt med sin personal inom det hälsofrämjande området. Diverse ledarskapsutbildningar, coaching och aktivt medarbetarskap. Det kan röra sig om fysiska eller digital utbildningar i kommunens regi alternativt att genomföra befattningsutbildningar såsom den statliga rektorsutbildningen. Många enheter arbetar aktivt med "återhämtning" som identifierat utvecklingsområdet i HME. Utfall i HME visar att medarbetare mår bra, men att insatser kopplat till just återhämtning behöver ske. Budgetarbetet har under året upplevts komplext med otydliga processer, vilket bidragit till att upplevelsen är att tiden för pedagogiskt utvecklingsarbete fått för litet utrymme.

Rektorer i förskolan har haft hög arbetsbelastning med många enheter och många anställda. För att förbättra läget utökades ledningsgruppen förskola med ytterligare en rektor och en omfördelning av personal och enheter har skett. Ett arbete har påbörjats i samarbete med HR gällande höga sjukskrivningstal i förskolan. Själva kartläggningen är genomförd på tre utvalda förskolor och arbetet med handlingsplan kommer att påbörjas jan-25.

Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Kompetensförsörjning

Kommentar:

Förskolan har aktivt och medvetet arbetat med rekrytering av vikarier genom annonser och intervjuer. Medvind har använts som ett verktyg för att lägga in de vikarier som har gått igenom urvalsprocessen. Vi har också som en "pilot" använt tillsvidareanställda husvikarier för att skapa stabilitet i organisationen och undvika att vi konverterar in timvikarier.

Grundskolan har fyra rektorer som genomför den statliga rektorsutbildningen. Satsningarna säkerställer en återväxt inom ledarskapsområdet. Ett flertal av våra chefer genomförde under hösten ett flertal moduler i kommunens interna chefsutbildningar. Flera medarbetare i våra verksamheter gör sig behöriga inom diverse ämnesområden, bl.a. som speklärare inom matematik, Hemkunskap, slöjd mm.

Gymnasiet har haft fokus på GY25 för att säkerställa en god implementering.

Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Arbetsmiljö

Kommentar:

Arbetet pågår enligt årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Arbetet följer kommunens årshjul för att säkerställa att alla områden belyses under året. Skolförvaltningens skyddsorganisation har utökats med arbetsutskott för varje verksamhetsområde. På arbetsutskottens möten kan djupare analyser göras på verksamhetsnivå.

Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

4 Uppföljning av planerad verksamhet

Arbetsmiljömål 2024

- Arbetet med den organisatoriska och den sociala arbetsmiljön sker systematiskt
- Minska förvaltningsövergripande sjukfrånvaro (Kort- och långtidssjukfrånvaro)
- Bibehålla HME-resultat (83 %)
- Stärka chefens förutsättningar att klara sitt uppdrag utifrån VEPA

Under 2024 har en ny skyddsorganisation verkställts där varje verksamhetsområde har haft ett arbetsutskott till förvaltningens skyddskommitté. På arbetsutskotten har de verksamhetsspecifika frågorna kunnat diskuteras och analyseras. Genom att ha tillfört fler mötesforum inom skyddsorganisationen (4 möten 2023, 16 möten 2024) så har det funnits mer tid för analys och diskussion om sjukskrivningstal, enheters arbetsmiljöfrågor samt hinder/möjlighet för chefer att kunna bedriva verksamheten. Den totala sjukskrivningsmassan har minskat mot föregående år även om det inom vissa verksamheter fortsatt är en hög nivå. Skolförvaltningens HME-resultat är 83,1%, vilket är högre än kommunens snittvärde. Kommunens utbildningsportal har utökats med fler interna utbildningar till chefer i syfte att ge stöd i ledarskap, rehabiliteringsprocessen, utvecklingssamtal mm.

Implementering lärplattform

Då det efter tilldelning stod klart att Skolförvaltningen fortsätter med samma leverantör av lärplattform, kommer inte någon implementering att behöva ta vid. Fokus kommer framöver istället att ligga på förvaltning och utveckling inom ramen för det avtal som ingåtts.

Ny förskola

När byggnationen påbörjas inleds arbetet med att planera verksamhet och organisation. Lärmiljöer ska utformas såväl inomhus som utomhus.

Ny sporthall

En stor del av planeringen är redan genomförd. När sporthallen är klar behöver inventarier i form av diverse idrottsredskap och utrustning köpas in. Inköpen sker inom ramen för befintliga avtal.

Insatser för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska

Arbetet med fortsatta insatser för att höja utbildningens kvalitet för barn och elever med annat modersmål än svenska sträcker sig till och med december 2025.

4.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Skolnämndens uppdrag 2024:

- att arbeta för att tillsammans säkerställa att kommunen får del av de bidrag och intäkter som vi har rätt till

- att arbeta för att tillsammans nå målsättningen om att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare inom fem år

- att tillsammans säkra heltid som norm inom Härnösands kommun

- att arbeta strategiskt tillsammans och genom samverkan för att nå de antagna målen i kommunens Tillväxtstrategi, och för att möta de behov som kommer utifrån de stora etableringarna som sker och väntas ske i vårt närområde

- utsedd handläggare ansvarar för ansökan, rekvisering samt återrapportering på de statsbidrag som är knutna till skolnämndens ansvarsområde

- ökat fokus på att minska sjukskrivningstalen för att skapa en bättre arbetsituation för medarbetare i verksamheten

-heltid som norm är infört i skolnämndens ansvarsområde.

- Skolförvaltningen har flera representanter i "Tillsammans-arbetet" och kan därmed både ge och få olika perspektiv som bidrar till kommunens utveckling.

4.2 Övriga uppdrag som tilldelats nämnden

Uppdrag för ökad jämställdhet Skolnämnden följer kontinuerligt utvecklingen av måloppfyllelse/betyg för elever i åk 6, åk 9 samt gymnasiet åk 3 med särskild jämförelse på utvecklingen för flickor och pojkar.

Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen

Kommunen har sedan 2015 haft en negativ trend inom mätområdet för åk 6. Härnösand ligger lägre än riket men högre än jämförbara kommuner. Flickorna har presterat bättre än pojkarna och ligger i paritet med föregående år medan pojkarna "dippar" märkbart. Positivt är att det inom kärnämnen svenska och matematik ses en liten uppgång. I både svenska och matematik är det flickorna som står för den positiva ökningen. I ämnet svenska som andraspråk är det pojkarna som når bättre resultat. Resultatet för elever i åk 3 totalt som klarat alla delar av nationella proven för ämnesproven i svenska och svenska som andraspråk har detta år vänt uppåt och innebär en återhämtning till 2018 och 2019 års resultat. Könsuppdelat visar flickorna bättre resultat än pojkarna. Trenden att pojkarna inte presterar lika bra som flickorna är inte ny och det finns en medvetenhet i verksamheterna om läget. De kommande åren är satsningar planerade inom dessa ämnen och ambitionen är att vidtagna åtgärder ska få positiva effekter på resultaten i svenska/SVA och matematik och ge en spridningseffekt på övriga ämnen. Att beakta skillnaden mellan könen är en viktig faktor att ta hänsyn till i arbetet med eleverna.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram

Inom detta mätområde, dvs. andel elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, ses på totalen en negativ trend för de senaste tre åren. Det lägre resultatet detta år beror på en tydlig nedgång för pojkarna medan flickorna höjt sina resultat. Resultaten för nationella proven i svenska respektive svenska som andraspråk för åk 9 totalt, visar på en positiv trend för de tre senaste åren. Det gäller även resultaten för de nationella proven i matematik.

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år

Positiv trend för såväl kvinnor som män under den senaste femårsperioden. I jämförelse mellan könen har kvinnor historiskt presterat bättre än män. 2024 nådde 71,4% av det antal elever som påbörjade studier vid skolan examen inom 3 år. Kolada har 2024 slutat redovisa statistik gällande studiebevis inom 3 år. I egen statistik syns att ytterligare 12% nådde kriterier för studiebevis. Resterande elever har av olika orsaker inte nått tillräckliga poäng för examen eller studiebevis, Orsakerna är flera, elevers

avhopp och därmed en del av insatser inom i kommunens aktivitetsansvar (KAA), sökt nytt eller bytt program eller har förlängd studietid. 2023 var skillnaden i andel examen mellan kvinnor och män obefintlig, för att 2024 se 73% manliga och 70% kvinnliga studerande nå examen. Insatser som gjorts för högre andel examen bedöms ge resultat och arbete fortsätter utifrån analys i gymnasieskolans kvalitetsarbete.

5 Ekonomisk uppföljning

5.1 Utfall

Skolnämndens resultat 2024 visar ett underskott på -39,1 mkr det är en avvikelse på 4,2 mkr mot vad som prognostiserades i delårsrapporten. Avvikelsen beror till stor del på köp av huvudverksamhet som prognostiserades ca 3,5 mkr för lågt i övrigt är det inte några större avvikelser på några andra intäktsrader eller kostnadsrader. Det döljer sig dock ytterligare en avvikelse mot prognos under övriga intäkter där migrationsbidrag, statsbidrag och övriga bidrag är bokförda. Det har prognostiserats för lågt på statsbidrag och övriga bidrag där utfallet blev ca 3,4 mkr mer än vad som budgeterades samtidigt som en stor del av bidragen från migrationsverket har bortfallit i utfallet på grund av en miss i ansökningsförfarandet.

Under året har ersättningar för 2023 års underskott utbetalats till fristående enheter. Det totala beloppet för detta uppgick 2024 till 5,1 mkr. Undantagit detta belopp är resultatet för 2024 istället -34 mkr.

Inför 2024 budgeterades det med ett odefinierat bidrag på 24,4 mkr för att förvaltningen skulle kunna anpassa sig till en viss bemanningstäthet inom förskola och grundskola. Detta ska i teorin göra att övriga intäkter totalt skulle ha avvikit med 24,4 mkr om övriga bidrag och intäktsposter hade fått samma utfall som budget. Det har under året tillkommit mer statsbidrag och övriga bidrag än vad som budgeterats det gör att avvikelsen på övriga intäkter enbart är -2,8 mkr.

Kostnaden för köp av huvudverksamhet blev 17,5 mkr dyrare än vad som budgeterats. främst på grund av att det varit fler barn/elever som haft sin skolgång hos andra huvudmän än vad det budgeterades för. Det är störst avvikelse på gymnasiets verksamhetsområde men även inom förskola och grundskola har det varit dyrare än vad som budgeterats. Tilläggas bör att det är under den här raden som ersättningar för 2023 års underskott är placerade, så 5,1 mkr hör till 2023 års underskott av totala kostnaden.

Personalkostnaderna avviker 19 mkr negativt mot budget, utfallet blev 513,7 och den budgeterade kostnaden var 494,7. När budgeten för 2024 gjordes var den preliminära procentsatsen för personalomkostnaderna (PO) 45,75% från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) när året sedan började var procentsatsen 47,18% det blev alltså en ökning på 1,43% vilket motsvarar ca 4,9 mkr. Av utfallet är alltså 4,9 mkr hänförliga till förändringen i PO. Även löneökningen var budgeterat lågt, löneökningen blev ca 2,1 mkr dyrare än vad som budgeterades. Ca 13% av personalkostnaderna finansieras av externa medel.

Kostnaden för lokalhyra avviker negativt med 2,3 mkr mot budget. Det är avvikelser på flera av hyresavtalen som summerar ihop till avvikelsen.

Övriga kostnader avviker positivt med 3,2 mkr.

Avskrivningarna slutade på en högre siffra än det som budgeterades, ca 0,6 mkr mer.

Nämndens utfall och årsprognos (mnr)	Årsutfall 2024	Årsbudget 2024	Avvikelse utfall/budget 2024	Årsprognos augusti 2024	Årsutfall 2023
INTÄKTER	797.3	800.1	-2.8	797.3	774.4
- tilldelade medel	672.9	672.9	0.0	672.9	656.9
- övriga intäkter	124.4	127.3	-2.8	124.4	117.4
KOSTNADER	-836.4	-800.1	-36.3	-832.2	-805.9
- köp av huvudverksamhet	-120.4	-102.9	-17.5	-116.9	-114.8
- personal	-513.7	-494.7	-19.0	-513.6	-499.1
- lokalhyra	-103.3	-101.0	-2.3	-102.5	-96.5
- övriga kostnader	-96.5	-99.7	3.2	-97.1	-92.9
- avskrivningar	-2.5	-1.8	-0.6	-2.1	-2.6
RESULTAT	-39.1	0.0	-39.1	-34.9	-31.5

Antal barn och elever	Utfall Jan- Dec	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse budget - utfall
Grundbeloppsfinansierade verksamheter	2024	2024	2024	
Förskola	1150	1210	1175	-60
Pedagogisk omsorg	7	7	4	0
Förskoleklass	258	266	258	-8
Grundskola	2541	2560	2555	-19
Gymnasieskola	975	1033	978	-58
Antal barn och elever	4931	5076	4970	-145
Fritidshem	943	885	977	58
Antal placeringar	5874	5961	5947	-87

Observera att det är grundbeloppsfinansierade barn och elever i tabellen, det är alltså inkluderat folkbokförda barn och elever i Härnösands kommun som går i annan huvudmans verksamhet.

Det syns stora minskningar i barn och elevantal inom förskola, grundskola och gymnasiet. Vad gäller fritidshem så ser vi en stor ökning, detta ökar inte på det totala elevantalet, det är enbart fler av redan befintliga elever som är placerade i fritidsverksamheten. Verksamheternas chefer märker av att de elever som finns inom fritidshemsverksamheten vistas längre tid i verksamheten.

Tyvärr är befolkningsprognosen även för kommande år nedåtgående.

5.1.1 Utfall per verksamhetsområde

Utfall och prognos per verksamhetsområde (mkr)	Årsutfall 2024	Årsprognos augusti 2024	Årsutfall 2023
Skolnämnd	0,1	0,5	-0,1
Kulturskolan	-1,0	-1,3	-0,2
Öppen förskola	-0,1	-0,2	0,1
Förskola	-6,5	-8,0	-10,3
Pedagogisk omsorg	-0,5	-0,5	-0,5
Fritidshem	0,8	-4,8	5,3
Förskoleklass	-3,4	-4,8	0,3
Grundskola	-15,5	-11,0	-13,3
Förvaltningsövegrip vht	-0,3	1,3	-3,3
Anpassad grundskola	-1,9	0,4	-4,5
Gymnasieskola	-10,6	-6,5	-9,7
Anpassad gymnasieskola	-0,1	-0,6	3,8
Eftis	0,0	0,4	0,9
Resultat	-39,1	-34,9	-31,5

Ovanstående tabell visar utfall och prognos per verksamhetsområde. De största underskotten i prognosen ligger fördelade på förskola -6,5 mkr, förskoleklass -3,4 mkr, grundskola -15,5 mkr, och gymnasieskola -10,6 mkr.

På önskemål har vi lagt till en specificering av hur elevhälsan fördelas på de olika verksamheterna. Av utfallet 2024 fördelas elevhälsans kostnader enligt följande.

Förskola -2 tkr

Förskoleklass -1 026 tkr

Grundskola -9 351 tkr

Förvaltningsövergripande verksamhet -8 862 tkr

Gymnasieskola -2 283 tkr

Uppdragsutbildning -1 164 tkr.

Verksamhetsområde förskola och elevhälsa: Förskolan har ett underskott på 6,5 miljoner. Underskottet har minskat sen 2023 och jämfört med prognosen som gjordes i augusti 24 blev utfallet för 2024 1,5 miljoner bättre. Under året har en renovering skett av Tullportens förskola vilket medfört högre kostnader då delar av verksamheten behövt bedrivas i en annan lokal. Det har medfört ökade personalkostnader då man har behövt öppna och stänga på två ställen. Ht-24 påbörjades renovering även av Gånsviks förskola vilket har inneburit att de fått en lägre intäkt på grund av de inte kunnat ta in full barngrupp. Omställningsarbete pågår för att bemanna i förhållande till antal barn under renoveringsperioden. Förskolan har under året haft många barn med stora stödbehov där det funnits behov av extra bemanning. Den utbetalning som skett av underskottet 2023 till fristående enheter har påverkat utfallet negativt då vi har många fristående förskolor i kommunen. Barnomsorg på obekvämt arbetstid är en verksamhet som ligger under förskolans ansvar, men den erbjuds till barn i åldern 1-12 år. Vi har under året haft ett tjugotal barn inskrivna varav hälften tillhör skolbarnsomsorgen.

Verksamheten har gått med underskott då det bemannas under nätter och helger och det innebär en större personalkostnad på obekvämt arbetstid.

Verksamhetsområde grundskola: Även om det till synes inte skett ett stort tapp på antalet barn inom verksamhetsområdet så har de kommunala skolorna tappat en stor andel barn. Förutom det planerade tappet som kunde beräknas inför året så minskade det oplanerade tappet av elever drastiskt under perioden augusti-september vilket minskade intäkterna rejält. Under våren genomfördes organisationsanpassningar. Effekterna av processerna har en släpande effekt och kommer att främst påverka utfallet 2025. Restriktioner vad gäller fortbildning/utbildning och mjukt köpstopp har bidragit till att hålla nere driftskostnader vi själva kunnat påverka. Minskade bidragsintäkter och fördyrande PO-kostnader bidrar också till ett större underskott än beräknat.

Verksamhetsområde gymnasiet: Verksamhetsområde gymnasiet befann sig i 2024 i en situation där Härnösands gymnasiums enheter gjorde en stabil antagning till årskurs ett. Tillsammans med förra årets goda antagning gjorde detta att gymnasieskolans enheter visade ett mindre underskott. I budget 2024 underskattades däremot kostnaden för antal elever hos annan huvudman. Förklaring till detta är att de tidigare två årens trend med färre elever hos externa huvudmän bröts samtidigt som de programval som gjordes innebar högre kostnader per elev än vad som budgeterats.

Personalkostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Årsutfall	Årsbudget	Avvikelse	Årsprognos	Årsutfall
			utfall/budget	augusti	
(mkr)	2024	2024	2024	2024	2023
Skolnämnd	-1,5	-1,5	0,1	-1,0	-1,6
Kulturskolan	-9,9	-8,9	-1,0	-10,0	-8,9
Öppen förskola	-1,5	-1,4	-0,1	-1,6	-1,3
Förskola	-113,9	-108,4	-5,5	-113,1	-112,1
Pedagogisk omsorg	-1,1	-1,0	-0,1	-1,0	-1,9
Fritidshem	-19,9	-23,5	3,5	-25,5	-21,1
Förskoleklass	-10,8	-10,9	0,2	-12,1	-9,1
Grundskola	-226,3	-213,0	-13,3	-223,5	-216,4
Förvaltningsövegrip vht	-13,9	-13,1	-0,8	-13,7	-14,5
Anpassad grundskola	-24,4	-22,5	-1,9	-21,6	-22,0
Gymnasieskola	-79,1	-78,9	-0,3	-79,1	-79,4
Anpassad gymnasieskola	-8,4	-8,5	0,1	-8,5	-8,5
Eftis	-2,9	-3,1	0,2	-2,7	-2,3
Totalt	-513,7	-494,7	-19,0	-513,4	-499,1

Fritidshem, förskoleklass, grundskola: Under våren genomfördes organisationsanpassningar. Utdragna processer som efter verkställande dessutom har en släpande effekt kommer att främst påverka ekonomin under 2025. Oförutsedda minskade elevintäkter bidrog dessutom till att anpassningsarbetet fick mindre effekt än beräknat på ekonomin.

Anpassad grundskola höll budget och där ökar elevantalet. Skolledningen är här mycket aktiv med att söka diverse bidrag för att finansiera utvecklingsinsatser och tjänster.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola: Strategi i verksamhetsområdet har varit att hålla tillbaka rekryteringar vid naturliga avgångar. I stort har detta fungerat, vilket främst märks vid gymnasieskolans enheter och budgetmässigt ledde till att utfall för personal blev ungefär samma som

2023, trots löneökningar. Kulturskolan har 2024 sett personal gå upp i tid i samband med heltidsprojektet, vilket påverkat gentemot budget.

Antal årsarbetare per verksamhetsområde (faktisk sysselsättningsgrad omräknad till heltider)	Årsarbetare Dec 2024	Årsarbetare Dec 2023	Avvikelse 2023/2024
Skolnämnd	0,50	0,50	0,00
Kulturskolan	13,86	13,93	-0,07
Öppen förskola	3,00	2,89	0,11
Förskola	198,18	185,32	12,86
Pedagogisk omsorg	0,00	3,10	-3,10
Fritidshem	34,57	35,78	-1,21
Förskoleklass	14,90	18,28	-3,38
Grundskola	329,12	329,13	-0,01
Förvaltningsövegrip vht	15,80	16,76	-0,96
Anpassad grundskola	43,22	46,62	-3,40
Gymnasieskola	108,70	113,09	-4,39
Anpassad gymnasieskola	12,25	11,59	0,66
Eftis	5,92	4,14	1,78
Resultat	780,0	781,1	-1,1

I tabellen ovan visas antal årsarbetare i December 2024 som en jämförelse med December 2023.

Förskola: Enligt ögonblicksbilden som jämför december -23 och december -24 har det skett en utökning av antalet årsarbetare i förskolan. Något som inte inte överensstämmer med tabellerna som visar att förskolan har ett mindre underskott på personalkostnader än 2023 och sammantaget 13 263 färre arbetade timmar.

Fritidshem, förskoleklass, grundskola och Anpassad grundskola: Under våren genomfördes organisationsanpassningar. Avslut av visstidsanställningar och omfördelning av tillsvidareanställd personal till vakanta uppdrag var en del i omställningsstrategin. Ett antal tillsvidareanställda medarbetare erbjöds tillsvidareanställningar vid andra förvaltningar. Utdragna processer som efter verkställande dessutom har en släpande effekt kommer att främst påverka ekonomin under 2025.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola: Strategin med att vid naturliga avgångar ta vara på möjligheter att t.ex. omfördela tid mellan enheter istället för att nyrekrytera mynnade ut i cirka 4 färre årsarbetare jämfört med 2023.

Arbetade timmar per verksamhetsområde	Månadslön	Månadslön	Timlön	Timlön
	jan-nov 2024	jan-nov 2023	jan-nov 2024	jan-nov 2023
(exklusive frånvaro)				
Skolnämnd	811,94	795,68	0,00	0,00
Kulturskolan	21 655,14	20 332,60	420,50	396,50
Öppen förskola	4 097,63	3 344,17	0,00	41,00
Förskola	274 794,99	293 054,17	42 831,04	35 535,64
Pedagogisk omsorg	2 874,89	5 146,86	0,00	0,00
Fritidshem	50 765,35	54 737,40	3 625,28	6 889,31
Förskoleklass	25 101,84	21 460,93	931,50	1 190,25
Grundskola	500 684,47	504 219,20	32 057,23	28 809,96
Förvaltningsövegrip vht	24 801,42	26 242,05	232,00	402,50
Anpassad grundskola	66 351,00	61 115,89	2 215,53	2 247,50
Gymnasieskola	168 247,13	174 376,99	1 072,00	2 097,57
Anpassad gymnasieskola	17 422,72	20 451,10	999,75	616,50
Eftis	7 406,75	6 062,96	653,50	286,00
Resultat	1 165 015,3	1 191 340,0	85 038,3	78 512,7

Förskola: De arbetade timmarna i förskolan har sammantaget minskat med 13 263 timmar. (En minskning med 20 532 timmar på månadslönetimmar inklusive pedagogisk omsorg och en ökning av timlön med 7 269 timmar). Att det skett en minskning av arbetade månadslönetimmar och även en minskning i utfall sen 2023 stämmer inte överens med tabellen där det ser ut som om det skett en utökning av antalet årsarbetare i förskolan.

Fritidshem, förskoleklass, grundskola: Sammantaget har de arbetade timmarna inom verksamheterna minskat med drygt 4100 timmar (fördelning -275 timlön och -3866 månadslönetimmar). Den största förändringen ses inom fritidsverksamheten. En bidragande orsak till det kan vara en mer noggrann fördelning av personalens tjänstgöring mellan fritidsverksamhet och grundskola jämfört med 2023. Den **anpassade grundskolan** har en ökning av arbetade timmar för månadslönearbetande personal. En bidragande faktor till det är kan vara att det vid elevökning inom den anpassade grundskolans ämnesområden oftast behövs utökning av personalvolym då dessa elever har stora stödbehov. Detta genererar snabbt fler arbetade timmar.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola: Strategin med att vid naturliga avgångar ta vara på möjligheter att tjänstefördela arbete enligt de förhandlade ramfaktorerna och t.ex. omfördela tid mellan enheter istället för att nyrekrytera mynnade ut i 7835 färre antal arbetade timmar jämfört med 2023.

5.2 Personalvolym

5.3 Investeringar

Utfall investeringsmedel	Årsutfall	Årsbudget	Avvikelse	Årsprognos
			utfall/budget	augusti
(mkr)	2024	2024	2024	2024
Förskola	1,9	0,8	-1,2	1,8
Grundskola	0,2	2,2	2,0	0,5
Gymnasiet	2,1	0,8	-1,4	2,8
Totalt	4,3	3,7	-0,6	5,1

Förskola

Inom förskolan har investeringsmedel använts till att inreda nya lärmiljöer och samt inköp av skötbord i samband med renovering.

Grundskola och anpassad grundskola

Inom grundskolan/anpassad grundskola har inköp gjorts för exempelvis nya träslöjdbänkar, utbyte av ljudabsorbenter, förrådsbod för utelekredskap och övervakningskameror.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

I samband med gymnasiets lokaloptimering som genomfördes under våren/sommaren då hyresavtalet för hus D avslutades, gjordes en större satsning av skolbiblioteket. Det flyttades till andra ljusare lokaler i två plan mellan hus B och C. Ny biblioteksinredning och möbler köptes in för att passa i den nya miljön.

6 Internkontroll

Kontrollmoment

Risk att kompetens inte nyttjas på rätt sätt

Bereda förutsättningar

Beskrivning:

Kontrollmomentet består i att, genom samråd med berörda parter, säkerställa förutsättningarna för att matchning skall kunna genomföras.

Resultat:

Vid kontroll genom dialog med ansvariga parter anges att förutsättningar för matchning är väl förankrade i rekryteringsprocessen, och att matchning genomförts för innevarande år samt planeras genomföras för kommande år.

Risk att screeningplaner ej används

Uppföljning

Beskrivning:

Genom uppföljning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet kontrolleras att arbetet med screeningplaner genomförts, såväl som analys av detta arbete.

Resultat:

Med stöd i det systematiska kvalitetsarbetet har arbetet med screeningplaner förstärkts. Flertalet åtgärder är genomförda för att säkerställa såväl genomförande som analys.

Kontrollmomenten har inte genomförts vid enskilda tillfällen, utan istället fungerat som utvärderingar av processer över tid. Detta har påvisat att de risker som identifierats har kunnat elimineras, då processerna som kontrollerats visat sig vara väl förankrade.

Förbättringsåtgärd

Färdiggrad

Efter genomförda kontrollmoment kunde det konstateras att inga förbättringsåtgärder krävts, därmed har heller inga genomförts.

7 *Uppföljning av privata utförare*

Efter att en fristående enhet under året valt att avveckla verksamheten finns numera nio fristående förskolor i Härnösands kommun. Dessa förskolor ansvarar för cirka en fjärdedel av kommunens 1-5 åringar som har sin placering på förskola. Det är kommunen som godkänner huvudman för att starta eller utöka fristående förskola. Kommunen har därmed också tillsynsansvaret för verksamheten, till skillnad mot skolverksamhet där Skolinspektionen godkänner huvudman och har tillsynsansvar. Regelbunden tillsyn för fristående förskolor i Härnösands kommun sker vartannat år. Vid 2024 års tillsyn var fokus inom ramen för läroplanens kapitel Omsorg, utveckling och lärande samt uppföljning av dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet.

8 Bilaga 1, Indikatorer

Likvärdig utbildning

Indikator	Kön	Senaste utfall	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Trend
En utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero/omsorg.							
Uppfattningen bland barn, förskollärare, barnskötare och annan personal samt vårdnadshavare om lärmiljön och utbildningen i förskolan							-
Uppfattningen bland elever, vårdnadshavare, lärare, förskollärare och annan personal om trygghet, studiero och att förhindra kränkningar i förskoleklass							-
Elevers upplevelse av trygghet i årskurs 5		8.2	8.2		7.6		↗
Elevers upplevelse av trygghet i årskurs 8		7.5	7.5		7.7		↘
Elevers upplevelse av studiero i årskurs 5		5.4	5.4		4.7		↗
Elevers upplevelse av studiero i årskurs 8		5.1	5.1		4.9		↗
Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 5		6.7	6.7		7.7		↘
Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 8		5.1	5.1		6.3		↘
Pedagogiska personalens uppfattning om trygghet		6.2	6.2		7.9		↘
Pedagogiska personalens uppfattning om studiero		6.3	6.3		6.6		↘
Uppfattningen bland elever, lärare och							-

annan personal om trygghet, studiero och att förhindra kränkningar							
Vårdnadshavares uppfattning om fritidshemmet erbjuder deras barn en trygg verksamhet							-
Elevers upplevelse av trygghet år 2		8.3	8.3		8.3		→
Elevers upplevelse av studiero år 2		6.4	6.4		6.2		↗
Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar år 2		5.6	5.6		7.5		↘
En utbildning av hög kvalitet som ger varje barn och elev goda möjligheter till utveckling och lärande							
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, lägeskommun, andel (%)	♂	62	45	57			↗
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, lägeskommun, andel (%)	♀	61	48	57			↗
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, lägeskommun, andel (%)	♂	62	41	57			↗
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, lägeskommun, andel (%)	♂	66.0%	54.0%	66.0%			↗
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk,	♀	59.0%	48.0%	53.0%			↗

lägeskommun, andel (%)							
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, lägeskommun, andel (%)	♂	59.0%	48.0%	53.0%			↗
Uppfattningen bland barn, förskollärare, barnskötare och annan personal samt vårdnadshavare om uppmuntran till lek och rörelse samt om ledning och stimulans							-
Uppfattningen bland elever, vårdnadshavare, lärare och förskollärare om ledning och stimulans							-
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9	♂	64	64	63	71	74	→
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9	♀	68	62	66	73	72	↗
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9	♂	60	66	60	70	77	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	♂	68.9%	68.9%	70.9%	70.1%	74.2%	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	♀	71.0%	70.3%	73.3%	75.3%	77.8%	↗
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	♂	60.1%	67.6%	68.2%	64.1%	70.1%	↘
Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.	♂	79	81	84	86	82	↘

Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.	♀	81	78	83	84	79	↗
Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.	♂	77	84	85	87	84	↘
Uppfattningen bland elever och lärare om ledning och stimulans							-
Vårdnadshavares uppfattning om stimulans							-
Uppfattningen bland elever, lärare och annan personal om ledning och stimulans							-
Vårdnadshavares uppfattning om fritidshemmet stimulerar deras barns lärande respektive sociala utveckling							-
Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom tre respektive fyra år, på högskoleförberedande respektive yrkesprogram		81	86	81	92	81	→
Andel elever av dem som börjar på ett introduktionsprogram och går över till ett nationellt program, som uppnår gymnasieexamen inom fem år							-
Andel elever på introduktionsprogram som når målen med sin utbildning	♂						-
Andel elever på introduktionsprogram som når målen med sin utbildning	♀						-
Andel elever på introduktionsprogram som når målen med sin utbildning	♂						-

Attraktiv arbetsgivare

Indikator	Kön	Senaste utfall	Resultat 2023	Resultat 2022	Resultat 2021	Resultat 2020	Trend
Arbetsplatsen är känd för ett tillitsfullt ledarskap och erbjuder trygghet, utvecklingsmöjligheter och goda arbetsförhållanden, vilket gör att medarbetare, såväl kvinnor som män, söker sig till oss och väljer att stanna kvar							
Genomsnittlig anställningstid (år)	♂						-
Genomsnittlig anställningstid (år)	♀						-
Genomsnittlig anställningstid (år)	♂						-
Antal sökande per utannonserad tjänst, medelvärde		19					→
Medarbetarundersökningens resultat utifrån trygghet och utvecklingsmöjligheter	♂	75%	73%	76%			↗
Medarbetarundersökningens resultat utifrån trygghet och utvecklingsmöjligheter	♀	76%	74%	76%			↗
Medarbetarundersökningens resultat utifrån trygghet och utvecklingsmöjligheter	♂	73%	72%	74%			↗
Ledarskapsindex, sammanvägt		83	82	82			↗
Ledarskapsresultat OSA	♂	82%	80%	79%			↗
Ledarskapsresultat OSA	♀	82%	79%	79%			↗
Ledarskapsresultat OSA	♂	83%	82%	79%			↗
Frisktal	♂	44.1%	41.1%	41.5%			↗
Frisktal	♀	40.2%	37.6%				↗
Frisktal	♂	46.2%	51.9%				↘

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors

§ 15

Dnr 2025-000006 1.1.3.1

Verksamhetsberättelse 2024

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors beslut

Överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors beslutar

att godkänna Verksamhetsberättelse Överförmyndarnämnden 2024 och

att skicka beslutet till kommunfullmäktige i Härnösand och Kramfors kommuner samt revisionen för kännedom.

Bakgrund

Överförmyndarnämndens verksamhetsberättelse redovisar det ekonomiska utfallet, sammanfattar viktiga händelser inom nämndens ansvarsområde och följer upp nämndens verksamhetsplan för året. I verksamhetsberättelsen redovisas även internkontroller samt måluppfyllelsen.

Beslutsunderlag

Överförmyndarenhetens tjänsteskrivelse 2025-02-14

Verksamhetsberättelse Överförmyndarnämnden 2024

_____

Överförmyndarsamverkan Härnösand Kramfors

Överförmyndarnämnden
Verksamhetsberättelse 2024

Verksamhetsberättelse 2024

Status: Klart Rapportperiod: 2024-12-31 Organisation: Överförmyndarnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2024	1
1 Uppdrag och verksamhet	2
1.1 Organisation.....	2
1.1.1 Överförmyndarens organisation	2
1.2 Utgångspunkter	3
1.3 Viktiga händelser som har påverkat verksamheten.....	3
2 Uppföljning av planerad verksamhet	4
2.1 Målprogram 2024-2027	4
2.1.1 Slutsats mål, nyckelaktiviteter och indikator	5
2.1.2 Uppföljning internkontroll.....	5
2.2 Ekonomisk uppföljning	7
2.2.1 Utfall.....	7
2.2.2 Arvoden ställföreträdare.....	7
2.3 Personalvolym.....	8

1 Uppdrag och verksamhet

I varje kommun måste det finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Reglerna som gäller för nämnder enligt kommunallagen (2017:725) är tillämpliga, med avvikelser enligt föräldrabalkens bestämmelser.

Härnösands kommun och Kramfors kommun utgör en gemensam överförmyndarnämnd. Härnösands kommun är värdkommun för nämnden.

Överförmyndaren är en kommunal myndighet som har i uppgift att övervaka legala och utsedda förmyndare, gode män och förvaltares åtaganden enligt regler främst i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen, förvaltningslagen och Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn.

Överförmyndarens verksamhet och tillsynsfunktion utgörs i huvudsak av:

- Utredda ställföreträdarskap
- Rekrytera ställföreträdare
- Förordna och entlediga gode män och förvaltare
- Lämna beslut om ställföreträdarens rättshandlingar för enskilda
- Granska förordnade ställföreträdarens verksamhet i övrigt

1.1 Organisation

I 19 kap. 1 § föräldrabalken (FB) fastställs att en överförmyndare ska väljas för varje kommun. En kommun kan besluta att det i stället för överförmyndaren ska finnas en överförmyndarnämnd. De regelverk som omfattar överförmyndaren ska tillämpas även på en sådan nämnd. I 9 kap Kommunallagen (2017:725) framgår att en kommun får bilda en gemensam nämnd med en annan kommun. En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna och ingår då i den kommunens organisation.

I Härnösands och Kramfors kommun finns beslut om gemensam överförmyndarnämnd med ersättare. Överförmyndarnämnden väljs av kommunfullmäktige för en mandatperiod om fyra år från och med den 1 januari året efter då val av kommunfullmäktige ägt rum.

1.1.1 Överförmyndarens organisation

I 19 kap. 14 § FB framgår att överförmyndarnämnden får uppdra en kommunal tjänsteman, med den kompetens som behövs, att avgöra ärenden på överförmyndarnämndens vägnar. Härnösand och Kramfors kommun har sedan 1 januari 2022 gemensam förvaltning där Härnösands kommun utgör värdkommun, och Kramfors kommun samverkanskommun. Förvaltningen utgör den av överförmyndarnämnden delegerade verksamheten och dess tjänstemän är överförmyndarnämndens verkställande organ. Sedan 1 januari 2023 har Härnösand och Kramfors kommun en gemensam överförmyndarnämnd.

1.2 Utgångspunkter

I verksamhetsplanen beskrivs nämndens planerade arbete med mål och uppdrag för det kommande året samt de ekonomiska ramarna. Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport, delårsrapport, samt verksamhetsberättelse.

1.3 Viktiga händelser som har påverkat verksamheten

I slutet av 2021 slog Kramfors kommun och Härnösands kommun ihop sina överförmyndarverksamheter till en gemensam organisation. Från och med januari 2023 har verksamheten också en gemensam överförmyndarnämnd. Det första året efter etablerandet av den gemensamma nämnden bar med sig både positiva erfarenheter och utmaningar. Under 2024 har nämnden fortsatt sitt arbete med att landa i sin nya organisation. Det har under året uppmärksammats en svårnavigerad organisatorisk modell där enheten befunnit sig under Kommunstyrelsen vilket lett till ologiska rapporteringsvägar. Från 1 januari 2025 har detta ändrats och enheten är från samma datum organisatoriskt kopplat till nämnden på ett tydligare sätt. Detta gäller även enhetens budget.

Verksamheten har varit något underbemannad under året vilket har påverkat arbetsbelastningen för medarbetarna.

Under året har nämnden antagit nya samt och reviderat riktlinjer för ökad rättssäkerhet och likabehandling.

2 Uppföljning av planerad verksamhet

2.1 Målprogram 2024-2027

Den modell för mål- och resultatstyrning som Härnösands kommun tillämpar innehåller en kedja från övergripande lokala inriktningar, nämndernas mål till nyckelaktiviteter och strategier. Utifrån lokala inriktningar, mål och nyckelaktiviteter utarbetar därefter förvaltningarna och enheterna strategier och aktiviteter för att möta nyckelaktivitet, mål och lokal inriktning. Kommunens lokala inriktningar fastställs av kommunfullmäktig. I målprogrammet finns sex övergripande lokala inriktningar;

1. Plats för alla
2. Plats för tillväxt
3. Modig miljökommun
4. Likvärdig utbildning
5. Jämställd och jämlik välfärd
6. Attraktiv arbetsgivare

Nämnden har under 2024 utgått utifrån den lokala inriktningen jämställd och likvärdig välfärd med målformuleringen "Kvalitativ och rättssäker handläggning där varje beslut präglas av jämställdhet och likabehandling".

Som nyckelaktivitet formulerades "Vi säkerställer att vi utövar lika utredning och handläggning utifrån gällande rätt och praxis."

Indikator för nyckelaktiviteten har skett genom inventering – nulägesbild till målbild. En annan indikator enligt verksamhetsplanen var skattning utifrån enkät "Hjälp oss bli bättre". Dock har ingen sådan enkät hunnit genomförts under perioden då den flyttats fram till 2025. Vidare, enligt indikator i verksamhetsplanen, ger resultatet av Länsstyrelsen årliga granskning en indikator huruvida verksamheten bedrivs rättssäkert och med likabehandling. Länsstyrelsen har dock ej granskat verksamheten under 2024.

Under 2024 har nämnden i enlighet med mål och nyckelaktivitet antagit följande styrdokument:

- Riktlinjer vid granskning av årsräkningar och sluträkningar (januari)
- Utvärderat delegationsordning (september)
- Revidering granskningsriktlinjer (november)
- Riktlinjer för uttagsmedgivande (november)
- Revidering "Riktlinjer vid arvodering till god man och förvaltare" (december)
- Revidering delegationsordning (december)

Vad gällande processbeskrivning har följande flödesscheman tillskapats:

- "Avslut av akt"
- "Byte av ställföreträdare"

2.1.1 Slutsats mål, nyckelaktiviteter och indikator

Enligt indikator om inventering kan konstateras att nämnden har gjort en tydlig förflyttning genom dels inventering, tillskapande samt aktivt reviderat styrande dokument. Indikatorer om "NKI" samt Länsstyrelsens granskning är inte tillämpbara då enkätutskick har framflyttats samt att Länsstyrelsen ej utfört någon granskning under 2024.

Avseende processbeskrivning så har två viktiga processbeskrivningar tillskapats.

2.1.2 Uppföljning internkontroll

Syftet med internkontroll är att klarlägga om lagar och förordningar samt kommunens mål och riktlinjer i övrigt efterföljs. Internkontroll handlar om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt.

Enligt gällande regler ska varje överförmyndarnämnd ansvara för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Det åligger varje överförmyndarnämnd att besluta vilka kontroller som ska utföras.

Ansvarig för den interna kontrollen är enhetschef. Återrapportering sker till överförmyndarnämnden vid delårsrapportering och vid behov.

- Nämndens kontroll utgörs av punkterna att processmallar för personärenden vad gällande ansökan om ställföreträdare anmälan om ställföreträdare ska vara upparbetade och beskrivna för beslut.

- Processbeskrivningar för "Ansökan om ställföreträdare" samt "Anmälan om ställföreträdare" är upparbetade och dokumenterade.

- Enheten ska ha granskat 90 procent av 2023 års årsräkningar före den 30 juni 2024. Samtliga årsräkningar ska vara granskade per den 30 september 2024 med undantag för årsräkningar som inte är kompletta. Antalet årsräkningar avrapporteras vid delårsrapport. Årsräkningarna granskas i kronologisk ordning.

**Totalt
antal 603**

Månad procent	Antal gjorda	Gjorda totalt ackumulerat	Återstående	Behov att göra (med mål 96 % 30 juni)	Procent total	Status ackumulerat gjorda
9,0%	54	54	549	9%		9,0%
17,6%	106	160	443	17%	26%	26,5%
22,2%	134	294	309	20%	46%	48,8%
17%	101	395	208	20%	66%	65,5%
17%	105	500	103	20%	86%	82,9%
10%	63	563	40	10%	96%	93,4%
4%	25	588	15			97,5%
0,5%	3	591	12	2%	98%	98,0%
2%	12	603	0	2%	100%	100,0%
				100%		
100%	603	603	0			

Antal	Procent total
603	100,0%

Andelen granskade årsräkningar per 30 juni uppgick till 93,4 procent. Samtliga årsräkningar var granskade före den 30 september.

2.2 Ekonomisk uppföljning

2.2.1 Utfall

Nämndens utfall och årsprognos (tkr)	Årsutfall 2024	Årsbudget 2024	Avvikelse utfall/budget 2024	Årsprognos augusti 2024	Årsutfall 2023
Intäkter	380	380	0	380	369
- tilldelade skattemedel	380	380	0	380	369
- övriga intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-315	-380	65	-333	-300
- köp av huvudverksamhet	0	0	0	0	0
- personal	-309	-310	1	-306	-269
- lokalhyra	0	0	0	0	0
- övriga kostnader	-6	-70	64	-27	-31
- avskrivningar	0	0	0	0	0
Resultat	65	0	65	47	69

Tabellen ovan visar Överförmyndarnämndens resultat för verksamhetsåret, ett överskott om 65 tkr. Den främsta anledningen till överskottet för vid årets slut återfinns inom posten "övriga kostnader", det beror på att kostnaderna för kompetensutveckling är lägre än budgeterat. Andra påverkansfaktorer är kostnader för konsulter, system och licenser där inga kostnader uppstått under året. Arvodeskostnaderna ligger i linje med budget och avviker endast positivt med 1 tkr.

Nämnda avvikelser är även skillnaden gentemot den prognos som gjordes per sista augusti, då kostnaderna inom dessa poster blev mindre vid årets slut än vad som prognostiserades.

2.2.2 Arvoden ställföreträdare

Nedan följer en redovisning vad gällande kommunens del av arvoden till ställföreträdare. Siffror inom parentes är budgeterade medel, ej parentes är utfall.

2022

Kramfors: 1 383 tkr (skuggbudget, ingen inläst budget i samband med uppstarten)

Härnösand: 1 775 tkr (2 171 tkr)

2023

Kramfors: 1 078 tkr (1 400 tkr)

Härnösand: 1 647 tkr (1 700 tkr)

2024

Kramfors: 1 128 tkr (1 210 tkr)

Härnösand: 1 325 tkr (1 870 tkr)

I samband med tydligare praxis samt nämndens granskningsriktlinje framträder en tydlig förskjutning vad gällande tillämpning av huvudregeln vid bedömning av utbetalare av arvode.

2.3 Personalvolym

Överförmyndarenheten har under verksamhetsåret 2024 varit underbemannat utifrån personalomsättning som inte rekryterats. Från november är dock samtliga tjänster tillsatta och bemanning ser ut som följande:

- Enhetschef
- Överförmyndarjurist/utredare
- Administratör
- Fyra utredare

Den totala personalvolymen inkl. enhetschef är således 7 personer.

Arbetslivsnämnden

§ 119

Dnr 2024-000204 1.1.3.1

Verksamhetsplan 2025, arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar

att fastställa arbetslivsnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025, och

att överlämna arbetslivsnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025 till kommunfullmäktige för kännedom.

Avstående

Ingemar Ljunggren (M) och Bill Lindgreen (M) och Glenn Sehlin (SD) avstår från att delta i beslutet.

Bakgrund

Verksamhetsplanen 2025 är en sammanfattning av verksamheten utifrån politiska mål i form av budgetprioriteringar och strategisk planering.

Förslaget till verksamhetsplan 2025 bygger på beslutade mål, nyckelaktiviteter, indikatorer och fördelade medel i budget 2025.

Verksamhetsplan 2025

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.

Arbetslivsnämnden har av kommunfullmäktige tilldelats skattemedelsram på 60,3 mnkr för budgetår 2025, att jämföra med 73,3 mnkr som nämnden

Arbetslivsnämnden

tilldelades för budgetår 2024. Nämndens skattemedelsbehov har minskat till följd av en omorganisation inom förvaltningen.

Särskilt tongivande händelse i Verksamhetsplan 2025 handlar om den av kommunfullmäktige beslutade avvecklingen av arbetslivsnämnden. För Härnösands kommun innebär detta att andra nämnder kommer ta över Arbetslivsnämndens ansvar och uppdrag.

Socialt perspektiv

I arbetslivsnämndens ansvar finns medborgare som påverkas av ändrade förutsättningar i deras anställningar, främst då deltagare i olika former av stödanställningar eller praktiker. I arbetet med omorganisationen behöver både medarbetares och deltagares behov och förutsättningar så långt som möjligt tillgodoses.

Ekologiskt perspektiv

I omorganisationen kommer ekologiska perspektiv att beaktas.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Nämndens budgetram har minskat inför 2025 och under perioden fram till nämndens avveckling kommer medel att flyttas från arbetslivsnämnd till mottagande nämnder.

Beslutsunderlag

Arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-11
Förslag verksamhetsplan 2025, arbetslivsnämnden

Härnösands
kommun

Arbetslivsnämnd

Verksamhetsplan 2025

2025-01-01

Verksamhetsplan 2025

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2025-01-01 Organisation: Arbetslivsnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025	1
1 Uppdrag och ansvarsområden.....	2
1.1 Utgångspunkter.....	3
2 Viktiga händelser.....	4
3 Planerad verksamhet	5
3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	5
3.2 Målstyrning	5
3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet	8
3.4 Vidare planerad verksamhet	9
4 Planerad verksamhet för kommande år.....	10
5 Ekonomiskt sammandrag.....	11
5.1 Nämndens budget	11
5.1.1 Budget per verksamhetsområde.....	12
5.1.2 Personalbudget	13
5.2 Investeringsbudget	14
6 Internkontroll	15

1 Uppdrag och ansvarsområden

Uppdrag och ansvarsområden enligt reglemente

Arbetslivsnämndens uppdrag och uppgifter enligt reglemente beslutat av fullmäktige 2019-03-25 § 29, är att:

1. fullgöra kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna enligt skollagen (2010:800)
2. fullgöra kommunens uppgifter enligt lag om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare (2013:156)
3. fullgöra kommunens uppgifter enligt lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38)
4. samordna och erbjuda sysselsättning och arbetsmarknadsinsatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) 4 kap 4§ samt för personer som står långt från arbetsmarknaden
5. samordna kommunens sommarjobb för ungdomar
6. erbjuda yrkeshögskoleutbildning utifrån lokala och regionala behov
7. drift av Härnösands energitekniska arena (HETA)
8. erbjuda en mötesplats och resurser för vuxenstuderande, förmedla utbildning och verka för utveckling av eftergymnasial utbildning i ett lokalt och regionalt perspektiv
9. stödja och utveckla integrationsfrämjande insatser
10. förmedla tolktjänster
11. drift av kommunens arbetsmarknadsarenor

Arbetslivsförvaltningens åtaganden lagstadgad och icke lagstadgad verksamhet

Kommunen är skyldig att ha vissa verksamheter enligt lag. Andra verksamheter är frivilliga och beslutas av den lokala politiken. I budgeten är fördelningen cirka 40 % och 60 % för lagstadgad respektive ej lagstadgad verksamhet.

Lagstadgad verksamhet

- Utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå, utbildning i svenska för invandrare, samt grundläggande och gymnasial nivå inom särskild utbildning för vuxna.
- Samhällsorienterande insatser som syftar till att underlätta nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet.
- Mottagning av vissa nyanlända för bosättning.
- Samordning och erbjudande av sysselsättning och arbetsmarknadsinsatser enligt socialtjänstlagen.

Ej lagstadgad verksamhet

- Sommarjobb för ungdomar

- Yrkehögskoleutbildning
- Härnösands energitekniska arena och uppdragsutbildningar
- Lärcentrum
- Vissa integrationsfrämjande insatser
- Tolkförmedling

1.1 Utgångspunkter

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

2024 fattade Kommunfullmäktige i Härnösands kommun beslut om Arbetslivsnämndens avveckling. Nämnden kommer under 2025 bedriva verksamhet till och med 30 juni 2025. Detta beslut påverkar all planerad verksamhet i nämndens ansvar i och med att drift och verkställighet i uppdragen kommer att tas över av annan förvaltning, annat kommunalt bolag i Härnösands kommunkoncern, eller andra likvärdiga driftsformer lämpliga för berörd verksamhet.

Omorganisationen av nämndens förvaltning påbörjades innan beslutet om att avveckla nämnden fattades, och under hösten 2024 har flera av Arbetslivsförvaltningens enheter flyttat till andra förvaltningar. 2025 finansieras de flesta av dessa enheter i Arbetslivsnämndens budget och de arbetar enligt Arbetslivsnämndens verksamhetsplan, undantagen är Entreprenaden och Säbo-städ som 2024 avvecklats respektive flyttats även budgetmässigt. Efter sista juni kommer detta att förändras, och ansvar för all verksamhet tas över av annan nämnd eller annan aktör.

Inom verksamhetsområde vuxenutbildning har 2025 års yrkesvuxbidrag för första gången sökts länsgemensamt i Västernorrland. Länets kommuner ingick 2024 ett samverkansavtal som innebär att de tillsammans är ett primärt samverkansområde. För kommunens medborgare innebär det att de nu har all vuxenutbildning i länet tillgänglig för sig. Det är så kallat frisök för länets kommuner i våra respektive utbildningar. Detta innebär att medborgare söker utbildningar i respektive kommun på samma villkor, oavsett i vilken kommun de är skrivna.

Komvux har hösten 2024 blivit en del av skolförvaltningen och under 2025 är komvux del av "Gy25"-förändringen där verksamheten går från kursbetyg till ämnesbetyg.

Vuxenutbildningens andra ben, enhet Campus Härnösand, är i omorganisationen föremål för utredning var i kommunkoncernen enheten och dess verksamheter bäst hör hemma. Utredning beräknas vara färdig januari 2025 och beslut kring placering i organisationen fattas därefter av kommundirektör.

Inom verksamhetsområde Arbete och Mottagning sågs under 2024 ändrade förutsättningar på grund av nya direktiv från Arbetsförmedlingen och en ny åtgärd, Steg till arbete, som av myndigheten ska prioriteras i första hand. I Steg till arbete ska kompletterande aktörer prioriteras framför kommunala aktörer och först efter att kompletterande aktörer provats kan placering hos kommunen vara ett alternativ.

I omorganisationen kommer de flesta av Arbete och Mottagnings verksamheter att tas emot av Härnösands kommuns socialförvaltning.

Nya socialtjänstlagen träder i kraft våren 2025 och innebär sysselsättningskrav för alla personer som uppbär försörjningsstöd.

På grund av dessa ändrade förutsättningar är det nödvändigt för förvaltningen att väsentligt ändra inriktning på arenaverksamheten från produktion till sysselsättning som inte kräver leverans på samma sätt.

3 Planerad verksamhet

3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Kommunfullmäktige uppdrar till samtliga verksamheter

- att gemensamt verka för målsättningen att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare,
- att tillsammans stärka arbetet med att erbjuda företagen högklassig företagservice och ytterligare förbättra företagsklimatet i Härnösands kommun,
- att tillsammans säkerställa de statsbidrag och övriga intäkter kommunen har rätt till,
- att genom strategisk samverkan förbättra förutsättningarna för att nå de antagna målen i kommunens tillväxtstrategi, samt för att möta behoven utifrån de etableringar som sker och väntas ske i närområdet,
- att tillsammans med andra aktörer stärka samarbetet med suicidprevention och tillhandahålla samordnade insatser för individer som befinner sig i suicidal kris,
- att i samverkan med andra aktörer skapa ett strukturerat samarbete i syfte att identifiera och stödja barn och unga i riskzonen för att hamna i kriminalitet.

Under omorganisation då verksamheterna arbetar på nämndens uppdrag, oavsett aktuell förvaltningstillhörighet, kommer arbetslivsförvaltningens ledningsgrupp fortsätta att samlas. I dessa träffar kommer HR-partner att stötta arbetet för att Härnösands kommun ska bli Sveriges bästa arbetsgivare. Arbetet relaterat till våra arbetsmiljömål kommer här vara centralt. Information har bedömts vara en kärnpunkt i omorganisationen av först förvaltning och sedan nämnd och informationsträffar och frågestunder som inletts under 2024 planerar att i någon form fortsätta även 2025.

Verksamheterna ska fortsätta möta näringsliv enligt nuvarande uppdrag och ambitionen är att i omorganisationen informera berörda företagare för att där möjligt bidra positivt till företagsklimatet.

Rutiner för att bevaka möjligheter till och även söka statsbidrag tillämpas även under omorganisation av förvaltning och nämnd.

Representanter från förvaltning och nämnd fortsätter att delta och bidra i strategisk samverkan för att nå antagna mål i kommunens tillväxtstrategi och för att möta behoven utifrån de etableringar som väntas ske i närområdet.

Nämndens verksamheter fortsätter arbeta suicidpreventivt enligt tidigare tillämpad modell förmedlad av organisationen Suicide zero.

Nämndens verksamheter fortsätter sitt brottsförebyggande arbete, både i nämndens egna regi och hos nya tillhörigheter i kommunkoncernen.

3.2 Målstyrning

Beskrivning av målprogram 2024-2027

Härnösands kommuns vision, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla, har sin grund i Agenda 2030. Sex lokala inriktningar konkretiserar visionen och definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna leder organisationen i planering och beslutsfattande. Nämnden har omsatt innehållet i inriktningarna till mål för den egna verksamheten samt nyckelaktiviteter som kommer att genomföras för att nå målen. Nämnden har beslutat om indikatorer som beskriver utvecklingen inom valda delar av arbetet.

Med målprogrammet som ramverk för styrning och planering skapar nämnden, tillsammans med övriga delar av kommunorganisationen och de helägda bolagen, en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar välfärd.

Plats för alla

Mål

Vi bidrar till att alla, såväl kvinnor som män, får förutsättningar för självförsörjning och/eller meningsfull tillvaro

Nyckelaktivitet

Samordna resurser för att tillgodose individens behov

Öka tillgängligheten till nämndens utbud och möjligheter

Öka medborgarnas, samhällets och arbetslivets kunskap om nämndens utbud och möjligheter

Indikator

Antal deltagare som efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd går vidare till studier eller arbete *

Andel avbrott inom komvux *

Andel studerande som får arbete (YH) *

*) könsuppdelad

Plats för tillväxt

Mål

Vi har innovativa arbetsmarknadsåtgärder och studiemetoder som bidrar till kompetensförsörjning för såväl kvinnor som män

Nyckelaktivitet

Öka nämndens beredskap för framtidens krav och behov

Driva utveckling som leder till innovativa lösningar

Indikator

Antal utbildningar i samarbete på Campus

Antal personer som under året deltar i utbildning i VR-studion

Modig miljökommun

Mål

Vi skapar och främjar kunskap och engagemang för hållbarhet och minskad miljöpåverkan i samhället och arbetslivet

Nyckelaktivitet

Verksamheterna bidrar till att nämnden gör kloka miljöval

Indikator

Antal föreläsningar om miljö och hållbarhet

Likvärdig utbildning

Mål

Alla elever, såväl kvinnor som män, får det stöd de behöver och ges likvärdiga förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Nyckelaktivitet

Samsyn kring arbetsätt och pedagogik

Ökad individanpassning i undervisningen

Säkerställa en rättssäker och effektiv administration

Indikator

Andelen studerande som slutför YH-utbildning med examen *

Andel kursdeltagare som slutför sina kurser med godkänt betyg på komvux *

*) könsuppdelad

Jämställd och jämlik välfärd

Mål

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Nyckelaktivitet

Ökad kunskap om jämställdhet som leder till att åtgärda könsstereotypa mönster i verksamheten

Nyckelaktivitet

Indikator

HME - "Kvinnor och män behandlas jämlikt på min arbetsplats"

Andel kvinnor bland deltagare i praktik

Andel kvinnliga sökande på tekniska utbildningar

Attraktiv arbetsgivare

Mål

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nyckelaktivitet

Ökade möjligheter att utvecklas i arbetet

Skapa trygghet i organisationen

Förbättrad arbetsplatskultur

Indikator

HME - "Jag har tillräckligt med kunskap för att kunna utföra mina arbetsinsatser"

HME - "Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete"

HME - "Min chef hanterar konflikter på ett bra sätt"

HME - "Vi kan öppet diskutera svårigheter på min arbetsplats"

Kommunens frisktal för kvinnor och män *

*) könsuppdelad

Indikatorerna kommer att redovisas könsuppdelat i nämndens uppföljning där så är möjligt.

3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet

Nämnden deltar i tre ESF-projekt "Sammanhållen modell för individen", "Alla behövs" och "Tryggad välfärd under samhällsomvandling". ESF (Europeiska socialfonden) förutsätter att de insatser som beviljas medel bidrar till en ökad jämställdhet, en ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och en minskad diskriminering på arbetsmarknaden. Detta kallas för de horisontella principerna.

Inom ramen för projektet genomförs utbildningsinsatser kring jämställdhet, icke-diskriminering, tillgänglighet och hållbar utveckling, och i den nya arbetsmodellen läggs stor vikt vid att verksamheten i högsta möjliga mån efterlever de horisontella principerna.

Syftet med projektet "Sammanhållen modell för individen" är att implementera en ny arbetsmodell för Arbete och mottagning, och i modellen kommer sociala- och hälsofrämjande insatser ingå parallellt med jobbfokuserande och kompetenshöjande insatser som del av deltagarnas handlingsplan.

En annan del av projektet handlar om att utbilda språkbud som tillsammans med pedagoger arbetar språkutvecklande med deltagarna. Satsningen innebär ett helt nytt grepp med språkträning integrerad i arbetsträningsmiljön, för att öka individernas chanser att komma in på den reguljära arbetsmarknaden.

Läroplanen för vuxenutbildning säger att utbildningen aktivt ska verka för jämställdhet, ge kunskaper om de mänskliga rättigheterna och ge eleverna möjlighet att diskutera frågor som rör sexualitet, samtycke, relationer och hälsa. Detta är perspektiv som ska beaktas såväl undervisningen som komvux verksamhet i stort.

Ett stående utvecklingsområde för komvux är att öka möjligheterna till anpassningar och stöd utifrån elevernas skiftande behov och förutsättningar.

Komvux bjuder regelbundet in Kvinnojouren till informationsträffar med eleverna.

3.4 Vidare planerad verksamhet

Vidare planerad verksamhet är under 2025 års första halva omorganisationen av Arbetslivsförvaltningen, som leder fram till avvecklingen av Arbetslivsnämnden 30 juni.

Nämndens verksamheter kommer arbeta enligt målprogram och för att uppnå nämndens mål. Inför nämndens avveckling kommer även en överlämning av planerad verksamhet att ske till nämnder vars förvaltningar tagit emot verksamhet från arbetslivsnämnden.

Överlämningar av hur arbete bedrivits i nämndens uppdrag och ansvarsområden är en viktig vidare planerad verksamhet. Här planerar nämnd och förvaltning arbeta nära varandra för att på ett bra sätt genomföra överlämning av uppdrag och ansvar till både tjänstepersoner och förtroendevalda.

Nämnden är i en, för Härnösands kommun, ny situation där verksamhet som tidigare skett i egna förvaltningens regi nu till största del kommer att utföras av andra förvaltningar. Formen för uppföljning och kvalitetssäkring av denna verksamhet är även det något som kommer att arbetas fram för att sedan tillämpas.

4 Planerad verksamhet för kommande år

Nämnd och förvaltning kommer inte komma att existera efter 2025 och ingen verksamhet planeras för kommande år. Överlämningen av ansvar och uppdrag kommer att leda till nya förutsättningar i mottagande nämnder och förvaltningar. Detta dokumenteras i mottagande organisations verksamhetsplan.

5 Ekonomiskt sammandrag

5.1 Nämndens budget

Arbetslivsnämnden har av kommunfullmäktige tilldelats skattemedelsram på 60,3 mnkr för budgetår 2025, att jämföra med 73,3 mnkr som nämnden tilldelades för budgetår 2024. Nämndens skattemedelsbehov har minskat till följd av en omorganisation inom förvaltningen.

Beredskapsanställdas månadslön beräknas till 21 200 kr under 2025. Budget 2025 innehåller medel för årets lönerevision såsom tidigare år, med undantag från budgetår 2022. Lönekostnader har räknats upp med 2,5% enligt budgetanvisningarna för 2025 och personalomkostnadspålägget har enligt rekommendationer från SKR beräknats till 41,39%. Lokalkostnaderna har räknats upp enligt uppgifter från lokalförsörjningsenheten, bland annat enligt prognostiserat kostnadsprisindex och fast procent. Utöver de kostnader som räknas upp har även hänsyn tagits till andra kända intäkts- och kostnadsförändringar.

Bidrag från Arbetsförmedlingen har budgeterats till 7,6 mnkr (26,7 mnkr 2024). Bidraget har minskat på grund av att nämnden har budgeterat för ett lägre antal beredskapsanställda (34 stycken) i jämförelse med 2024 årsbudget (120 stycken). Målgruppens behov har förändrats och kommunens arbetsträningsplatser, även kallade arenor, har inte matchat deltagarnas behov och förmåga att delta i arenor med produktionskrav. Detta har medfört en omorganisation av förvaltningens arenaverksamhet där flera arenor slagits ihop och/eller lagts ner. På kommunens arenor finns det både beredskapsanställda och praktikanter.

Ersättning från Migrationsverket har budgeterats till 1,6 mnkr (6,7 mnkr 2024). Bidraget har minskat i jämförelse med föregående år med anledning av att personer som tidigare omfattats av massflyktsdirektivet har folkbokförts.

Nämndens budget per konto	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget	Plan	Plan
(mnkr)	2023	2024	2024	2025	2026	2027
Intäkter	157,3	151,6	156,7	112,3	115,1	118,0
skattemedel	71,1	73,3	73,3	60,3	69,5	76,9
övriga intäkter	86,2	78,3	83,4	52,0	45,6	41,1
Kostnader	-163,2	-151,6	-160,5	-112,3	-115,1	-118,0
köp av huvudverksamhet	-4,9	-5,4	-2,8	-3,8	-3,9	-4,0
personal	-117,8	-108,6	-116,8	-78,1	-80,0	-82,0
lokalhyra	-11,0	-11,7	-11,6	-11,3	-11,6	-11,9
avskrivningar	-1,4	-1,1	-1,4	-1,4	-1,4	-1,5
övriga kostnader	-28,1	-24,9	-27,9	-17,7	-18,1	-18,6
Resultat	-6,0	0,0	-3,8	0,0	0,0	0,0

Arbetslivsnämndens tilldelade skattemedel utgör 53,7% av nämndens intäkter. Nämndverksamheten är helt skattefinansierad, medan Förvaltningsledningen, Arbete och mottagning och Vuxenutbildningen är skattefinansierad till 71,6%, 51,7% respektive 49,7%.

Nämndens *övriga intäkter* har minskat med 26,3 mnkr i jämförelse med 2024 års budget, vilket förklaras av att övriga intäkter i form av bidrag och försäljningsintäkter budgeteras 20,1 mnkr respektive 6,1 mnkr lägre. Bidrag i form av schablonersättning från Migrationsverket och lönebidrag

från Arbetsförmedlingen baseras båda på ett lägre antal individer än föregående budgetår, följaktligen blir även bidragen lägre. Minskning av försäljningsintäkter förklaras främst av den omorganisation som pågår inom verksamhetsområdet Arbete och mottagning, avtal som tidigare genererat försäljningsintäkter har sagts upp och arbetsmarknadsåtgärdernas omfattning har minskat i 2025 års budget. Inom verksamhetsområdet Vuxenutbildningen budgeteras försäljningsintäkterna 1,1 mnkr högre i jämförelse med budget 2024.

Posten *köp av huvudverksamhet* budgeteras till 3,8 mnkr, vilket är en minskning med 1,5 mnkr i jämförelse med 2024 års budget men 1,0 mnkr högre i jämförelse med årsprognosen för 2024. Differensen förklaras främst av att Komvuxs verksamhet budgeterat för lägre kostnader för köp av utbildning än föregående år.

Personalkostnaderna budgeteras till 78,1 mnkr, vilket är en minskning med 30,5 mnkr i jämförelse med 2024 års budget och en minskning med 38,8 mnkr i jämförelse med årsprognosen för 2024. Det är främst omorganisationen inom verksamhetsområdet *Arbete och mottagning* som påverkar differensen av personalkostnader mellan budgetåren. Inom verksamhetsområdet Arbete och mottagning budgeteras kostnader för beredskapsanställda bli 25,7 mnkr lägre i jämförelse med 2024 års budget. Ett flertal arenor har lagts ner alternativt flyttats till övriga delar av kommunen.

Nämndens *lokalkostnader* budgeteras till 11,3 mnkr, vilket är en minskning med 0,4 mnkr sedan föregående budgetår. Inom verksamhetsområdet *Arbete och mottagning* har lokalkostnaderna minskat med 2,0 mnkr i jämförelse med 2024 års budget. Lokalkostnader budgeteras lägre till följd av omorganisationen samt att personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet blivit folkbokförda under 2024, vilket gör att kommunen inte längre betalar en hyreskostnad för dessa bostadsplatser. Inom verksamhetsområdet *Vuxenutbildningen* budgeteras lokalkostnaderna öka med 1,5 mnkr i jämförelse med 2024 års budget. Hyreskostnaden av Sambiblioteket har omfördelats mellan Kommunstyrelseförvaltningen och Arbetslivsförvaltningen med hjälp av en ramväxling för budgetår 2025, vilket förklarar varför lokalkostnaden för LärCentrum har ökat med 1,3 mnkr i jämförelse med 2024 års budget.

Nämndens *avskrivningskostnader* budgeteras till 1,4 mnkr, vilket är samma belopp som årsprognosen för 2024 men 0,3 mnkr högre i jämförelse med budget 2024. Under 2024 har det tillkommit nya investeringar och samtidigt sålts anläggningstillgångar, varför nämndens avskrivningskostnader för budgetår 2025 motsvarar årsprognosen för 2024.

Nämndens *övriga kostnader* budgeteras till 17,7 mnkr, vilket är 7,2 mnkr lägre i jämförelse med budgetår 2024 och 10,2 mnkr lägre i jämförelse med årsprognosen för 2024. Till följd av omorganisationen, och minskad verksamhet inom främst nämndens arbetsmarknadsåtgärder, minskas driftskostnaderna i budget 2025.

5.1.1 Budget per verksamhetsområde

Budget per verksamhetsområde	Verksamhetens		Verksamhetens	
	intäkter	Skattemedel	kostnader	kostnader
(mnkr)	2025	2025	2025	2024
Arbetslivsnämnd	0,0	1,0	-1,0	-1,1
Förvaltningsledning	4,0	10,0	-13,9	-13,7
Arbete och mottagning	22,6	24,2	-46,7	-85,6

Vuxenutbildningen	25,5	25,2	-50,6	-51,9
Totalt	52,0	60,3	-112,3	-152,2

I budget 2025 uppgår kostnaderna till 112,3 mnkr, vilket är 39,9 mnkr lägre i jämförelse med 2024 års budget. Kostnadsförändringen mellan åren förklaras av att *Nämndverksamheten*, *Arbete och mottagning* och *Vuxenutbildningen* har 0,1 mnkr, 38,9 mnkr respektive 1,2 mnkr lägre kostnader i jämförelse med 2024 års budget och att *Förvaltningsledningen* har 0,3 mnkr högre kostnader i jämförelse med 2024 års budget.

Förvaltningsledningens kostnader ökar med 0,3 mnkr i jämförelse med föregående års budget. Kostnadsförändringen förklaras främst av att det 2025 budgeteras för tre ESF-projekt, "Tryggad välfärd under samhällsomvandling", "Alla behövs" och "Sammanhållen modell för individen", vilka medför högre personalkostnader. Det tillkommer personalkostnader för medarbetare som har sin anställning inom andra förvaltningar men som arbetar i projekten. Ett viktigt tillägg är att dessa projekt medför ökade intäkter i form av bidrag. Förvaltningsledningens övriga kostnader minskar, personalkostnader ökar och övriga intäkter ökar, följaktligen minskar Förvaltningsledningens skattemedelsbehov 2025 med 3,6 mnkr i jämförelse med 2024 års budget.

Arbete och mottagnings kostnader minskar med 38,9 mnkr i jämförelse med föregående års budget. Kostnadsförändringen förklaras främst av den omorganisation som pågår, där verksamheter rörande arbetsmarknadsåtgärder minskar i omfattning och vissa verksamheter flyttas till övriga förvaltningar inom kommunen. Följaktligen minskar personalkostnaderna med 31,0 mnkr i jämförelse med 2024 års budget, varav kostnaden för personal med beredskapsanställning minskar med 25,7 mnkr. Denna typ av anställning genererar också en intäkt i form av lönebidrag från Arbetsförmedlingen, vilket minskar med 18,3 mnkr i förhållande till budget 2024. Verksamhetsområdet *Arbete och mottagnings* kostnadsförändring förklaras också av att flyktingmottagandets kostnader minskar, eftersom att personer som omfattas av massflyktsdirektivet (flyktingar från Ukraina) folkbokförs och kommunen inte längre får en schablonersättning från Migrationsverket för att täcka dygnskostnaderna för dessa individer.

Vuxenutbildningens kostnader minskar med 1,2 mnkr i jämförelse med föregående års budget. Kostnadsförändringen förklaras av att kostnader för köp av utbildning och personal minskar med 1,3 mnkr respektive 1,2 mnkr och övriga kostnader ökar med 1,9 mnkr, varav 1,4 mnkr förklaras av högre lokalkostnader. Som tidigare nämnts ökar lokalkostnaderna med anledning av en omfördelning av hyreskostnader för Sambiblioteket i budget 2025. Kostnader för köp av utbildning har enligt årsprognosen 2024 varit för högt budgeterat, varför kostnaderna för köp av utbildning minskar i budget 2025. Personalkostnaderna minskar i budget 2025 bland annat till följd av minskad omfattning av SFI-verksamhet.

5.1.2 Personalsbudget

Personalkostnaderna budgeteras till 78,1 mnkr, vilket är 30,5 mnkr lägre i jämförelse med 2024 års budget. Kostnadsförändringen mellan åren förklaras till största del av att kostnaden för beredskapsanställda minskar med 34,5 mnkr i jämförelse med föregående års budget.

Arbetsgivaravgifter, personalomkostnadspåslägget, minskar från 47,18% till 41,39% mellan åren 2024-2025. Det bidrar också till att Arbetslivsnämnden har minskade personalkostnader i budget 2025, i jämförelse med budget 2024.

Personalkostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget
--	--------	--------	------------	--------

(mnr)	2023	2024	2024	2025
Arbetslivsnämnd	-0,9	-1,0	-1,0	-1,0
Förvaltningsledning	-5,5	-5,7	-7,2	-7,5
Arbete och mottagning	-76,9	-68,4	-75,0	-37,4
Vuxenutbildningen	-34,5	-33,5	-33,7	-32,2
Totalt	-117,8	-108,6	-116,8	-78,1

Förvaltningsledningens personalkostnader budgeteras till 7,5 mnr, vilket är 1,7 mnr högre i jämförelse med 2024 års budget. Detta på grund av tre ESF-projekt där även medarbetare inom övriga delar av kommunen arbetar, vilket gör att deras lönekostnad räknas till projektet och Förvaltningsledningens budget 2025.

Arbete och mottagnings personalkostnader budgeteras till 37,4 mnr, vilket är 31,0 mnr lägre i jämförelse med 2024 års budget. Kostnaden för personal med beredskapsanställning budgeteras till 12,7 mnr, vilket är 34,5 mnr lägre i jämförelse med 2024 års budget. Personal med beredskapsanställning medför också en intäkt i form av lönebidrag från Arbetsförmedlingen, vilket är 7,6 mnr i budget 2025. Lönebidraget minskar med 16,1 mnr i jämförelse med 2024 års budget. Det beror till största del på att antalet beredskapsanställda minskar med 96 personer i jämförelse med budget 2024. Det beror också på att nettokostnaden (lönekostnad efter avdrag av lönebidrag) för en personal med beredskapsanställning uppgår till 12,6 tkr per månad i 2025 års budget, i jämförelse med 10,2 tkr per månad i 2024 års budget.

Vuxenutbildningens personalkostnader budgeteras till 32,2 mnr, vilket är 1,3 mnr lägre i jämförelse med 2024 års budget. Anpassningar av SFI-verksamheten pågår och är en förklaring till att Vuxenutbildningens personalkostnader minskar i budget 2025 i jämförelse med 2024. Det har också tillkommit projektanställningar i budget 2025 som motsvarar en intäkt i form av bidrag.

5.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Fordon	0,6	0,0	0,0	0,0
Lokaler	1,0	0,3	0,5	0,1
Inventarier	2,0	2,5	1,2	1,9
Totalt	3,6	2,8	1,7	2,0

Arbetslivsnämnden har tilldelats 2,8 mnr i investeringsbudget 2025. Omorganisationen medför att verksamhetsområdet Arbete och mottagning inte längre har samma investeringsbehov som tidigare, eftersom att verksamheten inom området minskar. Investeringsbehovet inom verksamhetsområdet Vuxenutbildningen påverkas inte av omorganisationen, under året planerar nämnden att investera i en ny ångpanna till Maskinhallen.

6 Internkontroll

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Otillräckliga resurser från nationell nivå		4	2
Beskrivning: Risk att vi inte får tillräckliga resurser från nationell nivå. Med mindre resurser/bidrag kommer vi inte att nå målet.			
Tappa medarbetare i omorganisationen		3	3
Beskrivning: Risk att vi tappar medarbetare för att leda arbetet i omställningsprocessen (omorganisationen).			
Besparingar påverkar medarbetare negativt		4	3
Beskrivning: Risk att besparingar på personalfrämjande insatser får negativa konsekvenser på medarbetarnas förtroende och inställning till arbetsgivaren samt arbetsmiljön.			
Behov av anställd personal för att driva arenorna		4	3
Beskrivning: Risk att vi måste anställa personal för att driva arenorna och klara våra uppdrag.			

Kontrollmoment

Otillräckliga resurser från nationell nivå

Andel skattemedelsbehov och externa bidrag

Tappa medarbetare i omorganisationen

Personalomsättning

Besparingar påverkar medarbetare negativt

Uppföljning av HME-enkätens frågor om motivation

Behov av anställd personal för att driva arenorna

Antal anställningar på arenor

Samhällsnämnden

§ 191

Dnr 2024-000167 1.1.3.1

Verksamhetsplan 2025, samhällsnämnden

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att fastställa samhällsnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025, och

att överlämna samhällsnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025 till kommunfullmäktige för kännedom.

Yrkanden

Christian Wasell (M) yrkar på att stryka det fjärde stycket på sida 8 i förslaget till verksamhetsplan 2025, avseende Nybrogatans renovering.

Propositionsordning

Ordförande finner att det föreligger två förslag till beslut.

Förvaltningens förslag och Christian Wasells (M) förslag.

Ordförande frågar om nämnden avser besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordförande frågar om nämnden avser besluta enligt Christian Wasells (M) förslag.

Ordförande finner att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Votering och utfall

Votering begärs och utförs.

Ordförande ställer följande propositionsordning:

Den som vill att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag röstar ja och den som vill att nämnden beslutar enligt Christian Wasells (M), Cecilia Bergs (M) och Per-Eric Norbergs (C) förslag röstar nej.

Samhällsnämnden

Hur de enskilda ledamöterna har röstat framgår enligt tabellen nedan:

Ledamot	Ersättare	Parti	§ 121		
			Ja	Nej	Avstår
Helena Elfvendal	Olle Chorell (MP)	MP	x		
Hans Rosengren (1 vice)		S	x		
Christian Wasell (2 vice)		M		x	
Linda Saltin		S	x		
Anders Nordin		S			x
Kurt Rydqvist		S	x		
Anders Bergqvist	Ro Blomkvist (S)	V	x		
Kenneth Högberg		KD	x		
Cecilia Berg		M		x	
~~Charlotte Höglund Bystedt~~		SD			
Per-Eric Norberg		C		x	

Med 6 ja-röster, 3 nej-röster och 1 avstående finner ordförande att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Avstående

Charlotte Höglund Bystedt (SD) avstår från att delta i beslutet.

Bakgrund

Samhällsnämnden har antagit verksamhetsmål samt indikatorer för att mäta målpåfyllelse. Utifrån detta har samhällsförvaltningen gjort en verksamhetsplan för 2025. Verksamhetsplan för 2025 är upprättad för hela samhällsförvaltningen där de olika verksamhetsgrenarna varit involverade. Verksamhetsplanen ska enligt riktlinjerna från kommunstyrelsen skickas till kommunfullmäktige för delgivning.

Verksamhetsplaner inom samhällsnämndens verksamhetsområde som rör myndighetsutövning tas i särskild ordning.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Ingen påverkan.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-11
Förslag verksamhetsplan 2025, samhällsnämnden

Härnösands
kommun

Samhällsnämnd

Verksamhetsplan 2025

2025-01-01

Verksamhetsplan 2025

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2025-01-01 Organisation: Samhällsnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025	1
1 Uppdrag och ansvarsområden.....	2
1.1 Utgångspunkter.....	2
2 Viktiga händelser.....	3
3 Planerad verksamhet	4
3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	4
3.2 Målstyrning	4
3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet	7
3.4 Vidare planerad verksamhet	7
4 Planerad verksamhet för kommande år.....	10
5 Ekonomiskt sammandrag.....	11
5.1 Nämndens budget	11
5.1.1 Budget per verksamhetsområde.....	12
5.1.2 Personalbudget	13
5.2 Investeringsbudget	14
6 Internkontroll	15

1 Uppdrag och ansvarsområden

Samhällsnämnden har ansvarsområden som sträcker sig från myndighetsutövning i miljö, plan- och byggfrågor till utveckling av gator, kajer och vägar och drift och samverkan inom fritid och ungdomsfrågor. Nämnden ansvarar för kommunens investeringar i gator, gång- och cykelvägar, anpassningar vid byggnationer. Samhällsnämnden ansvarar för utveckling och drift av fritids- och friluftsanläggningar.

Samhällsnämnden ansvarar också för löpande frågor inom miljöarbete, fysisk planering, bostadsanpassning, skog- och naturvård, miljö och hälsoskydd, karthantering, livsmedelskontroller samt tillsyn och tillstånd för alkoholservering inklusive försäljning av folköl, tobak och livsmedel. Nämnden ansvarar även för skötsel och utveckling av kommunens gator och parker, samt för föreningsstöd. Skolskjutsar ligger inom nämndens ansvar liksom kommunens kostavdelning där produktionsköket Navet ingår.

Nämndens arbete styrs av reglementet som bestäms av kommunfullmäktige.

1.1 Utgångspunkter

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

Kommunerna har fått ansvar för kontrollen av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel från och med den 15 juli 2021. Det avser bland annat livsmedelsförpackningar, glas, tallrikar, bestick, dricksflaskor och köksredskap. Material i kontakt med livsmedel förkortas ibland FCM (Food Contact Materials), eller kontaktmaterial. Utifrån att arbetet inväntat Livsmedelsverkets vägledning på området startas den planerade kontrollen under 2025.

1 juli 2025 börjar de nya byggreglerna att gälla. Det kommer att krävas utbildning för medarbetare men samtidigt en utbildningsinsats för våra kunder som också behöver förstå den nya lagstiftningen.

Inom Trafik och Fritidsverksamheten ska en organisationsöversyn genomföras i början på året då redan kända personalförändringar kan påverka organisationsstrukturen.

På grund av det ekonomiska läget med ett stort underskott i kommunen har förvaltningen gjort ett antal omprioriteringar för att få en budget i balans. Bland annat genomförs endast de utbildningar som krävs utifrån ändringar i bygglovslagstiftningen. Övertagande av verksamhet från arbetslivsförvaltningen innebär fler medarbetare på förvaltningen och att omprioriteringar har gjorts för att nå budgetramen. Föreningsbidragen har anpassats och NHL-rinken kommer inte spolas säsongen 2024/2025. Återhållsamhet med tillsättning av tjänster och vikarier kommer gälla under hela 2025 och trafikplanerare rekryteras under 2026. Införandet av 40 km/h i Härnösands centralort genomförs 2026 istället för 2025. Kostavdelningen har sett över vilka skolor som kan få varm mat från Navet istället för tillagad mat ute på skolorna. Närodlat mjölk och svenskt kött prioriteras vid inköp före ekologiska produkter. Inom gatuenheten begränsas skyltbyten, trafikmätningar och röjning av strandskoning. Även grusning och dikningsåtgärder begränsas under 2025.

3 Planerad verksamhet

3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna att gemensamt verka för målsättningen att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare: Förvaltningen har varje år en handlingsplan utifrån medarbetarenkätens resultat, i övrigt följer förvaltningen det kommungemensamma arbetet.

Uppdrag till samtliga nämnder och styrelser att tillsammans stärka arbetet med att erbjuda företagen högklassig företagservice och ytterligare förbättra företagsklimatet i Härnösands kommun: Förvaltningen har ett särskilt ansvar för Insikts-mätningen. Under våren 2025 kommer resultatet och förslag på förbättringsområden som förvaltningen har som underlag för att utveckla myndighetsutövningen. Förvaltningen planerar att involvera kommunledningsgruppen i de strategiska samhällsbyggnadsfrågorna som ett bidrag i arbetet med att förbättra företagsklimatet.

Uppdrag till samtliga nämnder att tillsammans säkerställa de statsbidrag och övriga intäkter kommunen har rätt till. Ledningsgruppen tillsammans med controller bevakar frågan under året.

Uppdrag till kommunstyrelsen, övriga nämnder och helägda bolag att genom strategisk samverkan förbättra förutsättningarna för att nå de antagna målen i kommunens tillväxtstrategi, samt för att möta behoven utifrån de etableringar som sker och väntas ske i närområdet: Förvaltningen deltar och är aktiva i Tillsammans för mitt Härnösand som ett bidrag till uppdraget.

Uppdrag till den kommunala organisationen att i samarbete med andra aktörer skapa förutsättningar för ett strukturerat samarbete i syfte att identifiera och stödja barn och unga i riskzonen för att hamna i kriminalitet. Förvaltningen deltar aktivt i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet.

3.2 Målstyrning

Beskrivning av målprogram 2024-2027

Härnösands kommuns vision, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla, har sin grund i Agenda 2030. Sex lokala inriktningar konkretiserar visionen och definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna leder organisationen i planering och beslutsfattande. Nämnden har omsatt innehållet i inriktningarna till mål för den egna verksamheten samt nyckelaktiviteter som kommer att genomföras för att nå målen. Nämnden har beslutat om indikatorer som beskriver utvecklingen inom valda delar av arbetet.

Med målprogrammet som ramverk för styrning och planering skapar nämnden, tillsammans med övriga delar av kommunorganisationen och de helägda bolagen, en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar välfärd.

Plats för alla

Vi skapar förutsättningar för ett jämställt, starkt och inkluderande föreningsliv i alla kommundelar.

Nyckelaktivitet

Engagera barn och unga till att röra på sig mer

Indikator	Kön
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♀
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♂
Antal aktiviteter för att stärka ungdomsverksamheten i kommundelarna	
Fördelning halltider	♀♂
Fördelning halltider	♀
Fördelning halltider	♂
Andel av totalt föreningsbidrag som går till handikappföreningar	
Segregation mellan bostadsområden inom tätorten (ojämnlighetsindex)	♀♂
Segregation mellan bostadsområden inom tätorten (ojämnlighetsindex)	♀
Segregation mellan bostadsområden inom tätorten (ojämnlighetsindex)	♂

Vi har en hållbar och långsiktig samhällsplanering som skapar plats för såväl män och kvinnor som pojkar och flickor.

Nyckelaktivitet

Arbeta för en jämlik könsfördelning vad gäller besökare på våra fritids- och idrottsanläggningar.

Indikator	Kön
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♀
Andel flickor resp. pojkar som besöker fritidsgården	♂
Antal aktiviteter för att stärka ungdomsverksamheten i kommundelarna	
Fördelning halltider	♀♂
Fördelning halltider	♀
Fördelning halltider	♂
Andel av totalt föreningsbidrag som går till handikappföreningar	
Segregation mellan bostadsområden inom tätorten (ojämnlighetsindex)	♀♂
Segregation mellan bostadsområden inom tätorten (ojämnlighetsindex)	♀
Segregation mellan bostadsområden inom tätorten (ojämnlighetsindex)	♂

Plats för tillväxt

Vi har en enkel och rättvis myndighetsutövning för ett gott företagsklimat med en hög servicenivå.

Nyckelaktivitet

Företag och handlare har god vetskap om samhällsnämndens planering och satsning i kommunen.

Indikator	Kön
INSIKT, Servicemätning	

Modig miljökommun

Vi prioriterar omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle, hushållning av naturresurser och biologisk mångfald.

Nyckelaktivitet

Öka den biologiska mångfalden i stadsmiljö.

Hållbara måltider

Indikator	Kön
Andel ängsmark	
Andel närproducerad mat	
Kollektivtrafikresande	
Följsamhet handlingsplan gång-, och cykelstråk	
Matsvinn	
Antal som nyttjar gång-/cykelstråk	

Jämställd och jämlik välfärd

**I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv. **

Nyckelaktivitet

En arbetsmiljö fri från diskriminering.

Säkra och trygga miljöer.

Indikator	Kön
Andel anställda med chefsbefattning	♀
Andel anställda med chefsbefattning	♀
Andel anställda med chefsbefattning	♂
Andel anställda fördelat på kön	♀
Andel anställda fördelat på kön	♂
Könsfördelning inom detaljplaneprocessen hos kund	♀
Könsfördelning inom detaljplaneprocessen hos kund	♀
Könsfördelning inom detaljplaneprocessen hos kund	♂

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nyckelaktivitet

Förvaltningen arbetar strategiskt med kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Förvaltningen jobbar för att vara en hälsofrämjande arbetsplats.

Indikator	Kön
Antalet prao/trainee/exjobb på samhällsförvaltningen	♀
Antalet prao/trainee/exjobb på samhällsförvaltningen	♀
Antalet prao/trainee/exjobb på samhällsförvaltningen	♂
Hållbart medarbetarengagemang, HME	

Antal anställda med fler än 30 sparade semesterdagar	♂
Antal anställda med fler än 30 sparade semesterdagar	♀
Antal anställda med fler än 30 sparade semesterdagar	♂

Indikatorerna kommer i nämndens uppföljning att redovisas könsuppdelat där så är möjligt.

3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet

Luftvårdsåtgärderna som är beslutade av nämnd som ska genomföras 2025. Tillsyn av rökfria miljöer och tillsyn inom alkohol och tobak genomförs då dessa områden berörs av skyddslagstiftning.

Plan och bygg ska, tillsammans med Sundsvalls och Timrås plan och byggverksamheter, skapa ett gemensamt arbetssätt för tillsynen på tillfälliga boenden. Tillfälliga boenden är vanliga vid stora byggarbetsplatser och etableringar.

Fritidsgården planerar för specifika tjejkvällar, samt att vi kommer att se över möjligheten på olika anläggningar att erbjuda vissa tider för allmänheten som enbart vänder sig till tjejer.

Utifrån "förstudien för planering av säkra och trygga livsmiljöer" fortsätter förvaltningen arbetet tillsammans med kommunens brottsförebyggande samordnare att genomföra utbildningsinsatser för nyckelpersoner på förvaltningen. Riktlinjerna för föreningsbidrag justeras med hänsyn till kommunstyrelsens kulturbidrag men även utifrån risken för välfärdsbrottslighet. Riktlinjen ska beslutas i samhällsnämnden i början av året.

3.4 Vidare planerad verksamhet

Miljö

Tillsynen kommer att planeras och genomföras utifrån de nationella planer och mål som nationella myndigheter tar fram. Särskilda projekt som kommer genomföras är till exempel tillsyn för flerbostadshus inom hälsoskydd, jordbrukstillsyn inom miljöskydd samt

Inom livsmedelstillsynen deltar miljöavdelningen i nationella projekt där det ena fokuserar på att ta fram koncept med konkreta metoder för bättre service och bemötande. Det andra projektet utvärderar olika idéer för att underlätta hjälp till självhjälp för småföretagare att driva företag. Det ska vara enkelt för företagare att hitta och ta till sig information om krav, regler samt risker inom livsmedelsområdet. Förstudien testar både generativ AI och även andra metoder och verktyg. Under förstudien har dialoger skett med småföretagare.

Utifrån att Härnösands kommun har på gränsen till för höga luftvärden gällande partiklar, kommer fortsatt mätning av luftkvalitet i centrum genomföras även 2025. Särskilda aktiviteter för att minska dessa halter genomförs också, till exempel satsas det extra på bevattning när gator sopas under våren.

Inventering av enskilda avlopp kommer att genomföras utifrån fokus på kvalitet på dricksvatten och grunda havsvikar. Fortsatt arbete inom inventering av förorenade områden och riskklassning av branschklassade objekt enligt framtagen handlingsplan.

Regeringen har lovat att återkomma med förtydliganden gällande ändringarna i miljöbalken och avfallsförordningen om eldning av trädgårdsavfall. Utifrån detta kan en revidering av "Lokala föreskrifter för att skydda människor och miljön" behöva göras om det visar sig relevant utifrån utredningen.

Miljöavdelningen deltar aktivt i olika länsövergripande nätverk kopplat till våra olika ämnesområden. I dessa nätverk arbetar vi bland annat med att hjälpas åt att hitta aktiviteter för att främja kompetensförsörjning i våra kommuner.

Teknik

2025 blir ett år med utmaningar och verksamheten måste vara extra omsorgsfull utifrån de ekonomiska förutsättningarna. En del planerade åtgärder kommer att skjutas på framtiden, exempelvis dikningar, slyröjning och byte av skyltar kommer inte att prioriteras under året.

Arbetet med den nya Nybron fortsätter enligt plan. Bron öppnas för fordonstrafik försommaren 20226.

Under 2025 kommer Nybrogatans renovering att påbörjas. Byggnationen kommer att ske i etapper och ska ha säkerheten för oskyddade trafikanter i fokus.

Samarbetet med de kommunala bolagen fortsätter där gemensamma planeringar och insatser är till stor nytta för kommunen i stort. Handlingsplanen från gång- och cykelprogrammet genomförs i de investeringarna där det är möjligt. Övriga åtgärder planeras in i 10-årsplanen.

Arbetet med Kanaluddens parkområde kommer att upphandlas och påbörjas. Tanken är att området ska bli en mötesplats för alla. Stor vikt läggs vid estetik och materialval.

Arbetet med omlöpet förbi Öjesjödammen fortsätter och byggnationen kan förhoppningsvis påbörjas under 2025. Omlöpet ska underlätta för fisk att vandra upp i sjön och att fiskar kan vandra upp i sjön påverkar också musslorna positivt.

Fritid

Under sommaren kommer den nya sporthallen på fastlandet att vara färdig, vilket gör att många inomhusidrotter erbjuds ännu bättre träningsmöjligheter jämfört med idag. Den nya hallen kommer att heta Änget sportcenter och erbjuder förutom nya sporthallsytor även en konstgräsplan, minder löparbanor utegym med mera. Verksamheten planerar att starta upp någon form av "idrottsfritids" för att erbjuda bättre förutsättningar för barn och unga att prova på nya aktiviteter även om man inte är aktiv medlem i en förening. Även ett aktivt arbete för att få en jämlikare könsfördelning vad gäller besökare på våra fritids- och idrottsanläggningar genomförs. Konkret så planeras för specifika "tjejkvällar" på Fritidsgården och vissa bokningar för allmänhetens tider i till exempel ishallen som enbart vänder sig till tjejer.

Trafik

Planeringsarbetet med en ny bussdepå fortgår och planen är att kommunen skall bygga en egen ny bussdepå uppe på Västra Saltvik som ska stå klar att tas i drift i samband med att nya trafikavtal är tecknade med trafikstart i december 2027. Behovet är stort för en ny modern bussdepå som kan erbjuda en kommande trafik entreprenör goda förutsättningar för elektrifiering av framtidens bussar. En ny bussdepå blir dessutom mer kostnadsneutral för framtiden jämfört med idag då dagens depå ägs av en trafik entreprenör. Fortsatt fokus under året kommer också att vara att utveckla våra hållplatser med nya väderskydd och tillgänglig information.

Plan- och bygg

Under år 2024 har verksamheten deltagit och varit med att öppna ytan på SAM biblioteket för samhällsplanering. Målsättningen är att verksamheten ska använda ytan som en naturlig del av detaljplaneringsprocessen under år 2025. Vid minst fyra tillfällen ska detta ske, det skapar en större

delaktighet för kommunen invånare att få vetskap om vad som är på gång i kommunen. Bygglovstaxan ska uppdateras och nytt förslag på taxa kommer till nämnden under senare delen av året. Målet framåt är att vi varje år ska öka antalet antagna detaljplaner med 100 %, från dagens två till minst fyra under 2025. Verksamheten kommer under 2025 hitta ännu närmare samarbeten internt men även externt för att minska kostnader för kompetenshöjande insatser gällande de nya byggreglerna. Både länet och Jämtlands län är intresserade. Många av de nya byggreglerna träder i kraft första juli men det finns en övergångsperiod på ett år då den sökande får välja vilka byggregler man avser att följa, det leder mest troligt till att de flesta vill använda de redan befintliga byggreglerna. Ett gott samarbete med näringslivet ska efterlevas och mötesytor för just detta prioriteras.

Kosten

Kostavdelningen fortsätter arbetet med att följa upp matsvinn och rapportera in resultat. Klimatlådor (en matlåda som har blivit över när eleverna har ätit klart) och buffédagar kommer införas i köken för att minska matsvinnet. För att skapa hållbara måltider kommer recept och matsedlar justeras samt att vi behöver hitta ett fungerande samarbete med skolförvaltningen och socialförvaltningen. Arbete tillsammans med upphandlingsavdelningen fortsätter för att hitta sätt att öka andelen närproducerade livsmedel. Fortsatt dialog med leverantörer och Virvelvind för att öka närproducerat och minska matsvinnet.

Kostavdelningen ska gemensamt med skolförvaltningen, lokalförsörjningen och fastighetsägarna för att få en bra och fungerande arbetsmiljö för medarbetarna. Arbeta med återhämtning, arbetsmiljö och friskvård för att öka känslan av att det allmänna hälsotillståndet är bra. Hitta sätt att lära nytt och utvecklas i det dagliga arbetet exempelvis via utbildningsportalen Foodix.

4 Planerad verksamhet för kommande år

Miljö

En stor del av miljöavdelningens arbete är tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftning samt alkohollagstiftning och kommer fortsätta vara så under kommande år. Fokusområden inom den nationella strategin för miljöbalkens områden kommer att följas.

Teknik

Stora infrastrukturprojekt kommer att genomföras under kommande år i enlighet med kommunens 10-åriga investeringsplan. Projekt som ska byggas är bland annat nya Nybron, ombyggnation av Nybrogatan, restaurering av Skeppsbron, Kanaluddens park samt muddring i Nattviken. Arbetet med naturvård fortsätter där vi bland annat lägger stor vikt vid att öka den biologiska mångfalden. Gräsytor på kommunens mark omvandlas till ängsmark som en åtgärd.

Trafik/Fritid

I samarbete med tillväxtavdelningen så fortsätter arbetet för att utveckla Västanåfallet till en destination som kan locka många fler besökare i framtiden. I första hand så handlar utvecklingsplanerna om att rusta upp vissa delar av anläggningen och anläggandet av en ny scen för att möjliggöra fler event på anläggningen. I den 10-åriga investeringsplanen så planeras under 2026 att bygga om anläggningen för konstsnö tillverkning i slalombacken så att man i framtiden istället för att nyttja kommunalt dricksvatten istället kan använda vatten från Södra Sundet.

Plan- och bygg

Ett utvecklingsarbete med fokus på effektivare processer för detaljplanering genomförs under året. Antalet beslutade och antagna detaljplaner ska fördubblas under 2025 i jämförelse med 2024. Det är viktigt för att Härnösand ska utvecklas i önskad takt. Enheten kommer att prioritera att vara med i tidiga skeden av detaljplaneprocessen för att underlätta hela detaljplanearbetet.

5 Ekonomiskt sammandrag

5.1 Nämndens budget

Nämndens budget per konto	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget	Plan	Plan
(mnkr)	2023	2024	2024	2025	2026	2027
Intäkter	279,8	260,2	269,2	303,1	317,8	331,8
skattemedel	202,9	179,1	179,1	221,6	235,5	248,7
övriga intäkter	76,9	81,1	90,1	81,5	82,3	83,1
Kostnader	-303,2	-260,4	-269,0	-303,1	-317,8	-331,8
köp av huvudverksamhet	-88,9	-32,9	-36,0	-45,8	-49,7	-51,2
personal	-73,8	-80,8	-84,5	-87,7	-90,6	-93,6
lokalhyra	-25,0	-26,6	-26,8	-31,1	-32,0	-33,0
avskrivningar	-38,6	-47,7	-41,4	-43,9	-48,5	-53,8
övriga kostnader	-76,9	-72,4	-80,3	-94,6	-97,0	-100,3
Resultat	-23,4	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0

Tabellen ovan visar nämndens utfall per konto för 2023 samt budget och prognos för 2024. Den innehåller även budget för 2025 samt budget för planeringsår 2026 och 2027.

Samhällsnämndens budgetram för 2025 är 221,6 mnkr enligt beslutat årsplan från kommunfullmäktige, KF. Den ökade skattemedelramen för 2025 beror till stor del på att ansvaret för skolmåltiderna är flyttat från skolnämnden till samhällsnämnden för nästkommande år. Den totala kostnaden för detta är beräknat till 45,2 mnkr för 2025 vilket samhällsnämnden har fått täckning för i budget.

Övriga intäkter ökar med 0,4 mnkr mellan 2024 och 2025 och består bland annat av uppräknade hyresintäkter, taxor och avgifter samt driftsbidrag.

Köp av huvudverksamhet avser kostnader för huvudverksamhet som köps in istället för att den utförs i egen regi. Dessa kostnader ökar med 12,9 mnkr i budget 2025 jämfört med 2024. Ökningen beror främst på ökade budgeterade kostnader för koncernarbeten som vatten och avloppsarbeten (VA) åt HEMAB samt vinterväghållning åt Härnösandshus.

Personalkostnaderna mellan 2024 och 2025 ökar med 6,9 mnkr i budget. Ökningen av personalkostnaderna beror främst på lönekostnader kopplat till budget för skolmåltider som inte längre kommer att debiteras skolan framöver. Jämfört med 2024 ser även förvaltningen en ökning i budget på gatuenheten som hör ihop med samarbetsavtal med HEMAB och Härnösandshus. Samhällsnämnden tar över verksamheter från arbetslivsnämnden vilket också har inneburit en ökad budgetram för personalkostnader.

Kostnader för lokalhyror förväntas öka med 4,5 mnkr 2025 jämfört med 2024. Den största kostnadsökningen beror på det nya idrottshallen på fastlandet som kommer att innebära driftskostnader från hösten 2025.

Budget för avskrivningar minskar med 3,9 mnkr till 2025. Minskningen innebär inte att investeringsvolymen har minskat eller att planerade projekt inte har genomförts utan beror på en förändring i beräknade avskrivningar för ett antal större projekt. De större investeringsprojekt som

samhällsförvaltningen genomför samt ett antal större investeringsprojekt som ligger i startgrupparna påverkar därför främst avskrivningskostnaderna från 2026 och framåt.

Övriga kostnader är budgeterade att öka med 22,2 mnkr 2025 jämfört med budget 2024. Kostnadsökningen beror främst på livsmedelsinköp för skolmåltider som ligger under samhällsnämnden 2025. I övrigt består övriga kostnader bland annat av fastighets- och driftskostnader, kostnader för bränsle och uppvärmning, fordonskostnader, bidrag, konsultkostnader och administrationskostnader.

Plan för 2025 och 2026 baseras på uppräknningar i årsplanen för 2025 som är beslutad i kommunfullmäktige.

5.1.1 Budget per verksamhetsområde

Budget per verksamhetsområde	Verksamhetens	Skattemedel	Verksamhetens	Verksamhetens
	intäkter		kostnader	kostnader
(mnkr)	2025	2025	2025	2024
Samhällsnämnd	0,0	1,9	-1,9	-1,7
SAM ledning o adm	0,1	6,1	-6,2	-6,8
Avskrivningar	1,8	42,1	-43,9	-47,5
Fritid ledning o adm	2,8	19,7	-22,5	-20,4
Fritidsaktiviteter	0,7	7,2	-7,9	-9,6
Idrottsanläggningar	6,8	30,2	-37,0	-31,4
Kostavdelningen	0,2	2,3	-2,5	-2,8
Navet	31,3	8,8	-40,1	-34,6
Kök Härnön	0,2	20,0	-20,2	-9,9
Kök fastlandet	0,0	17,7	-17,7	-10,1
Trafikenhet	5,1	17,5	-22,6	-21,1
Miljö	2,5	4,8	-7,3	-7,5
Plan & Bygg	5,3	11,1	-16,4	-16,9
Teknikavdelningen	3,8	2,7	-6,4	-11,3
Teknik/Park	0,0	10,4	-10,4	-6,6
Gatuenheten	1,3	20,0	-21,3	-22,0
Koncernarbeten	19,4	-0,9	-18,6	0,0
Totalt	81,5	221,6	-303,1	-260,4

Tabellen ovan visar budget för intäkter, skattemedelsbehov samt kostnader 2025 fördelat per verksamhetsområde. Tabellen innehåller även en jämförelsekolumn med kostnader 2024.

Verksamheternas budgeterade kostnader ökar totalt med 42,7 mnkr mellan 2024 och 2025. Den största anledningen till detta är att samhällsnämnden tar över skolnämndens budget för skolmåltiderna 2025, en kostnad på 45,2 mnkr. Produktionsköket Navet kommer nästkommande år att producera måltider som sedan internt debiteras Kök Härnön och Kök fastlandet. Den interna debiteringen säkrar spårbarheten och uppföljningen av måltidsproduktionen och innebär också i sin tur att de totala intäkterna inte minskar mellan 2024 och 2025, men att kostnaderna för förvaltningen på helhet ökar. Detta innebär att kostavdelningen inte längre kan lägga en budget som är helt självfinansierad med externa intäkter utan kommer att behöva skattemedelsfinansiering för produktionen av måltider till kommunens skolelever.

För att på ett bättre sätt kunna särredovisa de uppdrag som teknikavdelningen har avtalat med HEMAB och Härnösandshus gällande vatten- och avloppsarbeten (VA) samt snöröjning särredovisas detta under koncernarbeten istället för gatuenheten. Detta är en nyhet för 2025.

Hela samhällsförvaltningen, bortsett från kostavdelningen, har en lägre beräknad kostnadsbudget för 2025 jämfört med 2024. Indrag och besparingsåtgärder har påverkat budgetarbetet på alla förvaltningens verksamheter för att kunna presentera en budget i balans inför 2025.

5.1.2 Personalbudget

Personalkostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget
(mnkr)	2023	2024	2024	2025
Samhällsnämnd	-1,6	-1,6	-1,8	-1,8
SAM ledning o adm	-3,2	-3,2	-3,6	-3,2
Fritid ledning o adm	-3,6	-1,9	-2,0	-2,0
Fritidsaktiviteter ungdom	-3,4	0,0	0,0	0,0
Badanläggningar	-1,6	0,0	0,0	0,0
Högslätten	-5,0	0,0	0,0	0,0
Fritidsaktiviteter	0,0	-4,9	-4,9	-5,5
Idrottsanläggningar	0,0	-5,6	-6,0	-7,2
Kostavdelningen	-26,3	-1,6	-1,8	-1,7
Navet	0,0	-10,1	-10,6	-11,3
Kök Härnön	0,0	-9,5	-9,4	-9,0
Kök fastlandet	0,0	-9,8	-9,5	-9,5
Trafikenhet	-3,6	-4,2	-4,0	-4,4
Miljö	-6,0	-6,8	-6,5	-6,5
Plan & Bygg	-10,1	-12,3	-11,7	-12,3
Teknikavdelningen	-7,0	-5,7	-6,0	-1,2
Teknik/Park	0,0	0,0	0,0	-4,5
Gatuenheten	-2,5	-3,5	-6,7	-4,3
Koncernarbeten	0,0	0,0	0,0	-3,4
Totalt	-73,8	-80,8	-84,5	-87,7

Tabellen ovan visar personalkostnaderna per verksamhetsområde, dels utfallet 2023 samt budget och årsprognos för 2024. Tabellen visar även de budgeterade personalkostnaderna för 2025.

Personalkostnaderna är för budgetåret 2025 uppräknade med 3,5% enligt budgetanvisningarna för perioden april-dec 2025 vilket följer den beräknade löneprocessen för 2025. Uppräkningen motsvarar 2,3 mnkr i ökade personalkostnader för perioden. Totalt förväntas kostnaderna för 2024 öka med 6,9 mnkr jämfört med 2024. De största kostnadsökningarna teknikavdelningen med tillhörande verksamheter som inför 2024 hade en budget på 9,2 mnkr men som under 2025 har en budgeterad personalkostnad på 13,4 mnkr. Detta bland annat på grund av gatuenheten har vuxit under 2024 till följd av samarbetsavtalet med HEMAB om VA-jobb. Fritidsverksamheterna hade 2024 en personalbudget på 12,4 mnkr men behöver 2025 14,7 mnkr för sin verksamhet. Fritidsbanken har under 2024 flyttat över till fritid från arbetslivsförvaltningen samt att starten den nya idrottshallen på fastlandet kommer att innebära ett behov av nyanställda vaktmästare från hösten 2025.

5.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Fritid ledning o adm	3,2	5,0	12,2	3,9
Navet	0,5	0,5	0,6	0,5
Miljö	0,8	0,0	0,0	0,0
Teknik	110,5	225,5	199,3	114,1
Totalt	115,0	231,0	212,1	118,5

Tabellen ovan visar investeringsbudgeten per verksamhetsområde för åren 2024 och 2025 samt planeringsåren 2026 och 2027.

Teknik

Under 2025 kommer samhällsförvaltningen att fortsätta planera och bygga enligt den beslutade 10-årsplanen. Nybron kommer att vara i ett expansivt skede då brofästen och betongbrobana byggs. Någon etapp i Nybrogatan kommer att påbörjas under 2025.

Kommunen tillsammans med HEMAB kommer att restaurera ett antal vägar, både vad gäller ledningar och vägarnas bärighet. Som exempel på gator kan nämnas; Sälstensgränd, Vangstagatan, Fyrvägen, Jensenvägen, Logränd med flera.

Kanaluddens parkområde kommer att börja byggas under 2025. Parken ska bli en samlingsplats för alla besökare och invånare, innehålla både aktivitetsytor som till exempel bouleanor, lekpark men även umgängesytor där man kan fika eller njuta av utsikt.

Öjesjödammens nya omlöp planeras att påbörjas under 2025.

Fritid

Under 2025 så kommer pistmaskinen i Vårdkasbacken att bytas ut till en planerad kostnad motsvarande 2.550 tkr, elljusspåret i Ramvik planeras också att byggas för cirka 1.500 tkr, samt ytterligare åtgärder för att utveckla våra busshållplatser.

6 Internkontroll

Under 2025 ska förvaltningen kontrollera de avtal som finns för kommunens dammar i samarbete med HEMAB. HEMAB har avtal med kommunen om skötsel och bevakning av kommunens dammar sen ett antal år bakåt i tiden. För att säkerställa att allt faktiskt ingår i ansvarsfördelningen mellan organisationerna kontrolleras avtalen.

Förvaltningen ska också kontrollera hur många som använder e-tjänsten föreningsbidrag i jämförelse med de analoga ansökningar som också skickas in till förvaltningen. Syftet är att hitta lösningar för att fler använder e-tjänsten och kommunen är mer tillgänglighetsanpassad.

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Risk för skador på miljö, hälsa och egendom		2	3
Risk för merarbete för kommunens medarbetare		2	2

Kontrollmoment

Risk för skador på miljö, hälsa och egendom

Översyn avtal dammar

Risk för merarbete för kommunens medarbetare

Mäta antal inkomna ansökningar som inte följer e-tjänsten

Skolnämnden

§ 4

Dnr 2024-000621 1.1.3.1

Verksamhetsplan med mål och internkontrollplan 2025

Skolnämndens beslut

Skolnämnden beslutar

att anta skolnämndens verksamhetsplan inklusive internkontrollplan för 2025, samt

att skicka beslutet till kommunfullmäktige för kännedom.

Yrkanden

Karin Andersson (M) yrkar avslag till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordförande finner att det föreligger två förslag till beslut, liggande förslag och Karin Anderssons (M) avslagsyrkande.

Ordförande frågar om skolnämnden avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande frågar om skolnämnden avser att besluta i enlighet med Karin Anderssons (M) avslagsyrkande.

Ordförande finner att skolnämnden har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Votering begärs och verkställs.

Votering och utfall

Ordföranden ställer följande propositionsordning: ja för liggande förslag och nej för Karin Anderssons (M) avslagsyrkande.

Med 7 ja-röster mot 4 nej-röster finner ordföranden att skolnämnden beslutat enligt liggande förslag.

Hur de enskilda ledamöterna röstat framgår av tabellen nedan.

Skolnämnden

Ledamot/tjänstgörande ersättare § 4	Ja	Nej	Avstår
Nina Skyttberg (S)	X		
May Andersson	X		
Karin Andersson (M)		X	
Roland Strömqvist (S)	X		
Jörgen Wallin (S)	X		
Johan Appelblad (MP)	X		
Ulla Bylund (KD)	X		
Mattias Sjölander (MP)	X		
Bengt Jansson (L)		X	
Nikolaus Blomqvist (M)		X	
Catharina Rosén (C)		X	

Reservation

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Verksamhetsplanen är ett styrande dokument för hur verksamheten ska kunna nå de mål som skolnämnden har fattat beslut om. Dokumentet är således en plan för måluppfyllelse.

Verksamhetsplanen baseras på kommunens målprogram 2024-2027 med dess sex inriktningar som definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till. Skolnämndens mål med nyckelaktiviteter visar vad verksamheten ska arbeta med för att nå målen.

Verksamhetsplanen avslutas med förslag på plan för intern kontroll för år 2025. Skolförvaltningen föreslår i verksamhetsplanen tre processer för intern kontroll 2025.

Beslutsunderlag

Skolnämnd verksamhetsplan 2025 och tjänsteskrivelse 2024-12-10.

Härnösands
kommun

Skolnämnd

Verksamhetsplan 2025

2025-01-01

Verksamhetsplan 2025

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2025-01-01 Organisation: Skolnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025	1
1 Uppdrag och ansvarsområden	2
1.1 Utgångspunkter	2
2 Viktiga händelser	3
3 Planerad verksamhet	5
3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	5
3.2 Målstyrning	5
3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet	8
3.4 Vidare planerad verksamhet	8
4 Planerad verksamhet för kommande år	10
5 Ekonomiskt sammandrag	11
5.1 Nämndens budget	12
5.1.1 Budget per verksamhetsområde.....	13
5.1.2 Personalbudget	13
5.2 Investeringsbudget	14
6 Internkontroll	15

1 Uppdrag och ansvarsområden

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldrarna 1–21 år. Utbildningen syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolnämndens lagstadgade verksamheter omfattar förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola samt korttidstillsyn s.k. Eftis för ungdomar över 12 år med funktionsnedsättning, på uppdrag av socialnämnden. Skolnämnden ansvarar även för icke lagstadgade verksamheter som pedagogisk omsorg, öppen förskola, omsorg på obekvämt arbetstid s.k. Nattis samt den kommunala Kulturskolan.

1.1 Utgångspunkter

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

Budget 2025

Skolförvaltningen kommer under 2025 inte längre att utgå från nyckeltal för personalbemanningen utan istället ha barn/elevpeng som grund för verksamhetens budget.

Ny sporthall

Byggnationen av ny idrottshall går enligt plan och beräknas vara färdigställd inför hösttermin 2025.

Ny förskola

Arbetet fortsätter med planering av en ny förskola på fastlandets södra område. Utifrån SCB befolkningsprognos så kommer förskolan att rymma färre barn än vad ursprungsplanen var.

Ämnesbetyg i gymnasieskolan

2025 införs ämnesbetyg istället för kursbetyg inom gymnasieskolan. Inför införande kommer fortbildningsinsatser att genomföras för gymnasieskolans lärare.

Utbildningsspår

Utbildningsspåret med resursskolor åk F-9 samt Oasen på gymnasiet fortsätter sitt arbete. Fler elever har tillkommit i resursskolan för F-6.

Insatser för att öka resultaten inom Matematik och Sv/SvA

Arbetet fortsätter med att utveckla undervisningen inom främst matematik och Sv/SVA. Förstelärare är utsedda på både huvudmannanivå och enhetsnivå inom matematik och Sv/SVA. Förstelärarna ska tillsammans med rektor och speciallärare säkerställa att de framtagna planer för screening, analys och efterföljande insatser i matematik och Sv/SVA genomförs.

Skolbibliotek

1 juli 2025 träder lagen i kraft om att alla elever ska ha tillgång till bemannade skolbibliotek. En översyn av nuläge för skolornas skolbibliotek har återrapporterats tidigare till skolnämnden, under 2025 fortsätter arbetet med att säkerställa att lagstiftningen efterföljs.

Insatser för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska

Skolnämndens avtal med Skolverket pågår till 31 december 2025. Under 2025 kommer insatserna att fortsätta samt implementeras i verksamheten så att elever ur målgruppen når en högre skolframgång.

Digitalisering

Under 2025 genomförs digitala nationella prov för åk 6 och åk 9.

Arbetsmiljöarbete

Under 2024 har ett pilotarbete genomförts inom förskolans verksamhetsområde i syfte att hitta friskfaktorer i arbetsmiljön samt sänka sjukskrivningstalen. Utvärderingen av arbetet har identifierat flera viktiga faktorer som gör att modellen för arbetssättet kommer att tillämpas på övriga kommunala förskolor i kommunen.

Våra enheter fortsätter alternativt påbörjar arbetet med modellen "Aktivt medarbetarskap".

Professionsprogrammet

1 september 2025 startar det nationella professionsprogrammet. Programmet syftar till att utveckla undervisningens kvalitet, stärka professionerna och att öka attraktionen till yrkena. Rektorer, lärare och förskollärare ska inom ramen för programmet ges en kvalitativ och relevant kompetensutveckling som bygger vidare på en behörighetsgivande examen.

Kvalitetsdialog

Skolverket har erbjudit Härnösands kommun att delta i en övergripande kvalitetsdialog. Ett informationsmöte har genomförts i december 2024 och dialogen kommer att fortsätta i början av 2025. Syftet med arbetet är att identifiera moment inom kommunens arbete som kan förändras/förfinas så att fler elever når skolframgång.

Berikande utmaning

Skolförvaltningen, Technicus och Mittuniversitetet genomför ett projekt, "Berikande utmaning", för att hitta rutiner för hur undervisningen kan anpassas för barn/elever som är särskilt begåvade. Projektet ska bland annat utmynna i en kommunövergripande handlingsplan för detta arbetsätt.

Vuxenutbildningen

Den kommunala vuxenutbildningen överfördes till skolförvaltningen 1 oktober 2024. Skolförvaltningen ansvarar för driften av verksamheten och arbetslivsnämnden ansvarar för budget och måluppfyllelse. Kommunfullmäktige tog 2024-11-25 beslut om att avveckla arbetslivsnämnden per 2025-06-30, vilket medför att skolnämnden får fullt ansvar för vuxenutbildningen från 2025-07-01.

Framtida skolorganisation

Under 2024 har skolnämnden fått återslag av utredningar om nuläge vad gäller skolbibliotek samt förskole/skolorganisation. Under 2025 kommer skolnämnden att ta ställning till den information som har levererats vid återslagarna samt kommunens barn/elevminskning och fatta beslut utifrån det.

3 Planerad verksamhet

3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Särskilda uppdrag för skolnämnden:

Skolstruktur ska kontinuerligt ses över för att erbjuda barn och unga högkvalitativ omsorg och utbildning

Anpassa verksamheten utifrån antalet barn och elever genom effektiv resursanvändning och ökad samverkan mellan skolor

Förbättra förutsättningarna för minskad sjukfrånvaro inom skolnämndens verksamheter

Säkerställa att kommunen får del av de bidrag och intäkter som vi har rätt till

Stärka arbetet med suicidprevention

Skapa förutsättningar för ett strukturerat samarbete med andra aktörer i syfte att identifiera och stödja barn och unga i riskzonen för att hamna i kriminalitet

Utredningar har genomförts under 2024 som under 2025 ska vara grund för skolnämndens fortsatta riktning för kommunens utbildningsverksamhet.

Ett pilotarbete inom förskolans verksamhetsområde har genomförts under 2024 i syfte att hitta friskfaktorer och minska sjukskrivningar. Under 2025 planeras för ett fortsatt arbete med denna modell i organisationen.

En handläggare ansvarar för att bevaka, ansöka och återrapportera de bidrag från framförallt Skolverket, SPSM och Migrationsverket som är möjliga att kunna ta del av.

Alla medarbetare kommer att få ta del av utbildningen "Våga fråga". En del enheter har redan genomfört utbildningen och på andra enheter pågår/påbörjas arbetet under 2025. Inom verksamheten genomförs olika insatser inom området, ex YAM för alla elever i åk 8.

Skolförvaltningen är en aktiv del av kommunens brottsförebyggande arbete och agerar med nolltolerans mot olika brott och trakasserier. Genom att tydligt ta ställning motverkas ej önskvärda och kriminella beteenden.

3.2 Målstyrning

Beskrivning av målprogram 2024-2027

Härnösands kommuns vision, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla, har sin grund i Agenda 2030. Sex lokala inriktningar konkretiserar visionen och definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna leder organisationen i planering och beslutsfattande. Nämnden har omsatt innehållet i inriktningarna till mål för den egna verksamheten samt nyckelaktiviteter som kommer att genomföras för att nå målen. Nämnden har beslutat om indikatorer som beskriver utvecklingen inom valda delar av arbetet.

Med målprogrammet som ramverk för styrning och planering skapar nämnden, tillsammans med övriga delar av kommunorganisationen och de helägda bolagen, en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar välfärd.

Skolnämndens vision *En god miljö för lärande och utveckling såväl pedagogiskt som socialt* utgör från och med 2024 en brygga från skolnämndens tidigare långsiktiga mål, *Alla förskolor och skolor ska kännetecknas av en god miljö för utveckling och lärande*, till det nya målprogrammet 2024-2027.

Likvärdig utbildning

Mål

En utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero/omsorg.

Nyckelaktivitet

Hälsöfrämjande arbete barn/elever

Nyanländas Lärande - Trygghet och studiero/omsorg

Indikator

Uppfattningen bland barn, förskollärare, barnskötare och annan personal samt vårdnadshavare om lärmiljön och utbildningen i förskolan

Uppfattningen bland elever, vårdnadshavare, lärare, förskollärare och annan personal om trygghet, studiero och att förhindra kränkningar i förskoleklass

Elevens upplevelse av trygghet i årskurs 5 *

Elevens upplevelse av trygghet i årskurs 8 *

Elevens upplevelse av studiero i årskurs 5 *

Elevens upplevelse av studiero i årskurs 8 *

Elevens upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 5 *

Elevens upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar i årskurs 8 *

Pedagogiska personalens uppfattning om trygghet

Pedagogiska personalens uppfattning om studiero

Uppfattningen bland elever, lärare och annan personal om trygghet, studiero och att förhindra kränkningar

Vårdnadshavares uppfattning om fritidshemmet erbjuder deras barn en trygg verksamhet

Elevens upplevelse av trygghet år 2 *

Elevens upplevelse av studiero år 2 *

Elevens upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar år 2 *

Mål

En utbildning av hög kvalitet som ger varje barn och elev, såväl flickor som pojkar, goda möjligheter till utveckling och lärande

Nyckelaktivitet

Matematik

Nyanländas Lärande kvalitet, utveckling & lärande

En utbildning av hög kvalitet som ger varje barn och elev, såväl flickor som pojkar, goda möjligheter till utveckling och lärande

Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik *

Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk *

Uppfattningen bland barn, förskollärare, barnskötare och annan personal samt vårdnadshavare om uppmuntran till lek och rörelse samt om ledning och stimulans

Uppfattningen bland elever, vårdnadshavare, lärare och förskollärare om ledning och stimulans

Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9 *

Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6 *

Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan *

Uppfattningen bland elever och lärare om ledning och stimulans

Vårdnadshavares uppfattning om stimulans

Uppfattningen bland elever, lärare och annan personal om ledning och stimulans

Vårdnadshavares uppfattning om fritidshemmet stimulerar deras barns lärande respektive sociala utveckling

Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom tre respektive fyra år, på högskoleförberedande respektive yrkesprogram *

Andel elever av dem som börjar på ett introduktionsprogram och går över till ett nationellt program, som uppnår gymnasieexamen inom fem år *

Andel elever på introduktionsprogram som når målen med sin utbildning *

Jämställd och jämlik välfärd

Mål

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Nyckelaktivitet

Öka kunskap om jämställdhet för att åtgärda könsstereotypa mönster i verksamheterna

Indikator

Andel elever som känner att de kan vara sig själva i skolan *

Andel elever som tycker att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet *

Attraktiv arbetsgivare

Skolnämnden arbetar för att erbjuda trygghet, utvecklingsmöjligheter och goda arbetsförhållanden för att medarbetare ska söka sig till verksamheten och välja att stanna kvar.

Mål

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nyckelaktivitet

Arbetsmiljö

Hälsofrämjande arbete personal

Kompetensförsörjning

Indikator

Genomsnittlig anställningstid (år) *

Antal sökande per utannonserad tjänst, medelvärde

Medarbetarundersökningens resultat utifrån trygghet och utvecklingsmöjligheter *

Ledarskapsindex, sammanvägt

Ledarskapsresultat OSA *

Frisktal *

*) Indikatorerna kommer att redovisas könsuppdelat i nämndens uppföljningar.

3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet

Som ett led i förvaltningens arbete för mer likvärdig skola i Härnösand och en röd tråd genom förskola, grundskola och gymnasium så genomförs utvecklingsarbete på flera håll. Från matematikutveckling och läsutveckling till förebyggande och främjande insatser inom trygghet och studiero.

Detta utvecklingsarbete inleddes 2024 i syfte att skapa en "trappa" för förebyggande och hälsofrämjande arbete i förvaltningen. Strukturen är inspirerad av arbetet inom ramen för Kulturtrappan. Målet med Förebyggandetrappan är att skapa en sammanhängande och överblickbar struktur för vad som genomförs när och varför. Arbetet har inletts med en översikt av pågående insatser, identifiering av områden i behov av insats och formulering av förslag på tillämpbara metoder i dessa områden. 2025 planeras arbete i detta område att fortsätta.

Uppföljningsområde inom Trygghet och Studiero/Omsorg. Ytterligare verksamhet inom ramen för socialt arbete återfinns i strukturen för skolförvaltningens systematiska kvalitetsarbete, där Trygghet och Studiero/Omsorg är ett av två specifika uppföljningsområden. I detta område följer skolenheter, verksamhetsområden och förvaltning upp och redovisar systematiskt kvalitetsarbete relaterade till skollagens femte kapitel, "Trygghet och studiero" samt till Förskolans läroplan Lpfö 18.

3.4 Vidare planerad verksamhet

Satsning matematik och svenska/SVA

I syfte att öka elevers måluppfyllelse i framförallt ämnena matematik och svenska/SVA så fortsätter satsningen med hjälp av förstelärare. Förstelärare på huvudmannanivå i respektive ämne ansvarar för möten/fortsatt process med övriga förstelärare i kommunen.

Handlingsplan för särskilt begåvade elever

Under 2024 startade ett pilotprojekt med namnet "Berikande utmaning". Projektet riktar sig mot elever med särskild begåvning och har fokus på Matematik/Naturorienterade ämnen och Teknik. Projektet genomförs i samverkan mellan Härnösands Skolförvaltning, Technicus och Mittuniversitetet och pågår under hela 2025. Ett av projektmålen är att arbeta fram en kommungemensam plan för arbetet med särskilt begåvade elever.

Samarbete gymnasium och vuxenutbildning

Samarbetet mellan gymnasiet och vuxenutbildningen kommer under 2025 att intensifieras då fler elever inom vuxenutbildningen kommer att ha sin utbildning tillsammans med gymnasieelever eller på annat sätt i gymnasiets organisation. Det är framförallt inom gymnasieprogrammen Restaurang & Livsmedel, VVS & Fastighetservice, olika program inom Lärlingsutbildningen, Teknikprogrammet T4 (Tekniskt fjärde år) samt Sjöfartsutbildningen som detta pågår och planeras att utvecklas vidare.

Arbetsmiljömål 2025

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en del av det dagliga arbetet och verksamhetsutvecklingen

Stärka chefens förutsättningar att klara sitt uppdrag utifrån VEPA

Minska skolförvaltningens totala sjukfrånvaro

4 *Planerad verksamhet för kommande år*

Ny förskola

Fortsatt arbete med planering för byggnation av en ny förskola som ska ersätta förskolor med ej anpassad lärmiljö.

Skolbibliotek

Arbete för att upprätthålla lagstiftningen om bemannade skolbibliotek som träder i kraft 1 juli 2025 behöver prioriteras och intensifieras under 2026.

Anpassning av organisation

Hela organisationen behöver anpassas efter den barn/elevminskning som kommer att ske i kommunen de kommande åren.

5 Ekonomiskt sammandrag

Skolnämndens budget för 2025 utgår från den av kommunfullmäktige beslutade skattemedelsramen. Skattemedelsramen för skolförvaltningen 2025 är 645,4 mkr, jämfört med 2024 är det en ökning med 17,7 mkr efter avdrag för kosten 45,2 mkr som flyttas till Samhällsnämndens budget.

Utöver tilldelade skattemedel så ansöker skolnämndens verksamheter om olika statsbidrag för att öka finansiering av verksamheten.

Inom de tilldelade skattemedlen ska förändringar i personalomkostnadspålägg (PO-pålägg), löneökningar, lokalhyror samt övriga kostnader inrymmas. Enligt budgetanvisningar har PO-pålägget räknats ned med 5,79% det uppgår 2025 till 41,39% och 2024 uppgick det till 47,18%, löneökningar räknas upp med 3,5% och lokalhyror räknas upp mestadels med indexuppräknings.

I skolnämndens budget fördelas de tilldelade skattemedlen utifrån kommunens prognostiserade barn- och elevantal för kommande år. Inom varje verksamhetsområde räknas ett grundbelopp ut per barn. Två gånger om året lämnar Statistiska Centralbyrån en befolkningsprognos för folkbokförda barn och elever inom Härnösands kommun inom varje åldersgrupp. Prognosen tar hänsyn till in- och utflyttning, men den tar inte hänsyn till asylsökande barn/elever. Befolkningsprognosen ligger till grund för budgetarbetet. Utifrån SCB:s befolkningsprognos gör förvaltningen ytterligare justeringar av antalet barn och elever, exempelvis hur många som kommer att befinna sig inom anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola samt hur många elever som kommer från andra kommuner.

I tabellen nedan syns det antal barn och elever som förvaltningen beräknat för inom respektive verksamhetsform och som ligger till grund för fördelning av grundbelopp 2025. Det är folkbokförda elever i Härnösands kommun, utöver dessa tillkommer även barn och elever från andra kommuner.

Inom Härnösands kommun har verksamhetsformen pedagogisk omsorg upphört under 2024 och barnen tillhörande verksamhetsområdet är nu flyttade till förskolans verksamhetsområde.

Under 2025 räknas de asylsökande barnen och eleverna även in i barn och elevantalet, de prognostiseras bli 66 st under året och är en minskning med 44 st från budget 2024.

Under 2025 kommer alla interkommunala elever att räknas in i elevantalet till skillnad från 2024 då det enbart var gymnasiets interkommunala elever som räknades in. De interkommunala barnen och eleverna är på verksamhet förskola budgeterade till 2 st, verksamhet förskoleklass 1 st, grundskola 5 st och inom gymnasiets verksamhet uppgår dom till 115 st elever. Totalt är det 7st barn/elever som skiljer mellan kolumn 2024 och 2025 på grund av att även förskola, förskoleklass och grundskolas antal räknas in 2025.

Trenden för kommande år gällande barn- och elevantalet är nedåtgående. Främst förskola och grundskola har ett minskande barn- och elevunderlag medan gymnasieskola har en något ökande trend fortfarande, runt 2028 kommer även gymnasiets elevantal att börja gå nedåt enligt SCBs befolkningsprognos.

Barn- och elevantal	Budget	Budget	Förändring
grundbeloppsfinansierade verksamhetsformer	2025	2024	2024 - 2025
Förskola	1126	1209	-84
Pedagogisk omsorg	0	7	-7
Förskoleklass	258	266	-9
Grundskola	2473	2560	-87

Gymnasieskola	1032	1033	-1
Antal barn och elever	4889	5075	-103
Fritidshem	854	884	-30
Antal placeringar	5743	5960	-133

5.1 Nämndens budget

Nämndens budget per konto	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget	Plan	Plan
(mkr)	2023	2024	2024	2025	2026	2027
Intäkter	774,3	800,2	797,3	757,0	764,4	778,2
skattemedel	656,9	672,9	672,9	645,4	648,1	659,0
övriga intäkter	117,4	127,3	124,4	111,6	116,3	119,2
Kostnader	-805,9	-800,1	-832,2	-757,0	-764,4	-778,2
köp av huvudverksamhet	-114,8	-102,9	-116,9	-108,2	-111,0	-113,7
personal	-499,1	-494,7	-513,6	-490,4	-490,7	-497,9
lokalhyra	-96,5	-101,0	-102,5	-107,2	-110,4	-112,6
avskrivningar	-2,6	-1,8	-2,1	-2,4	-2,4	-2,8
övriga kostnader	-92,9	-99,7	-97,1	-48,7	-50,0	-51,2
Resultat	-31,6	0,0	-34,9	0,0	0,0	0,0

Skolnämnden har av kommunfullmäktige tilldelats skattemedelsram på 645,4 mkr för budgetår 2025, att jämföra med 672,9 mkr som tilldelades 2024. För att jämföra ramarna mellan åren behöver budget för måltider räknas in och då blir årets budget 690,6 mkr, det innebär alltså en ökning på 17,7 mkr från 2024 till 2025.

Nämndens övriga intäkter minskar i jämförelse med budget 2024 med 15,7 mkr till totalt 111,6 mkr. Tilläggas bör att under 2024 budgeterades det med ett odefinierat bidrag på 24,4 mkr. Dessa intäkter består av statsbidrag från bland annat Skolverket, Migrationsverket, Kulturrådet, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Andra intäkter som nämnden har är den interkommunala ersättningen från andra kommuner för elever som inte är folkbokförda i vår kommun men som har sin skolgång i Härnösand.

Nämndens kostnader minskar med 43,1 mkr jämfört med 2024 års budgeterade kostnader och uppgår totalt till -757 mkr. I budget 2025 har budgeten för måltider flyttats till Samhällsnämnden och beräkningsunderlaget för detta är som tidigare nämnt 45,2 mkr. Kostnaden för köp av huvudverksamhet avser köp av plats hos annan huvudman, det vill säga kommunens folkbokförda elever som väljer annan huvudman än Härnösands kommun. Denna kostnad förväntas att öka från -102,9 mkr år 2024 till -108,2 mkr år 2025.

Personalkostnaderna inom nämndens verksamhetsområden är budgeterad till 490,4 mkr 2025. Det är 4,3 mkr lägre jämfört med budget 2024 då personalkostnaderna uppgick till 494,7 mkr. I denna post ska löneökningar samt kostnaden för PO-förändring inrymmas.

Kostnader för lokalhyra ökar med 6,2 mkr jämfört med 2024. De flesta hyresavtalen är indexuppräknade vilket innebär att de följer konsumentprisindex (KPI), KPI mäter den generella prisnivån i Sverige. När priserna på varor och tjänster i Sverige går upp så går även kostnaden för lokalhyra upp. Från höstterminen 2025 förväntas den nya idrottshallen vid Wendela Hellmanskolan vara i drift, samtidigt som kostnaden för Franzenhallen fortfarande kommer att belasta skolnämnden under 2025.

Posten övriga kostnader innefattar kostnader för bland annat läromedel, system, kompetensutveckling, avgifter och reparationer samt tidigare år även måltider. Budget för 2025 förväntas vara 51 mkr lägre jämfört med budget 2024 vilket betyder att övriga kostnader, måltider borträknat, har minskat med 5,8 mkr.

Förändringar som sker inför 2025

Till budget 2024 gjordes ändringen att även externa elever på Härnösands gymnasium fick grundbelopp på samma sätt som interna elever, denna förändring görs nu även på övriga verksamheter. Den interkommunala ersättningen som erhålls från andra kommuner läggs till för att finansiera budgeten för grundbelopp. Denna förändring görs för att jämna ut förutsättningarna för enheterna och det ska bli mer likvärdigt.

5.1.1 Budget per verksamhetsområde

Budget per verksamhetsområde	Verksamhetens	Skattemedel	Verksamhetens	Verksamhetens
	intäkter		kostnader	kostnader
(mkr)	2025	2025	2025	2024
Skolnämnd	46,4	53,8	-100,2	-93,5
Förvaltningsledning	20,0	165,9	-185,9	-226,1
Förskola	0,4	91,2	-91,2	-95,5
Övrig förskoleverksamhet	0,8	10,9	-12,1	-10,8
Grundskola	21,9	189,4	-211,0	-217,7
Övrig grundskoleverksamhet	6,2	39,7	-46,1	-46,7
Gymnasieskola	10,7	75,2	-85,9	-86,3
Övrig gymnasieverksamhet	3,8	8,5	-12,3	-12,1
Kulturskola	1,4	10,8	-12,3	-11,5
Totalt	111,6	645,4	-757,0	-800,1

Nämndverksamhetens kostnader ökar från 2024 till 2025 främst på grund av köp av plats som är placerade under skolnämnd. Kostnaderna minskar stort inom förvaltningsledning där budgeten för måltiderna varit med tidigare år. På förskola och grundskolas verksamhetsområden görs anpassningar till ett lägre barn och elevantal vilket även syns på kostnaderna. Kostnadsförändringarna per verksamhet är i väldigt stor utsträckning beroende av verksamhetens storlek, dvs en större verksamhet får större förändring i kostnader medan en mindre verksamhet får en mindre förändring.

5.1.2 Personalsbudget

Personalkostnader per verksamhetsområde	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget
(mkr)	2023	2024	2024	2025
Skolnämnd	-1,6	-1,5	-1,0	-1,5
Förvaltningsledning	-63,3	-65,5	-59,8	-65,9
Förskola	-99,3	-91,9	-98,6	-88,5
Övrig förskoleverksamhet	-6,3	-10,1	-12,1	-11,5
Grundskola	-214,1	-203,1	-216,4	-199,4
Övrig grundskoleverksamhet	-25,5	-34,3	-36,0	-36,0
Gymnasieskola	-71,7	-70,9	-71,1	-69,4
Övrig gymnasieverksamhet	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5

Kulturskola	-8,8	-8,9	-10,0	-9,8
Totalt	-499,1	-494,7	-513,6	-490,4

Personalkostnaderna inom skolnämndens verksamhetsområden är för budgetåret 490,4 mkr. Jämfört med föregående års budget är det en minskning med 4,3 mkr. De stora förändringarna på personalkostnader är att personalomkostnaderna minskar markant från 2024 till 2025, motsvarande 5,79%. Planerad löneökning under året uppgår till 3,5%. Den årliga lönerevisionen sker i april månad och därmed blir inte helårseffekten 3,5% utan närmare 2,6%.

5.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (mkr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Förskola	0,7	0,9	0,7	0,8
Grundskola	2,2	3,4	2,2	2,3
Gymnasieskola	0,7	0,9	0,7	0,7
Totalt	3,7	5,2	3,7	3,8

För 2025 tilldelas skolnämnden en investeringsram om 5,2 mnkr. Investeringarna redovisas per verksamhet.

Investeringar inom skolförvaltningen i form av tillgänglighetsanpassningar sker regelbundet när behov uppstår. Exempel är akustikåtgärder, dörröppnare eller belysning. Anpassningar kan också behöva göras utifrån arbetsmiljö- eller verksamhetskrav.

Säkerhetsåtgärder som exempelvis uppdatering/utbyte av brandlarm och inbrottslarm är årligen återkommande. Anläggningarna kontrolleras regelbundet och utbyten sker enligt plan. Maskinell utrustning i slöjdsalar och verkstäder följer samma rutin.

Slitna skolmöbler byts ut regelbundet. Lekredskap i verksamheternas utemiljöer inspekteras regelbundet och redskap som utgör säkerhetsrisk byts ut.

Detta år kommer en större post investeringsmedel att nyttjas för inköp av idrottsredskap till den nya sporthallen på fastlandet samt inventarier för uppbyggnad av nya lärmiljöer på Gånsviks förskola. Utformning av skolbibliotek behöver påbörjas för att skapa följsamhet till lagstiftning.

6 Internkontroll

Kontrollmoment gällande *risk att resultatet av kränkingsanmälningar inte följs upp* består i att synliggöra processen för kränkingsanmälningar, inklusive det uppföljande arbetet i de fall en anmälan resulterat i att åtgärder skall vidtas.

Kontrollmoment för *risk att screeningresultat inom matematik och svenska inte följs upp* består i att följa upp hur screeningresultat hanteras och arbetas vidare med, utifrån de analysmöten som skall genomföras på enheterna.

Kontrollmoment gällande *risk att budgetprocess ger sämre förutsättningar att nå arbetsmiljömålen* består i att undersöka hur resultatet inom arbetsmiljömålen har påverkats av förutsättningar som härrör budgetprocessen.

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Risk att resultatet av kränkingsanmälningar inte följs upp		3	3
Risk att screeningresultat inom matematik och svenska inte följs upp		3	3
Risk att budgetprocess ger sämre förutsättningar att nå arbetsmiljömålen		4	4

Kontrollmoment

Risk att resultatet av kränkingsanmälningar inte följs upp

Synliggörande av process

Risk att screeningresultat inom matematik och svenska inte följs upp

Uppföljning av screeningprocess

Risk att budgetprocess ger sämre förutsättningar att nå arbetsmiljömålen

Undersökning av resultat inom arbetsmiljömålen

Socialnämnden

§ 135

Dnr 2024-000210 1.1.4.2

Verksamhetsplan 2025

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att fastställa socialnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025, samt

att överlämna socialnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2025 till kommunfullmäktige för kännedom.

Yrkanden

Margareta Tjärnlund (M) yrkar avslag på verksamhetsplanen.

Alexandra Viberg (M) yrkar bifall till Margareta Tjärnlunds (M) förslag.

Propositionsordning

Ordförande finner att det föreligger två förslag till beslut, förvaltningens förslag och Margareta Tjärnlunds (M) avslagsyrkande.

Ordförande frågar om Socialnämnden avser att besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordförande frågar om Socialnämnden avser att besluta enligt avslagsyrkandet.

Ordförande finner att Socialnämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Margareta Tjärnlund (M), Alexandra Viberg (M) och Maria Norberg (C) reserverar sig mot beslutet och lämnar in följande skriftliga reservation:

Vi anser att verksamhetsplanen i stora drag är bra samt att internkontroll och målarbetet har nämnden i sin helhet arbetat fram. Det finns dock beslut beskrivna i verksamhetsplanen som nämnden i sin helhet inte varit delaktiga i.

Bakgrund

Verksamhetsplanen 2025 är en sammanfattning av verksamheten utifrån politiska mål i form av budgetprioriteringar och strategisk planering.

Socialnämnden

§ 135, forts.

Förslaget till verksamhetsplan 2025 bygger på beslutade mål, nyckelaktiviteter, indikatorer och fördelade medel i budget 2025.

Genom workshop vid två tillfällen har nämnden tagit fram följande förslag till mål och nyckelaktiviteter för 2025:

Inriktning En plats för alla:

Våra invånare, kvinnor och män, flickor och pojkar, ska känna sig trygga och inkluderade i samhället.

Inriktning Plats för tillväxt:

Vi är väl kända för god och tillgänglig verksamhet och service för såväl kvinnor som män, flickor och pojkar.

Inriktning Modig miljökommun:

Vi bidrar till minskad miljöpåverkan och arbetar mer hållbart i allt vi gör.

Inriktning Likvärdig utbildning:

Vi bidrar till att fler personer, kvinnor och män, flickor och pojkar, kan ta del av mer anpassade utbildningar.

Inriktning Jämställd och jämlik välfärd:

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Inriktning Attraktiv arbetsgivare:

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nämndens nyckelaktiviteter 2025

Fler ges *rätt stöd i rätt tid.

* Rätt = evidensbaserat och rättssäkert stöd med hög grad av medansvar och en skälig levnadsnivå.

Verksamheterna tillhandahåller *rätt förebyggande stöd.

* Rätt = evidensbaserat och rättssäkert stöd med hög grad av medansvar och en skälig levnadsnivå.

Våra framgångar kommuniceras mer proaktivt.

Härnösand ska vara en plats där vi vill leva livet ut, en mer trygg kommun

Ökad kunskap om miljöfrågor.

Införande av åtgärder i verksamheten för minskad miljöpåverkan.

Vi bidrar aktivt när utbildningar tas fram och utvecklas.

Vi bidrar till att fler barn, såväl flickor som pojkar, klarar sin skolgång.

Alla insatser ges på jämställda och jämlika villkor utifrån individuella förutsättningar och skillnader.

Ökad kunskap om jämställdhet, jämlikhet och diskriminering.

Socialnämnden

§ 135, forts.

Ett mer tillitsbaserat och närvarande ledarskap.
Förbättrad struktur i verksamheten.
Rätt kompetens för uppdraget.
En mer sund och utvecklande arbetsmiljö.

Budget 2025

Enligt kommunstyrelsens budgetdirektiv föreslår förvaltningen en budget i balans.

Nämndens skatteram för budgetåret 2025 är 804,5 mnkr. Det är en ökning med 86,8 mnkr jämfört med föregående budgetår, men ska ställas mot en prognos för 2024 om – 65,2 mnkr utifrån höga personalkostnader samt betydligt lägre intäkter i form av statsbidrag, närmare bestämt 48,1 mnkr lägre än 2024.

Personalkostnaderna ökar med 31,7 mnkr åren emellan. BEA-ansättningarna från ALF till SÄBO bidrar med 11,1 mnkr till kostnadsökningen. Arvoden familjehem står för 7,2 mnkr. Funktionsstöds personalbudget ökar med 8,4 mnkr. Vakanta tjänster inom ledning har tillsats. Vikariekostnader har under många år varit för lågt budgeterade och för 2025 har alla verksamheter fått en mer rimlig budget för vikariekostnader.

Lokalkostnaderna budgeteras öka med 6,2 mnkr i jämförelse med föregående årsbudget.

Budgeten för ekonomiskt bistånd är höjd med 2,5 mnkr.

Investeringsramen för 2025 är 5,8 mnkr.

Samarbetet med Utfallsfonden för 2025 budgeteras medföra ökade kostnader om ca 10 mnkr. Eftersom medlen från Utfallsfonden redovisningstekniskt hanteras som ett lån istället för ett bidrag så ger medlen från Utfallsfonden ingen intäkt i resultaträkningen utan de 10 mnkr i ökade kostnader hanteras istället inom skattemedelstildelningen.

För 2025 ser nämnden flertalet större kostnadsökningar, främst inom kostnader för arbetskraft. Täta uppföljningar samt i förekommande fall organisationsförändringar kommer att behövas för att nämnden ska klara utmaningen att hålla sin budget.

Socialt perspektiv

Nämndens målprogram, dvs nämndens mål, nyckelaktiviteter samt indikatorer för att mäta resultatet av nyckelaktiviteterna, är ett av de viktigaste besluten nämnden tar för hur de som är i behov av stöd och hjälp från nämnden kan få sådan hjälp och hur den upplevs.

Socialnämnden

§ 135, forts.

Beslutet om målprogram för 2025 har påverkan på barnperspektivet, men också för personer i alla åldrar.

Ekologiskt perspektiv

Målprogrammet har påverkan på det ekologiska perspektivet såtillvida att nämnden ska arbeta mer hållbart i allt de gör.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Målprogrammet påverkar både det ekonomiska och juridiska perspektivet. Ekonomiskt så skall målprogrammet utformas så att det kan utföras inom tilldelad ekonomiska ram och alla beslut inom nämndens ansvarsområden skall ha sin grund i de olika lagstiftningar som nämnder har att följa.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse 2024-12-12.

Socialförvaltningen, Verksamhetsplan 2025.

_____

Härnösands
kommun

Socialnämnd

Verksamhetsplan 2025

2025-01-01

Verksamhetsplan 2025

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2025-01-01 Organisation: Socialnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025	1
1 Uppdrag och ansvarsområden.....	2
1.1 Utgångspunkter.....	2
2 Viktiga händelser.....	3
3 Planerad verksamhet	7
3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	7
3.2 Målstyrning	8
3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet	10
3.4 Vidare planerad verksamhet	12
4 Planerad verksamhet för kommande år.....	15
5 Ekonomiskt sammandrag.....	16
5.1 Nämndens budget	16
5.1.1 Budget per verksamhetsområde.....	17
5.1.2 Personalbudget	19
5.2 Investeringsbudget	20
6 Internkontroll	22

1 Uppdrag och ansvarsområden

Socialnämndens övergripande uppgift är att nämnden inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs enligt det mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamheterna inom socialnämndens område är i huvudsak lagstyrda. Det finns insatser som inte styrs av lag men har en god inverkan både kvalitativt och ekonomiskt på lagstyrd verksamhet.

Med socialtjänst avses i första hand den verksamhet som regleras genom socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), samt personlig assistans som utförs med assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Socialtjänst avser även handläggning av ärenden som rör adaptioner, faderskap, vårdnad, boende och umgänge enligt föräldrabalken.

Med kommunal hälso- och sjukvård menas sjukvård som genom kommunens åtagande ges i vårdtagarens bostad eller på boende där vårdtagaren vistas. Kommunerna ansvarar enligt Hälso- och sjukvårdslagen för Hälso- och sjukvård (förutom läkarinsatser) i särskilt boende och dagverksamheter samt även för hemsjukvård i ordinärt boende.

Socialförvaltningen har sju verksamhetsområden, Individ och familjeomsorg, Hemtjänst, Särskilt boende, Hälso- och sjukvård, Funktionsstöd, Stöd och förebyggande insatser samt Internt stöd. I förvaltningen finns även en medicinskt ansvarig sjuksköterska med ansvar för kvalitet inom Hälso- och sjukvårdsområdet. Inkluderat i några av dessa verksamheter finns bl.a. finns myndighetsutövning, olika stöd- och utvecklingsfunktioner samt administration och nämndsekretariat.

1.1 Utgångspunkter

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

Sverige står inför en omfattande välfärdsomställning kommande år. Detta kommer att avspeglas i socialnämndens verksamhet. Under 2025 kommer därför ett omställningsarbete att pågå som gör förvaltningen bättre rustad att möta välfärdsomställningens utmaningar.

En viktig utmaning är att kunna bedriva socialnämndens verksamhet inom en rimlig kostnadsram. En rimlig ram är nödvändig för att kunna möta de ökande behoven hos den åldrande befolkningen, som för Härnösands kommuns del estimeras till 40 miljoner i ökade kostnader fram till 2030, inom äldreomsorgen kommande år. En nödvändig del i detta arbete är därför att säkerställa ett gott nyttjande av befintliga SÄBO(särskilt boende)platser, vilket medför att förvaltningen behöver utreda hur nyttjandet av lediga SÄBOplatser optimeras.

Omställningen till god o nära vård är en annan del av omställningsarbetet, där en fokusförflyttning sker till proaktiv, individfokuserad, hälsofrämjande och förebyggande vård i stället för reaktiv vård. Detta ställer krav på större samverkan mellan region och kommun såväl för äldreomsorg som för barn o unga, men även ett intensifierat samarbete mellan kommunens förvaltningar.

Även den nya socialtjänstlagen som väntas träda i kraft i juni ställer stora krav på nya arbetssätt och samverkan, och socialtjänsten får en ny och starkare roll i samhällsplaneringen.

Under 2024 har en större omorganisation av kommunens förvaltningar genomförts. Arbetslivsförvaltningen har omorganiserats och de olika verksamhetsområdena har fördelats i kommunens övriga förvaltningar. Arbetsmarknadsinsatserna har därmed införlivats i Individ o familjeomsorgens verksamhet. Från sommaren förväntas arbetslivsnämnden upphöra och därmed kommer arbetsmarknadsfrågorna permanent att införlivas i socialnämndens verksamhet.

Två projekt för att ta fram en kompetensförsörjningstrappa för medarbetare inom äldreomsorgen har startat under 2024, och kommer pågå även under 2025. Projekten finansieras av ESF (europeiska socialfonden). Syftet med projekten är att kunna erbjuda språkförbättrande insatser samt grundläggande omvårdnadskunskap för medarbetare som saknar utbildning inom vårddyrket.

Hemtjänst

Ett arbete med att ta fram en grundorganisation för hemtjänst är påbörjat, vilket kommer att medföra större möjligheter att bedriva verksamhet inom given budget. I det påbörjade arbetet finns ny schemaläggning med för att stämma in i organisationen. För att uppnå en förbättrad hemtjänst, arbetssätt har översyn av biståndsbedömningar i förhållande till planerad tid och utförd tid påbörjats, vilken kommer fortsätta under 2025. Vidare kommer fler korttidsplatser att tillskapas för att kunna bereda plats för brukare med väldigt stora biståndsbehov där det är mer kostnadseffektivt och kvalitetssäkert att vistas på ett korttidsboende än i hemmet. Detta kommer medföra att det blir lättare för enheterna att hålla koll på sin grundorganisation och därmed frigörs tid för att arbeta med viktiga frågor såsom de höga sjukskrivningstalen men även att hålla god kvalitet för våra brukare.

Särskilt Boende

Särskilt boende har från och med hösten 2024 arbetat med en ny schemaläggning. Arbetet med nya scheman är ett led i att klara uppdraget om ekonomi i balans samt åtgärda önskemål av många medarbetare om förbättringar från föregående schema. I och med nytt schema har verksamheten inte delade turer kvar i nuvarande schema. Under hösten har flera olika förslag på scheman tagits fram där

medarbetare nu gemensamt på avdelningar och boenden ska se över vilken schemavariant de önskar arbeta på. Där finns frivilliga delade turer med som ett alternativ.

Socialstyrelsens stora brukarundersökning visar för Härnösand en viss ökning i svarsfrekvens. Kommunens särskilda boenden står sig bra resultatmässigt gentemot länet och riket. En viss sänkning av resultatet mot föregående år, men det uppvisar även länet och riket.

Trots knappa resurser har verksamheten ändå höga resultat på frågor som trygghet och förtroende. Båda ligger bättre än länet och riket.

Internt Stöd

Ny Socialtjänstlag 2025 kommer ha stor påverkan på Härnösands kommun och Socialförvaltningen under de kommande åren. För att vara rustade inför det kommande omställningsarbetet behöver förvaltningen ha en god grundstruktur och ett fungerande kvalitetsledningssystem som underlättar systematiskt kvalitetsarbete. Det kommer vara ett fokusområde för Internt Stöd under 2025.

Förändring av organisationen kommer att påverka verksamheten under året då vissa delar planeras bli mer verksamhetsnära.

Kommunens pilotprojekt kring AI (artificiell intelligens) inom ramen för Metacity-projektet kommer vara startskottet för ett fortsatt arbete kring AI. Pilotprojektet kommer genomföras under slutet av 2024 och början av 2025. Inom Socialförvaltningen är målet att testa en AI-frågebot där vårdnära personal kan ställa frågor kring sitt arbete.

Stöd och förebyggande

Under 2024 startades ett nytt verksamhetsområde, där ingår anhörigstödet och biståndsenheten. Några viktiga händelser inom verksamhetsområdet är att verksamhetsområdet kommer att fungera som "motor" i förvaltningens arbete med projektet "Ett hälsosammare och friskare Härnösand". En hel del av interventionerna i projektet ska utgå från verksamhetsområdet. Projektets ledare tillhör verksamhetsområdet. I detta förändringsarbete ska ett Bedömnings- och insatssteam arbeta så än mer kunskaper tillförs i bedömningar av insatsbehov. Dessutom ska intensiv hemrehabilitering möjliggöras för att minska behov. En annan del är fortsatt utveckling av anhörigstödet för att nå fler. Vidare kommer hälsoteman ges vid anhörigstödet till invånare. En rad andra åtgärder kommer även att ske under 2025.

Ny socialtjänstlag 2025, kommer innebära mycket för verksamhetsområdet, tex Socialtjänstens utökade ansvar för samhällsplanering, en värdegrund som omfattar alla som har kontakt med socialförvaltningen, en socialtjänst som prioriterar förebyggande arbete, arbetet ska bygga på evidens och beprövad kunskap. Kommunerna får möjlighet att göra flera insatser biståndsfria (här krävs omfattande arbete för hitta vilka insatser det skulle kunna tänkas vara)

Hälso- och sjukvård

Under 2025 kommer hemsjukvården att flytta till en ny lokal. Hyreskontraktet för den befintliga lokalen på Kusthöjden löper ut vid årsskiftet 2025/2026.

Verksamheten kommer fortsätta att ha fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare med målet att få fler sökande på utlysta tjänster samt att befintlig personal ska uppleva trivsel och arbetsglädje. Bättre förutsättningar till återhämtning är ett av områdena som verksamheten kommer att arbeta med.

Ett utvecklingsarbete gällande teambaserat arbetssätt har påbörjats under 2024 och kommer att fortsätta 2025. Arbetet sker tillsammans med verksamheterna hemtjänst, särskilt boende och biståndsenheten. I slutet av 2024 har även ett utvecklingsarbete påbörjats tillsammans med Regionen gällande en ökad läkarmedeverkan. Arbetet planeras fortsätta under 2025 där fokus kommer vara att skapa förutsättningar för digitala hembesök av läkare i både ordinärt boende och i särskilt boende.

Funktionsstöd: LSS (lagen om särskild service till vissa funktionshindrade) och socialpsykiatri

Under 2025 behöver arbetet med de nya uppdragen från biståndsenheten inom boende och daglig verksamhet hanteras inom rimlig tid. Detta kräver en detaljerad planering för att erbjuda insatser inom befintliga enheter, för att undvika behov av nya lokaler. Arbetet fortsätter med att planera hemmalösningar till de som är externt placerade. För att möta brukarbehovet så innefattas också implementering av metodutveckling, där stödpedagoger spelar en viktig roll för att stötta personalen i det dagliga arbetet.

Alla medarbetare inom Funktionsstöd kommer att delta i den nationella utbildningsatsningen, Yrkesresan (YRSA) som kommer att utveckla kompetens hos medarbetare och därmed även kvalitén på de stödinsatser som ges till brukarna.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar saknas det en insats mellan individstöd och särskilt boende. Funktionsstöd kommer att fortsätta utveckla hur individstödet ska anpassas till personer med psykisk ohälsa som har insatser från både hemtjänst och Funktionsstöd. Syftet är skapa ett helhetsperspektiv med målet att brukaren ska kunna bo längre i ordinärt boende.

Korttidsvistelse enligt lagen om stöd och service till viss funktionshindrade (LSS) behöver både lokal - och individanpassas för att tillgodose brukarnas behov.

I dagsläget finns det brukare som har ett stort tillsyn- och omvårdnadsbehov med egen personalgrupp, samt bor med avskildhet i en gruppboende. Denna lösning är inte långsiktigt hållbar, vilket innebär att alternativa boendeformer måste utredas inom kort.

Kostnaden för matabonnemanget i bostad med särskild service enligt LSS för år 2024 kan förbli på samma nivå under år 2025.

Individ o familjeomsorg

Inom IFO (individ och familjeomsorgen) ska arbetet fokuseras på nya Socialtjänstlagen och omställningsarbetet. Det handlar mycket om att sätta ett tankesätt, synsätt och förhållningssätt framåt hos medarbetare, samverkanspartners och invånare. Framtidens socialtjänst ska vara tillgänglig, evidens- och kunskapsbaserad, präglas av jämlik och jämställd välfärd och erbjuda mer av ej biståndsbedömda insatser (lättillgängliga insatser). Myndighetsutövning ska fortfarande upprätthållas, hålla samma höga kvalitet och rättssäkerhet. Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft till sommaren och arbetet med implementeringen av nya arbetssätt ställer krav på verksamheten att avsätta resurser för detta ändamål. Framförallt ska verksamheten inrikta arbetet på ökad tillgänglighet, evidensbaserade insatser och förebyggande arbete.

Ekonomi och vuxen ska tillsammans med arbetsmarknadskonsulenter utöka samarbetet i och med att IFO och delar av Arbetslivsnämnden organisatoriskt ligger under samma förvaltning. Målsättningen är att hitta mer ändamålsenliga insatser för deltagare med försörjningsstöd för att möta kravet på sysselsättning som väntas införas när den nya socialtjänstlagen träder i kraft. Detta är en utmaning som inte bara rör socialnämnden utan som alla nämnder behöver vara delaktig och erbjuda

arbetsträningsplatser i. Ett fortsatt arbete ska också ske tillsammans med regionen för att fler ska få sjukersättning.

3 Planerad verksamhet

3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

Kommunfullmäktige uppdrar till samtliga verksamheter

- att gemensamt verka för målsättningen att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare,
- att tillsammans stärka arbetet med att erbjuda företagen högklassig företagservice och ytterligare förbättra företagsklimatet i Härnösands kommun,
- att tillsammans säkerställa de statsbidrag och övriga intäkter kommunen har rätt till,
- att genom strategisk samverkan förbättra förutsättningarna för att nå de antagna målen i kommunens tillväxtstrategi, samt för att möta behoven utifrån de etableringar som sker och väntas ske i närområdet,
- att tillsammans med andra aktörer stärka samarbetet med suicidprevention och tillhandahålla samordnade insatser för individer som befinner sig i suicidal kris,
- att i samverkan med andra aktörer skapa ett strukturerat samarbete i syfte att identifiera och stödja barn och unga i riskzonen för att hamna i kriminalitet.

Ett specifikt uppdrag har även getts socialnämnden att införa anställningsgaranti för de som slutför undersköterskeutbildning i kommunens vård- och omsorgsutbildningar.

Ett arbete kommer att göras i socialförvaltningen under 2025 för att förbättra arbetsförhållanden och minska sjukfrånvaro i förvaltningens verksamheter, genom att öka chefernas förutsättningar att ta sitt VEPA (verksamhet, ekonomi, personal, arbetsmiljö) ansvar. Detta ska åstadkommas genom översyn av förvaltningens organisation för att säkerställa att den är ändamålsenlig och att alla funktioner arbetar med god kvalitet och funktionalitet inom sina olika uppdrag.

En särskild verksamhet finns som ansvarar för att säkerställa att vi får de statsbidrag vi är berättigade till. Där bevakas utskick o cirkulär från regeringen och SKR (Sveriges kommuner och regioner) och rekvideras de statsbidrag som utfaller för förvaltningens räkning.

SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) är en metod som till största delen handlar om samverkan. IFO har tillsammans med skola och polis byggt upp strukturerna för samverkan. En ny fältarbetare började i oktober som har rollen som SSPF koordinator. Kontakt har tagits med Sundsvall, för att få mer inspiration och kunskap. En styrgrupp och en arbetsgrupp är tillsatta. En rutin är under framtagande.

Ärenden identifieras genom samverkan och samtycke från vårdnadshavare och även fr den unge om den är över 15 år.

På mötet pratar man om mål/delmål, vilka behov som finns, vem gör vad och sammanställer en handlingsplan/åtgärdsplan samt följer regelbundet upp arbetet kring den unge. Det handlar mycket om nätverksarbete/SiP (samordnad individuell plan).

IFO har också tagit det ett steg längre, dvs att arbeta på samma sätt när vi har en ung person som exempel är placerad pga av gängkriminalitet och vi planerar att de ska komma hem. Tanken är att arbeta på samma sätt i dessa fall.

Arbetet med SSPF är en viktig del i arbetet med de uppdrag som tilldelats av fullmäktige.

Suicidprevention:

Förvaltningen har påbörjat att utbilda personalen med hjälp av ansvariga för suicidprevention i kommunen.

Utöver det samverkar IFO inom barn-och unga området med skolan när det gäller suicidprevention. Exempelvis deltar fältarbetarna i YAM när skolan utbildar klasser på Högstadiet. YAM (Youth Aware of Mental health) är ett skolbaserat program där ungdomar i åldrarna 13–17 samtalar och lär sig om psykisk hälsa i vardagen.

Samordnade insatser i suicidal kris:

IFO samverkar med skolan, polis och regionen för att tillhandahålla samordnade insatser för personer i suicidal kris i alla akuta lägen. Samverkan är god. Ingång till BUP eller barn och ungdomsenheten är snabb när det gäller stöd eller bedömning vid suicidal kris.

En rutin för samarbetet behöver tas fram via HälSams (samverkan mellan länets kommuner och regioner) lokala arbetsgrupper.

3.2 Målstyrning

Beskrivning av målprogram 2024-2027

Härnösands kommuns vision, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla, har sin grund i Agenda 2030. Sex lokala inriktningar konkretiserar visionen och definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna leder organisationen i planering och beslutsfattande. Nämnden har omsatt innehållet i inriktningarna till mål för den egna verksamheten samt nyckelaktiviteter som kommer att genomföras för att nå målen. Nämnden har beslutat om indikatorer som beskriver utvecklingen inom valda delar av arbetet.

Med målprogrammet som ramverk för styrning och planering skapar nämnden, tillsammans med övriga delar av kommunorganisationen och de helägda bolagen, en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar välfärd.

Plats för alla

Våra invånare, kvinnor och män, flickor och pojkar, ska känna sig trygga och inkluderade i samhället.

Nyckelaktivitet

Fler ges rätt stöd i rätt tid

Indikator

Antal genomförda trygghets- och inkluderingsinsatser

Andel invånare som uppger att de känner sig respekterade i sitt bemötande *

Andel invånare som känner sig inkluderade i samhällsaktiviteter och gemenskap *

Andel brukare som anser att insatserna från socialförvaltningen är anpassade efter deras individuella behov.*

Plats för tillväxt

**Vi är väl kända för god och tillgänglig verksamhet och service för såväl kvinnor som män, flickor och pojkar. **

Nyckelaktivitet

Verksamheterna tillhandahåller rätt förebyggande stöd

Våra framgångar kommuniceras mer proaktivt

Härnösand ska vara en plats där vi vill leva livet ut, en mer trygg kommun

Indikator

Andel brukare som upplever att förvaltningens tjänster är lättillgängliga och enkla att använda *

Antalet synpunkter riktade till socialförvaltningen

Andel brukare som upplever att de har fått rätt stöd i rätt tid *

Antal samverkande insatser (verksamhetsövergripande arbete)

Modig miljökommun

Vi bidrar till minskad miljöpåverkan och arbetar mer hållbart i allt vi gör

Nyckelaktivitet

Ökad kunskap om miljöfrågor

Införande av åtgärder i verksamheten för minskad miljöpåverkan

Indikator

Andel fordon i förvaltningens tjänst som drivs av fossilfria bränslen

Antal digitala tjänster som erbjuds av socialförvaltningen

Antal föreläsningar om miljö och hållbarhet

Likvärdig utbildning

Vi bidrar till att fler personer, kvinnor och män, flickor och pojkar, kan ta del av mer anpassade utbildningar

Nyckelaktivitet

Vi bidrar aktivt när utbildningarna tas fram och utvecklas

Vi bidrar till att fler barn, såväl flickor som pojkar, klarar sin skolgång

Indikator

Antalet utvecklade anpassade utbildningsinsatser från förvaltningen

Andel deltagare som rapporterar ökad kompetens efter genomförd utbildning *

Andel deltagare som tar del av anpassade utbildningar *

Jämställd och jämlik välfärd

**I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv. **

Nyckelaktivitet

Alla insatser ges på jämställda och jämlika villkor utifrån individuella förutsättningar och skillnader

Ökad kunskap om jämställdhet, jämlikhet och diskriminering

Indikator

Andel myndighetsbeslut *

Antalet utbildningar för att främja jämställdhet och självmedvetenhet

Antalet deltagare på utbildningar som främjar jämställdhet och självmedvetenhet. *

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nyckelaktivitet

Ett mer tillitsbaserat och närvarande ledarskap

Förbättrad struktur i verksamheten

Rätt kompetens för uppdraget

En mer sund och utvecklande arbetsmiljö

Indikator

Andel av de som slutar som har haft avslutningssamtal *

Kommunens frisktal för kvinnor och män *

Svarsfrekvens medarbetarenkäten *

HME – ”Jag har en positiv känsla när jag kommer till jobbet” *

*) Indikatorn redovisas fördelad på kön.

3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet

I SKR:s Modellkoncept för jämställdhet får kommuner stöd att integrera jämställdhet i sin styrning och ledning och i arbetat med Agenda 2030. Likvärdig service och jämställd resursfördelning till olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar är syftet med Modellkoncept för jämställdhet. Modellkonceptet följer en strukturerad process, där nationella lärandeträffar ger deltagarna möjlighet till systematiska jämförelser inom olika teman. Arbetet har pågått under två år där varje kommun identifierar egna områden som är relevanta att förbättra. En förutsättning för att delta, är att det finns ett övergripande politiskt beslut om att jämställdhetsintegrera organisationen. Kommunstyrelsen har under 2023 varit deltagare i SKR:s modellkoncept projekt.

Den politiska kommunledningen har föreslagit att nämnden arbetar med och analyserar de verksamheter där det finns omotiverad skillnad i sjukfrånvaro mellan könen. Nämndens ser också det området som relevant i detta utvecklings- och förbättringsarbete.

En utmaning för socialnämnden är den höga sjukfrånvaron inom vissa verksamheter. Där behöver orsakerna analyseras för att få ökad kunskap om vad som behöver förändras. Även jämförelser med enheter med låg sjukfrånvaro där det inte finns skillnader mellan könen kan vara underlag för att se behov av adekvata förändringar. Slutligen behöver utvecklingsarbetet innehålla analys om något behöver utvecklas och förändras på ledningsnivå, i förvaltning respektive nämnd.

Hemtjänst

För att uppnå en mer social hållbar hemtjänst krävs det en flexibilitet och anpassad verksamhet, inte minst för att hantera de förändringar som kommer med en åldrande befolkning och olika livssituationer. Ett starkare fokus på jämställdhet inom hemtjänstens organisation bidrar inte enbart till bättre arbetsmiljö, villkor och förutsättningar utan det är också grundläggande för att framtidens kompetensförsörjning, kvalitet och kontinuitet. Under 2025 vill verksamheten fortsätta att jobba med de omotiverat stora skillnaderna av sjukfrånvaron, där kvinnors sjukfrånvaro är dubbelt så hög som männens.

Särskilt boende

I Socialstyrelsens stora brukarundersökning ses en skillnad mellan hur nöjd man är sammantaget med sitt särskilda boende mellan kvinnor och män i Härnösand. Kvinnor visare en total nöjdhet på 80% och män på 68%. Frågan om jämställdhet har lyfts i flera områden inom verksamhetsområdet. Både kring hur stöd och omsorgs utförs men också i arbetsmiljöfrågor. I och med att dessa frågor blir allt mer synliga i olika resultat, både i brukarundersökning och medarbetaundersökning öppnas större möjligheter att arbeta med frågan.

Internt Stöd

En bra grundstruktur och ett systematiskt kvalitetsarbete ger bättre förutsättningar för förändrings- och förbättringsarbete. Under 2025 behöver vi kvalitetssäkra dessa processer och bygga en grund för framtida arbete. Detta är ett arbete som är till nytta för hela förvaltningen.

Stöd och förebyggande

Inom verksamhetsområdet kommer hälsoteman till invånare ordnas löpande vilket bidrar till ökad social hållbarhet, tex teman om alkohol, tand och munhälsa mm. Vidare finns anhörigstöd, och mötesplats så invånare kan ta del av aktiviteter. En dagverksamhet ska planeras under 2025. Alla dessa interventioner svarar väl upp mot social hållbarhet.

Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri

En viktig del för social hållbarhet är att främja hälsa och välbefinnande för brukarna inom verksamhetsområdet. Planering är att stärka både gemensamma och individuella fritidsaktiviteter som är anpassade efter brukarnas intressen och som tydliggörs i LSS lagstiftningen. En annan central del handlar om att öka brukardelaktigheten. Vilket innebär att stärka *hur* brukarna ska delta i beslutsfattande och aktivt involveras i den individuella planeringen.

Verksamhetsområdet kommer under året säkerställa att Härnösands kommun erbjuder en god hälso- och sjukvård i bostad med särskild service samt daglig verksamhet enligt LSS för personer med funktionsnedsättning, enligt 12 kap. 1 § HSL.

Individ o familjeomsorgen

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle. Ökad tillgänglighet inom IFO innebär att verksamheten ska vara till för alla, dvs att erbjuda våra invånare insatser som är främjande, förebyggande och åtgärdande.

IFO ska erbjuda generella förebyggande insatser, riktade förebyggande insatser samt behovsprövade insatser.

Hälso- och sjukvård

Att skapa delaktighet och trygghet hos våra invånare är ett prioriterat område för hälso- och sjukvården. Därför kommer ett av utvecklingsområdena under 2025 vara att utveckla läkarmedeverkan i kommunens verksamheter. Tillsammans med Regionen kommer vi under året skapa förutsättningar för att digitala hembesök av läkare kan ske i både ordinärt- och i särskilt boende, med syftet att kunna möta det enskilda behovet på ett bättre sätt och i ett tidigare skede om individen själv inte har möjlighet att uppsöka läkare på sin hälsocentral.

3.4 Vidare planerad verksamhet

Särskilt boende

Verksamheten planera arbeta vidare med arbetsmiljö under kommande år. Schemaläggning utifrån vad som är möjligt utifrån tilldelade resurser arbetas vidare med. Fortsatt arbete med planering och nya arbetssätt planeras, vilket förväntas ge positivt resultat på både arbetsmiljön och kvalitet till brukare. Inför året har Särskilt boende tagit över de medarbetare som arbetar med service mot verksamheten. Under kommande år planeras en fortsatt utveckling av arbetssätt och hur arbetsuppgifter kan fördelas på boendena framåt. Ett arbete mot differentierade arbetsuppgifter påbörjas genom arbetsgrupp där flera olika yrkesroller samt fackliga deltar.

Utifrån brukarundersökningens resultat kommer verksamheten arbeta med att försöka öka resultatet kommande år. Som ett led i detta har kvalitetsgrupper i verksamheten bildats. Flera områden är identifierade som grupperna ska arbeta med under 2025

Hemtjänst

Verksamheten kommer under 2025 fokusera på omställningsarbete. Arbetet med en ny organisation samt nya förbättrade arbetssätt. Verksamheten kommer ha fokus på att ställa om med nya scheman kopplat till tilldelade resurser.

Resultatet från brukarundersökningen kommer också vara ett fokus för verksamheten. Aktiviteter och handlingsplaner utifrån den kommer att ha ett fokus i arbetet under året.

Internt Stöd

Under 2025 avser Internt Stöd att driva ett omfattande arbete för att bygga en stabil och kvalitetssäker grund för Socialförvaltningen framåt. Det finns ett stort behov av att upprätta, uppdatera eller åtgärda processer och rutiner kring bland annat informationshantering, dokumenthantering, förvaltning och

gallring av information. I arbetet ingår även titta på om upprättade dokument och informationsmaterial är skrivna på klarspråk.

För att säkerställa att information hanteras på rätt sätt behöver ett omfattande informationsklassningsarbete genomföras inom hela socialförvaltningen. Informationsklassningen kan sedan utmytna i en handlingsplan, som kan användas både i det praktiska arbetet med förvaltning av enskilda verksamhetssystem och i det systematiska kvalitetsarbetet på övergripande nivå. Informationsklassning är även en förutsättning för införande av vissa system, t.ex. Teams.

Ambitionen är att komma i mål med införande av e-arkiv under 2025.

Förvaltningen behöver ha och arbeta i enlighet med ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Under 2025 avser Internt Stöd att arbeta för att bidra i det arbetet genom att se över rutiner och arbetssätt kring systematiskt kvalitetsarbete för att bidra till en fortlöpande utveckling och säkring av verksamhetens kvalitet, samt att kontrollera, följa upp och utvärdera enligt uppsatta planer och riktlinjer.

Avtal för nyckelfria lås i ordinärt boende, medicinskåp och kameror för digitala tillsynsbesök går ut under 2025 och nya avtal behöver upphandlas. Utöver det kommer det även ske en upphandling kring vaktmästartjänster. Alla upphandlingar medför även processer kring införande av nya produkter och/eller nya arbetssätt.

Behovet av en förvaltningsövergripande översyn av planerings- och schemaläggningssystem kvarstår. Ett spår som kommer undersökas under 2025 är möjligheten att optimera dessa delar med hjälp av AI.

Stöd och förebyggande

Under 2025 är tanken, att en dagverksamhet ska starta upp som kan ta emot personer med neurologiska sjukdomar och andra funktionsnedsättningar. Denna målgrupp kan inte ges dagverksamhet i nuläget. Dagverksamheten ska vara för personer som i övrigt har svårt att ta del av samhällsutbudet. Vidare skapas möjligheten till avlastning av anhöriga genom denna satsning.

Bedömnings-och insatsteamet kommer fortsatt arbeta med fallförebyggande åtgärder, bedömningar samt intensiv hemrehabilitering. Dessutom kommer TUFF (träning, utbildning fallförebyggande åtgärder genomföras) - det är grupper av individer som får denna träning.

Utbildningar via Lunds universitet ska utföras om åldrande och rehabilitering, med målgrupperna hemtjänst, bistånd och hälso-och sjukvården.

Funktionsstöd: LSS och Socialpsykiatri

Medarbetarenkäten påvisar att återhämtningen är låg för medarbetarna i enheterna samt för enhetscheferna. Endast 56 % har ork kvar att göra andra saker efter arbetspassets slut. Behovet är att schemalägga raster i alla enheter samt skapa goda förutsättningar som bidrar till hållbar arbetsmiljö med mål om ökad frisknärvaro. För att stärka kontakten mellan chef och medarbetare behöver närvarande ledarskap öka i enheterna. Genom att använda nuvarande stödfunktioner avlastas enhetscheferna från vissa arbetsuppgifter som frigör tid att fokusera på ledarskap och stöd till sina medarbetare.

Under året kommer verksamhetens alla områden belysa nuvarande resurser och kompetenser genom noggranna analyser. Syftet är att identifiera och optimera personalresurserna på ett effektivt sätt med god kvalitet över hela verksamhetsområdet.

Arbetet med att se över samlokalisering av dagliga verksamheten fortsätter under 2025. Målet är att nuvarande lokaler användas på ett optimalt sätt för brukare och personal.

Gruppboendet enligt LSS med teckenspråksinriktning har som målsättning att vara i sin helhet under året. Det har varit brist på andra boendeplatser som försenat in- och utflyttningsprocesser och till viss del försenat verkställandet av gruppboendet.

Individ o familjeomsorgen

Ytterligare fokusområde kommer vara brottsförebyggande arbete, dvs Våld i nära relation och gängkriminalitet.

Hälso- och sjukvård

Diskussioner gällande införandet av arbetssättet med Proaktiv Digifysisk Seniorvård pågår. Eventuellt kommer ett införande att ske under 2025. Dialog förs tillsammans med Premicare och Regionen. Kortfattat innebär Proaktiv Digifysisk Seniorvård ett förebyggande arbetssätt med patientens behov i fokus, där ett närvårdsteam tillsammans med en ökad digital läkarmedverkan i hemsjukvården är centrala delar.

Förvaltningen har under hösten 2024 skalat upp införandet av läkemedelsrobotar och arbetet med att kunna erbjuda fler robotar kommer att fortsätta under 2025. För hälso- och sjukvårdens del innebär detta främst involvering av sjuksköterskor, bl.a. genom selektering av aktuella brukare.

4 Planerad verksamhet för kommande år

Internt Stöd

Socialförvaltningen behöver fortsätta arbeta med välfärdsteknik och digitala lösningar som t.ex. AI för att möta framtidens utmaningar både kvalitetssäkert och kostnadseffektivt.

Särskilt boende

Kommande år planeras fortsatt arbete med boendeplatser och boendeformer inom verksamheten. Planen är att nybyggnationen av nytt Särskilt boende ska vara igång då boendeplatserna är ytterst viktiga.

Hemtjänst

Fortsatt arbete med ny organisation och att den ska implementeras helt i verksamhetsområdet. Vidare ett fortsatt fokus på kompetens och kvalitet är viktigt.

Stöd och förebyggande

Tillskapa ett rehabiliterande synsätt/arbetssätt tillsammans med övriga berörda verksamhetsområden. Så att invånarens resurser tas tillvara än bättre och insatsbehov kan förebyggas.

Funktionsstöd: LSS och Socialpsykiatri

Den nationella utbildningssatsningen, Yrkesresan (YRSA), fortsätter även under 2026.

Inventering av lokalers tillgänglighet behöver ske för att bättre anpassas inom verksamhetsområdet.

Individ o familjeomsorgen

Fortsatt arbete med omställningen, dvs tillgänglighet, kunskap- och evidensbaserade insatser och förebyggande arbete. Fortsatt arbete med beroendepånen tillsammans med regionen och förberedelse inför samsjuklighetsutredningens införande.

5 Ekonomiskt sammandrag

5.1 Nämndens budget

Nämndens budget per konto	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget	Plan	Plan
(mnr)	2023	2024	2024	2025	2026	2027
Intäkter	845,0	881,2	848,9	919,9	943,6	976,2
skattemedel	705,5	717,7	717,7	804,5	825,9	857,3
övriga intäkter	139,5	163,5	131,2	115,4	117,7	118,9
Kostnader	-875,4	-881,2	-914,1	-919,9	-943,6	-976,2
köp av huvudverksamhet	-97,2	-91,8	-91,9	-84,4	-86,1	-88,2
personal	-597,5	-606,6	-631,9	-638,3	-655,0	-680,8
lokalhyra	-68,2	-76,2	-77,0	-82,3	-84,8	-86,5
ekonomiskt bistånd	-20,1	-16,5	-18,7	-19,0	-19,5	-20,0
avskrivningar	-1,4	-1,7	-2,6	-2,7	-2,8	-2,8
övriga kostnader	-90,9	-88,3	-92,0	-93,1	-95,5	-97,8
Resultat	-30,3	0,0	-65,2	0,0	0,0	0,0

För budgetåret 2025 har socialnämnden tilldelats 804,5 mnr i skattemedel. Det är en ökning med 86,8 mnr jämfört med 2024, men ska ställas mot en prognos för 2024 om – 65,2 mnr utifrån höga personalkostnader samt betydligt lägre intäkter i form av statsbidrag. Samarbetet med Utfallsfonden för 2025 budgeteras medföra ökade kostnader om ca 10 mnr. Eftersom medlen från Utfallsfonden redovisningstekniskt hanteras som ett lån istället för ett bidrag så ger medlen från Utfallsfonden ingen intäkt i resultaträkningen utan de 10 mnr i ökade kostnader hanteras istället inom skattemedelstilldelningen.

För 2025 ser nämnden flertalet större kostnadsökningar, främst inom kostnader för arbetskraft. Täta uppföljningar samt i förekommande fall organisationsförändringar kommer att behövas för att nämnden ska klara utmaningen att hålla sin budget.

Verksamhetens intäkter är i budgeten för 2025 48,1 mnr lägre än 2024. Det beror till stor del på att det för 2024 budgeterades 20 mnr för ett prestationsbaserat statsbidrag i syfte att minska användandet av timvikarier. Detta bidrag finns inte att söka för 2025 (nämnden fick 13,8 mnr 2024). Det budgeterades även för ett odefinierat bidrag om 20,5 mnr, samt 8,4 mnr kopplat till samarbetet med Utfallsfonden. Det är inte budgeterat något motsvarande för 2025, vilket bara för dessa poster ger 28,9 mnr lägre intäkter. Ytterligare två statsbidrag som budgeterades för 2024 finns inte längre kvar 2025. Ekonomi i balans och utöka sjuksköterskor Särskilt Boende (Säbo).

Köp av huvudverksamhet sjunker mellan åren med 7,4 mnr. Det beror främst på att flera externa placeringar inom Funktionsstöd avslutats då Saltviksvägens öppnande under slutet av 2023 ökat förutsättningarna att erbjuda boendeplatser i kommunens egna boenden. Utöver det bedöms placeringskostnaderna för HVB (hem för vård eller boende) inom IFO bli lägre 2025 jämfört med 2024.

Personalkostnaderna ökar med 31,7 mnkr åren emellan. BEA (beredskaps) anställningarna från ALF (arbetlivsförvaltningen) till SÄBO bidrar med 11,1 mnkr till kostnadsökningen. Arvoden familjehem står för 7,2 mnkr. Funktionsstöds personalbudget ökar med 8,4 mnkr. Östanbäcken fortsätter hållas öppet samt att de relativt nya boendet på Saltviksvägen för första gången budgeteras för helår. Vakanta tjänster inom ledning har tillsats. Vikariekostnader har under många år varit för lågt budgeterade och för 2025 har alla verksamheter fått en mer rimlig budget för vikariekostnader. I budget 2025 förväntas löneökningar uppgå till 3,5 procent för perioden april-december samt att personalomkostnader beräknas till 41,39 procent, vilket är en sänkning från föregående år.

Lokalkostnaderna budgeteras öka med 6,2 mnkr i jämförelse med föregående årsbudget. Det tillkommer en avdelning på Korttidsenheten, och nödvändiga lokalanpassningar på Koltrasten ger högre hyreskostnader. Utöver det så öppnar en dagverksamhet för äldre 2025. Ökning inom Funktionsstöd härleds i huvudsak till tillkommande boenden, samt öppning och stängning av boenden mellan åren för att skapa fler boendeplatser. Samlokalisering av dagliga verksamheter för mer ändamålsenliga lokaler och för att skapa tillgänglighet bidrar även till ökningen mellan åren då detta har helårseffekt först 2025. I övrigt har lokalhyrorna räknats upp enligt underlag/bedömningar från lokalförsörjningsenheten.

Budgeten för ekonomiskt bistånd är höjd med 2,5 mnkr åren emellan.

För övriga kostnader är budgeten 4,8 mnkr högre jämfört med 2024. Det beror främst på högre kostnader för livsmedel, konsulttjänster och inkontinenshjälpmedel.

5.1.1 Budget per verksamhetsområde

Budget per verksamhetsområde	Verksamhetens		Verksamhetens	
	intäkter	Skattemedel	kostnader	kostnader
(mnkr)	2025	2025	2025	2024
Socialnämnden	0,0	2,0	-2,0	-1,8
Förvaltningsledning	1,7	17,1	-18,8	-15,7
Individ- och familjeomsorg	17,0	99,7	-116,7	-109,1
Försörjningsstöd	2,2	16,8	-19,0	-16,5
Hemtjänst	15,8	155,3	-171,1	-158,4
Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri	23,4	206,6	-230,1	-220,1
Personlig assistans	0,0	40,9	-40,9	-38,4
Särskilt boende	36,4	170,3	-206,7	-209,4
Hälso- och sjukvård	1,7	61,5	-63,2	-61,7
Internt stöd	2,2	23,3	-25,4	-38,6
Stöd och förebyggande	0,0	25,9	-25,9	-23,1
Förvaltningsgemensamt	15,0	-15,0		11,6
Totalt	115,4	804,5	-919,9	-881,2

Inom verksamhetsområdet Förvaltningsledning är den budgeterade kostnaden 3,1 mnkr högre än 2024. Två tjänster har flyttats hit från Internt stöd, och utöver det tillkommer konsultkostnader som ej budgeterades 2024.

Inom området Individ och familjeomsorg är kostnadsökningen 7,6 mnkr åren emellan. Det beror främst på att budgeten för familjehem höjts med 9,7 mnkr. Även kostnaderna för LVM (lag om vård av missbrukare) har höjts något, samtidigt är de budgeterade kostnaderna för HVB lägre än föregående år. Det är endast marginella förändringar inom IFO Vuxen och Bogården. Samtligt är budgeterat utifrån nuläge samt bedömt kommande behov.

Budgeten för Försörjningsstöd är 2,5 mnkr högre än föregående år, delvis kopplat till mottagandet av individer från Ukraina.

Inom verksamhetsområdet Hemtjänst är kostnadsökningen 12,7 mnkr åren emellan. Korttidsenheten som tidigare legat under Särskilt boende är från 2025 budgeterad här till en kostnad om 21,8 mnkr. Korttidsenheten hade 2024 en budgeterad kostnad om 15,6 mnkr, men för 2025 är det budgeterat för ytterligare en avdelning vilket ger ökade kostnader. Att den totala kostnadsökningen (trots överflytten av Korttids) inte blir högre beror på att arbetet med att ta fram en ny grundorganisation för hemtjänsten förväntas ge effekter på ekonomin. Fokus kommer att ligga på förbättrad arbetsmiljö för att förhindra korttidsfrånvaro, controlling av planerad tid och utförd tid för att hitta en realistisk nyttjandegrad av personal, arbete med schemaläggning, samt omställning av hela verksamhetsområdet och hur vi använder vår personal på bästa möjliga sätt utifrån ett heltidsmått.

Hemtjänstpengen har uppdaterats:

Hemtjänstpeng	2025 Egen regi	2025 Externa utförare	2024 Egen regi	2024 Externa utförare
Ersättning tätort (kr)	562,0	546,0	486,0	543,0
Ersättning landsbygd (kr)	649,0	633,0	572,0	630,0
Ersättning glesbygd (kr)	735,0	719,0	659,0	716,0

Inom området Funktionsstöd är kostnadsökningen totalt sett 10,0 mnkr åren emellan. Den främsta kostnadsökningen mellan åren härleds till att personalkostnaderna ökar med 8,4 mnkr samt att lokalkostnaderna ökar med 2,7 mnkr 2025 i jämförelse med budget 2024, vilket härleds i huvudsak till tillkommande boenden samt öppning och stängning av boenden mellan åren. Avveckling av Bergsstigen och Östanbäcken har pågått under 2024 i samband med flytt till Västra och Östra Hospitalsgatan, samtidigt har beslut tagits om att hålla Östanbäcken fortsatt öppet för att skapa fler nya boendeplatser. Samlokalisering av flera dagliga verksamheter i Cityhuset för mer ändamålsenliga lokaler för att skapa tillgänglighet samt att gårdshuset på Saltviksvägen är budgeterat helår 2025 är även bidragande till ökningen av lokalkostnader mellan åren.

Förutom att Östanbäcken fortsatt hålls öppet är anledningen till ökade personalkostnader främst vakanta tjänster inom ledning som tillsatts, ett utökat stödbehov hos brukare samt ytterligare personal på Saltviksvägen. Det relativt nya boendet på Saltviksvägen är under 2024 verksamma under hela året för första gången och således finns inför budgetår 2025 en bättre bild av behoven. Det finns behov av utökade personalresurser, då det under 2024 konstaterats att dels OB (ersättning för obekvämt arbetstid)-ersättningen och dels övriga personalresurser inte varit i linje med brukarbehovet. Vilket har korrigerats till 2025 års budget.

Utöver ovan nämnda kostnadsökningar, så ökar även intäkterna med 3,0 mnkr. Som härleds till stor del av ytterligare ett boende (Östanbäcken), färdigställande av gårdshuset (Saltviksvägen) samt att boendeplatser beräknas fyllas i sin helhet 2025 (Saltviksvägen, Västra och Östra Hospitalsgatan).

Inom posten för "köp av huvudverksamhet" så budgeteras kostnaderna att minska med 1,3 mnkr i jämförelse med 2024. Det beror på att posten för insatser och externa placeringar förväntas bli lägre i samband med "hemtagning" av tidigare externt placerade personer. Inom posten för "övriga kostnader" finns en kostnadsökning om 0,2 mnkr, som i huvudsak beror på inköp från Navet i samband med fler boendeplatser.

Sammantaget ökar skattemedelsbehovet inom funktionsstödsområdet med 7,0 mnkr i jämförelse med 2024.

Budgeten för Personlig assistans är 2,5 mnkr högre 2025 än 2024. Det beror främst på Försäkringskassans höjning av assistansersättning per timme, samt höjd budget för sjuklön.

Kostnaderna inom Särskilt boende är 2,7 mnkr lägre än föregående år. Under 2024 flyttades ansvaret för Korttidsenheten till verksamhetsområdet Hemtjänst, men budgetmässigt låg enhetens kostnadsbudget om 15,6 mnkr kvar hela året vilket gör att den är med i SÄBO:s post för budgeterade kostnader 2024. För 2025 har SÄBO tagit över ansvaret för BEA (beredskapsanställda) från ALF vilket innebär en budgeterad kostnadsökning om 11,2 mnkr jämfört med 2024.

Hälso- och sjukvården har en ökning om 1,5 mnkr jämfört med 2024, främst beroende på högre kostnadsbudget för inkontinenshjälpmedel.

Internt stöd blev budgetmässigt ett eget område 2024. De budgeterade kostnaderna är 13,2 mnkr lägre än föregående år på grund av att en översyn av verksamheten kommer att genomföras under 2025, vilket förväntas ge effekt på kostnaderna. Utöver det så har några tjänster flyttats till Förvaltningsledning, vilket bidrar till skillnaden mot föregående år.

Verksamhetsområdet Stöd och Förebyggande skapades 2024. Området består till stor del av satsningar i samarbete med Utfallsfonden. Utöver det så ligger Biståndsenheten och Anhörigstöd här. De budgeterade kostnaderna är 2,9 mnkr högre jämfört med 2024. Detta främst på grund av att samarbetet med Utfallsfonden budgeterades från mars 2024, medans det för 2025 blir helårseffekt.

Under Förvaltningsgemensamt låg 2024 en omvänd kostnad/förväntad intäkt för att minska overtid och löneökningar om totalt 11,6 mnkr. Dessa ligger ute på verksamheterna i budgeten för 2025.

5.1.2 Personalbudget

Personalkostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall	Budget	Årsprognos	Budget
	2023	2024	2024	2025
Socialnämnden	-1,7	-1,7	-1,9	-2,0
Förvaltningsledning	-46,2	-9,2	-9,7	-11,4
Individ- och familjeomsorg	-64,7	-67,3	-73,4	-80,2
Hemtjänst	-133,0	-122,6	-136,4	-131,7
Funktionsstöd: LSS och socialpsykiatri	-152,6	-166,5	-166,0	-174,9
Särskilt boende	-158,4	-158,3	-161,2	-158,5
Hälso- och sjukvård	-40,9	-45,2	-43,8	-45,4
Internt stöd		-26,5	-24,2	-11,8
Stöd och förebyggande		-20,9	-15,3	-22,5
Förvaltningsgemensamt		11,6	0,0	0,0
Totalt	-597,5	-606,6	-631,9	-638,3

Personalkostnaderna är 31,7 mnkr högre än föregående årsbudget. Det är då viktigt att ha i åtanke att den personalbudget som lades 2024 för hemtjänsten innehöll stora besparingar som är orealistiska utifrån verkligheten med heltider och den medföljande överkapacitet det skapat under eftermiddagarna. Detta gör att prognossiffrorna ger en mer realistisk jämförelse då är ökningen 6,4 mnkr.

Förvaltningsledning ökar med 2,2 mnkr åren emellan på grund av två årsarbetare som har flyttats hit från Internt stöd.

Individ- och familjeomsorgen ökar mellan åren med 12,9 mnkr. Där är det främst arvoden egna familjehem som ökar i kostnader.

Hemtjänstens personalbudget har ökat med 9,1 mnkr. Korttidsenheten som tidigare legat under Särskilt boende är från 2025 budgeterad här, men för 2025 är det budgeterat för ytterligare en avdelning vilket ger ökade kostnader. Att den totala kostnadsökningen (trots överflytten av Korttids) inte blir högre beror på att arbetet med att ta fram en ny grundorganisation för hemtjänsten förväntas ge effekter på ekonomin.

Inom Funktionsstöd ökar personalkostnaderna med 8,4 mnkr 2025 i jämförelse med budget 2024. Förutom att Östanbäcken fortsatt hålls öppet är anledningen till ökade personalkostnader främst vakanta tjänster inom ledning som tillsatts, ett utökat stödbehov hos brukare samt ytterligare personal på Saltviksvägen.

Särskilt boende är personalkostnaderna i stort sett oförändrade i jämförelse med budget 2024. Men för 2024 låg Korttidsenheten (som nu flyttats till Hemtjänsten) under området. För 2025 har det tillkommit personalkostnader för BEA-anställda.

Inom Hälso- och sjukvård är det endast marginella skillnader i jämförelse med budget 2024.

Internt stöd minskar sina personalkostnader med 14,7 mnkr på grund av att verksamheten ses över, samt att två tjänster flyttats till förvaltningsledning.

Inom Stöd och förebyggande ökar personalkostnaderna med 1,6 mnkr jämfört med budgeten 2024, och 7,2 mnkr jämfört med prognosen. Arbetet med de nya verksamheterna är fortfarande i uppstartsfas medans det budgeterades att vara igång från mars 2024.

Under Förvaltningsgemensamt låg 2024 en omvänd kostnad/förväntad intäkt för att minska overtid och löneökningar om totalt 11,6 mnkr. Dessa ligger ute på verksamheterna i budgeten för 2025

5.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnkr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Lokaler och fastigheter	3,4	1,1	0,4	0,4
Inventarier	0,8	1,3	3,6	0,7
IT och digitala verktyg	4,5	3,4	0,0	0,0

Totalt	8,7	5,8	4,0	1,1

Den investeringsbudget som beslutats av kommunfullmäktige uppgår till 5,8 mnkr. Den innehåller till största delen utbyggnaden av Wi-Fi anslutning till några särskilda boenden, för att Wi-Fi täckning skall finnas i lokalerna så att olika former av digital välfärdsteknik eller larm kan användas, samt möjlighet för brukare att ansluta Wi-Fi till respektive lägenhet.

6 Internkontroll

Socialnämnden har arbetat med internkontroll genom att ta fram en bruttolista på verksamhetsrisker där man bedömt att nämnden har behov av att säkerställa hög kvalitet och följsamhet i beslut. Bruttolistan har tagits fram i en workshop och förvaltningen har sedan risk o konsekvensbedömt varje föreslagen risk. Nämnden har sedan med hjälp av verktyget Menti prioriterat de viktigaste riskerna, vilka redovisas och följs upp i internkontrollavsnittet i verksamhetsplanen.

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Risk för att nämndens beslut inte verkställs i enlighet med intentionerna, vilket kan påverka trovärdigheten och genomslaget för besluten.		3	3
Risk för att personalen saknar rätt kompetens för vårdtagarnas behov, vilket kan leda till bristande omsorg och patientsäkerhet.		4	4
Risk för att personalens schema inte är anpassat efter verksamhetens behov, vilket kan påverka kvaliteten och arbetsbelastningen negativt		4	4
Risk för att ekonomiska mål prioriteras över kvalitet, vilket kan leda till försämrad service och minskat förtroende från brukarna.		4	4

Kontrollmoment

Risk för att nämndens beslut inte verkställs i enlighet med intentionerna, vilket kan påverka trovärdigheten och genomslaget för besluten.

Stickprov av nämndbeslut avseende verkställighet i förvaltningen

Risk för att personalen saknar rätt kompetens för vårdtagarnas behov, vilket kan leda till bristande omsorg och patientsäkerhet.

Uppföljning av avvikelser i patientsäkerhet i verksamhetssystem

Risk för att personalens schema inte är anpassat efter verksamhetens behov, vilket kan påverka kvaliteten och arbetsbelastningen negativt

Uppföljning av bistånds, planering av beviljad tid, utförd tid och bomtider

Risk för att ekonomiska mål prioriteras över kvalitet, vilket kan leda till försämrad service och minskat förtroende från brukarna.

Brukarundersökning, hemtjänst index och uppföljning av avvikelser

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors

§ 100

Dnr 2024-000100 1.1.3.1

Verksamhetsplan inkl. internkontroll 2025

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors beslut

Överförmyndarnämnden Härnösand-Kramfors beslutar
att anta verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan, samt
att skicka beslutet till kommunfullmäktige i både Härnösands kommun och
Kramfors kommun för kännedom

Bakgrund

Överförmyndarnämndens verksamhetsplan 2025 innehåller mål och strategiska åtgärder för året.

Verksamhetsplanen innehåller även en beskrivning av budget och internkontrollplan.

Beslutsunderlag

Överförmyndarenhetens tjänsteskrivelse 2024-12-16

Bilaga 1 Verksamhetsplan 2025

Härnösands
kommun

Överförmyndarnämnd Verksamhetsplan 2025

2025-01-01

Verksamhetsplan 2025

Status: Klar Rapportperiod: 2025-01-01 Organisation: Överförmyndarnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025	1
1 Uppdrag och ansvarsområden	2
1.1 Utgångspunkter	2
2 Viktiga händelser	4
3 Planerad verksamhet	5
3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan	5
3.2 Målstyrning	5
3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet	6
4 Ekonomiskt sammandrag	7
4.1 Nämndens budget	7
4.1.1 Budget per verksamhetsområde.....	8
5 Internkontroll	9

1 Uppdrag och ansvarsområden

Överförmyndaren är en kommunal tillsyn- och förvaltningsmyndighet med uppgift att utöva tillsyn över legala och förordnade förmyndare, gode män och förvaltares uppdrag enligt regler främst i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen, förvaltningslagen och lag om god man för ensamkommande barn.

Överförmyndarens verksamhet och tillsynsfunktion utgörs i huvudsak av:

- Utredda ställföreträdarskap
- Rekrytera ställföreträdare
- Förordna och entlediga gode män och förvaltare
- Lämna beslut om ställföreträdarens rättshandlingar för enskilda
- Granska förordnade ställföreträdarens verksamhet i övrigt

Överförmyndarens verksamhet i Härnösand och Kramfors kommuner ska i alla lägen kännetecknas av kompetens och rättstrygghet.

Organisation

I 19 kap. 1 § föräldrabalken (FB) fastställs att en överförmyndare ska väljas för varje kommun. En kommun kan besluta att det i stället för överförmyndaren ska finnas en överförmyndarnämnd. De regelverk som omfattar överförmyndaren ska tillämpas även på en sådan nämnd. I 9 kap Kommunallagen (2017:725) framgår att en kommun får bilda en gemensam nämnd med en annan kommun. En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna och ingår då i denna kommuns organisation

I Härnösands och Kramfors kommun finns beslut om gemensam överförmyndarnämnd med ersättare. Överförmyndarnämnden väljs av kommunfullmäktige för en mandatperiod om fyra år från och med den 1 januari året efter då val, i hela riket, av kommunfullmäktige ägt rum.

Överförmyndarens organisation

I 19 kap. 14 § FB framgår att överförmyndarnämnden får uppdra en kommunal tjänsteman, med den kompetens som behövs, att avgöra ärenden på överförmyndarnämndens vägnar. Härnösand och Kramfors kommun har sedan 1 januari 2022 gemensam förvaltning där Härnösands kommun utgör värdkommun, och Kramfors kommun samverkanskommun. Förvaltningen utgör den av överförmyndarnämnden delegerade verksamheten och dess tjänstemän är överförmyndarnämndens verkställande organ. Sedan 1 januari 2023 har Härnösand och Kramfors kommun en gemensam överförmyndarnämnd.

Under 2023 uppgår överförmyndarenhetens personalstyrka till sju tjänstemän inklusive enhetschef.

1.1 Utgångspunkter

Kommunens årsplan med budget antas av fullmäktige. Genom beslutet om årsplanen fördelar fullmäktige uppdrag och medel (budget) i organisationen. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för Årsplanen.

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras med syfte att nå de uppdrag som tilldelats genom årsplanen. Verksamhetsplanen anger mål och hur den budget som tilldelats ska fördelas inom den egna organisationen.

Verksamhetsplanen följs upp i fyramånadersrapport (enbart ekonomisk uppföljning), delårsrapport och verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

Från och med 2025 kommer en viktig förändring att genomföras i den organisatoriska strukturen för överförmyndarnämnden och överförmyndarenheten. Överförmyndarnämnden kommer fortsatt att vara direkt underställd kommunfullmäktige, men en förändring sker i ansvars- och budgetfördelningen. Överförmyndarenheten, som tidigare organisatoriskt tillhört en annan förvaltning och därmed rapporterat till en annan nämnd, kommer att få en tydligare koppling till överförmyndarnämnden.

Denna förändring innebär bland annat att överförmyndarenhetens budget införs under överförmyndarnämnden och kommer således att ligga under överförmyndarnämndens ansvarsområde vilket skapar förutsättningar för en mer samlad styrning och uppföljning av verksamheten. Genom att budgeten samlas under nämnden får överförmyndarnämnden en bättre överblick och insyn och kan på ett effektivare sätt möta verksamhetens behov och lagstiftningens krav.

Den nya organiseringen förväntas skapa förutsättningar för en mer sammanhållen och effektiv verksamhet genom att minska administrativa gränssnitt och dubbla rapporteringsvägar. Dessutom stärks förutsättningarna för ett närmare samarbete mellan nämnden och enheten, vilket bidrar till en rättssäker och ändamålsenlig hantering av överförmyndarfrågorna i kommunen.

Genom denna förändring säkerställer kommunen att verksamheten är anpassad till de krav och förväntningar som ställs på en modern och effektiv överförmyndarnämnd och stärker därmed sitt arbete för att möta invånarnas behov på ett långsiktigt och hållbart sätt.

3 Planerad verksamhet

3.1 Uppdrag som tilldelats i årsplan

- **Uppdrag till samtliga nämnder och styrelser att tillsammans stärka arbetet med att erbjuda företagen högklassig företagservice och ytterligare förbättra företagsklimatet i Härnösands kommun.** Överförmyndarens huvudsakliga kontaktyta omfattar företag såsom mäklare, banker, privata vårdgivare och övriga leverantörer. Överförmyndaren ska bemöta externa aktörer med god ton och arbeta för god samverkan, dock med hänsyn till vår tillsynsroll.
- **Uppdrag till samtliga nämnder att tillsammans säkerställa de statsbidrag och övriga intäkter kommunen har rätt till.** Överförmyndaren ska säkerställa att eventuell ersättning från Migrationsverket tillfaller överförmyndaren enligt regelverk. Vidare, om överförmyndaren driver projekt där möjlighet till statsbidrag finnes, så ska överförmyndaren säkerställa att vi ansöker om sådant statsbidrag.
- **Uppdrag till den kommunala organisationen att tillsammans med andra aktörer stärka arbetet med suicidprevention och tillhandahålla samordnade insatser för individer som befinner sig i suicidal kris.** I mån av möjlighet anordnar vi utbildning eller föreläsning i suicidprevention för överförmyndaren, enheten såväl som för politiker. Om så är möjligt kan sådan utbildning även anordnas för ställföreträdare för att stärka dem i deras roll i uppdraget.
- **Uppdrag till den kommunala organisationen att i samverkan med andra aktörer skapa förutsättningar för ett strukturerat samarbete i syfte att identifiera och stödja barn och unga i riskzonen för att hamna i kriminalitet.** Vid behov kan överförmyndaren arrangera utbildning för gode män för ensamkommande barn samt särskilt förordnade vårdnadshavare.

3.2 Målstyrning

Beskrivning av målprogram 2024-2027

Härnösands kommuns vision, Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla, har sin grund i Agenda 2030. Sex lokala inriktningar konkretiserar visionen och definierar ett önskvärt framtida tillstånd som organisationen ska bidra till.

De lokala inriktningarna leder organisationen i planering och beslutsfattande. Nämnden har omsatt innehållet i inriktningarna till mål för den egna verksamheten samt nyckelaktiviteter som kommer att genomföras för att nå målen. Nämnden har beslutat om indikatorer som beskriver utvecklingen inom valda delar av arbetet.

Med målprogrammet som ramverk för styrning och planering skapar nämnden, tillsammans med övriga delar av kommunorganisationen och de helägda bolagen, en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar välfärd.

Plats för alla

**Medborgaren ska på ett effektivt och rättssäkert sätt komma i kontakt med överförmyndaren **

Nyckelaktivitet

Vi skapar goda förutsättningar för digital såväl som analog tillgänglighet för att bli mer effektiva och ändamålsenliga i våra processer

Indikator

Nya eller utvecklade insatser som erbjuds för att underlätta för den enskilde att ansöka om överförmyndarens insatser

Likvärdig utbildning

Alla ska känna sig trygga i uppdraget som ställföreträdare

Nyckelaktivitet

Skapa och genomföra aktiviteter för en ökad kunskapsnivå hos ställföreträdare

Indikator

Andel ställföreträdare som upplever att de har fått en god och tillräcklig utbildning

Kön

Andel ställföreträdare som upplever att de har fått en god och tillräcklig utbildning

Andel ställföreträdare som upplever att de har fått en god och tillräcklig utbildning

3.3 Planerad verksamhet inom ramen för social hållbarhet

För överförmyndarnämnden är det viktigt att upprätthålla och ständigt beakta social hållbarhet genom att arbeta för jämställdhet och jämlikhet. Under det kommande året planerar nämnden att ytterligare utveckla och säkerställa sina processer för fortsatt hög rättssäkerhet i beslut för att inga grupper ska missgynnas. Genom ett rättssäkert och likvärdigt bemötande arbetar vi aktivt för att våra ställföreträdare och huvudmän, oavsett bakgrund eller individuella förutsättningar, jämlik behandling och likabehandling inför lagen.

Ett särskilt fokus kommer att läggas på att följa upp tillämpning av de riktlinjer som reglerar Överförmyndarens verksamhet i syfte att stärka likvärdigheten i beslut och uppdrag. Genom kontinuerlig utbildning av gode män och förvaltare säkerställer vi att de har den kunskap och förståelse som krävs för att möta behov hos individer från olika grupper i samhället, inklusive särskilt utsatta grupper.

Sammanfattningsvis ska överförmyndarens verksamhet fortsätta att bidra till Härnösands kommuns vision om ett hållbart samhälle där invånarna får de bästa förutsättningarna att leva ett gott liv idag och i framtiden.

4 Ekonomiskt sammandrag

4.1 Nämndens budget

Nämndens budget per konto (tkr)	Utfall 2023	Budget 2024	Årsprognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	369	380	380	9 807	10 052	10 373
- skattemedel	369	380	380	5 908	6 056	6 249
- övriga intäkter	0	0	0	3 899	3 996	4 124
Kostnader	-300	-380	-333	-9 807	-10 052	-10 374
- köp av huvudverksamhet	0	0	0	0	0	0
- personal	-269	-310	-306	-8 759	-8 978	-9 265
- lokalhyra	0	0	0	-530	-543	-560
- avskrivningar	0	0	0	-34	-35	-36
- övriga kostnader	-31	-70	-27	-484	-497	-512
Resultat	69	0	47	0	0	0

Överförmyndarnämnden tillsammans med överförmyndarenheten har till budgetåret 2025 totalt tilldelats 5 908 tkr i skattemedel från kommunfullmäktige.

Den stora förändringen i jämförelse med 2024 års tilldelning beror på att från och med budgetår 2025 ingår överförmyndarenheten i överförmyndarnämndens ansvarsområde, vilket påverkar skattemedelstillsdelningen. Både intäkt- och kostnadssidan ökar, vilket i huvudsak beror på överförmyndarenhetens flytt från kommunstyrelsen till överförmyndarnämnden.

Härnösands kommun och Kramfors kommun utgör sedan 1 januari 2023 en gemensam överförmyndarnämnd där Härnösands kommun är värdkommun för nämnden. Det innebär att Härnösands kommun genererar en intäkt från Kramfors kommun utifrån fördelningsnyckeln i samverkansavtalet.

För verksamhetsår 2025 är kostnaderna totalt sett 8 759 tkr. Förutom tillkomna kostnader under överförmyndarnämnden på grund av överförmyndarenhetens flytt är den stora skillnaden mellan åren att personalkostnader ökar, lokalhyror har indexerats samt att arvodeskostnader har räknats upp utifrån 2025 års prisbasbelopp.

I budget 2025 förväntas löneökningar uppgå till 3,5 procent för perioden april- december samt att personalomkostnader beräknas till 41,39 procent. Kostnaderna för lokalhyror har räknats upp enligt underlag/bedömningar från lokalförsörjningsenheten. Där den stora posten för lokaler avser överförmyndarenhetens våning i stadshuset.

Avskrivningskostnaderna om 34 tkr avser införandet av verksamhetssystemet E-Wärna som används av överförmyndarenheten.

Inom posten för "övriga kostnader" minskar kostnaderna inom förbrukning, kontorsmaterial, trycksaker, kompetensutveckling, transporter och resor något. Samtidigt som kostnaderna för leasingdatorer, system och licenser ökar något då dessa indexerats i jämförelse med 2024.

4.1.1 Budget per verksamhetsområde

Budget per verksamhetsområde (tkr)	Verksamhetens intäkter 2025	Skattemedel 2025	Verksamhetens kostnader 2025	Verksamhetens kostnader 2024
Överförmyndarnämnd	0	417	-417	-380
Överförmyndarenhet	3 899	5 491	-9 390	0
Totalt	3 899	5 908	-9 807	-380

För budgetåret 2025 har överförmyndarnämnden tillsammans med överförmyndarenheten kostnader på 9 807 tkr.

Överförmyndarnämnden som är en gemensam nämnd för Härnösand och Kramfors kommun har en kostnadsbudget om totalt 417 tkr, vilket är en ökning om 37 tkr i jämförelse med 2024. Kostnadsökningen beror i huvudsak på att arvodeskostnaderna har räknats upp utifrån att prisbasbeloppet ökar 2025.

Överförmyndarenhetens kostnadsbudget är totalt 9 390 tkr, vilket är en ökning om 585 tkr. Under 2024 ingick överförmyndarenheten i kommunstyrelsens budget, således låg inte den kostnadsbudgeten då under överförmyndarnämnden då. Kostnadsökningen härleds främst till ökade personal- och arvodeskostnader. Vakanta tjänster under delar av året 2024 under enheten som nu tillsatts är bidragande till ökningen mellan åren. Utöver det förväntas löneökningar uppgå till 3,5 procent för perioden april- december, vilket också återfinns i budget 2025.

Arvodeskostnaderna har uppräknats i enlighet med 2025 års prisbasbelopp för både ställföreträdare Härnösand och ställföreträdare Kramfors. För arvodeskostnaderna betalar respektive kommun 100 procent vardera för sina ställföreträdare, vilket innebär att Härnösands kommun även tillhandahåller en intäkt från Kramfors kommun motsvarande den kostnad som Härnösand har för ställföreträdare Kramfors.

Härnösands kommun fakturerar även Kramfors kommun i enlighet med fördelningsnyckeln i samverkansavtalet mellan kommunerna för övrig verksamhet. Vilket genererar ytterligare en intäkt för Härnösands kommun som täcker delar av kostnaderna, fördelningsnyckeln är just nu att Kramfors kommun står för 42 procent och Härnösands kommun 58 procent av kostnaderna.

5 Internkontroll

Risk	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Risk för spridning av personuppgifter i samband med utveckling av digital kommunikation		2	4
Risk att vi vid granskning ej tillämpar riktlinjer på ett enhetligt sätt		3	3

Kontrollmoment

Risk för spridning av personuppgifter i samband med utveckling av digital kommunikation

Stickprovskontroll

Risk att vi vid granskning ej tillämpar riktlinjer på ett enhetligt sätt

Kvalitetsgranskning av beslut

Samhällsnämnden

§ 29

Dnr 2025-000021 1.1.3.1

Kontroll och verksamhetsplan för livsmedelsområdet 2025

Samhällsnämndens beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att anta föreslagen kontrollplan för år 2025-2027,

att anta föreslagen verksamhetsplan för 2025, och

att skicka beslutet till kommunstyrelsen för kännedom.

Bakgrund

Samhällsnämnden, och kommunstyrelsen i de fall samhällsnämnden är jävig, är behörig kontrollmyndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Kraven på kontrollen finns bland annat i EU-parlamentets och Rådets förordning nr 2017/625.

Nämnden ansvarar därför för att en effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar som finns inom kommunens gränser och för vilka kommuner är kontrollansvariga för. Vidare ska det säkerställas att kontrollen är likriktning och kvalitet säkerställs.

Samhällsnämnden ska fastställa en kontrollplan som ska ge en övergripande bild av myndighetens planerade kontroll. Planen ska vara minst treårig och kan beskrivas som en sammanställning av rutiner och andra typer av dokument.

Av kontrollplanen ska det framgå:

- Mål för kontrollen, satta så att de leder till en förbättring av verksamheten.
- Vilka operativa mål som är aktuella och hur inriktning, mål och prioriteringar i den nationella kontrollplanen, NKP:n beaktas
- Hur myndigheten säkerställer att kontrollen är opartisk på alla nivåer.
- Vilka juridiska befogenheter som finns.
- Hur det säkerställs att det finns tillräckliga finansiella resurser.
- Tillgången till tillräckligt med personal samt att personalen är tillräckligt kvalificerad och erfaren, inkluderat ledning.
- Tillgång till lokaler och utrustning samt lämplig laboratoriekapacitet.
- Hur förteckningar över registrerade anläggningar hålls aktuella.

Samhällsnämnden

- Prioriteringarna vad gäller kontroll av anläggningar, anläggningstyper, varor, varuslag eller kontrollområden.
- Säkerställandet av kontrollens kvalitet och enhetlighet på alla nivåer samt hur rutiner hålls uppdaterade m.m.
- Hur olika kontrollmetoder ska användas, särskilt provtagning.
- Hur genomförd kontroll följs upp, utvärderas och beaktas.
- Vilken beredskap som finns.

Hur kontrollen år 2025 sedan är planerad att genomföras operativt framgår i förslaget till verksamhetsplan. Som grund för denna finns en inventering av resursbehoven, bilagt finns därför även en behovsinventering. I kontrollplanen finns en beskrivning av hur kontrollen ska följas upp samt hur nämndens verksamhet ska utvärderas, med anledning av detta har därför en uppföljning av 2024 gjorts, se bilaga.

Socialt perspektiv

Förslaget om kontroll- och verksamhetsplan bedöms inte påverka perspektivet.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget om kontroll- och verksamhetsplan bedöms inte påverka perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

De behöriga myndigheterna ska ha, eller ha tillgång till, tillräckligt stor för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal, så att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan utföras på ett effektivt och verkningfullt sätt, enligt artikel 5.1 e i förordning (EU) 2017/625. Tillgängliga resurser som finns tillgängliga för den operativa kontrollen planeras att vara motsvarande identifierat behov.

Den nya riskklassningen sedan 2024 har inneburit att omfattningen av planerad kontroll gått ned vilket kommer att innebära att intäkterna för kontrollen blir lägre än tidigare år och kommer fortsätta så framåt.

Samhällsnämnden är skyldig att fastställa en plan för livsmedelskontrollen. Planen ska avse en period om minst tre år och omfatta samtliga områden som myndigheten ansvarar för. Planen behöver följas upp och utvärderas regelbundet, detta framgår av 3 e-f §§ Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig livsmedelskontroll.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-11

Bilaga 1 – Behovsinventering 2025

Bilaga 2 – Uppföljning och utvärdering av 2024

Samhällsnämnden

Bilaga 3 – Kontrollplan 2025-2027

Bilaga 4 – Verksamhetsplan 2025

_____

Behovsinventering

Livsmedelskontrollen

2025

Sammanfattning

För att livsmedelskontrollen ska vara riskbaserad, lämplig, effektiv och verkningsfull samt för att garantera att enhetliga beslut fattas krävs bl.a. att samhällsnämnden:

- kartlägger hur många och vilka typer av livsmedelsanläggningar som nämnden har kontrollansvar över,
- bedömer hur mycket personal och med vilken kompetens som behövs utifrån kontrolluppdraget och samtliga livsmedelsaktörer,
- säkerställer att personalen har tillräcklig och nödvändig kompetens och kontinuerligt genomgår lämplig utbildning samt att
- personalen har tillgång till lämpliga utrymmen och utrustning samt till lämplig laboratoriekapacitet för provtagning.

I denna behovsinventering sammanställs vilket kontrollbehov som finns och vilka resurser som behövs för att kunna genomföra kontrollen. Resultatet från inventeringen tas med till såväl kontrollplan och verksamhetsplan där det sker en prioritering utifrån såväl resurser som risk.

1 Kontrollpersonal

De behöriga myndigheterna ska ha, eller ha tillgång till, tillräckligt stor för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal, så att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan utföras på ett effektivt och verkningsfullt sätt, se artikel 5.1 e i förordning (EU) 2017/625.

Av myndighetens kontrollplan ska det framgå vilka personella resurser myndigheten behöver för att fullgöra sina kontrolluppgifter, se 3 e § i LIVSFS 2005:21.

1.1 Samhällsförvaltningens förutsättningar

För att inventera behovet av personella resurser används en uppskattning av hur tillgänglig tid för en heltidsarbetande handläggare fördelas som utgångspunkt, se tabell 1 nedan. Fördelningen av tid har uppskattats utifrån tidigare års erfarenheter samt från handläggarnas tidsredovisning.

Det innebär att en heltidsarbetande handläggare beräknas kunna leverera 475 h planerad kontroll och i återstående tid ryms det händelsestyrda kontrollarbetet, tas höjd för oförutsedda händelser samt medger utrymme för skyldigheter utanför kontrollen, t.ex. nämndens serviceskyldigheter enligt förvaltningslagen och livsmedelslagen.

Tabell 1: Uppskattad fördelning av arbetstid för handläggarna.

Orsak	Beskrivning	Tid
Personlig tid	Semester	500 h
	Sjukdom	
	Rehabilitering	
	Vård av barn	
	Föräldraledighet	
	Friskvård	
	Kompetensutveckling	
Kontrollrelaterad tid	Samverkan och kalibrering	500 h
	Intern samverkan	
	Planering	
	Administrativt arbete	
	Resor	
Offentlig kontroll	Planerad kontroll, känd vid årets början	475 h
Händelsestyrt kontrollarbete	Registrering	290 h
	Planerad kontroll, efter registrering	
	Uppföljande extra kontroller	
	Uppföljning av klagomål och misstänkta matförgiftningar	
	Beredskap för t.ex. smittskyddsutredningar och RASFF	
Övrig administrativ tid	Information och rådgivning	235 h
	Sanktioner, åtalsanmälningar och överklagandeärenden	
	Remisser och motioner	
	Övriga uppgifter och uppdrag	

Summa: 2000 h

Ett arbete pågår över hela avdelningen för att göra en gemensam, mer detaljerad behovsutredning, mer information kan därför komma att finnas i avdelningen gemensamma inventering av behovet och siffrorna så smått avvika.

Detta är positivt då det totala behovet inte per automatik styrs av behovet av planerade kontroller, som tidigare fungerat väl, i och med att behovet av planerad kontroll gått ned och med farhågan att planerat avsatt tid för händelsestyrt arbete och övrig tid helt enkelt inte räcker till och på så sätt medför mindre tid för planerad kontroll.

1.1.1 Planerad kontroll

För att uppskatta behovet av planerad används Livsmedelsverkets modell för fastställande av kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll som grund. Modellen genererar ett kontrollbehov hos de verksamheter som modellen omfattar, det vill säga det totala antalet kontroller per fem år som ska utföras.

Varje kontrollbesök tar dock en viss tid att planera, genomföra och rapportera. Och som utgångspunkt används snittvärdet för år 2024 på 3,64 h, men varierar mellan sista led, tidigare led, huvudkontor och dricksvatten.

Den planerade kontrollen, för såväl dricksvatten som livsmedel uppgår vid början av år 2025 till 167 st kontrollbesök, motsvarande uppskattningsvis ca 608 h och knappt 1,3 årsarbetskrafter.

Utöver det finns ett behov av kontroll av kontaktmaterialverksamheter där omfattningen och behovet är oklart, men 50 h uppskattas behöva till en inventering som start för det nya kontrolluppdraget.

1.1.2 Oplanerad kontroll

Tiden för det händelsestyrda arbetet har uppskattats utifrån tidigare års erfarenheter samt från handläggarnas tidsredovisning.

En stor del av kontrollarbetet är händelsestyrt och tiden läggs framförallt på:

- anmälan om registrering samt planerad kontroll efter registrering
- uppföljningar och sanktioner vid bristande efterlevnad
- uppföljningar i samband med inkomna RASFF
- klagomål och misstänkta matförförgiftningar
- förfrågningar och rådgivning till nya och befintliga livsmedelsföretag
- frågor från allmänheten
- yttranden i samband med bl.a. serveringstillstånd och tillstånd enligt ordningslagen.

Tiden för den oplanerade kontrollen bedöms rymmas inom den tid som avsätts inom den tid som avsatts för händelsestyrt kontrollarbete i tabell 1.

1.1.3 Övrigt

Utöver de arbetsuppgifter som framgår i den planerade kontrollen och det händelsestyrda kontrollarbetet sker visst arbete som inte rymms inom dessa begrepp men som ändå sker inom "livsmedelskontrollen" då det anses finnas ett behov av att denna sker och måste därför finansieras genom anslag.

Tiden för denna övriga tid uppskattas utgöra ca 0,1 årsarbetskrafter totalt.

Enskilda vattentäcker

Kontrollen på dricksvattenområdet regleras av såväl livsmedelslagstiftningen som dricksvattenföreskrifterna. Alla vattentäcker omfattas dock inte av denna lagstiftning då följande kriterier avgör dricksvattenföreskrifterna gäller:

- mer än 50 personer ska vara anslutna till vattentäkten *eller*
- vattentäkten producerar mer än 10 m³ vatten per dygn *eller*
- kommunala eller offentliga verksamheter är anslutna.

För andra vattentäkter än dessa, så kallade enskilda vattentäkter är det istället fastighetsägaren, brunnsägaren eller en ägarförening som ansvarar för att driva och sköta den enskilda brunnen och därmed också för vattenkvaliteten. Samhällsförvaltningen bidrar med att svara på frågor, t.ex. om provtagning samt bedriver visst informationsarbete om vikten av att kontrollera och ta prover på dricksvattnet i brunnen.

Mobila, rörliga och tillfälliga anläggningar

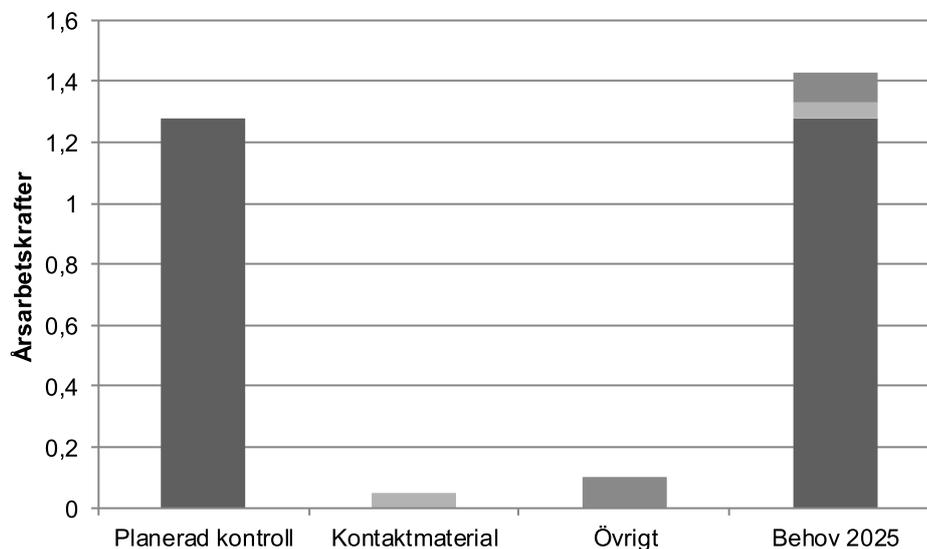
Samhällsnämnden har ett antal mobila, rörliga och tillfälliga anläggningar registrerade och riskklassade. Dessa fordon, marknadsknallar, tillfälliga arrangemang betalar för den planerade kontrollen. Det finns dock ett behov av kontroll av andra mobila, rörliga och tillfälliga anläggningar, de som är hemmahörande i andra kommuner i samband med t.ex. marknader och tillfälliga arrangemang.

Samhällsnämnden har rätt att bedriva offentlig kontroll på dessa anläggningar men saknar möjlighet att ta betalt för kontrollen då stöd för sådant avgiftsuttag helt saknas i lagstiftningen och sålunda måste denna kontroll anslagsfinansieras.

1.2 Sammanfattning av samhällsförvaltningens behov

Behovet av personella resurser för livsmedelskontrollen beräknas för år 2025 uppgå till drygt **1,4 årsarbetskrafter**, se tabell 2 nedan.

Tabell 2: Behov av personella resurser uttryckt i årsarbetskrafter.

2 Kompetens

De behöriga myndigheterna ska ha för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal, så att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan utföras på ett effektivt och verkningsfullt sätt. Se artikel 5.1 e i förordning (EU) 2017/625. Även myndighetens ledning måste ha tillräcklig kompetens för att kunna sköta kontrolluppdraget. Den behöver exempelvis kunna bedöma myndighetens kompetensbehov vid rekrytering och val av utbildningar för kontrollpersonalen.

Personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska få ändamålsenlig utbildning för sitt kompetensområde så att den på ett kompetent sätt kan utföra sina uppgifter på ett enhetligt sätt. Personalen ska hålla sig uppdaterad på respektive kompetensområde och vid behov få regelbunden vidareutbildning. Se artikel 5.4 och kapitel I i bilaga II till förordning (EU) 2017/625.

Kontrollmyndigheten ska upprätta en plan för kompetensförsörjning (kompetensförsörjningsplan), se 3 g § i LIVSFS 2005:21.

2.1 Samhällsförvaltningens förutsättningar

För att inventera inom vilka områden kompletteringar kan vara nödvändiga har följande använts som utgångspunkt, se tabell 4 nedan.

Tabell 4: Bedömning av tillgänglig kompetens utifrån nuvarande kontrollbehov.

Nödvändig kompetens	Kommentar
Olika kontrollmetoder och kontrolltekniker, såsom inspektion, verifierande kontroll, screening, riktad screening, provtagning samt laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik	
Kontrollförfaranden	Kontroll av hela livsmedelskedjan
De bestämmelser som rör livsmedel och livsmedelssäkerhet	Lagstiftningsområden som inte kontrollerats så frekvent samt kontaktmaterialverksamheter
Bedömning av bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen	
Faror i samband med produktion, bearbetning och distribution av djur och varor	
De olika leden i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan och eventuella risker för människors hälsa, och i förekommande fall, för djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och miljön	
Utvärdering av tillämpningen av HACCP-förfaranden	
Hanteringssystem, t.ex. kvalitetssäkringsprogram som aktörerna svarar för, och bedömning av dessa	Kompetens saknas men bedöms i dagsläget inte aktuellt
System för officiellt intygande	Kompetens saknas men bedöms i dagsläget inte aktuellt
Beredskapsplanering för nödsituationer, inklusive kommunikation mellan medlemsstaterna och kommissionen	Beredskapsplan och kontinuitetshantering behövs.
Rättsliga åtgärder och rättsverkningar till följd av offentlig kontroll	
Granskning av skriftlig eller annan dokumentation, inklusive sådan som gäller provningsjämförelser, ackreditering och riskvärdering, som kan vara relevant för bedömningen av om de bestämmelser som avser livsmedel och livsmedelssäkerhet. Detta kan omfatta ekonomiska och handelsmässiga aspekter.	
Kontrollförfaranden och krav för införsel till unionen av djur och varor som kommer från tredjeländer	
Andra områden som är nödvändiga för att säkerställa att den offentliga kontrollen utförs i enlighet med denna förordning	Information, klarspråk och kommunikation. God kontrollsed

- Bedöms vara tillräcklig
- Bedöms vara tillräcklig men behov av fördjupning finns
- Bedöms inte vara tillräcklig, utbildning alternativt rekrytering krävs

3 Utrustning och utrymmen

De behöriga myndigheterna ska ha lämpliga och väl underhållna anläggningar och väl underhållen utrustning, så att personalen kan utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på ett effektivt och verkningsfullt sätt. Se artikel 5.1 f i förordning (EU) 2017/625.

Av myndighetens kontrollplan ska det framgå vilka andra resurser myndigheten behöver för att fullgöra sina kontrolluppgifter, se 3 e § i LIVSFS 2005:21.

3.1 Samhällsförvaltningens förutsättningar

För att inventera inom vilka områden som kompletteringar kan vara nödvändiga har nedanstående använts som utgångspunkt, se tabell 5.

Tabell 5: Resursbedömning av utrustning och utrymmen.

Nödvändig tillgång	Kommentar
Lämpliga lokaler och utrustning	Handläggarna har kontor i Johannesbergshuset med tillgång till arbetsplats, nödvändig utrustning samt bilpool och en tjänstecykel.
Digitala hjälpmedel	Handläggarna har mobiltelefon och iPad och dess kameror bedöms tillräcklig för fotodokumentation. Verksamhetssystemet EDP Vision finns för registrering av ärenden, registrering av tillsynsobjekt och kontrollbesök samt rapportering till Livsmedelsverket. Integrationer mellan system för att mer effektivt kunna arbeta administrativt behövs dock.
Mätutrustning	Utrustning för att mäta temperaturer finns Utrustning för rengöringskontroller finns Utrustning för kontroll av frityrolja finns Utrustning för att kontrollera pH saknas
Lämpliga skyddskläder i tillräckligt antal	Flera uppsättningar kläder i olika storlekar finns - skyddsrockar, mössor med hårnät alt. mössa samt skor/skoskydd. Tvätt- och torkmöjligheter finns på Högsletten, i de fall tvätt inte sker i hemmet.
Relevant provtagningsutrustning	Fås genom laboratorium och tillgång till kylvaskor med kylklampar, sterila provtagningsburkar och engångsverktyg finns.
Utrymmen för att förvara prover och beslagtagna livsmedel vid lämplig temperatur och utan risk för kontamination	Tillgång till en (separat) kombinerad kyl/frys finns. Vid större beslag bedöms detta skåp inte räcka till. Förvaring bedöms kunna ske på Navet men överenskommelse behövs liksom plomberingstejp eller liknande lösning. Rutin behöver tas fram.
Rutin för att kontrollera termometrar eller andra mätinstrument	Rutin för att kontrollera termometrar finns. Kalibrering av referenstermometer sker varje år. Handläggare har tillgång till brukstermometrar som kontrolleras en gång i kvartalet.

Bedöms vara tillräcklig

Bedöms i stort vara tillräcklig men enklare insatser kvarstår

Bedöms inte vara tillräcklig, arbete kvarstår

4 Provtagning och analys

De behöriga myndigheterna ska ha, eller ha tillgång till, lämplig laboratoriekapacitet, och utse officiella ackrediterade laboratorier som får analysera prover som tagits vid offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. Se artikel 5.1 d i förordning (EU) 2017/625.

De behöriga myndigheterna ska säkerställa att livsmedelsaktören vars produkter är föremål för provtagning i samband med offentlig kontroll har rätt till ett andra expertutlåtande på aktörens egen bekostnad. Se artikel 35 i förordning (EU) 2017/625.

När det gäller varor som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation, får prover som de behöriga myndigheterna beställt av aktörer utan att identifiera sig, användas för offentlig kontroll. Se artikel 36 i förordning (EU) 2017/625.

4.1 Samhällsförvaltningens förutsättningar

För att inventera inom vilka områden som kompletteringar kan vara nödvändiga har nedanstående använts som utgångspunkt, se tabell 6.

Tabell 6: Resursbedömning av provtagnings- och laboratoriekapacitet.

Nödvändig tillgång	Kommentar
Plan för provtagning	I verksamhetsplanen framgår när provtagning används som kontrollmetod. Provtagning vid misstänkt matförgiftning sker enligt med de läns gemensamma smittskyddsrutinerna.
Rutin för provtagning	Provtagning sker i enlighet med instruktioner från anlitat laboratorium och följer Livsmedelsverket Stödjande instruktioner på Kontrollwiki och en rutin för provtagning finns.
Möjlighet till ett andra expertutlåtande	Handläggarna erbjuder denna möjlighet vid provtagning.
Avtal med ackrediterat laboratorium	Avtal finns med SYNLAB / SGS Analytics. Ny upphandling behöver startas upp under året.
Transport och förvaring av prover korrekt och i lämplig temperatur	Tillgång till kylskåp finns i Johannesbergshuset. Kylväskor med kylklampar används vid transport. Laboratoriet kontrollmäter ankomsttemperatur.

- Bedöms vara tillräcklig
- Bedöms i stort vara tillräcklig men enklare insatser kvarstår
- Bedöms inte vara tillräcklig, arbete kvarstår

Kontrollplan

Livsmedelskontrollen

2025-2027

1 Sammanfattning

Den här kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Samhällsnämnden, och i vissa fall kommunstyrelsen, är behörig kontrollmyndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen på anläggningar lokaliserade inom Härnösands kommuns gränser. De ansvarar för att bedriva effektiv och ändamålsenlig kontroll av såväl livsmedelshygien som redlighet och spårbarhet.

Kontroll sker av ca 220 livsmedelsanläggningar, vilka är riktade direkt till konsumenter såsom livsmedelsbutiker och restauranger, kök inom kommunens omsorgs- och utbildningsverksamheter samt vattenverk för allmän förbrukning m.m. och det nya uppdraget som innebär kontroll av kontaktmaterialverksamheter.

För att planera, prioritera och genomföra livsmedelskontrollen och säkerställa att det sker effektivt och ändamålsenligt krävs fastställda planer och dokumenterade rutiner.

Kontrollplan	genomgång av livsmedelskontrollen i stort beskrivning av och hur kontrollarbetet bedrivs
Behovsinventering	inventering och kartläggning av resursbehovet
Verksamhetsplan	plan för prioriterade, operativa kontrollinsatser
Uppföljning och utvärdering	sammanfattning av genomförda kontrollinsatser utvärdering av mål som finns för kontrollen

Innehåll

1	Sammanfattning	2
2	Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
2.1	Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
2.2	Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet	7
3	Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	9
3.1	Behörig central myndighet	9
3.2	Behörig myndighet för kontrollen	9
3.3	Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna	9
3.4	Ansvarsfördelning inom Härnösands kommun	9
3.5	Opartiskhet på alla nivåer	9
4	Samordning	11
4.1	Samordning mellan behöriga myndigheter	11
4.2	Samordning inom behöriga myndigheter	11
4.3	Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen	11
5	Befogenheter och resurser för kontrollen	12
5.1	Kontrollmyndighetens befogenheter	12
5.2	Kontrollpersonal och utrustning	12
5.3	Finansiering av kontrollen	12
5.4	Kompetenskrav och utbildning	13
6	Organisation och utförande av kontrollen	15
6.1	Registrering av kontrollobjekt	15
6.2	Prioriteringar inom livsmedelskontrollen - riskbaserad kontroll	15
6.3	Rutiner för utförande av kontroll	17
6.4	Provtagning och analys	19
6.5	Rapportering av kontrollresultat	19
6.6	Öppenhet i kontrollen	20
7	Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	21
7.1	Uppmaning till rättelse	22
7.2	Administrativa åtgärder	22
7.3	Åtalsanmälan	23
7.4	Sanktionsavgifter	23
8	Uppföljning och utvärdering av kontrollen	24
8.1	Uppföljning	24
8.2	Revisioner	24
8.3	Utvärdering	25
9	Beredskap	26
9.1	Beredskap inom Härnösands kommun	26
10	Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan	27

2 Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. De övergripande målen för den offentliga kontrollen i livsmedelskedjan framgår av förordningarna (EG) nr 178/2002 och (EU) 2027/625.

De övergripande målen för livsmedelskedjan har utarbetats av myndigheterna gemensamt och fastställs av generaldirektörerna för Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och gäller samtliga myndigheter inom hela livsmedelskedjan, se tabell 1 nedan.

Målen utgår från de övergripande målen med EU:s livsmedelslagstiftning; att skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet och att värna konsumenternas intressen samt se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

Tabell 1: De övergripande målen för myndigheterna i livsmedelskedjan

Övergripande mål	Önskad effekt
Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.	Ingen ska bli sjuk eller lurad, konsumenterna har en god grund för val av produkt och har förtroende för myndigheternas verksamhet.
De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.	De livsmedelsproducerande djuren hanteras väl och är friska. De växter som används för livsmedels- och foderproduktion är sunda och fria från växtskadegörare.
Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.	Verksamhetsutövarna har tilltro till myndigheternas övervakning, kontroll, rådgivning och andra insatser och upplever dessa meningsfulla. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta bidrar till att stärka förtroendet för deras produkter och att konsumenterna får säkra livsmedel och inte blir lurade.
De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.	Myndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan, inklusive beredskap, så att den gemensamma effektiviteten ökar. Kontrollverksamheten är regelbunden, riskbaserad, likvärdig och rättssäker samt ger avsedd effekt.

2.1 Gemensamma effektmål

Med utgångspunkt från målen i EU-lagstiftningen och ett val av fokusområden där det är mest angeläget att uppnå en förbättring, har fyra gemensamma effektmål fastställts. Effektmålen bidrar till att de nationella övergripande målen för livsmedelskedjan uppnås.

De fyra fokusområdena är säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan. Fokusområdena är gemensamma för hela livsmedelskedjan och effektmålen pekar ut områden där en märkbar förändring behövs.

Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobacter, listeria, Ehec och norovirus.
Kemiska risker	Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin, PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Säkerställa information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.2 Operativa förutsättningar för effektiv kontroll

Offentlig livsmedelskontroll utförs för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser som syftar till att förhindra, undanröja eller reducera hälsorisker. Kontrollen utförs också för att säkerställa god sed inom handeln och skydda konsumenternas intressen, exempelvis genom kontroll av märkning och annan konsumentinformation. Ett grundkrav i lagstiftningen är att den offentliga kontrollen är verkningsfull och effektiv, i betydelsen att den har avsedd effekt (se artikel 5.1 i förordning (EU) nr 2017/625).

De operativa förutsättningarna (A-E) beskriver grunderna för en fungerande kontrollprocess och för en verkningsfull och effektiv kontroll, en kontroll som har effekt. Förutsättningarna finns i nationella kontrollplanen (NKP). De operativa målen ska läsas och tillämpas med förutsättningarna som bakgrund.

De operativa förutsättningarna är några av de krav som EU-lagstiftningen ställer på kontrollmyndigheterna. I sin verksamhetsplanering ska det därför säkerställas att kraven på de operativa förutsättningar som finns i lagstiftningen uppfylls. De operativa förutsättningarna ska användas tillsammans med de nationella målen.

- A Alla kontrollmyndigheter har en plan för livsmedelskontrollen inom sitt område för att utföra kontroll i tillräcklig omfattning.
- B Alla kontrollmyndigheter planerar och utför kontroll med fokus på de största hälsoriskerna och på det som på ett avgörande sätt kan vara vilseledande för konsumenterna.
- C Alla kontrollmyndigheter har rätt kompetens för att upptäcka avvikelser och bedöma dess risker.
- D Alla kontrollmyndigheter använder de kontrollmetoder som är bäst lämpade för att upptäcka avvikelser inom de områden man kontrollerar.
- E Alla kontrollmyndigheter vidtar de åtgärder som är nödvändiga så att de avvikelser som upptäckts i kontrollen åtgärdas inom utsatt tid samt följer sedan upp (verifierar) att avvikelser åtgärdas.

2.3 Operativa mål

De operativa målen är ett samlat grepp mot särskilda risker i mat och dricksvatten och satta med utgångspunkt att skydda de som är mest utsatta för risker med mat, vanliga livsmedel som många konsumenter äter och livsmedel som är förknippade med kända säkerhets- eller redlighetsproblem. Hela innehållet i målen finns i den nationella kontrollplanen (NKP).

De operativa målen ska ge en inriktning och prioritering av riskbaserade kontrollinsatser inom ramen för den planerade kontrollen. För att säkerställa att alla livsmedelskontrollmyndigheter bidrar till målen finns en uttalad skyldighet för myndigheterna att ta hänsyn till målen i den nationella kontrollplanen och ta in dem i planering och uppföljning av sin kontrollverksamhet. Se 3 e § i LIVSFS 2005:21.

För perioden 2023-2025 finns det 17 operativa mål inom livsmedelsområdet

Hur de operativa målen beaktas och hur livsmedelskontrollen kan bidra till att effektmålen realiserar med en kontroll som är riskbaserad och är effektiv (har avsedd effekt) framgår av avsnitt 2.2.1.

2.3.1 Beaktande av de operativa målen 2023-2025

Inriktning, mål och prioriteringar i den nationella kontrollplanen beaktas såväl i planering och prioritering som uppföljning

I prioriteringen över vilka kontroller som ska ske årligen, enligt fastställd verksamhetsplan, utgår man därför från de operativa mål som är aktuella på kommunal nivå och de anläggningar som finns registrerade. Innan kontroll inventeras vilka anläggningar som berörs och kontroll sker i enlighet med instruktionerna till dessa mål. En grov planering framgår av tabell 2 nedan.

Tabell 2: En uppskattning av antalet anläggningar som berörs av respektive mål samt när är samhällsnämnden planerar att genomföra kontroller i enlighet med målen för 2023-2025.

Operativa mål	Antal	Kommentar	2024	2025	2026
1. Mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning vid vattenverk	1	Genomfört 2024	X		-
2. Säkerhet vid vattenverk och reservoarer	1	Genomfört 2023			-
3. Nyckelhålsmärkning	0	Inga anläggningar som berörs			-
4. Fet fisk från Östersjön	0	Inga anläggningar som berörs			-
5. Ekologiska livsmedel	1	Skulle genomförts 2024	X	X	-
6. Livsmedelsinformation vid e-handel	9	Genomfört 2024	X		-
7. Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner	0	Inga anläggningar som berörs			-
8. Spårbarhet kött	13	Påbörjades 2024 (64%)	X	X	-
9. Skyddade beteckningar	0	Inga anläggningar som berörs			-
10. Allergena ingredienser i färdigförpackade livsmedel	0	Inga anläggningar som berörs			-
11. Spårbarhet ägg	7	Påbörjades 2024 (14%)	X	X	-
12. Aktörer som släpper ut honung på marknaden	26		-	X	-
13. Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott	8	Genomfört 2024	X	-	-
14. Fusk med tonfisk	0	Inga anläggningar som berörs			-
15. Plastprodukter med otillåtna naturmaterial	?	Oklart om vi har anläggningar som berörs		X	-
16. Glykoalkaloider i potatis	15	Påbörjades 2024	X	X	-
17. Kontaktmaterialverksamheter	?	Börjar gälla 2024		X	-
18. Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling	0	Ej aktuellt Primärproduktion			-
19. Opastöriserad mjölk	0	Ej aktuellt Primärproduktion			-

2.4 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet

2.4.1 Övergripande mål och indikatorer

I övergripande dokument för kommunen och för samhällsnämnden finns ett antal som har bäring på livsmedelskontrollen, direkt eller indirekt, se tabell 3.

Tabell 3: De kommunala inriktningar och nämndspecifika mål med bäring på livsmedelskontrollen 2025.

Inriktning	Mål	Indikator	Nyckelaktivitet	Kommentar
Plats för tillväxt	Vi har en enkel och rättvis myndighetsutövning för ett gott företagsklimat med hög servicenivå	Insikt	Företag och handlare har god vetskap om samhällsnämndens planering och satsning i kommunen.	
Modig miljökommun	Vi prioriterar omställningen till ett hållbart och fossilfritt samhälle, hushållning av naturresurser och biologisk mångfald	Matsvinn Andel närproducerad mat	Hållbara måltider	Påverkar indirekt kontrollen på mottagnings- och tillagningskök

2.4.2 Servicegaranti – Enkla vägen för att starta livsmedelsföretag

För livsmedelskontrollen finns följande servicegaranti.

- Vi bekräftar anmälan om registrering inom 14 dagar
- Vi genomför ett första kontrollbesök inom två månader från angiven start
- Vi hjälper verksamheterna att hitta kunskap om hur lagstiftningens mål nås, både före och efter registrering
- Vi är kunniga och engagerade och respekterar de vi möter, deras synpunkter och önskemål

Om det tar längre tid än två månader mellan startdatum och vårt första kontrollbesök ersätts verksamheten med ett belopp motsvarande avgiften för registrering, ett besked om när vi kommer samt en förklaring till varför det tagit längre tid än vi lovat.

2.4.3 Övergripande mål för livsmedelskontrollen

De gemensamma målen och visionen i Sverige för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan beskrivs i NKP:n för 2023-2025. Eftersom samtliga kontrollmyndigheter ska förhålla sig till och fastställa egna mål som grundar sig på dessa mål är Härnösands kommuns övergripande mål överensstämmande med målen i NKP:

- Konsumenterna har trygga livsmedel, förtroende för kontrollverksamheten och en god grund för en bra produkt. Med trygga livsmedel menas att konsumenterna inte blir lurade.
- Intressenterna (livsmedelsföretagen) och konsumenter har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull och trovärdig. Den ska vara riskbaserad, ändamålsenlig, effektiv och professionell.

Målsättningen är att ge anläggningarna en riskbaserad och ändamålsenlig kontroll som upplevs som meningsfull och har önskad effekt, dvs. att avvikelser upptäcks och avhjälps samt att kontrollen utförs enligt fastställd verksamhetsplan, dvs. alla anläggningar får regelbunden kontroll baserad på risk och erfarenhet och enligt beslutad kontrollfrekvens.

Mål 2025

Följande, mätbara mål har tagits fram för 2025.

- Planeringen följs till minst 90%
- Besök sker i enlighet med beslutad kontrollfrekvens
- Kontroll enligt de operativa målen sker enligt plan
- Minst hälften av de planerade kontrollerna sker utan förannmälan

Indikatorer

Livsmedelsverket följer upp landets kontrollmyndigheter genom ett antal indikatorer för att se att kontrollen är riskbaserad, verkningfull, rättssäker och likvärdig, se tabell 4.

Tabell 4: Livsmedelsverkets indikatorer.

Ledord	Indikator	Mått	Mål	Kommentar
Riskbaserad	Tillräckligt med riskbaserad kontroll genomförs	Hur stor andel av planerade kontroller som utförts i förhållande till riskklassning	>90%	
	Verksamheter med hög risk får tillräckligt många kontroller	Hur stor andel av planerade kontroller som utförts på högriskverksamheter	>90%	
	Spårbarhet kontrolleras	Hur stor del av livsmedelsanläggningarna som fått kontroll avseende spårbarhet under de senaste 5 åren	>90%	
Verkningfull	Kontrollen ger effekt	Hur stor andel av konstaterade avvikelser som är "släckta" inom 1 år	>75%	
Rättssäker	Rättssäkra myndighetsåtgärder vid avvikelser	Hur stor andel av avvikelser som förenas med ett åtgärdskrav i form av beslut	-	Arbete för att undvika ringa avvikelser behövs
Likvärdig	Kontrollen ger ett likvärdigt utfall	Hur stor är spridningen mellan myndigheter när det gäller bedömningen av avvikelser (Jo3 och Jo8)	-	Följs på nationell nivå när det avser jämförelse till andra

3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala behöriga myndigheten för livsmedelskontroll enligt 18 § livsmedelsförordningen (2006:813).

Livsmedelsverkets uppgift är att leda och samordna landets livsmedelskontroll. Ledning och samordning sker på flera olika sätt, bland annat genom att utarbeta vägledningar, ge råd och stöd samt sprida information via webbplatserna <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/> och www.livsteck.net.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska offentlig kontroll utföras dels av Livsmedelsverket, länsstyrelsen och av de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Enligt reglementet för Härnösands kommun, dnr KS 2022-000415 är det samhällsnämnden som ansvarar för dessa frågor.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansvarsfördelningen för den offentliga livsmedelskontrollen fördelas enligt 23 § livsmedelsförordningen (2006:813). Mer information om ansvarsfördelningen mellan de olika behöriga myndigheterna finns i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP).

3.4 Ansvarsfördelning inom Härnösands kommun

I Härnösands kommun är samhällsnämnden i de flesta fall behörig kontrollmyndighet för kontrollen av livsmedel och dricksvatten.

De faktiska kontrollaktiviteterna av alla typer av livsmedels- och dricksvattenanläggningar utförs av handläggarna på samhällsförvaltningens miljöavdelning. Hur beslut om uppgifter delegeras till förvaltningens personal beskrivs i en av samhällsnämnden fastställd delegationsordning. Fattade delegationsbeslut anmäls till samhällsnämndens eller kommunstyrelsens nästkommande sammanträde.

I de fall samhällsnämnden bedriver livsmedelsverksamhet och tillsynsjäv uppstår sker kontrollen av anläggningen istället av kommunstyrelsen.

3.5 Opartiskhet på alla nivåer

3.5.1 Jäv och intressekonflikter

Myndigheter som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen och vara sakliga samt opartiska, se 1 kapitlet 9 § regeringsformen. Saklighet innebär att fall där de sakliga förutsättningarna är lika ska bedömas på samma sätt.

I förvaltningslagen (2017:900) stadgas till exempel att den som är jävig inte får ta del av handläggningen av ärendet eller inte heller närvara när ärendet avgörs.

Den behöriga myndigheten ska se till att det inte föreligger några intressekonflikter för den personal som utför offentlig kontroll, se artikel 5.1 c förordning (EU) nr 2017/625. Myndigheten ska också säkerställa att den offentliga kontrollen är opartisk, artikel 5.1 b i samma förordning. Begreppet ”intressekonflikt” i förordning (EU) nr 2017/625 är inte lika klart definierat som ”jäv” och kan ha en vidare innebörd. Det är därför inte säkert att kriteriet ”inte föreligger någon intressekonflikt” är uppfyllt även om jävsreglerna följs.

En kommun får inte vara organiserad så att samma nämnd utövar kontroll över sin egen verksamhet, 6 kapitlet 7 § kommunallagen. I 6 kapitlet 28 § kommunallagen regleras tillsynsjäv. Det innebär att förtroendevalda och anställda i kommunen är jäviga om ett ärende rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till.

Samhällsnämnden säkerställer den offentliga kontrollens opartiskhet på alla nivåer, det vill säga på handläggare-, chefs- och politikernivå samt att den är fri från intressekonflikter på följande sätt:

- Tillsynsjäv undviks på nämnds nivå genom att kontroll utförs av kommunstyrelsen i de fall som samhällsnämnden driver verksamheten.
- Rutiner för hur tillsynsjäv vid myndighetsutövning ska undvikas finns.
- Eventuella nämndsledamöter som driver livsmedelsanläggningar deltar inte i del av sammanträdet som rör livsmedelskontroll.
- Samtliga nämndsledamöter fyller i en blankett där de försäkrar att de kommer meddela eventuella situationer där jäv- eller intressekonflikt kan finnas kopplar mot registrerade livsmedelsföretag inom kommunen.
- Tillsynsjäv på förvaltningsnivå undviks genom att drift och kontroll ligger på olika avdelningar med olika chefer.
- Eventuella bisysslor tas upp på handläggarnas årliga medarbetarsamtal och det finns riktlinjer för detta.
- Varken handläggare eller chefer kontrollerar eller handlägger ärenden kopplade till anläggningar där det finns släktskap, vänskap eller andra kopplingar.

Rutin för jäv

G:\SA-SAMgem\Ny struktur Samhällsförvaltningen\Jäv

4 Samordning

Den egna kontrollverksamheten stärks genom samverkan med andra myndigheter och organisationer, men samverkan bidrar också genom att kalibrera kontrollverksamheten till att livsmedelskontrollen i Sverige som helhet likriktas.

Genom erfarenhetsutbyte med andra myndigheter och organisationer finns möjlighet att ta del av goda exempel som kan bidra till att utveckla verksamheten och skapar kontaktvägar som kan nyttjas vid exempelvis fuskutredningar och spårbarhetskontroller.

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Livsmedelskontrollen genomför följande aktiviteter för samordning med Länsstyrelsen i Västernorrlands län och med Livsmedelsverket.

- Härnösands kommun representerar tillsammans med Sundsvalls kommun Västernorrland i Sveriges Nätverk för Offentlig kontroll inom Livsmedelskedjan (SNOL).
- I det nationella varningssystemet iRASFF samarbetar landets kontrollmyndigheter för att lämna information om osäkra livsmedel.
- På Livsmedelsverkets sida för landets handläggare, www.livsteck.net, finns ett arbetsrum för Västernorrlands län där bl.a. rutiner och informationsmaterial samlas för att dels få samsyn i länet i vissa frågor och dels för att dela med sig av framtaget material.
- Varje år deltar handläggarna på de länsmöten där representanter från länets kommuner, länsstyrelsen samt eventuellt Livsmedelsverket deltar. Däremellan sker kontakt via e-post eller telefon i angelägna ärenden.
- Det finns även ett samarbete med smittskyddsenheten på Region Västernorrland. Det anordnas smittskyddsträffar årligen där handläggare deltar tillsammans med övriga kommuner i länet samt smittskyddsläkare, smittskyddssköterskor och länsveterinärer. Det finns även gemensamma rutiner för hur t.ex. misstänkta matförgiftningar eller smittor som kan överföras via livsmedel eller dricksvatten ska hanteras.
- Handläggarna deltar i relevanta utbildningar som anordnas av Livsmedelsverket samt andra aktörer.
- Revision av kommunens livsmedelskontroll görs vissa år av länsstyrelsen och/eller Livsmedelsverket.

4.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Inom miljöavdelningen sker samordning framförallt genom att handläggarna har interna möten med eller utan miljöchef för regelbundna avstämningar. Vid dessa sker uppföljning av kontrollen, eventuell avrapportering och nyheter samt diskussion av specifika ärenden och bedömningar.

Gemensamma kontroller med fler än en handläggare utförs regelbundet för kalibrering och samsyn och för att säkerställa likvärdig kontroll och checklistor tas fram och används för likvärdig kontroll i projekt.

4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Varken samhällsnämnden eller kommunstyrelsen delegerar någon uppgift inom sitt ansvarsområde till någon annan kontrollmyndighet.

5 Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Samhällsnämndens och kommunstyrelsens befogenheter och uppgifter i livsmedelskedjan som kontrollmyndighet regleras huvudsakligen i livsmedelslagen (SFS 2006:804) och livsmedelsförordningen (SFS 2006:813).

Enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804) ska offentlig livsmedelskontroll utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna.

Enligt 20 § i livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

Samhällsnämndens befogenheter fördelas till avdelningschef och handläggare på samhällsförvaltningens miljöavdelning genom delegation. Motsvarande delegation gäller när kontrollen utförs av kommunstyrelsen.

Gällande delegationsordning

G:\SA-SAMgem\Ny struktur Samhällsförvaltningen\Delegationsordning

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Behovet av kontrollpersonal utgår från behovet av planerad kontroll samt uppskattad tid för det händelsestyrda kontrollarbetet och oförutsedda händelser samt utrymme för skyldigheter utanför kontrollen, t.ex. nämndens serviceskyldigheter enligt förvaltningslagen och livsmedelslagen. Vilka resurser som avsätts varje år varierar dock och framgår av verksamhetsplanen.

Det bedöms finnas förutsättningar för att ha tillräckligt med personal för att genomföra kontrolluppdraget och vid längre frånvaro (t.ex. föräldraledighet, långvarig sjukdom) anställs vikarier. Extern kontrollpersonal har inte förordnats. Kontrollen leds av en miljöchef som ansvarar för planering och uppföljning av verksamheten.

För att säkerställa att intressekonflikter undviks för kontrollpersonal finns rutiner för jäv och bisysslor. Jävsfrågor tas även upp återkommande i nämnden och eventuella bisysslor på det årliga utvecklingssamtalet. Tack vare tillgång till relativt många handläggare finns goda möjligheter att fördela arbetet så att ingen handläggare kontrollerar anläggningar där de har en relation till verksamheten som kan uppfattas som opartisk.

Myndighetens handläggare har i huvudsak tillgång till den utrustning och de utrymmen och de hjälpmedel som behövs.

För faktiskt behov och tillgångar, se Behovsinventering för aktuellt år

5.3 Finansiering av kontrollen

Den offentliga kontrollen finansieras med avgifter enligt förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. De taxebestämmelser som tillämpats är fastställda i kommunfullmäktige, KF 2021-12-20 §137. Avgift tas ut för den faktiska tid som lagts ned på kontrollen och debiteras i efterhand.

Offentlig kontroll som ursprungligen inte varit planerad enligt artikel 79.2 c i förordning (EU) nr 2017/625., dvs. uppföljande kontroller i samband med bristande efterlevnad, till exempel uppföljande kontroller och kontroller i samband med befogade klagomål, finansieras på samma sätt men även eventuella kostnader för omprov.

Övriga kontrollrelaterade uppgifter som exempelvis allmän rådgivning till verksamheter, information till allmänheter, utredningar av obefogade klagomål, överklagningsärenden, motionssvar och beredskapsarbete finansieras istället vi anslag.

5.3.1 Härnösands taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen
Samtliga avgifter som tas ut bygger i grunden på en timtaxa. Timtaxan har beräknats genom modell från Sveriges kommuner och regioner, SKR och täcker de kostnader som uppstår direkt vid genomförande av offentlig kontroll och finansierar även vissa overheadkostnader.

För att beräkna timavgiftens storlek behövs förutom uppgifter om kostnader för livsmedelskontrollen även uppgifter om vilka delar av kontrollarbetet som ska finansieras av avgifter respektive anslag.

Timavgiften fastställdes 1212 kr för år 2023 och kan räknas upp årligen. För år 2025 är timavgiften densamma som för 2024 år 1264 kr, KF 2023-12-18 § 186.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Samhällsnämnden, kommunstyrelsen och förvaltningens handläggare måste ha den kompetens som behövs för att kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt och verkningsfullt sätt samt att uppgifterna utförs enhetligt.

Det omfattar både att identifiera vilka behov man har, kartlägga vilken kompetens som finns i organisationen, identifiera utbildningsbehovet och genomföra eller delta i utbildningar och följa upp resultatet, lämpligen i en kompetensförsörjningsplan. Kompetensförsörjningen säkerställs i första hand genom utbildningsinsatser, studiebesök och deltagande i olika projekt.

Eftersom det inte finns några definierade utbildningskrav på personal som utför offentlig kontroll inom livsmedelsområdet identifierar samhällsnämnden själv personalens utbildningsbehov.

5.4.1 Kompetensprofil

För att arbeta med offentlig kontroll i Härnösands kommun krävs det som grund en adekvat universitets- eller högskoleutbildning med naturvetenskaplig inriktning, god kunskap om livsmedelshygien, livsmedelslagstiftning, metodik och förvaltningsrätt samt B-körkort.

Även myndighetens ledning måste ha tillräcklig kompetens för att kunna bedöma myndighetens kompetensbehov vid rekrytering och val av utbildningar för kontrollpersonalen.

5.4.2 Utbildning av anställd personal

Det är en självklarhet att personalen inom livsmedelskontrollen ständigt söker information och bevakar aktuella webbplatser för att säkerställa att man håller sig uppdaterad inom respektive kompetensområde, gällande lagstiftning och annat som berör kontrollen.

I den årliga planeringen av livsmedelskontrollen ingår kompetensförsörjning som en central del. Detta genom att befintlig kompetens jämförs med behovet, framförallt inom följande parametrar:

- anläggningstyper
- aktuell lagstiftning
- arbetsuppgifter
- kontrollområden samt
- kontrollmetoder.

En kompetensinventering sker årligen i behovsinventeringen och i samband med det årliga utvecklingssamtalet upprättas en individuell kompetensutvecklingsplan. Kompetensutveckling sker löpande genom deltagande i kurser anordnade av Livsmedelsverket och andra aktörer. Kunskapsutbyte sker bl.a. genom att handläggarna deltar i de länsträffar som regelbundet sker i Västernorrlands län samt att handläggarna regelbundet besöker och tar del av aktuell information på www.livsteck.net.

För faktiskt behov och tillgångar, se Behovsinventering för aktuellt år

6 Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering av kontrollobjekt

Samhällsnämnden och kommunstyrelsen är skyldiga att upprätthålla en uppdaterad förteckning över de aktörer och anläggningar som är föremål för kontroll. Ansvaret för den operativa kontrollen omfattar knappt 220 dricksvatten- och livsmedelsanläggningar. Samtliga registrerade anläggningar förs i verksamhetssystemet EDP Vision med vissa kompletterande uppgifter i ett Excelregister. I verksamhetssystemets anläggningsregister framgår bl.a. vilken verksamhet som bedrivs, vem som är verksamhetsutövare, var verksamheten bedrivs, om det är en mobil anläggning, verksamhetens riskklass och kontrollfrekvens samt i vissa fall praktisk information som kontaktpersoner, öppettider m.m.

Handläggarna uppdaterar nämnda register kontinuerligt efter utförd kontroll, mottagna anmälningar för registrering eller att verksamheter upphör, genomfört riskklassning eller mottagit information på annat sätt. Uppgifterna ses även årligen över i samband verksamhetsplaneringen och inför debiteringen av de årliga kontrollavgifterna.

Såväl registrering som debitering sker i enlighet med Livsmedelsverkets stödjande instruktioner på Kontrollwiki.

6.1.1 Uppgifter i EDP Vision

Alla anläggningar som Härnösands kommun har kontrollansvar för registreras utan krav på godkännande. Det innebär att verksamhetsutövaren anmäler verksamheten genom kommunens e-tjänst.

Utifrån anmälan bedömer handläggare om verksamheten omfattas av krav på registrering, att vi är rätt myndighet och att godkännandeprövning inte krävs för verksamheten. Därefter förs verksamheten in i EDP Vision samt i kompletterade Excelfil och anmälningsavgiften motsvarande en timme debiteras.

Riskklassning och beslut om kontrollfrekvens görs i allmänhet efter att anläggningen blivit besökt och kontrollerad för första gången.

6.1.2 Kontroll av nyregistrerade anläggningar

I Härnösand registreras i storleksordningen 20 till 30 anläggningar varje år. Dessa verksamheter är inom alla branscher och kan vara såväl helt nya verksamheter även om ägarbyten är betydligt vanligare.

Nya anläggningar bedöms som prioriterade anläggningar för kontroll och ska få sin första kontroll inom två månader från angivet startdatum. Flyttas detta fram kan såklart tidpunkten för det första kontrollbesöket också flyttas fram.

6.2 Prioriteringar inom livsmedelskontrollen - riskbaserad kontroll

Samtliga anläggningar riskklassas enligt Livsmedelsverkets nya modell för riskklassning och tilldelas en kontrollfrekvens per fem år beroende på verksamhetens inriktning, aktiviteter, produktgrupper och omfattning. Särskilda justeringar kan göras för anläggningar där modellen inte bedöms ge en rättvisande bild av kontrollbehovet.

I livsmedelskontrollens register framgår riskklass samt antalet kontroller under en femårsperiod, eventuell justering och reducering.

6.2.1 Fördelning av anläggningar

De 217 st registrerade livsmedelsanläggningarna är fördelade enligt följande huvudinriktningar (2025-12-02) och branscher.

Dricksvatten	17 st	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunala dricksvattenanläggningar • Privata dricksvattenanläggningar
Huvudkontor	2 st	
Sista led	186 st	<ul style="list-style-type: none"> • Bageri • Butik • Café • Kiosk • Kosttillskott • Lagerhållning • Mobila anläggningar • Pizzeria • Restaurang • Snabbmat • Tillverkning • Vård, skola och omsorg – Mottagningskök • Vård, skola och omsorg – Mottagningskök
Tidigare led	10 st	<ul style="list-style-type: none"> • Distribution • Importör • Lagerhållning • Tillverkning

6.2.2 Övergripande planering

Planeringen ska säkerställa att alla verksamheter blir kontrollerade i enlighet med sin beslutade kontrollfrekvens och att alla relevanta krav kontrolleras under en femårsperiod. För att säkerställa detta samt att den kontroll som genomförs är effektiv och ändamålsenlig sträcker sig den övergripande planeringen över flera år.

Enligt den nya riskklassningen har anläggningarna fastställda kontrollfrekvenser vilka varierar mellan 1 och 15 besök under en femårsperiod.

Beroende på riskklassning och erfarenhet så fördelas kontrolltiden på revisioner, inspektioner, provtagning eller eventuell kartläggning. En kontrollinsats beräknas ta 3-4 timmar i genomsnitt och normalt sett är oanmäld inspektion, se tabell 5 på nästa sida.

Tabell 5: Antal planerade kontrollbesök på en anläggning utifrån deras tilldelade kontrolltid.

Frekvens	Antal anläggningar	Revision	Inspektion	Provtagning
3 besök/år	4 st	0-1 gång	2-3 gånger	Minst 1 gång per år
2 besök/år	6 st	0-1 gång	1-2 gånger	Minst en gång per år vid hälften av anläggningarna
0,8-1 besök/år	77 st		1 gång	Vid minst var fjärde anläggning
0,4-0,6 besök/år	95 st		1 gång	
0,2 besök/år	30 st		1 gång	
Antal planerade kontroller 2025: 167 st				

6.2.3 Operativ verksamhetsplan

Varje år fastställs en verksamhetsplan där det framgår mer vilka typ av kontrollinsatser som är planerade att ske, vilken typ av anläggningar som berörs av varje insats samt vilken metod som är planerad.

Med verksamhetsplanen som grund läggs sedan planerat antal kontrollbesök in i en Excelfil där det tydligt framgår hur många besök som är planerade för respektive anläggning, ungefär när i tid som kontrollen ska ske samt typ av kontrollinsats som är planerad och med vilket fokus. Kontroller planeras överlag utifrån risker i aktuell bransch, tidigare erfarenheter från verksamheten och utifrån de operativa målen, se avsnitt 2.2.3.

Vid misstanke om matförgiftningsutbrott eller livsmedel som är felmärkta eller kontaminerade med allergen får dessa ärenden högsta prioritet.

För planerade insatser, se Verksamhetsplan för aktuellt år

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Enligt artikel 12.1 i förordning (EU) 2017/625 ska det finnas dokumenterade förfaranden med information och instruktioner till kontrollpersonalen. Kontrollarbetet utförs i enlighet med Livsmedelsverkets stödjande instruktioner på Kontrollwiki samt eventuella handböcker och vägledning.

Den planerade kontrollen utförs till största del i form av oanmälda inspektioner. Revisioner sker framförallt på större anläggningar samt inom dricksvattenkontrollen. Inför kontrollerna, oavsett kontrollmetod, tar handläggarna fram anpassade checklistor eller annat underlag innehållande de kontrollområden, lagstiftningsområden och eventuella operativa mål som valts som fokusområde.

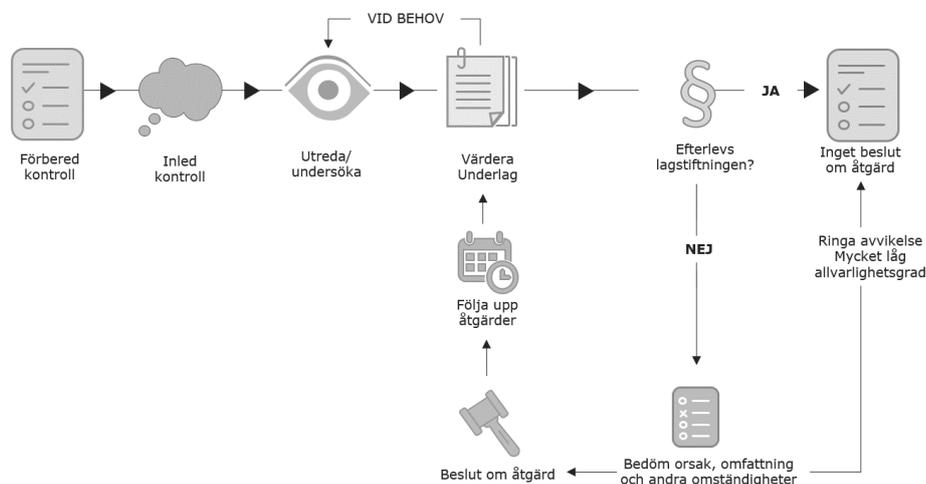
Vid planering av kontrollen tas hänsyn till:

- Identifierade risker
- Uppgifter som tyder på att konsumenten vilsledds
- Tidigare kontrollresultat
- Resultaten från företagens egenkontroll
- Information om bristande efterlevnad.

Kontrollen utförs för att identifiera avsiktliga överträdelser och eventuellt fusk.

6.3.1 God kontrollsed och kontrollprocessen

Handläggarna utgår från Livsmedelsverkets modell för *Kontrollprocessen* för varje enskilt kontrollbesök, från förberedelse till avvikelsehantering, se figur 1 nedan samt avsnitt 7.

Figur 1: Livsmedelsverkets modell för kontrollprocessen.

Syftet med kontrollprocessen är att:

- Öka rättssäkerheten för företagen
- Öka tydligheten för företagen kring vilka krav som myndigheten ställer
- Fokusera på de avvikelser som innebär risk för människors hälsa och risk för att människor vilsledds
- Anpassa kontrollen till de krav som ställs på myndigheten i förordning (EU) 2017/625.

Utgångspunkten är därför att kontrollen ska vara:

Riskbaserad	Prioritera det som är av störst betydelse för att skydda konsumenternas hälsa och intressen
Verkningsfull	Förekommande avvikelser ska upptäckas och krav på åtgärder ska ställas
Rättssäker	Kontrollen ska utgå från lagstiftningens ramar
Likvärdig	Arbetsättet ska vara enhetligt och ge ett likvärdigt resultat
Tydlig	Gentemot de som kontrolleras och om vilka krav som ställs
Objektiv	Bedömningar ska baseras på fakta
Systematisk	Systematiska arbetsätt ska användas

Sammanfattningsvis ska kontrollen ha ett systematiskt och enhetligt arbetsätt. Arbetsättet ska underlätta för handläggarna att fatta välgrundade och likriktade beslut som vilar på sakligt, objektiva underlag.

6.4 Provtagning och analys

Härnösands kommun har ett avtal med det ackrediterade laboratoriet SGS Analytics Sweden AB och avtalet baserar sig på Livsmedelsverkets vägledning¹. Avtalet löper dock ut under början av 2026 och en ny upphandling behöver därför ske under året.

Anlitat laboratorium kontrolleras vid upphandling och om annan analys än den som upphandlats försäkras det att laboratoriet har ackreditering för aktuell analys.

Kontrollmetoden provtagning används främst vid:

- i den planerade kontrollen eller i projekt (länsprojekt eller riksprojekt)
- utredning av matförgiftningar
- misstanke om kontaminering av allergen i en produkt
- verifiering av märkning på produkt eller företagets egen provtagning

Även andra typer av provtagning sker regelbundet med hjälp av egen mätutrustning med syfte att såväl öka kunskaperna hos verksamhetsutövarna som att utifrån mätresultatet föra en diskussion och förbättring. I dagsläget sker regelbunden provtagning av TMP (totalt polärt material) i olja samt provtagning av rengöring av ytor med en ATP-mätare.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

I samband med ett kontrollbesök sammanfattas resultatet muntligt och eventuella avvikelser diskuteras med verksamheten. Resultatet från all genomförd kontroll dokumenteras i verksamhetssystemet EDP Vision som rapport, notering samt eventuellt beslut. Oavsett kontrollmetod och om det förekommit bristande efterlevnad eller inte får livsmedelsföretagaren alltid ta del av kontrollresultatet, i regel i form av en skriftlig rapport som skickas till verksamheten, framförallt via e-post då ett digitalt flöde eftersträvas.

Mallar för kontrallrapporter finns framtagna och dessa följer Livsmedelsverkets förslag till kontrollrapport. Av dessa framgår syftet med kontrollen, de kontrollmetoder som tillämpats, resultatet och i förekommande fall, de åtgärder som förväntas vidtas.

Resultaten från genomförd kontroll rapporteras årligen till Livsmedelsverket. Rapporteringen sker på en särskild webbsida där dels en rapporteringsfil från verksamhetssystemet laddas upp samt att vissa sammanfattande uppgifter registreras i ett webbformulär. Detta sker efter avslutat kontrollår i januari varje år. Livsmedelsverket sammanställer det totala resultatet över Sveriges livsmedelskontroll och rapporterar detta till EFSA och EU-kommissionen, som i sin tur sammanställer resultatet för hela EU.

Nytt framåt är att Livsmedelsverket utifrån uppgifterna som lämnas i myndighetsrapporteringen kommer följa upp hur väl en myndighet, respektive den svenska livsmedelskontrollen som helhet, uppfyller vissa krav. Värdena på de olika indikatorerna beräknas och vägs samman till ett index som ger en helhetsbild av hur kontrollmyndigheten ligger till. Indexet kan användas för en översiktlig jämförelse mellan kontrollmyndigheter och till att följa hur kontrollverksamheten utvecklas och kommer att publiceras.

---

¹ Upphandling av analystjänster för offentlig kontroll av livsmedel och för föreskriven regelbunden kontroll av dricksvatten

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

I dagsläget sker ingen publicering av kontrollmaterial som kontrollplaner, kontrollrapporter, olika sammanställningar eller liknande på www.harnosand.se. Det sammantagna resultatet av livsmedelskontrollernas resultat i Härnösands kommun, publiceras i den nationella rapport som Livsmedelsverket publicerar.

7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Det är alltid livsmedelsföretagarens ansvar att följa de regler som finns på livsmedelsområdet. I artikel 138 i förordning (EU) 2017/625 framgår att om en kontrollmyndighet konstaterar bristande efterlevnad, en avvikelse, ska den vidta åtgärder för att se till att företagaren rättar felet. Att ställa krav på att företagaren ska vidta vissa åtgärder eller upphöra med något i sin verksamhet är ett myndighetsbeslut. Beslut om åtgärd behöver anpassas efter situationen. Beslutet ska säkerställa att företagaren åtgärdar avvikelsen och förebygga att den upprepas igen. Myndigheten behöver därför ta hänsyn till avvikelens omfattning och orsak, samt företagarens ansvar.

Det betyder att myndigheten har en skyldighet att utreda konstaterad bristande efterlevnad så att myndigheten kan vidta egna, effektiva åtgärder.

De åtgärder en myndighet kan vidta vid bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen är i huvudsak av tre slag:

- administrativa åtgärder
- åtalsanmälan
- sanktionsavgifter

När det upptäcks att en företagare av olika anledningar inte följer reglerna och kan konstatera bristande efterlevnad vidtas åtgärder för att se till att företaget åtgärdar avvikelserna. Konstaterade avvikelser följs alltid upp på ett eller annat sätt, för att kontrollen ska få avsedd effekt.

Efter det att en åtgärd vidtagits behövs det följas upp att åtgärden varit verkningsfull, det vill säga att avvikelserna verkligen åtgärdats, exempelvis genom en uppföljande kontroll.

Handläggarna arbetar huvudsakligen i linje med Livsmedelsverkets stödjande instruktioner för livsmedelskontrollen, tillgängliga på Kontrollwiki, kontrollprocessen, och i verksamhetssystemet EDP Vision finns mallar för beslut. För mer information om hur arbetsflödet är tänkt att gå till, se figur 1.

Inom myndigheten regleras juridiska befogenheter med delegationsordning. För att kontroll ska kunna utföras effektivt och för att säkerställa att sanktioner vidtas har livsmedelskontrollens handläggare långtgående delegation. På delegation kan handläggare meddela föreläggande och förbud, dessa delges samhällsnämnden eller kommunstyrelsen vid varje sammanträde.

Gällande delegationsordning

G:\SA-SAMgem\Ny struktur Samhällsförvaltningen\Delegationsordning

7.1 Uppmaning till rättelse

När det vid ett kontrollbesök konstateras att det förekommer avvikelser från livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta muntligen på plats och sedan skriftligen i en kontrollrapport. Ett yttrande från verksamheten på det som konstaterats efterfrågas alltid, oavsett allvarlighetsgrad.

- I de fall avvikelserna är av allvarligare art och rättelse behöver vidtas innehåller kontrollrapporten informationen att det kan komma att fattas beslut om krav på åtgärder. Tillkommer inga synpunkter eller information om att åtgärder redan är vidtagna fattas ett föreläggande eller förbud.
- Vid så kallade ringa avvikelser, det vill säga om avvikelserna inte har någon eller begränsad betydelse för människors hälsa och inte heller riskerar att människor vilsledds mer än marginellt uppmanas meddelas istället att avvikelserna följs upp vid en kommande kontroll. Detta sker dock endast i undantagsfall och undviks i den mån det går, se konsekvens i avsnitt 2.4.

7.1.1 Uppföljning av avvikelser

Avvikelsena följs normalt sätt upp genom olika former av extra uppföljande kontroll, men beroende på allvarlighetsgraden och när i tid som anläggningen ska besökas nästa gång enligt fastställd kontrollfrekvens kan de istället följas upp vid en kommande kontroll av lagstiftningsområdet. Oavsett uppföljningssätt finansieras tiden för uppföljande kontroll med en timavgift som debiteras efter utförd kontroll.

Visar det sig vid uppföljning att företaget inte självmant åtgärdat bristerna används som regel administrativa sanktioner, enligt artikel 138 i förordning (EU) nr 2017/625 samt 22-24 §§ i livsmedelslagen, se avsnitt 7.2.

7.2 Administrativa åtgärder

De administrativa åtgärderna är kontrollmyndighetens främsta verktyg för att säkerställa att lagstiftningen på livsmedelsområdet följs. De är framåtsyftande och ska säkerställa att konstaterade brister åtgärdas och inte upprepas.

De beslut om åtgärder som används främst är:

- Föreläggande (att vidta vissa åtgärder)
- Förbud (att bedriva viss verksamhet)
- Förbud att bedriva livsmedelsverksamhet i anläggningen (stängning)
- Förbud mot utsläppande på marknaden (saluförbud)
- Omhändertagande av livsmedel och/eller destruktion

Användningen av dessa verktyg begränsas inte av att vissa gärningar kan anses som ringa i straffrättslig bemärkelse. Det är alltså möjligt, så länge det är proportionerligt, att utfärda ett föreläggande som gäller en bristande efterlevnad och som en domstol skulle bedöma som ett ringa brott mot livsmedelslagstiftningen.

Om det vid ett kontrollbesök konstateras att det förekommer avvikelser av allvarligare art, om företaget tidigare visat prov på bristande efterlevnad eller om det vid uppföljning visar sig att frivillig rättelse inte vidtagits, se avsnitt 7.1, kommuniceras detta muntligen på plats och sedan skriftligen i en kontrollrapport samt i ett sanktionsbeslut.

Vid val av sanktion beaktas proportionalitetsprincipen, det vill säga det tas hänsyn till nyttan i förhållande till ingripandet och det används inte hårdare metoder än som behövs för att uppnå det önskade resultatet.

Många gånger kan dock ett samtal vara minst lika effektivt som tvingande beslut. Information och andra stödinsatser är också viktiga verktyg för att företaget ska komma till rätta med problem. Vilket verktyg som väljs avgörs från fall till fall då att uppnå målet är viktigare än val av verktyg.

7.3 Åtalsanmälan

Ett sätt för kontrollmyndigheten att indirekt ingripa mot överträdelser är att göra en åtalsanmälan. Åtalsanmälan och eventuella straff är bakåtsyftande och avser överträdelser som har skett. De syftar inte till att företagaren ska vidta åtgärder och korrigera avvikelser. Åtalsanmälan ersätter inte administrativa åtgärder.

Om en överträdelse som är straffbelagd konstateras görs en åtalsanmälan och den rättsliga processen sköts sedan av polis/åklagare. Eventuellt kan det bli aktuellt att samhällsnämnden eller kommunstyrelsen ombeds lämna ytterligare uppgifter eller att en handläggare kallas som vittne till en rättegång.

7.4 Sanktionsavgifter

Kontrollmyndigheter är skyldiga att besluta om och ta ut sanktionsavgifter i vissa angivna fall av överträdelser av enklare karaktär. Sanktionsavgifterna är en del av det straffrättsliga området och är alltid bakåtsyftande. Sanktionsavgifter ersätter inte administrativa åtgärder.

Inom livsmedelskontrollen handlar det huvudsakligen att i de fall en verksamhet startat utan att ha anmält anläggningen för registrering tas en sanktionsavgift ut istället för att överlämna en åtalsanmälan till polis och åklagare.

8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

Samhällsnämnden ska säkerställa att den kontroll som sker är verkningsfull och lämplig. Det finns därför rutiner för att verifiera kontrollverksamheten och nämnden behöver vidta åtgärder om brister konstateras - det vill säga en kontinuerlig verifiering och uppföljning av mål, aktiviteter och arbetssätt.

Verifieringen utförs på olika nivåer:

Planering	Överensstämmer arbetssätt, planer och mål med lagstiftningens krav?
Genomförande	Följs instruktioner, tänka arbetssätt och planer? Är kontrollen likriktad?
Utvärdering	Uppnås myndighetens mål med de arbetssätt som finns? Behöver verksamheten förändras framöver?

8.1 Uppföljning

Kontrollverksamheten följs upp regelbundet och vid behov sker prioriteringar och omfördelning. Aktuella händelser i omvärlden kan innebära förändringar av planeringen samt operativa mål väljs eller läggs till.

Uppföljningen är såväl kvantitativ, det vill säga av mängden utförd kontroll, men också för att säkerställa att kontrollen har effekt.

- Handläggare har regelbundet interna avstämningsmöten, vanligtvis varannan vecka. Dessa hålls dels i planeringssyfte men även för samsyn och kalibrering när det gäller bedömningar, utformning av kontrollrapporter eller beslut m.m.
- Minst månadsvis sker uppföljning av planen för den planerade kontrollen, det vill säga att kontroll utförs i planerad takt.
- Det sker regelbundet genomgång av de avvikelser som upptäckts och att de åtgärdats inom utsatt tid.
- Saminspektioner genomförs, såväl för samsyn som för att utvärdera och säkerställa kvaliteten och nivån på bedömningar vid kontrollerna. Vid kontroller där två handläggare deltar läses rapporten av båda innan den skickas till verksamhetsutövaren.
- Uppföljning av verksamhetsplanen sker varje tertiäl.
- Minst varje halvår sker en uppföljning hur utförd kontroll enligt de operativa målen ligger i förhållande med Livsmedelsverkets instruktion i hur stor andel av anläggningarna som ska besökas.
- Slutlig uppföljning av genomförda kontrollinsatser utvärderas mot verksamhetsplanen liksom fastställda mål efter avslutat kontrollår och rapporteras till samhällsnämnden. Tillsammans med behovsinventeringen används resultatet som underlag för nästa års planering.
- Genomgång av rutiner och mallar sker löpande under året och dessa revideras vid behov.

8.2 Revisioner

Varje medlemsstat i EU ska ha ett revisionssystem för att granska den offentliga kontrollen. Systemet ska omfatta alla kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan. Revisionerna kan vara interna eller utförda av en extern part.

8.2.1 Extern revision

Den kommunala livsmedelskontrollen revideras kontinuerligt av länsstyrelserna. Varje länsstyrelse ansvarar för att upprätta en riskbaserad revisionsplan för kommunerna inom det egna länet. Livsmedelsverket har utfärdat stödjande instruktioner till länsstyrelsen i hur revisionerna ska gå till, *Revision av kontrollmyndigheternas livsmedelskontroll*.

Länsstyrelsen ansvarar även för uppföljning av att kommunen vidtar åtgärder för att avhjälpa eventuella avvikelser. Om länsstyrelsen bedömer att kommunen inte vidtar tillräckliga åtgärder kan länsstyrelsen begära att Livsmedelsverket förelägger kommunen att vidta rättelse.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ska enligt uppgift utföra externa revisioner av samhällsnämndens livsmedelskontroll vart fjärde år. Revision har genomförts av livsmedelskontrollen år 2009 och 2015.

Några revisioner sker dock inte i dagsläget. En utredning pågår nu för hur Länsstyrelsernas uppdrag inom området ska se ut framåt i tiden eftersom länsstyrelserna saknar både bemyndigande och klargjord finansiering för arbetsuppgiften, till dess är revisionerna pausade.

Som kontrollmyndighet finns dock en skyldighet att själv genomföra revisioner för att försäkra sig om att den offentliga kontrollen är ändamålsenlig och effektiv. Eftersom revisionerna fortfarande är pausade och åren går finns behov av att se till att revision görs på ett eller annat sätt.

8.2.2 Intern revision

Revision internt av Härnösands kommuns revisorer. De granskar årligen verksamheter som sker inom alla nämndernas ansvarsområden, varför även revision av livsmedelskontrollen kan bli aktuellt.

8.3 Utvärdering

Enligt artikel 12.2 i förordning (EU) nr 2017/625 ska en kontrollmyndighet som utför livsmedelskontroll kunna verifiera att den kontroll som utförs är effektiv. Den effekt som eftersträvas är bland annat att upptäcka avvikelser som kan orsaka hälsofara eller bristande redlighet och förmå företagen att åtgärda bristerna inom rimlig tid.

Livsmedelskontrollen utvärderas framförallt genom att fastställda mål följs upp årligen samt att det stäms av hur kontrollarbetet ligger till i förhållande till Livsmedelsverkets indikatorer, se avsnitt 2.4. Resultatet av utvärderingen användas vid planering av kommande års kontroll.

8.3.1 Insikt

Härnösands kommun deltar i SKR:s servicemätning av kommunernas myndighetsutövning där livsmedelskontrollen är ett av de myndighetsområdet som mäts.

Efter genomförd kontroll skickas en enkät till de livsmedelsaktörer som varit föremål för kontrollen. Enkäten består av frågor fördelade i serviceområdena tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Resultaten utgör ett konkret verktyg för förbättringsarbete och anlita konsult sammanställer årligen rapporter med vilka områden som är lämpliga att behålla på samma sätt eller där förbättringar är lämpliga.

9 Beredskap

Samhällsnämnden ska ha beredskapsplaner, och vara beredd att genomföra dessa planer, så att åtgärder snabbt och verkningsfullt vidtas om livsmedel eller dricksvatten utgör en allvarlig risk, antingen direkt eller via miljön.

Det framgår av artikel 5.1 i och artikel 115 i förordning (EU) nr 2017/625. Det finns även krav på vad beredskapsplanen för en myndighet som kontrollerar livsmedel och dricksvatten ska innehålla. Se 3 d och h § i LIVSFS 2005:21.

Vid en kris ska kontrollmyndigheten:

- spåra smitta eller förorening i livsmedel och dricksvatten
- agera så att smittan eller föroreningen inte sprids
- kommunicera med alla som berörs av krisen

En lista över de behöriga myndigheternas beredskapsarbete inom livsmedelskedjan beskrivs under rubriken "Beredskapsplaner och ömsesidigt stöd" i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

9.1 Beredskap inom Härnösands kommun

- Vid extraordinära händelser hänvisas till kommunens krisledningsplan.
- Vid allvarliga händelser kan krisledning starta snabbt via *Tjänsteman i beredskap*, TiB finns tillgänglig dygnet runt, året runt.
- Vid onormal eller extraordinära händelser ska livsmedelskontrollen i första hand ske på samma sätt och av samma personer som vanligtvis fullgör dessa uppgifter. För att handläggarna ska kunna arbeta uthålligt kan det finnas behov av att ett arbetsschema upprättas.
- Vid allvarliga störningar såsom större utbrott eller liknande, finns en larmlista som nås via SOS-alarm varvid miljöchefen kan kontaktas även utanför kontorstid som vid behov beordrar in handläggare på samhällsförvaltningen.
- Vid inkommande RASFF och iRASFF skickas dessa till samhallsforvaltningen@harnosand.se som bevakas dagligen och meddelandet fördelas till ansvarig handläggare samt för kännedom till övriga. Samtliga handläggare har inloggning för rapportering.
- Vid utbrott hänvisas till de gemensamma rutinerna för Västernorrlands län som uppdateras årligen. Avtalet med anlitat laboratorium omfattar leverans och mottagning av livsmedelsprover även utanför kontorstid.

Kontroll av livsmedel, inklusive dricksvatten räknas som samhällsviktig verksamhet och ska därför kontinuitetsplaneras. En kontinuitetsplan planeras att tas fram under 2025.

Rutin för matförgiftningar och smittskydd

G:\S A-SAMgem\Ny struktur Samhällsforvaltningen\Miljö\Smittskydd

10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen i hela livsmedelskedjan är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Där finns även övergripande mål som är gemensamma för alla myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll i livsmedelskedjan samt operativa mål inom lagstiftningens olika områden och aktiviteter för att nå målen.

Kontrollplanen finns på www.NKP-webben.se

Samhällsförvaltningen

Linda Fransson, 0611-34 81 92
linda.fransson@harnosand.se

Samhällnämnden

Plan för livsmedelskontrollen

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att anta föreslagen kontrollplan för år 2025-2027

att anta föreslagen verksamhetsplan för 2025

att skicka beslutet till kommunstyrelsen för kännedom

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden, och kommunstyrelsen i de fall samhällsnämnden är jävig, är behörig kontrollmyndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Kraven på kontrollen finns bland annat i EU-parlamentets och Rådets förordning nr 2017/625.

Nämnden ansvarar därför för att en effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar som finns inom kommunens gränser och för vilka kommuner är kontrollansvariga för. Vidare ska det säkerställas att kontrollen är likriktning och kvalitet säkerställs.

Samhällsnämnden ska fastställa en kontrollplan som ska ge en övergripande bild av myndighetens planerade kontroll. Planen ska vara minst treårig och kan beskrivas som en sammanställning av rutiner och andra typer av dokument.

Av kontrollplanen ska det framgå:

- Mål för kontrollen, satta så att de leder till en förbättring av verksamheten.
- Vilka operativa mål som är aktuella och hur inriktning, mål och prioriteringar i den nationella kontrollplanen, NKP:n beaktas
- Hur myndigheten säkerställer att kontrollen är opartisk på alla nivåer.
- Vilka juridiska befogenheter som finns.
- Hur det säkerställs att det finns tillräckliga finansiella resurser.
- Tillgången till tillräckligt med personal samt att personalen är tillräckligt kvalificerad och erfaren, inkluderat ledning.
- Tillgång till lokaler och utrustning samt lämplig laboratoriekapacitet.
- Hur förteckningar över registrerade anläggningar hålls aktuella.
- Prioriteringarna vad gäller kontroll av anläggningar, anläggningstyper, varor, varuslag eller kontrollområden.

- Säkerställandet av kontrollens kvalitet och enhetlighet på alla nivåer samt hur rutiner hålls uppdaterade m.m.
- Hur olika kontrollmetoder ska användas, särskilt provtagning.
- Hur genomförd kontroll följs upp, utvärderas och beaktas.
- Vilken beredskap som finns.

Hur kontrollen år 2025 sedan är planerad att genomföras operativt framgår i förslaget till verksamhetsplan. Som grund för denna finns en inventering av resursbehoven, bilagt finns därför även en behovsinventering. I kontrollplanen finns en beskrivning av hur kontrollen ska följas upp samt hur nämndens verksamhet ska utvärderas, med anledning av detta har därför en uppföljning av 2024 gjorts, se bilaga.

Socialt perspektiv

Förslaget om kontroll- och verksamhetsplan bedöms inte påverka perspektivet.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget om kontroll- och verksamhetsplan bedöms inte påverka perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

De behöriga myndigheterna ska ha, eller ha tillgång till, tillräckligt stor för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal, så att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan utföras på ett effektivt och verkningsfullt sätt, enligt artikel 5.1 e i förordning (EU) 2017/625. Tillgängliga resurser som finns tillgängliga för den operativa kontrollen planeras att vara motsvarande identifierat behov.

Den nya riskklassningen sedan 2024 har inneburit att omfattningen av planerad kontroll gått ned vilket kommer att innebära att intäkterna för kontrollen blir lägre än tidigare år och kommer fortsätta så framåt.

Samhällsnämnden är skyldig att fastställa en plan för livsmedelskontrollen. Planen ska avse en period om minst tre år och omfatta samtliga områden som myndigheten ansvarar för. Planen behöver följas upp och utvärderas regelbundet, detta framgår av 3 e-f §§ Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig livsmedelskontroll.

Helene Lager
Miljöchef

Linda Fransson
Miljöhandläggare

Bilagor

Bilaga 1	Behovsinventering 2025
Bilaga 2	Uppföljning och utvärdering av 2024
Bilaga 3	Kontrollplan 2025-2027
Bilaga 4	Verksamhetsplan 2025

Uppföljning och utvärdering

Livsmedelskontrollen

2024

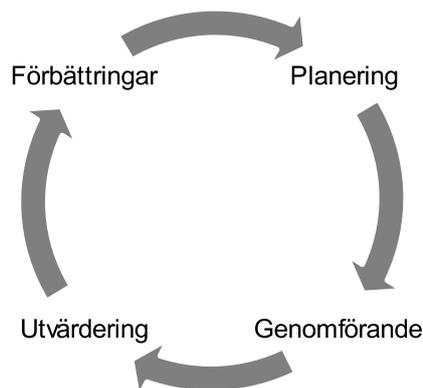

Bakgrund

Syftet med den offentliga kontrollen är att verifiera att företagen uppfyller lagstiftningens mål så att säkra livsmedel produceras och konsumenterna inte vilseleds. Vidare ska kontrollen vara verkningsfull och lämplig. Den ska också vara riskbaserad och genomföras så ofta som det är lämpligt, så att kontrollen får avsedd effekt.

För att uppnå detta krävs ett systematiskt arbetssätt som säkerställer att kontrollen upprätthåller en viss kvalitet, men också att den utvecklas.

Av kontrollförordningen framgår bland annat att kontroll ska bedrivas med kvalitet och enhetlighet. Vidare ska kontrollmyndigheten ha dokumenterade förfaranden för sin kontroll (planering), kontrollen ska följas upp och utvärderas (utvärdering) och man ska vidta korrigerande åtgärder (förbättringar) om brister noteras. Detta brukar beskrivas i en etablerad modell för förbättringsarbete, det så kallade förbättringshjulet. Varje kontrollmyndighet ansvarar för planering, genomförande, utvärdering och förbättring av den egna kontrollverksamheten.

Planering	Omfattar bl.a. årlig kontrollplanering baserad på mål och prioriteringar och dokumenterade förfaranden.
Genomförande	Omfattar genomförande av kontrollen enligt planeringen, upprättande av kontrollrapporter, hantering av avvikelser när kraven i lagstiftningen inte uppfylls, samt extra offentlig kontroll.
Uppföljning, utvärdering och analys	Verifiera att kontrollen genomfördes enligt plan, säkerställa att arbetssätt och planer följs, sammanställa och analysera resultaten av kontrollen.
Utveckling och förbättringar	Baserat på resultaten från uppföljning, utvärdering och analys genomförs förbättringsåtgärder, t.ex. nya eller ändrade vägledande dokument, utbildningar, nya mål eller prioriteringar.

Figur 1: Kontrollprocessen består av fyra delar i ett hjul som ständigt snurrar.

Den behöriga myndigheten ska ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är verkningsfull och lämplig. Se artikel 5.1 a i förordning (EU) 2017/625.

Behöriga myndigheter ska ha förfaranden för verifiering av kontrollverksamheten, och vidta korrigerande åtgärder i samtliga fall där brister konstaterats genom dessa förfarande. Se artikel 12.2 och 12.3 a i förordning (EU) 2017/625.

Samhällsnämndens livsmedelskontroll utvärderas framförallt genom att:

- de fastställda målen i samhällsnämndens kontrollplan följs upp samt att
- genomförda kontrollinsatser jämförs mot framtagna verksamhetsplan.

1 Måluppfyllelse

1.1 Våra mål för kontroll inom kontrollområdet 2024

I avsnitt 2.4 i samhällsnämndens kontrollplan 2024-2026 finns ett antal mätbara mål och aktiviteter för perioden.

I övergripande dokument för kommunen och för samhällsnämnden finns vissa som har bäring på livsmedelskontrollen, såväl uppdrag från kommunfullmäktige som strategiska åtgärder från samhällsnämnden, måluppfyllelsen framgår av tabell 1.

Tabell 1: Sammanställning mål och aktiviteter samt faktiskt utfall.

Beskrivning	Index eller mål	Utfall
Samhällsnämndens mål		
Vi har en enkel och rättvis myndighetsutövning för ett gott företagsklimat	Insiktsundersökning	84* Livsmedel * Värde för 2024 inte fastställt ännu
	Deltagande på "En-väg-in"	Livsmedelskontrollen har varit representerat på årets möten.
Servicegaranti – Enkla vägen för att starta livsmedelsföretag		
Bekräftelse på anmälan inom 14 dagar	Inom 14 dagar	Samtliga registreringar har bekräftats inom 14 dagar
Första kontrollbesök inom 2 månader	Inom 2 månader	Av de 34 verksamheter som registrerades planerade 33 att starta under 2024. Av dessa besöktes 7 st inte i tid. Dock kan verksamheterna flyttat fram sitt startdatum efter anmälan gjorts och därför besöktes i tid.

- Bedöms vara uppfyllt
- Bedöms delvis vara uppfyllt men fortsatt arbete behövs
- Bedöms inte vara uppfyllt, vidare åtgärder krävs

Kontrollen planeras att utföras enligt den verksamhetsplan som säkerställer att alla anläggningar får kontroll enligt beslutad kontrollfrekvens. Kopplat till detta finns därför mål fastställda, se tabell 2.

Tabell 2: Sammanställning av aktuella mål och aktiviteter samt faktiskt utfall.

Beskrivning	Mål	Utfall	Kommentar
Planeringen följs till minst 90%	90%	81%	Dock fortfarande rimligt utförande utifrån beslutad kontrollfrekvens
Besök sker i enlighet med beslutad kontrollfrekvens	3 besök/år	100%	100%
	2 besök/år	100%	93%
	0,8-1 besök/år	100%	90%
	0,4-0,6 besök/år	33%	38%
	0,2 besök/år	25%	27%
Kontroll enligt de operativa målen sker enligt plan	-	-	Se avsnitt 2.3
Minst hälften av de planerade kontrollera ska ske utan föransmälan	>50%	55%	75 av 137 planerade kontroller var oanmälda

- Bedöms vara uppfyllt
- Bedöms delvis vara uppfyllt men fortsatt arbete behövs
- Bedöms inte vara uppfyllt, vidare åtgärder krävs

2 Genomförd kontroll

I verksamhetsplanen för år 2024 framgår att den planerade kontrollen vid årets början uppgick till 137 kontrollbesök, med ett schablonvärde på 3,5 h per besök, se diagram 1.

Utöver dessa tillkom planerad kontroll på de anläggningar som registrerats under året samt att vissa planerade kontroller uteblir på grund av de ägarbyten som sker löpande.

2.1 Våra personella resurser 2024

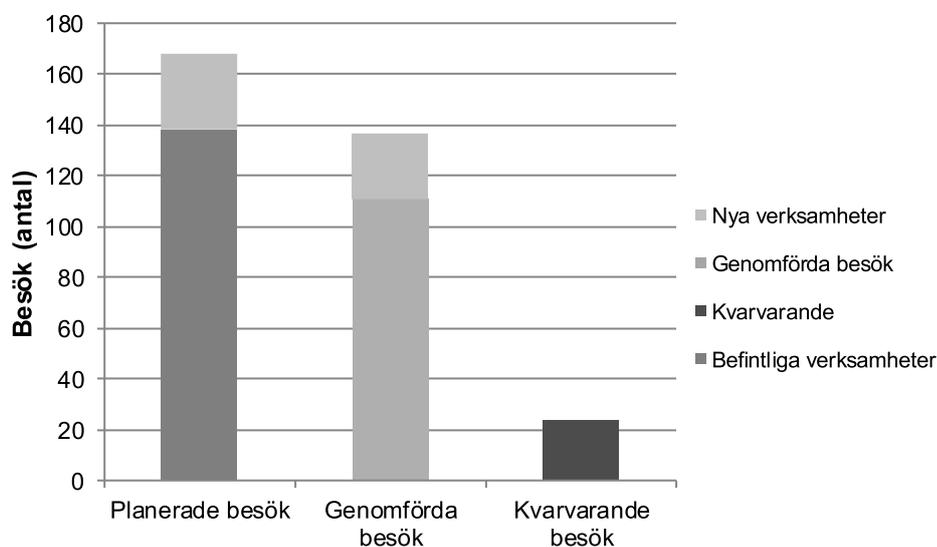
Tillgängliga personella resurser för livsmedelskontrollen¹ var:

- 1,31 årsarbetskrafter fördelat på fyra handläggare på livsmedel.
- 0,2 årsarbetskrafter fördelat på en handläggare på dricksvatten.

Det innebär att de tillgängliga resurserna som fanns tillgängliga under år 2024, drygt 1,5 årsarbetskrafter översteg de resurser på 1,1 årsarbetskrafter som bedömdes finnas tillgängliga i verksamhetsplanen vid årets början.

2.2 Våra kontrollinsatser 2024

Av de planerade kontrollbesöken, totalt 168 st genomfördes den större delen, 137 st. De allra flesta som planerad kontroll men även inspektioner och revisioner i samband med registrering av nya anläggningar, se tabell 1.

Diagram 1: Sammanställning av genomförd planerad kontroll 2024.

Men trots att resurser avsatts kommer ett antal planerade kontroller, 24 st, behöva genomföras under 2025, de flesta utgörs dock av kontroller på verksamheter som inte ska besökas årligen och därför kan flyttas framåt.

2.2.1 Tid för planerad kontroll

De planerade kontrollbesöken som genomfördes hade en genomsnittlig kontrolltid på 3,64 h och har därför tagit mer tid än initialt planerat.

¹ Utifrån handläggarnas tidsredovisning och avser såväl planerad kontroll som det händelsestyrda arbetet och arbetsuppgifter som ligger utanför själva kontrollbegreppet.

2.3 Vårt beaktande av de operativa målen

Samhällsnämnden beaktar inriktning, mål och prioriteringar i den nationella kontrollplanen i sin planering och uppföljning. Hur genomförd planerad kontroll utförts enligt målen framgår av tabell 3.

Ett antal kontroller kvarstår i fyra av målen men kvarvarande kontroll planeras att genomföras vid kontrollbesök nästkommande år.

Tabell 3: Sammanställning av vilka operativa mål som samhällsnämnden planerade att genomföra kontroller i enlighet med under 2024.

Operativa mål	Uppskattat antal som berörs	Genomförda kontroller	Kommentar
1. Mikrobiologiska och kemiska faror i färoanalys och beredning vid vattenverk	1 registrerad anläggning	1 av 1 anläggning kontrollerad (100%)	
5. Ekologiska livsmedel	1 registrerad anläggning	0 av 1 anläggning kontrollerad (0%)	Kvarvarande planeras 2025
6. Livsmedelsinformation vid e-handel	8 registrerade anläggningar 1 upphörd anläggning	9 av 9 anläggningar kontrollerad (100%)	
7. Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner	0 anläggningar	-	Ej aktuellt
8. Spårbarhet kött	11 registrerade anläggningar	7 av 11 anläggningar kontrollerade (64%)	Kvarvarande planeras 2025
9. Skyddade beteckningar	0 anläggningar	-	Ej aktuellt
11. Spårbarhet ägg	7 registrerade anläggningar	1 av 7 anläggningar kontrollerade (14%)	Kvarvarande planeras 2025
13. Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott	7 registrerade anläggningar 1 upphörd anläggning	8 anläggningar kontrollerade (100%)	
14. Fusk med tonfisk	0 anläggningar	-	Ej aktuellt
16. Glykoalkaloider i potatis	15 registrerade anläggningar	11 av 15 anläggningar kontrollerade (73%)	Kvarvarande planeras 2025

- Bedöms vara uppfyllt
- Bedöms delvis vara uppfyllt
- Bedöms inte vara uppfyllt
- Bedöms saknas anläggningar som omfattas av målet

3 Övrigt

I verksamhetsplanen för 2024 planerades en del insatser, förutom att genomföra kontrollbesök, utifrån de behov som uppmärksammats såväl i behovsutredning som i kontrollplan men även åtgärder utifrån erfarenheter från tidigare år samt nödvändig verksamhetsutveckling som uppmärksammats under det år som gått men inte hunnit genomföras.

3.1 Uppföljning

- Under året har det skett regelbunden avstämning för att säkerställa att det läggs ned tillräckliga personella resurser på livsmedelsområdet.
- Utöver nedlagd arbetstid har antalet genomförda kontrollbesök följts upp regelbundet, minst varannan vecka. Större omprioriteringar har gjorts vid två tillfällen inom avdelningen när antalet genomförda kontrollbesök varit lägre än planerat.
- I den planering som gjorts för användes ett schablonvärde på 3,5h för en planerad kontroll. Nedlagd tid liksom debiterad tid har följts under året, både för att se att nedlagd tid debiteras men också som underlag till kommande års planering. Att antalet genomförda kontroller är färre än planerat kan till viss del förklaras av att tiden för en planerad kontroll under året överstigit schablonvärdet, 3,64 h.

3.2 Utvärdering

- De mål som finns med bäring på livsmedelskontrollen har följts upp, se avsnitt 1. I de fall det bedöms finnas behov av fortsatt arbete framåt tas detta med till framtida verksamhetsplaner.
- Under året har digitala arbetsätt utvecklats för att säkerställa att kontrollen har effekt, dvs. att de avvikelser mot lagstiftningens som konstateras följs upp och inom rimlig tid.

3.3 Arbetsätt och kompetensutveckling

- Omställningen till att följa Livsmedelsverkets kontrollprocess har fortsatt under året liksom arbete för att göra likartade bedömningar vid exempelvis avvikelser.
- Arbetet med att ta fram beredskapsplan och kontinuitetsplan har prioriterats bort under året till förmån för att genomföra kontrollbesök, liksom rutiner för att säkerställa ett större omhändertagande av livsmedel.
- För att hålla sig uppdaterade har handläggarna deltagits på de länssträffar som anordnats och de utbildningstillfällen som bedömts nödvändiga, framförallt inom dricksvattenkontroll.

3.4 Verksamhetsutveckling

- Som en del i kommunens företagsfrämjande satsningar deltar livsmedelskontrollen på *En-väg-in* för att underlätta för företag, såväl nya som befintliga.

- Kontaktuppgifter till de som kontrollerats under året skickas till kundundersökningen *Insikt*. Oavsett mycket höga resultat, se avsnitt 1.1 har förbättringsåtgärder vidtagits, bl.a. ett informationsutskick med vanliga frågor och svar utifrån de öppna svar som lämnats.
- Arbetet med att effektivisera vissa processer genom digitalisering har fortsatt. En ny e-tjänst för registrering har tagits fram och publicerats men integration mellan e-tjänsteplattform och verksamhetssystem har tvingats att skjutas fram pga. tekniska begränsningar.
- För att göra arbetet enklare, enhetligare och mer rättssäkert har ett stort arbete gjorts med att lägga in lagstöd för ett par hundra avvikelser samt möjliggjort att dessa automatiskt kommer in i mallar för kontrollrapporter vilket påskyndar efterarbetet.
- Genom att anpassa arbetssätt till Livsmedelsverkets kontrollprocess samt att säkerställa att kontrollen har effekt har antalet sanktionsbeslut ökat. För att detta inte ska ta för mycket arbetstid i anspråk har mallar för beslut setts över.

4 Ta med till 2025

Samhällsnämnden ska regelbundet följa upp och utvärdera sin kontroll. Resultatet av utvärderingen ska användas vid planering av kommande års kontroll och hur utvärderingen har beaktats ska redovisas i kontrollplanen.

Till kontrollplanen för år 2025-2027 samt till för verksamhetsplanen för 2025 tas därför följande uppgifter med:

- Fortsatt behöver tillräckliga resurser avsättas för livsmedelskontrollen och följas upp så att risken att för att arbetstid läggs på andra sakområden minskar, men även av att kontroll blir utförd i planerad utsträckning.
- Utifrån arbetet med en ny gemensam behovsutredning för miljöavdelningen inför 2025 och en satsning på mer detaljerad tidsredovisningen fortsätter arbetet för att bättre och mer träffsäkert kunna identifiera behovet av livsmedelskontroll med förhoppningen att det som planeras att genomföras under året också utförs.
- Efterhandsdebiteringen och den nya riskklassningen från och med 2024 innebär mindre intäkter för livsmedelskontrollen. Att intäkterna minskar behöver tas med till kommande budgetarbete men också att det pågår arbete att följa upp att debiterbar tid faktiskt debiteras.
- Kontrollarbetet behöver regelbundet för att se om arbets sätt, planer och mål överensstämmer med lagstiftningens krav samt om arbets sätt och planer följs.
- Livsmedelsverket har påbörjat att följa upp kontrollen utifrån ledorden i konceptet *God kontrollsed* för att få en bild om läget i kontrollen, både för enskilda kontrollmyndigheter och för kontrollen som helhet och för att se att kontrollen är riskbaserad, verkningsfull, rättssäker och likvärdig. Dessa ledord har ett antal indikatorer för att möjliggöra följa upp i vilken grad kontrollen lever upp till dem. En kontrollmyndighets värden på de olika indikatorerna kommer vägas samman till ett index som ger en helhetsbild av hur kontrollmyndigheten ligger till och på så sätt kan livsmedelskontrollen i Härnösand jämföras med andra. Arbetet för att säkerställa att utförandet av kontrollarbetet möjliggör höga poäng vid uppföljningen av indikatorerna.
- Kommunen har förutom kontrollen av dricksvatten och livsmedel även ansvar för kontrollen av verksamheter som tillverkar, förädlar eller importerar kontaktmaterial. Alla verksamheter skulle varit anmälda för registrering senast den 1 juli 2024. I dagsläget finns inga verksamheter registrerade varför en informationsinsats behöver göras för att identifiera potentiella verksamheter samt att ta in dem så att de står under kontroll.
- Beroende på vad som kommer fram som förbättringsmöjligheter i SKR:s servicemätning Insikt, behöver åtgärder vidtas utifrån resultatet.
- För att fortsätta den digitala utvecklingen behöver integrationen mellan e-tjänstplattformen Open-E och verksamhetssystemet EDP Vision blir klar och som nästa steg överväga en koppling som även medför att uppgifter från verksamhetssystemet kan visas i e-tjänsterna.
- Rutiner för beslagtagna produkter behöver tas fram så att verksamheten är bättre förberedd för t.ex. ett större fuskärende liksom beredskapsarbetet skärpas då livsmedelskontrollen förväntas fungera i såväl kris som krig.

Operativ verksamhetsplan

Livsmedelskontrollen

2025

Bakgrund

Det finns inget uttryckligt krav på en dokumenterad verksamhetsplan, men inte desto mindre finns klara fördelar med att en sådan upprättas för att samhällsnämnden ska kunna uppfylla sina.

Varje år ska nämligen en plan för livsmedelskontrollen fastställas där det framgår årets prioriteringar vad gäller kontroll av anläggningar, kontrollmetoder ska användas och hur inriktning, mål och prioriteringar i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan har beaktats. Vidare ska planen säkerställa att kontroll sker i tillräcklig omfattning och att fokus är på de största hälsoriskerna och på det som på ett avgörande sätt kan vara vilseledande för konsumenterna.

Därför utgår verksamhetsplanen från det behov som framkommit i behovsinventeringen, planerade kontroller väljs utifrån risk där de operativa målen styr samt att metod väljs utifrån syftet med kontrollen. Planen säkerställer att alla anläggningar under samhällsnämndens och kommunstyrelsens ansvar blir föremål för regelbunden kontroll. Planen sträcker sig dock endast över ett kalenderår.

1 Planerade kontrollinsatser

1.1 Personella resurser

För kontrollen av livsmedel och dricksvatten finns följande personal till förfogande för år 2025:

- Handläggare 1,4¹ årsarbetskrafter
- Verksamhetsstöd 0,1² årsarbetskrafter
(chef, juridiskt- och administrativt stöd, SAM)
- Extern kontrollpersonal för t.ex. provtagning 0,0 årsarbetskrafter

Det innebär att tillgången till personal, så att alla uppgifter som följer med uppdraget offentlig kontroll kan genomföras är motsvarande till vad som framkommit i genomförd behovsutredning.

1.2 Planering av planerad kontroll

Av samhällsnämndens kontrollplan för 2025-2027 framgår att en kontrollinsats beräknas ta 3-4 timmar, med ett schablonvärde på 3,5 h. För år 2025 används dock snittiden för en planerad kontroll för år 2024, 3,64 h.

Den planerade kontrollen vid årets början och prioriterats till att omfatta 167 kontrollbesök, se tabell 1. Utöver dessa tillkommer besök på de anläggningar som tillkommer under året vid nyetableringar eller ägarbyten.

Tabell 1: Antal planerade kontrollbesök 2025 utifrån besöksfrekvens.

Frekvens	Antal anläggningar	Antal besök ³	Prioritering	Typ av kontroll
3 besök/år	4 st	12 st	Samtliga anläggningar besöks tre gånger	<ul style="list-style-type: none"> • Revision (1) • Inspektion (2) • Provtagning (1)
2 besök/år	6 st	13 st	Samtliga anläggningar besöks två gånger	<ul style="list-style-type: none"> • Revision • Inspektion
0,8-1 besök/år	77 st	81 st	Samtliga anläggningar besöks	<ul style="list-style-type: none"> • Inspektion • Provtagning
0,4-0,6 besök/år	95 st	60 st	Minst var tredje anläggning besöks	<ul style="list-style-type: none"> • Inspektion • (Provtagning)
0,2 besök/år	30 st	1 st	Minst var fjärde anläggning besöks	<ul style="list-style-type: none"> • Inspektion

Antal planerade kontrollbesök 2025: 167 st

Andel anläggningar som besöks: 70 %

De planerade kontrollerna prioriteras efter besöksfrekvens, kontroll enligt de operativa målen samt utifrån de mål som finns fastställda i kontrollplanen samt hur lång tid det gått sedan det senaste kontrollbesöket.

1.3 Inriktning av planerad kontroll

I livsmedelskontrollens anläggningsregister i Excel framgår dels hur många kontroller som ska ske på respektive anläggning men också mer specifikt vilka kontroller och dess inriktning för år 2025.

¹ Uppskattad tid pga. att uppgifter om exakt tillgång utifrån avdelningen prioritering saknas

² Uppskattad tid pga. att uppgifter om exakt tillgång saknas

³ Antalet inkluderar kvarvarande kontroller från år 2024

Under året hålls registret levande för att möjliggöra uppföljning men också för att vid behov göra justeringar efter vad som händer under året, såväl i kontrollen som av eventuell ny kunskap eller risker som måste hanteras.

1.3.1 Fokusområden

Under året har följande fokusområden valts ut:

- Kontroll kopplat mot risker med matsvinnsåtgärder
- Kontroll kopplat mot risker med ökat fusk
- Kontroll enligt prioriterade operativa mål (i förekommande fall)
  - Ekologiska livsmedel (OP5)
  - Spårbarhet kött (OP8)
  - Spårbarhet ägg (OP11)
  - Aktörer som släpper ut honung på marknaden (OP12)
  - Plastprodukter med otillåtna naturmaterial (OP15)
  - Glykoalkaloider i potatis (OP16)
  - Kontaktmaterialverksamheter (OP17)
- Kontroll utifrån de nya reglerna om ursprung på kött
- Rengöring på anläggningar med beredning och som inte kontrollerats med än sitt första kontrollbesök
- Lagstiftningsområden där många avvikelser konstaterats 2021-2023:
  - Obligatorisk livsmedelsinformation, innehåll och presentation (B02)
  - Övrig livsmedelsinformation (B99)
  - Utformning och underhåll av lokaler och utrustning (J02)
  - Hygien före, under och efter processen (J03)
  - Upprätthållande av kylkedjan och uppfyllande av temperaturkriterier (J08)
  - Faroanalys och kritiska styrpunkter (K01)
- Lagstiftningsområden som sällan kontrollerats
- Inventering av kontaktmaterialverksamheter

2 Övriga insatser

De insatser som planeras att ske under året, förutom att genomföra kontrollbesök, utgår från behov som uppmärksammats såväl i behovsutredningen som i kontrollplanen men även behov av åtgärder utifrån erfarenheter från tidigare år samt verksamhetsutveckling m.m. som uppmärksammats under det år som gått men inte hunnit genomföras.

2.1 Planering

2.1.1 Behovsutredning

För att säkerställa att den inventering av behovet av resurser för livsmedelskontrollen speglar faktiskt behov och hamnar så träffsäkert som möjligt behöver arbetet med att utveckla behovsutredningen fortsätta.

Under året kommer nedlagd tid föras mer detaljerat än tidigare, med förhoppningen att kunna planera än bättre framöver.

2.2 Uppföljning och utvärdering

2.2.1 Personella resurser

För att säkerställa att det avsätts lika mycket resurser i praktiken som det avsatts i verksamhetsplanen ska regelbunden uppföljning ske av nedlagd arbetstid på livsmedelskontrollen, minst tertialvis.

Planerade insatser under året kommer därför att förutom att följa upp att tillräckligt med tid läggs på livsmedelskontrollen i stort, följa upp så att tillräckligt med tid läggs på planerad kontroll, något som en förbättrad tidsredovisning kan bidra till.

2.2.2 Planerad kontroll

För att säkerställa att planerad livsmedelskontroll utförs i planerad utsträckning följs antalet genomförda kontrollbesök upp minst varje månad samt att den planering som finns styr att kontrollbesök utförs i rätt ordning, dvs. kontroll av verksamheter med högre risk prioriteras.

Utöver detta sker regelbunden kontroll av att de operativa målen kontrolleras, särskilt med tanke på att det är sista året som nuvarande mål gäller.

2.2.3 Intäkter

En planerad kontrollinsats utan avvikelser har tidigare satts till schablonvärdet 3,5 h för att möjliggöra behovsutredning och planering av kontrollen, för år 2025 användes dock faktiskt tid för år 2024, 3,64 h.

Under året följs därför tiden som debiteras kontra tiden planerad kontroll i handläggarnas tidsredovisning för att se att all debiterbar kontrolltid faktiskt debiteras.

2.2.4 Revision

För att säkerställa att livsmedelskontrollen uppfyller de lagkrav som ställs på kontrollmyndigheten ska alla myndigheterna se till att de blir reviderade, internet eller av extern part. I Sverige har vi haft ett system fram till år 2021 att länsstyrelserna utfört revisioner av de kommunala kontrollmyndigheterna, något som pausats. Den senaste revisionen i Härnösand var år 2015.

Under året behöver det därför utredas på vilka andra sätt revision kan ske.

2.2.5 Mål, indikatorer och index

För att säkerställa att det går att avgöra om såväl mål som resultatuppdrag och servicegarantier uppfylls följs detta upp minst årligen.

Som en del i uppföljningen planeras också de indikatorer som Livsmedelsverket tagit fram att följas så att insatser kan göras i tid och eventuellt index inte kommer som en överraskning.

2.3 Arbetssätt och kompetensutveckling

2.3.1 God kontrollsed och kontrollprocessen

Planerade insatser under året kommer framförallt att vara att fortsätta med att utveckla uppföljningen av livsmedelskontrollen så att den även omfattar verifiering av genomförandet, det vill säga om arbetssätt och planer följs och går i linje med kontrollprocessen.

2.3.2 Avvikelser

Planerade insatser under året kommer att vara att i större utsträckning än tidigare gå igenom bedömningar när något är en avvikelse mot lagstiftningen eller inte, särskilt med fokus på att undvika att ringa avvikelser sätts samt att beslut om åtgärd fattas så snart det behövs.

Vidare behöver det även fortsatt ske uppföljning för att verifiera att kontrollen har effekt, det vill säga att avvikelser mot lagstiftningen släcks inom rimlig tid.

2.3.3 Beredskap och kontinuitetsplanering

Planerade insatser under året kommer framförallt att vara att säkerställa att de beredskapsplaner som finns är ändamålsenliga och tillräckliga samt att det tas fram en kontinuitetsplan eftersom kontrollen räknas som samhällsviktig. Som en del i detta planeras det också att genomföras Livsmedelsverkets seminarieövningar på området för att höja förmågan att utföra livsmedelskontroll även i kris och höjd beredskap.

För att säkerställa att livsmedelskontrollen kan hantera ett större omhändertagande av livsmedel planeras det att säkerställa att det i så fall kan ske på Navet.

2.3.4 Kompetens

Planerade insatser under året kommer framförallt att vara att handläggarna medverkar på de länsträffar som regelbundet sker i Västernorrlands län, såväl när det gäller livsmedel och dricksvatten som smittskydd samt andra nätverkstillfällen och i de utbildningar som motsvarar det behov som framkommit av respektive kompetensutvecklingsplan.

Vidare kommer tillgängliga utbildningar inom de områden som inventerats i behovsutredningen att eftersökas och genomföras. Fokus behöver vara på kontaktmaterialverksamheter, beredskap samt kontrollprocessen.

2.4 Verksamhetsutveckling

2.4.1 Utvecklad myndighetsutövning

Under året deltar personal i de möten *En-väg-in* som regelbundet hålls med representanter från tillväxtenheten, samhällsförvaltningen samt kommunikationsavdelningen för att underlätta för företag, såväl nya som befintliga.

Vidare rapporteras kontaktuppgifter till de som kontrollerats för att kunna möjliggöra kundundersökningen *Insikt*. Utöver detta planeras att, utifrån eventuella förbättringsmöjligheter som föreslås, genomföra dessa.

2.4.2 Digitalisering

Planerade insatser under året kommer framförallt vara att när väl integration mellan e-tjänsteplattformen och verksamhetssystemet är på plats, uppdatera nuvarande e-tjänst för såväl registrering som riskklassning, *Förrätt*, så att den blir integrerad. Som nästa steg är det önskvärt att utöka kopplingen mellan systemen så att även uppgifter om verksamheten kan visas i e-tjänsten.

2.5 Särskilda aktiviteter

2.5.1 Kontaktmaterialverksamheter

Sedan juli 2021 är kommunen ansvarig för kontrollen av verksamheter som tillverkar, förädlar och distribuerar material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och dessa verksamheter hade ett krav på sig att anmäla sin verksamhet för registrering senast den 1 juli 2024.

I dagsläget saknas registrerade kontaktmaterialverksamheter men troligen inte för att verksamheter saknas helt utan pga. att de inte känt till kravet på att anmäla sin verksamhet.

Planerade insatser under året kommer därför som ett första steg inventera vilka verksamheter som kan omfattas av kravet, informera om detta och se till att dessa registreras för att sedan kunna planera för kontroll av området.

2.5.2 Labbupphandling

För att säkerställa tillgång till lämplig laboratoriekapacitet behöver det finnas ett avtal med ett ackrediterat laboratorium. Det avtal som finns i dagsläget löper ut i början av 2026.

Under året måste därför ett nytt avtal tecknas efter genomförd upphandling.